

7 VERHANDELINGEN

BUNDEL 10

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

SAMENGESTELD DOOR:

ENGBERT VAN 'T HUL

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2024**

INHOUD

1^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 8)

Jesaja 22:24 Christus aangemerkt als de nagel, geslagen in een vaste plaats, dragende al de heerlijkheid van Zijns Vaders huis

En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen.

2^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 2)

Hooglied 8:5 De reis van een gelovige, uit de woestijn van deze wereld, naar het hemelse Kanaän

Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?

3^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 8)

Jesaja 63:4 De jaarboeken van verlossende liefde, met des Verlossers wraak over de grote vijand der verlost

Want de dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost was gekomen.

4^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 8)

Jesaja 63:4 De jaarboeken van verlossende liefde, met des Verlossers wraak over de grote vijand der verlost

Want de dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost was gekomen.

5^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 2)

Jesaja 2:3 De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Want uit Sion zal de wet uitgaan.

6^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 2)

Jesaja 2:3 De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Want uit Sion zal de wet uitgaan.

7^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 2)

Jesaja 2:3 De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Want uit Sion zal de wet uitgaan.

1. Christus aangemerkt als de nagel, geslagen in een vaste plaats, dragende al de heerlijkheid van Zijns Vaders huis

Jesaja 22:24. *En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen.*

In dit hoofdstuk, vanaf vers 20 af, vinden wij een doorluchtige voorzegging van het koninkrijk en de regering van de heerlijke Messias, onder het voorbeeld van Eljakim's bevordering tot het koninkrijk en de regering van Juda, als blijkt uit vergelijking van vers 22 met Openbaring 3:7, alwaar Christus deze tekst op Zichzelf toepast. Wij vinden meer bijzonder:

1. Eljakim's roeping tot zijn heerlijke bediening; waardoor de roeping van Christus tot Zijn Middelaarswerk en bediening wordt afgebeeld (vers 20): 'En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Mijn knecht Eljakim, den zoon van Hilkía, roepen zal'. Christus liep niet zonder zending, gelijk velen in onze dagen, die zich in de bediening indringen (Jesaja 46:6). 'Hij nam van Zichzelf die eer niet aan, maar is van God geroepen, gelijkertijs als Aäron' (Hebreeën 5:4).

2. De merktekenen van eer, aan hem besteed ten gevolge van zijn roeping (vers 21-22): 'En Ik zal hem met uw rok bekleden en Ik zal hem met uw gordel sterken, en uw heerschappij zal Ik in zijn hand geven; en hij zal den inwoners te Jeruzalem en het huis van Juda tot een vader zijn. En Ik zal den sleutel van Davids huis op zijn schouder leggen; en hij zal opendoen en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten en niemand zal opendoen'.

a. Hij is bekleed met een koninklijk kleed. Zo is ook Christus bekleed met een lang kleed tot de voeten, hetwelk dient om Zichzelf en al Zijn leden te dekken en te versieren. En Zijn kleed is, door de heilige zalfolie des Heiligen Geestes, zo welriekend dat het de elpenbenen paleizen met een welriekende reuk vervult (Psalm 45:9).

b. Hij is met een gordel gesterkt, met den gordel der waarheid en der gerechtigheid. Hij is altoos aangejord tot uitvoering van zijn werk.

c. Hij heeft de sleutelen van het huis Hem toebetrouwd, en de gehele regering van hetzelfde. Hij opent, en niemand sluit, enz. en de sleutelen van het hart en van de hel en des doods zijn in Zijn hand.

3. De bevestiging in zijn heerlijk ambt en in zijn standplaats. Hij is geslagen als een nagel in een vaste plaats (vers 23): 'En Ik zal Hem als een nagel inslaan in een vaste plaats', enz. Christus is, in Zijn Middelaarswerk en ambt, als genageld door een eeuwig besluit (Psalm 2:6), en door Gods eed (Psalm 110:4). En al de machten der hel en der aarde zullen deze nagel nooit kunnen losmaken. Deze machten hebben vele pogingen aangewend om die nagel los te maken, maar de poorten der hel hebben noch zullen ooit haar toeleg of haar oogmerk bereiken.

4. Tot wat voordeel hij zijn ambt zou uitvoeren. Hij zal wezen tot een stoel der ere des huizes Zijns Vaders. God geopenbaard in het vlees, of God in Christus de wereld met Zichzelfen verzoenende, is de troon der genade, tot welke wij geroepen worden met vrijmoedigheid toe te gaan, 'opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd' (Hebreeën 4:16). En dit mag terecht een stoel of troon der ere genaamd worden, omdat er in deze bedeling der genade, de luisterrijke vertoning is van de heerlijkheid Gods, de beschouwing van welke de engelen hun aangezichten deed bedekken met hun vleugelen (Jesaja 6), en bij Zijn

menswording en geboorte hun harpen stemmen, uitroepende: ‘Ere zij God in de hoogste hemelen’ (Lukas 2:14). Christus is het sieraad van Zijns Vaders huis, het afschijnsel Zijner heerlijkheid, en de luisterrijkste kroon die ooit de menselijke natuur versierde. Hemel en aarde ontvangen aanzien door Hem. Sálomo zegt ons (Spreuken 26:6): ‘Hij snijdt zich de voeten af en drinkt geweld, die boodschappen zendt door de hand van een zot’. Dat is, hij bezoedelt zijn eigen karakter, bederft zijn zaak, en is een schande voor hem die hem gezonden heeft. Maar Christus, de Gezondene Gods, de grote Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, heeft de zaak van onze verlossing, waarin Hij gebruikt werd, tot zulk een voordeel behandeld, dat alle partijen die in Zijn gezantschap in deze lage wereld belang hebben, daaruit voordeel en eer ontvangen. Hij geeft weder hetgeen Hij niet geroofd had, namelijk eer aan God en heil en zaligheid aan het verloren mensdom.

5. Christus’ uitmuntendheid in Gods huis, en de afhankelijkheid van al de huisgenoten van Hem (vers 24): ‘En men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid van het huis Zijns Vaders’, enz. Merkt hier op:

a. De benaming die der Kerk Gods gegeven wordt. Zij wordt genaamd, het huis van Christus, God en Vader. God heeft een hoger- en lagerhuis. Zijn hogerhuis is de hemel, alwaar de verblijfplaats is van de zegepralende Kerk (Jesaja 14:2). Zijn lagerhuis is de strijdende Kerk; men leest van Gods huis, hetwelk is de gemeente des levenden Gods (1 Timótheüs 3:15; zie ook Hebréeën 3:6). Christus is gezonden en ‘heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja ook, opdat de wederhorigen bij den HEERE God, als in een huis, mochten wonen’ (Psalm 68:19).

b. De natuur en hoedanigheid van dit huis. Het is heerlijk; daar is een heerlijkheid in. Wanneer de profeet (Jesaja 4:5), van Christus’ Kerk onder het Nieuwe Testament spreekt, zo zegt hij: ‘De HEERE zal over alle woning van den berg Sion en over haar vergaderingen scheppen een wolk des daags, en een rook, en den glans eens vlammenenden vuurs des nachts; want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen’. En (Psalm 87:3): ‘Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!’ Daar is een zichtbare heerlijkheid in de zichtbare kerk, van welke wij lezen (Romeinen 9:4): ‘Welker is de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid’. Enig gezicht van deze heerlijkheid en majesteit, deed Bíleam, wanneer hij de schone orde van de tenten Israëls zag, en Gods tent of tabernakel in het midden van dezelve, uitroepen: ‘Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen, Israël! De HEERE zijn God is met hem’ (Numeri 24:5 en 23:21). Daar is zulk een Goddelijke heerlijkheid in de Kerk van Christus, wanneer haar leer, tucht, godsdienst en regering ingericht is, volgens het voorbeeld dat op den berg getoond is, en daarin schijnt zo veel Goddelijke luister, dat zij de aanschouwers met schrik en met verwondering beiden vervult; want dan is het dat ‘zij er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren’, aan al de vijanden van Christus (Hooglied 6:10). Zo is zij geweest in ons eigen land, ten tijde van onze reformatie. En gelijk er een zichtbare heerlijkheid is in de zichtbare kerk, zo is er ook een onzichtbare heerlijkheid in de onzichtbare kerk. God deelt iets mede van Zijn heerlijkheid en van Zijn beeld, aan een iegelijk van Zijn kinderen. ‘Des konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig’ (Psalm 45:14). Door de rechtvaardige en heiligende genade, worden degenen die tussen twee rijen van stenen gelegen hadden, ‘als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud’ (Psalm 68:14).

c. De hoge en heerlijke standplaats, die Christus heeft in Zijns Vaders huis. Hij is de grote Huisheer, en het gehele huisgezin is aan Hem toebetrouwd, en wordt gezegd aan

Hem te hangen als aan een nagel, geslagen in een vaste plaats. Waarvan meer in het vervolg.

d. De algemene toestemming van het gehele huisgezin aan zijn bewind. Men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid, enz. Dat is, de Vader van het huis en al de afkomelingen van hetzelfde, komen liefelijk overeen, dat Hij het bewind zal hebben. God de Vader roept uit: Hij is Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik heb hulp besteld bij een held. En het gehele huisgezin, al de uitverkorenen, op een dag der bekering, wanneer de verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Christus, in hun harten schijnt, roepen eenparig uit: Wij hebben in Hem een welbehagen! Wij achten Hem bekwaam!

e. Het huisraad of het stoffeersel van het huis, dat aan het bewind van den grote tegenbeeldige Eljakim toebetrouwd is. De heerlijkheid, de uitspruitelingen en de afkomelingen. Alle kleine vaten, van de vaten des bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen; waardoor wij de gelovigen te verstaan hebben; want zij zijn Gods kinderen en het zaad van Christus door de wedergeboorte; en zij worden ook vaten genaamd, omdat zij de ontvangbare onderwerpen zijn van de Goddelijke genade, welke de wijn, de melk en de honing is van het huis. Doch van deze dingen zal, indien de Heere wil, in het vervolg gesproken worden.

LERING: Dat gelijk de Kerk Gods huis is, de Heere Christus ook zo de enige bestuurder is van hetzelfde, en dat al deszelfs belangen aan Hem hangen, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats. En men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid, enz.

In het verhandelen van deze leer, zal ik door Gods bijstand, deze volgende orde houden:

- (1) Zal ik aantonen dat de Kerk Gods huis is, en iets van deszelfs heerlijkheid aanwijzen.
- (2) Dat Christus de grote Bestuurder is van het huis.
- (3) Dat Hij in de besturing geslagen is als een nagel in een vaste plaats.
- (4) Dat al deszelfs belangen aan Hem hangen; de heerlijkheid, alle uitspruitelingen en de afkomelingen en al de kleine en grote vaten.
- (5) Waarom de besturing of het bewind van het huis aan Hem is toebetrouwd.
- (6) En dan zal ik uit het geheel enig gebruik maken ter toepassing.

(1) Het eerste hoofdstuk is om aan te wijzen dat de Kerk Gods huis is.

Dit is uit het gehele beloop van de Schriftuur klaar. Ik zal alleen maar twee of drie teksten tot dit einde bijbrengen. In Jesaja 2:2-3 wordt gesproken van de Kerk Gods, onder het Nieuwe Testament: 'En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien. En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs', enz.

In Hebréeën 3:6 wordt gezegd dat Christus getrouw geweest is 'als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden'.

In Hebréeën 10:21 wordt Christus genaamd 'de grote Hogepriester over het huis Gods'. En in 1 Petrus 2:5 wordt gezegd dat de gelovigen 'gebouwd worden tot een geestelijk huis'.

Hoe gepast de Kerk nu Gods huis genaamd wordt, zal blijken uit deze volgende bijzonderheden.

a. Hij is de stichter of grondlegger van het huis (Jesaja 14:32): ‘Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft’. En als een wijs bouwmeester, bouwt Hij Zijn huis niet op een zandgrond, maar op een rotssteen, welke de poorten der hel niet zullen overweldigen. Hij heeft de aarde gegrond op de zeeën, een dobberende en onvaste hoofdstof; maar wanneer Hij een huis bouwt, om daarin te wonen bij de mensen, dan bouwt Hij dat op een rotssteen, en op de heilige berg van de goddelijke volmaaktheden, zoals die in Christus geopenbaard zijn. En gelijk Hij de grondvest legt, zo richt Hij ook het gebouw op. Het is God, Die Jeruzalem opbouwt; Hij is het, Die de stenen houdt uit de groeve der natuur, en die samenvoegt met het fundament dat Hij in Sion gelegd heeft.

b. Hij is de koper van het huis. Hij heeft het gekocht voor een oneindige som, niet van zilver of goud, maar voor het rode bloed van Zijn eeuwigen Zoon (Handelingen 20:28 en 1 Petrus 1:18-19). Al de ontelbare sommen, die besteed werden tot het opbouwen van Sálomo’s tempel, waren maar een beuzeling, in vergelijking van hetgeen besteed is geworden tot koping van de Kerk des Nieuwen Testaments.

c. Het huis gekocht hebbende, zo volgt dat Hij er alleen de eigenaar van is, en van alles wat er in en omtrent is. ‘Des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve’ (Deuteronomium 32:9). Hier wordt zijn bijzondere schat bewaard. Hier heeft Hij Zijn kleinodiën, Zijn kroon en Zijn koninklijke hoed. ‘En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods’ (Jesaja 62:3). Het huis, zeg ik, met al deszelfs kostelijk stoffeersel, is zijn eigendom.

d. Het wordt bekwamelijk Zijn huis genaamd, omdat Hij er verblijf en woning in heeft. Hij vertoont Zichzelf tegenwoordig te zijn in Zijn Kerk, op een zinnebeeldige, genadige en voorzienige wijze (Psalm 132:12-13): ‘De HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd’. Dus ziet gij dat de Kerk een huis is, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is.

Hieruit volgt nu natuurlijk, gelijk hier verondersteld wordt, dat dit een zeer heerlijk gebouw moet zijn. De grondtekening van hetzelfde is door de oneindige Wijsheid van alle eeuwigheid afgetekend (Spreuken 9:1): ‘De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd, Zij heeft Zich zeven pilaren gehouwen’. Naardien al de drie Personen van de heerlijke Drie-Eenheid hier tezamen komen, zo moet het een volmaakt werkstuk zijn. Ik zal u voor het tegenwoordige een korte schets geven van de heerlijkheid van dit huis, in enige bijzonderheden, omdat ik in het vervolg, indien de Heere wil, gelegenheid zal hebben om daarover verder uit te breiden, wanneer ik tonen zal hoe al de heerlijkheid aan Hem hangt, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats.

1. De grond van het huis is heerlijk. De stenen daarvan zijn gans sierlijk, en deszelfs grondresten zijn op saffieren. Wanneer God de grondvest Zijner Kerk wil leggen, dan nodigt Hij de gehele wereld, om haar heerlijkheid te komen zien (Jesaja 28:16): ‘Alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is’. Deze grondvest is niemand anders dan Christus, het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid, gelijk de apostel verklaart (1 Korinthe 3:11): ‘Niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus’. De heerlijkheid van deze grondslag is zodanig, dat die een heerlijkheid overbrengt aan al de inwoners, aan al de vaten van het huis.

2. De vorm van het huis, wanneer die gevormd is naar het voorbeeld dat op de berg getoond is, is heerlijk. Een huis moet noodzakelijk een vorm hebben; dit te willen ontkennen, is hetzelfde de eerste chaos gelijk te maken, namelijk, 'woest en ledig' (Genesis 1:2). De kerk van het Oude Testament had een zekere vorm in haar leer, godsdienst, tucht en regering. Veel meer moet de kerk van het Nieuwe Testament zulks hebben, aangezien de gehele Mozaïsche huishouding maar als een voorhof was, om de wereld te leiden tot de veel grotere heerlijkheid van het Nieuwe Testament. Dit bewijst de apostel in het brede, 2 Korinthe 3 van vers 7 tot het einde. Van deze vorm des huizes spreekt de profeet Ezechiël, als van een geheiligde zaak (Ezechiël 43:10-11): 'Gij mensenkind, wijs het huis Israëls dit huis, opdat zij schaamrood worden vanwege hun ongerechtigheden, en laat hen het patroon afmeten. En indien zij schaamrood worden vanwege alles wat zij gedaan hebben, zo maak hun bekend den vorm van het huis en zijn gestaltenis, en zijn uitgangen en zijn ingangen en al zijn vormen en al zijn wetten; en schrijf het voor hun ogen, opdat zij zijn gansen vorm en al zijn ordinantiën bewaren'. Daar zien wij dat de vorm en de gestaltenis van de kerk van het Nieuwe Testament, onder de heidense volkeren, van God zulk een geheiligde zaak geacht wordt, en van zulk een groot belang te zijn, dat de profeet, en gevolglijk ook allen dienaren van Christus, uitdrukkelijk bevolen wordt, den vorm en de gestaltenis daarvan bekend te maken, uit het voorbeeld dat gegeven is op den berg der Goddelijke openbaring; en dit nog niet alleen, maar om die in een boek te schrijven, opdat wij zijn ganse vorm, en al zijn ordinantiën bewaren en doen. Ik weet niet of er onder de ganse hemel een natie is, daar dit gebod meer letterlijk uitdrukkelijk gehoorzaamd en vervuld geworden is, dan onder ons. Het voorbeeld der leer en der gezonde woorden is getrokken uit de Schriftuur in onze belijdenis des geloofs; het formulier van de godsdienst voor de drie koninkrijken; het formulier der verordening, der kerkregering en de boeken der discipline, zijn allen getrokken uit de Heilige Schriftuur, en in een boek geschreven of gedrukt. En het ganse land is onder de verbintenis gebracht van een plechtig verbond, om dezelve te bewaren en te doen, welk verbond wij leraren heden staan te vernieuwen. Naardien dit nu het geval is, wat zullen wij dan zeggen van de leer van Mr. George Whitefield, die onlangs het land op en neer gewandeld heeft, met zoveel toejuiching, zijn rekkelijke of vrijgeestige gronden verspreidende, alsof de Kerk van Christus geen vorm van regering had, door Christus ingesteld; en dat het daarom niet wezenlijk, maar een onverschillige zaak was, of de Kerk van Christus de bisschoppelijke, presbyteriaanse of paapse vorm heeft; behoudens dat het volk maar kennis hebbe aan de wezenlijke gronden van het christendom en in de grond vroom zij. Deze giftige leer heeft hij verspreid, onder de schone schijn van een algemene liefde, en gemeenschap te bevorderen onder vrome mensen van allerlei benamingen. Wie ziet niet, dat dit een batterij is, opgericht tegen de verbondsvorm van de leer, tucht, godsdienst en regering van de Kerk van Christus in de drie koninkrijken, en wel inzonderheid tegen de presbyteriaanse vorm van regering? Welke nochtans zo klaar op Gods Woord gegrond is, dat toen de artikelen van de regering en de schriftuurplaatsen die dezelve bevestigen, hem (Mr. Whitefield) door een gezelschap van predikanten hier tegenwoordig, voorgelezen werden, hij geen mond had om iets tegen enige daarvan in te brengen. Hoe beklaglijk is het nochtans, dat er zulk een menigte van presbyteriaanse leraars en anderen, van hun gezworen presbyteriaanse grondstellingen afgedreven zijn tot het vrijgeestige en sektarische leger, door de adem van een Engelse priester, die zij in een volle kerkgemeenschap opgenomen hebben? Het is daarom niet te verwonderen dat zij zijn overgegeven geworden, om die ontzagelijke verleiding aan te nemen, welke op zijn bediening in

dit land gevolgd is, overeenkomende met die bedreiging tegen dezulken die de liefde der waarheid niet aannemen (2 Thessalonicenzen 2:10-12). Het is waar, degenen die zijn bediening aangenomen hebben, en gelaten zijn om aan de verleidende uitwerking, die er mee vergezeld gegaan is, deel te nemen, geven daarvan op als van een uitmuntend werk des Geestes; maar sommigen onzer heeft de gelegenheid niet ontbroken, om het tegendeel te weten; dat die, in plaats van een geest der waarheid en der liefde te zijn, een geest van kwaadaardigheid en vijandschap is tegen de waarheid en de verbondszaak van God in dit land; en dat die de overtuigden en de onderwerpen van dat werk, een dodelijk vooroordeel inboezemt tegen degenen die de getuigenis van Jezus dragen; en voor een bedorven vastgestelde kerk, en de koers van afwijking die zij houdt, in tegenstelling van onze plechtige verbonden tot reformatie, het zeil niet kunnen strijken. De wallen en bolwerken van de presbyteriaanse regering, heeft menige storm van den wind der hel in dit land uitgestaan, en geen wonder, omdat die op een rotssteen gebouwd is; en ik twijfel geenszins, of zij zal ook deze aanval en poging van de poorten der hel uitstaan. De vorm van Gods huis, zeg ik, is heerlijk, gelijk ieder werk van Zijne hand. Laat ons dan steeds rondom Sion gaan, en haar omsingelen, haar torens en vestingen aanschouwen, opdat wij het in een weg van getuigenis en plechtige verbondsmaking mogen verhalen aan volgende geslachten; want deze God, Die de torens en wallen van Zijn kerk onder ons heeft opgericht, 'is onze God, in het verbond, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe' (Psalm 48:15).

3. De deur of ingang van het huis is heerlijk. Vraagt gij: Wat is de deur van de zichtbare of onzichtbare kerk? Ik antwoord: Christus beantwoordt die vraag (Johannes 10:9): 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden'. Deze is de poort van God; daardoor zal de rechtvaardige ingaan, en daardoor mag een zondaar ingaan en rechtvaardig worden. Zodra gaat hij door het geloof niet in door deze deur, of hij wordt bekleed met de klederen des heils, en de mantel der toegerekende gerechtigheid van Christus wordt hem omgedaan, ja wordt rechtvaardigheid Gods in Hem, naardien 'Hij het einde der wet is tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft' (Romeinen 10:4).

4. De pilaren van het huis zijn heerlijk. 'De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen' (Spreuken 9:1). Deze pilaren zijn de volmaaktheden van de Goddelijke natuur, zoals die in Christus geopenbaard zijn. Zijn wijsheid, macht, heiligheid, rechtvaardigheid, barmhartigheid, liefde en getrouwheid, welke allen zich in een zoete overeenkomst tezamen verenigen, om het gebouw van het huis der barmhartigheid, hetwelk God gezegd heeft dat eeuwiglijk gebouwd zal worden, te ondersteunen.

5. De ordonnantiën van het huis zijn heerlijk. Aldaar vergaderen Christus en Zijn huisgenoten, en hebben gemeenschap met elkaar. David roept daarover uit (Psalm 84:2): 'Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen! Eén dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid'. En wanneer hij door de woede van Saul en andere vervolgende vijanden gedreven was naar de woestijn van Judea, en dus beroofd werd van de toegang tot deze galerijen van den Koning der ere, alwaar hij gewoon was gemeenschap met Hem te houden, hoe schreeuwde zijn hart en zijn vlees tot den levenden God (Psalm 42 en 63). En zij die Davids ondervinding van gemeenschap met God hebben in zijn ordonnantiën, zullen ook gereed wezen om met hem te zeggen: 'HEERE, ik heb lief de woning Uws huizes, en de plaats des tabernakels Uwer eer' (Psalm 26:8).

6. Eindelijk, om de bijzonderheden niet te vermenigvuldigen, al de afkomelingen van het huis zijn heerlijk. ‘Des konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel’ (Psalm 45:14). De dienaren van het huis zijn heerlijk in de ogen der Kerk; ‘Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die den vrede doet horen; desgenen die goede boodschap brengt van het goede’ (Jesaja 52:7).

Dus heb ik u een kort voorstel van dit huis en zijn heerlijkheid gegeven; nu zal ik drie of vier zaken uit de tekst en de lering afleiden.

1. Ziet hieruit, wat gelukkige en bevoorrechte personen de gelovigen zijn, die de uitspruitelingen en de afkomelingen zijn van dit huisgezin, zijnde uit God geboren, en hebbende een naam en plaats in Zijn huis, een eeuwig naam, die nooit zal uitgeroeid worden. ‘Welgelukzalig zijn zij’, zegt de psalmist, ‘die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk’ (Psalm 84:5). ‘Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk? Gij zijt een volk, verlost door den HEERE’ (Deuteronomium 33:29). Laat alleen maar bedacht worden, dat er een groot onderscheid is tussen een vrijgeboren zoon en tussen een huurling in het huis, die om loon werkt; want een zoon blijft eeuwiglijk in het huis, maar een huurling of dienstknecht wordt ten einde van zijn dienst buiten de deur gezet. Daar is ook onderscheid tussen het komen in het huis voor een tijd, en tussen daar ingeplant te zijn door de wedergeboorte, want ‘die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods’, enz. (Psalm 92:14). Zij zijn de ‘eikenbomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde’ (Jesaja 61:3).

2. Ziet hieruit ook wat gevaar zij lopen, die dit huis verongelijken; die in plaats van het huis Gods op te bouwen, hun uiterste pogingen aanwenden, om hetzelfde omver te halen, en zijn fundament of grondvest op te graven. Daar is een geslacht van mensen in onze dagen, die het huis van Christus’ Vader in een moordkuil veranderen; die het huis van Zijn kostelijk stoffeersel plunderen, en de uitspruitelingen en de afkomelingen van hun dierbare voorrechten beroven. Zij noemen zich de dienstknechten van het huis, en nochtans, strijdig tegen de wet des huizes, slaan zij hun mededienstknechten en werpen ze uit; om geen andere reden, dan om het twisten en getuigen tegen hen, over het weggeven van de rechten der Kerk en van Christus’ kleinen aan de groten dezer wereld; inzonderheid over de gewichtige zaak van de verkiezing van leraars, die de bezorging van zielen moeten hebben. Met één woord, de waarheid struikelt op de straten: hetgeen recht is, kan er niet ingaan; de dwaling in de leer wordt beschermd, en de sleutelen der tucht worden bedorven. Zij komen als met bijlen en houwelen, om de graveerselen van het werk der reformatie in stukken te slaan, hetwelk wij door gezag en de eed van God verbonden zijn te handhaven, te bewaren en te beschermen. Maar zullen zij altijd Gods gezag met voeten treden, Gods verbond breken en ontkomen? Nee, zegt God, dat zullen zij niet: ‘Jeruzalem zal gesteld worden tot een lastigen steen, ja de hoofdsteen des hoeks dien zij verwerpen’, zal in de uitkomst zeer zwaar op hun kop vallen, ‘en hen tot stof vernalen’ (Ezechiël 17:18-19; Zacharia 12:1-3; Psalm 2:1-4; Psalm 118:22; Daniël 2:44-45, enz.)

3. Indien Christus alleen de Bestuurder is van Zijns Vaders huis en al de heerlijkheid van hetzelfde aan Hem hangt, ziet hieruit dan ook hoe onbetamelijk het is, dat enig gekroond hoofd de kroon van opperhoofdschap draagt in en over de kerk, welke is het huis van de levenden God; uitgenomen Hij alleen, Dien God tot Koning gezalfd heeft over Sion, den berg Zijner heiligheid. De paus of antichrist heeft zich deze opperhoofdschap aangematigd; en toen koning Hendrik VIII van Engeland, de

rechtsmacht van de paus verzaakte, nam hij dat kleinood van Christus' kroon en zette dat in zijn eigen kroon, en bracht tweeg dat hij voor opperhoofd in alle zaken, zowel kerkelijke als burgerlijke; verklaard werd. En dat, in gevolg daarvan de eed van opperhoofdschap de onderdanen van Engeland werd opgedrongen; en daar is die blijven staan tot op deze dag. Dit opperhoofdschap is, bij de herstelling van koning Karel II, tot Schotland uitgestrekt, en den koning een volstreekte macht toegestaan, om de Kerk van Christus te vormen naar zijn welgevallen. Waarop, strijdig tegen den eed Gods, die op hem en op het gehele land lag, het gehele verbondswerk der reformatie van het jaar 1638, en de verbintenis van onze plechtige verbonden tot reformatie, door parlaments-akten vernietigd zijn geworden, van welke akten sommige tot op deze dag niet zijn afgeschaft. Onze voorvaderen hebben tegen deze dingen getuigd, en velen van dezelve hebben hun getuigenis met hun bloed verzegeld. Hun getuigenis voor Schotlands reformatie en plechtige verbonden is nooit, sinds God de verlossing voor ons gewrocht heeft bij de revolutie, oprechtelijk door de kerk van Schotland aangenomen; maar in tegendeel, daar is onder de profeten van ons Israël een verbintenis bevonden, om die getuigenis en onze plechtige verbonden tot reformatie in stilzwijgendheid en vergetelheid te begraven. Maar God, die de wijzen in hun arglistigheid vangt, dat de raad der verdraaiden gestoord wordt, heeft nochtans in Zijn al-beheersende voorzienigheid die getuigenis opgericht, en een kerkvergadering op grond van de verbondsreformatie, welke heden tezamen gekomen is, met een voornemen om onze verbondsgetrouwheid aan de verhoogde Koning van Sion te vernieuwen, naar het voorbeeld van onze waardige voorvaderen, en van de voorbeelden welke ons daarvan zijn nagelaten in de Heilige Schrift, inzonderheid Deuteronomium 29:10-16 en Nehémia 4:3-8. Maar ik kan voor het tegenwoordige over deze dingen niet uitbreiden. Ik zal alleen nog maar een besluit trekken uit de tekst, hoewel ik de leer, waaruit hetzelfde voortvloeit, nog niet verhandeld heb.

4. Is het zo dat al de heerlijkheid van Gods huis, van de uitspruitelingen en de afkomelingen, en alle vaten van het huis, aan Christus hangen als aan een nagel geslagen in een vaste plaats, zo ziet hier uit waar de kracht van onze verbondmaking, in een weg van plicht en gehoorzaamheid ligt, namelijk op Christus, de grote Bestuurder; want zonder Hem kunnen wij niets doen; en zonder het geloof in Hem, en een zuivere afhanging van Hem, is het onmogelijk Gode te behagen. Hij is de overwinning Israëls en de hoorn der zaligheid, aan Wien al onze verbintenissen tot de gehoorzaamheid en plichten hangen moeten. Laat ons daarom dit werk verrichten, met een oog des geloofs op Hem gevestigd, die de heerlijkheid onzer sterkte is, zeggende met David: 'Wij zullen heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; Zijn gerechtigheid vermeldende, de Zijne alleen' (Psalm 71:16).

(2) Nu kom ik tot het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, namelijk om te tonen dat Christus de grote Bestuurder is van Zijns Vaders huis.

Al de belangen van hetzelfde zijn aan Hem toebetrouwd. Daar is in de Schriftuur niets klaarder dan deze zaak. Zie Jesaja 9:5: 'Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder'; 'Gij Bethlehem Efratha, uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid' (Micha 5:1). Maar dit zal door de volgende bijzonderheden verder verklaard worden.

1. Hij is in den raad des vredes van eeuwigheid verkoren, om de Stichter van het huis te zijn. Dit was van eeuwigheid vastgesteld (Zacharía 6:12-13): 'Zie, een Man, Wiens Naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal des HEEREN tempel

bouwen. Ja, Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten en heersen op Zijn troon'. Gelijk Hij door Hem, Die de Wijsheid en de Kracht Gods is, een sierlijke wereld uit de onvruchtbare schoot van een enkel niet voortbracht, alzo sticht Hij ook door Hem, een sierlijke woning voor Zichzelf, om onder de mensen te wonen, uit de snoodste stoffen, die nergens goed voor waren, dan om vuurbranden te zijn voor de hel.

2. Gelijk Hij de Stichter is van het huis, zo is Hij ook de Vader van het huisgezin (Jesaja 9:5): 'Men noemt Zijn Naam Vader der eeuwigheid'. De eerste Adam was een kortstondig vader voor zijn huisgezin; hoewel hij een lang natuurlijk leven geleefd heeft, namelijk 930 jaren, zo is hij nochtans ras als verbondsvader gestorven, en heeft zijn huisgezin achtergelaten als een gezelschap van arme wezen, uitgeworpen op het vlakke veld, daar geen oog onder de mensen of engelen medelijden met hen had. Maar wanneer God, in Zijn oneindige liefde, een nieuw huisgezin onder de kinderen der mensen aan wil nemen, dan bezorgt Hij hun ook een nieuwe, een eeuwige Vader. God had Zijn geliefden Zoon een zaad beloofd, dat Hem dienen zou (Psalm 22:31), en dat Hij dat zaad zou zien (Jesaja 53:10). En opdat zij nooit wederom wezen zouden worden, stelt Hij Zijn eigen Zoon, den Zoon Zijner liefde, God bovenal te prijzen in eeuwigheid, tot hun eeuwigen Vader aan, en door Hem wordt de Vader van Christus ook hun Vader.

3. Hij is de grote Raadsman van het huis (Jesaja 9:5): 'Men noemt Zijn Naam Raad'. O, wat een gelukzaligheid is het voor de uitspruitelingen en de afkomelingen, dat zij zulk een Raadsman hebben, daar zij in al hun radeloze toestanden en gevallen gaan mogen, in Wien al de schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, en Die daarom nooit raad kan geven welke doet dwalen. Daar is geen doorgronden van Zijn verstand; Hij is nooit verdonkerd of met zware gevallen verlegen geweest; ja is beiden uit hoofde van Zijn ambt en van Zijn belofte verbonden, om de blinden te leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, en de duisternis voor hen licht te maken, en het kromme recht. Het geloof hiervan deed Asaf zingen: 'Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen' (Psalm 73:24).

4. Hij is de grote Hogepriester over het huis (Hebreeën 10:21). Gelijk de hogepriester onder de wet zulks was over de tempel, zo is Christus de grote Hogepriester over het huis Gods. En als zodanig is Hij binnen het voorhangsel van de zichtbare hemelen doorgegaan, om te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons; om onze personen te verbeelden, en de gebeden van de Kerk op te offeren met het reukwerk van Zijn voorbedding.

5. Hij is de grote Schatmeester van het huis. Ja Hij Zelf is de Schat van het huis; want het is des Vaders welbehagen dat in Hem al de volheid wonen zou, opdat wij uit Zijn volheid ontvangen zouden genade voor genade. En gelijk de schatten van Egypte in de hand van Jozef waren, zo zijn al de schatten van genade in de hand van onze Jezus. Al de zegeningen en gaven van het verbond der genade liggen in Zijn hand gereed, tot gebruik van de afkomelingen; en wanneer de kinderen of de dienaren van het huis genade nodig hebben, hetzij voor hun werk of tot hun strijd, dan hebben zij maar tot Hem te komen, en die tot Hem komt, zal Hij geenszins uitwerpen.

6. Hij is de grote Uitdeler van het huis. Hij is het, Die de uitspruitelingen en de afkomelingen hun spijze geeft te Zijner tijd. Daar is niet een kruimpje van het brood der kinderen, of het gaat door Zijn hand. En Zijn hand geeft aan de spijzen van de echte kinderen van het huisgezin, een aangename geur; want Zijn vingers druipen van welriekende mirre. En wanneer zij een maaltijd van Hem ontvangen, dan zijn hun harten daardoor zo verkwikt, dat zij gereed zijn om te zingen, gelijk in Efeze 1:3 staat:

‘Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus’.

7. Hij is de Wetgever van het huis (Jesaja 55:4): ‘Zie, Ik heb Hem tot een Vorst en Gebieder der volken gegeven’; hetwelk verstaan kan worden niet alleen in een oorlogs-, maar ook in een rechterlijke zin. Omdat al de wetten van God als Schepper, aan de afkomelingen van het huisgezin door Hem gegeven worden; want wij zijn Gode niet zonder de wet, maar Christus onder de wet; als zodanig roepen zij eenparig uit: ‘De HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning’, of gelijk het in het Hebreeuws staat, onze Wetmaker. En dit is het, dat de wet voor een gelovige een wet der liefde en der vrijheid doet zijn: ‘Zijn juk is zacht en Zijn last is licht; en Zijn geboden zijn niet zwaar’ (Mattheüs 11:30 en 1 Johannes 5:3). De liefde van Christus dringt hen tot gehoorzaamheid, en doet hen lopen als de wagens van een vrijwillig volk. Dus zeg ik, is Hij de Wetgever van het huis, en ons, leraren, wordt uitdrukkelijk gelast, ‘heen te gaan en al de volkeren te onderwijzen, hun lerende onderhouden alles wat Hij ons geboden heeft’ (Mattheüs 28:19). Wat daarom de leraren of ambtenaren der kerk leren of doen in Gods huis, hetwelk tegen Zijne order strijdig is, daar zullen zij aan Hem verantwoording voor moeten doen; en wat onthaal zij van de grote Meester in Zijn komst ontvangen zullen, zie dat in Lukas 12:45-47: ‘Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken en dronken te worden, zo zal de heer van denzelven dienstknecht komen ten dage in welken hij hem niet verwacht, en ter ure die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen. En die dienstknecht welke geweten heeft den wil zijns heren, en zich niet bereid noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden’.

(3) Het derde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om aan te tonen dat Christus in de besturing van Gods huis geslagen is, als een nagel in een vaste plaats.

Dit zal blijken, wanneer wij overwegen:

1. Dat er tot dit einde een onherroepelijk besluit in de hemel gepasseerd is, dat Hij alleen de Bestuurder en Regeerder van het huis Gods zal zijn (Psalm 2:7): ‘Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Heden heb Ik U gegeneerd’ en (vers 6): ‘Ik heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid’. En daarom is het, dat zij die Hem zoeken te onttronen als Hoofd en Koning van Sion, of Zijn soevereiniteit te schenden, gelijk sommigen onlangs gedaan hebben, even zulke vruchteloze pogingen doen als iemand die met zijn hand koperen bergen tracht te verzetten. Ja, die koperen bergen, ik meen Gods voornemen en besluit om Christus in de regering vast te stellen, zullen hen in de uitkomst vergruizen en tot stof vermalen, hoe licht een zaak zij het ook voor het tegenwoordige mogen stellen.

2. Hij is in de besturing van het huis gesteld, door een plechtige verbondshandel (Psalm 89:4): ‘Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik zal uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht’. In het verbond des vredes tussen den Vader en den Zoon, is besloten, bedongen en eindelijk voltrokken, dat de Zoon Gods over het huis Jakobs koning zou zijn; en tot verdere verzekering hiervan, is dit in de rol van Gods boek beschreven.

3. Hij is in de besturing gesteld door de plechtigheid van een eed, door de grote Jehovah gedaan. Dit is één van de onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liegen zou: ‘Ik heb Mijn knecht David gezworen: Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen’ (Psalm 89:4-5). Indien God nu Zijn

eed gezworen heeft, zo moest dit alle twist en tegenspreking omtrent Christus' opperhoofdschap in Gods huis doen eindigen.

4. In deze eed verpandt Hij het luisterrijkste kleinood van de hemel, de doorluchtigste volmaaktheid van Zijn natuur: 'Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David liege!' (Psalm 89:36). Hij zal even zodra ophouden een heilig God te zijn, als toelaten dat des Zoons gezag in Zijn huis zal omgekeerd worden.

5. Hij is in de besturing bevestigd door een plechtige roeping en inhuldiging: 'Ik, de HEERE, heb U geroepen' (Jesaja 42:6). 'Hij is van God geroepen, als Aäron' (Hebreeën 5:4). En wat Zijn inhuldiging belangt in Zijn Middelaarsambten van Profeet, Priester en Koning van Zijn Kerk, daar lezen wij van in de samenhang van onze tekst. En in Mattheüs 3:17, wanneer de hemelen geopend werden, en een stem uit de hoogwaardige heerlijkheid werd gehoord, zeggende: 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb'; terwijl de Geest op Hem nederdaalde, gelijk een duif.

6. Hij is in de besturing bevestigd door een dadelijk bezit van de troon. Hij is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. 'De HEERE heeft gesproken tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten' (Psalm 110:1). Ziet dit dadelijk in Christus vervuld (Filippenzen 2:9-11): 'Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders'.

7. Hij is in de besturing bevestigd, door een volkomen overwinning over Zijn vijanden en die van Zijn Kerk, zodat niemand machtig is Hem de minste stoornis toe te brengen. De kop van de oude slang is vermorzeld; de zonde, die eerstgeborene van de duivel, is gesloten, de ongerechtigheid verzoend, de wereld overwonnen, de dood van zijn prikkel beroofd, de vloek van de gebroken wet vernietigd, en de hel en dood geworpen in de poel die van vuur en sulfer brandt. Dus ziet gij dat onze grote Immánuël bevestigd is in de regering van Zijns Vaders huis, als een nagel geslagen in een vaste plaats.

(4) Het vierde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om aan te tonen dat het gehele huis met al deszelfs aanhorigheden en belangen, hangt aan deze gezegende Nagel, die geslagen is in een vaste plaats.

Ik zal mij alleen bepalen tot de tekst; daarin vinden wij drie dingen, welke gezegd worden te hangen aan onze gezegende Eljakim.

A. Al de heerlijkheid van het huis Zijns Vaders.

B. De uitspruitelingen en de afkomelingen.

C. Alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, tot al de vaten der flessen.

Ik zal van ieder een kort woord spreken.

A. Al de heerlijkheid van het huis hangt aan onze Heere Jezus Christus. Ik heb alreeds iets gezegd, om te bewijzen dat het huis heerlijk is; maar nu zal ik het een weinig nader uitbreiden, ten einde u te doen zien, dat al wat heerlijk is in het huis Gods aan die Nagel hangt, welke Hij geslagen heeft in een vaste plaats. Dit mogen wij begrijpen in deze volgende bijzonderheden.

1. Gods tegenwoordigheid in een kerk, maakt haar heerlijk. 'Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende' (Psalm 50:2). 'God is

bekend in Juda, Zijn Naam is groot in Israël. En in Salem is Zijn hut, en Zijn woning in Sion' (Psalm 76:2-3). Wanneer God Zich aan een kerk onttrekt, dan treuren de wegen Sions, en een jammerlijk Ikabod, *de heerlijkheid is geweken*, wordt op alle hoeken van haar straten gelezen. Deze heerlijkheid nu hangt aan Christus; want het is door Hem dat de tabernakel Gods bij de mensen is. Indien God niet in Christus was de wereld met Zichzelf verzoenende; indien Hij geen welbehagen had gehad in Zijn Persoon en Zijn middelaarschap; en indien de offerande van Zijn dood Hem niet tot een welriekende reuk was geweest, zo zou de Heere God nooit bij de mensen gewoond of Zijn huis onder hen opgericht hebben, zo weinig als onder de gevallen engelen. Het moet aan Christus' verschijnen in de hemel, voor het aangezicht Gods voor ons, worden toegeschreven dat Gods vermakenen zijn met de kinderen der mensen op de aarde.

2. De openbaring van Gods wil in de Schriftuur, is de heerlijkheid der Kerk; en voor haar niet minder noodzakelijk dan het licht van de zon aan het firmament voor deze wereld. 'Deze is als een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht en de Morgenster opgaat in onze harten' (2 Petrus 1:19). Dit was de heerlijkheid van de Kerk Israëls, dat Hij haar Zijn woorden en inzetten bekend maakte, terwijl Hij geen volk zo deed. Dit maakt de Kerk als een Gosen, een land van licht, terwijl het overige van de wereld, de duistere plaatsen van het land, vol woningen zijn van schrikkelijk geweld. Deze openbaring nu hangt aan Christus, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats; want Hij is de Alfa en de Omega van de gehele Schriftuur. Hij is de heerlijke Auteur van dezelve; 'want de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard (Johannes 1:18). Het is alleen de Leeuw uit den stam van Juda, Die het boek opent, en zijn zeven zegelen open breekt. Hij is het onderwerp van de stof der Schriftuur; want van Hem geven al de profeten en apostelen getuigenis; zij zijn de getuigenis Gods aangaande Christus (Johannes 5:39): 'Die zijn het die van Mij getuigen'. Hij is het einde van de Schriftuur; zij wijzen Hem aan gelijk de naald van een kompas de poolster aanwijst. Het einde en oogmerk van de Bijbel is hetgeen de ster aan de hemel voor de wijzen uit het oosten was, om aan te wijzen waar Jezus de Koning der Joden te vinden is. 'Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam' (Johannes 20:31).

3. Een getrouwe bediening is de heerlijkheid van een kerk. Waar deze ontbreekt, wordt het huis Gods veranderd in een moordkuil, en zware wolven plunderen het huis, in plaats van het te bewaren en te beschermen. De getrouwe leraren zijn de wachters, welke waarschuwing geven wanneer het huis in gevaar is van door vijanden aangevallen te worden. Zij zijn de uitdelers, die het brood des levens uitdelen aan de kinderen van het huisgezin. Zij zijn de lichten van het huis, welke niet onder een korenmaat gedaan, maar op kandelaren gesteld moeten worden, tot voordeel van het geheel. Hierom worden zij de heerlijkheid van Christus genaamd; veel meer zijn zij dan de heerlijkheid van de Kerk. Deze heerlijkheid nu hangt aan Christus, de Nagel geslagen in een vaste plaats; want Hij is het, die der Kerk 'herders geeft naar Zijn hart, om Zijn volk te weiden met wetenschap en verstand' (Jeremía 3:15). 'Dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars. Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus' (Éfeze 4:11-12). Zij hebben hun zending en roeping van Hem; want niemand neemt van zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkterwijs als Aäron. Zij hebben hun voorraad tot hun werk en strijd van Hem; en Hij zendt niemand om op eigen soldij de

krijg te dienen. Hij is het, Die de schat in aarden vaten legt; zij hebben hun voorspoed van Hem. Hij maakt ze zowel bekwame als voorspoedige dienaren des Nieuwen Testaments. Hij leert hun vissers der mensen te zijn; en Paulus zelf moge planten en Apollos nat maken, maar Hij geeft de wasdom. Hij is het, Die de vrucht der lippen schept, en een tong der geleerden geeft.

4. De ordonnantiën, door getrouwe leraren van Christus in zuiverheid bediend, zijn de heerlijkheid der Kerk. Deze zijn de poorten van Sion, die God bemint, meer dan al de woningen Jakobs. Deze zijn Gods woningen, die David zo liefelijk wist te zijn, dat hij de mussen en zwaluwen benijdde, welke daar toegang hadden, terwijl hij zichzelf daarvan beroofd en uitgesloten vond (Psalm 84:11 en Psalm 27:4). Het is in de ordonnantiën van het Evangelie, dat de heiligen gemeenschap met God genieten, en mededelingen van Zijn genade ontvangen. Hierom worden zij bij beken vergeleken, die water bezorgen voor een vermoeide reiziger; bij fonteinen, waaruit men water schept met vreugde, en bij borsten, aan welke de kinderen der genade gezoogd worden. Maar nu hangen al de ordonnantiën van het Evangelie aan Christus, gelijk het Woord en de sacramenten, het gebed en de dankzegging. De prediking van het Woord is Zijn instelling (Markus 16:15): ‘Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie’. Ons gezag om te dopen is van Hem (Mattheüs 28:19): ‘Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes’. Het sacrament van het Avondmaal is door Hem ingesteld: ‘Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb’ (1 Korinthe 11:23). En gelijk de ordonnantiën van Zijn instelling zijn, zo is Hij het Die dezelve door Zijn eigen tegenwoordigheid en de invloed van Zijn Geest, vrucht en zoetigheid geeft. Door Hem is het, dat de elpenbenen paleizen van mirre, aloë en kassie rieken, waardoor Hij en Zijn volk verblijd worden. Hij vult de poelen met water, door de regen te doen nederdalen, de vroege en spade regen van Zijn levendmakende en vertroostende genade; en zonder Hem zijn deze ordonnantiën maar als droge borsten en misdragende baarmoeders.

5. De gerechtshoven of vergaderingen van een kerk, hogere en lagere, in Zijn Naam bestemd en volgens Zijn instelling ingericht tot regering en oefening van de sleutelen der tucht, zijn de heerlijkheid van een kerk. Dit zijn de stoelen des gerichts, de stoelen van het huis Davids. Wanneer deze vergaderingen, in de naam van Sions Koning bestemd, in haar handelingen voortgaan met een toeleg om Hem te verheerlijken, en volgens het voorschrift van Zijn wetten die Hij gegeven heeft in Zijn Woord, dan is het dat een kerk er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren, voor alle onwetende, dwalende en ergerlijke personen. En haar vijanden zelf zijn genoodzaakt van haar te zeggen, gelijk Bileam van Israël zeide: ‘Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen, Israël!’ (Numeri 24:5). Nu, al deze heerlijkheid hangt aan de nagel, geslagen in een vaste plaats; want Hij alleen is Sions Koning, en de heerschappij is op Zijn schouder. Hij is het Die de sleutelen van het koninkrijk der hemelen aan Zijn dienaren gegeven heeft, met de belofte dat al wat zij op de aarde binden, in de hemel gebonden zal zijn; en wat zij op de aarde ontbinden, in de hemel ontbonden zal zijn. En waar zij in Zijn Naam bijeen vergaderen tot kerkelijke tucht, daar zal Hij in het midden van hen zijn.

6. De verbonden van een kerk zijn haar heerlijkheid; Gods verbond van genade en belofte, en haar verbond van plicht en gehoorzaamheid. Daar wordt in Romeinen 9:4 van de kerk van het Oude Testament gezegd, ‘dat haar was de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid en de verbonden’.

a. Gods verbond van genade en der belofte is de heerlijkheid van een kerk. Het was de ellende van de arme heidenen onder het Oude Testament, vóór de komst van Christus, dat zij vreemdelingen waren van de verbonden der belofte. Dit is het voorrecht van de kerk, en haar handvest tot al de vrijheden en voorrechten, zichtbare en onzichtbare, tot het tegenwoordige en het toekomstige leven. En het is een eeuwig verbond, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; en die dit verbond vasthouden, 'zal God brengen tot Zijn heiligen berg en verheugen in Zijn bedehuis' (Jesaja 56:7). Dit verbond nu hangt aan Christus, de Nagel geslagen in een vaste plaats; want God heeft Hem gegeven tot een Verbond des volks; het is met Hem, als de tweede Adam, en met zijn zaad in Hem gemaakt. Hij heeft de voorwaarde van hetzelfde vervuld, door de heiligheid van Zijn natuur, de gehoorzaamheid van Zijn leven, en de voldoening die Hij gegeven heeft door Zijn dood. Zijn vervullen van de geboden en van de eisen van het verbroken verbond der werken, is de eigenlijke voorwaarde van het verbond der genade. En uit kracht van Zijn gehoorzaamheid wordt nu de nodiging gedaan (Jesaja 55:1): 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk!' Het verbond met al de zegeningen en beloften van hetzelfde, hangt aan deze gezegende Nagel; en die 'zijn allen in Hem ja, en zijn in Hem amen' (2 Korinthe 1:20).

b. Onze verbonden van plicht, gehoorzaamheid en dankbaarheid, hangen aan deze gezegende Nagel. Deze zijn de heerlijkheid van een kerk en natie, gelijk zij geweest zijn voor Israël. God deed hun zeggen, dat zij Hem tot een volk zouden zijn, en zij deden den Heere zeggen, door een plechtig verbond, dat Hij hun tot een God zou zijn; om welke reden zij genoemd werden *Hepsiba* en *Beula*, een volk getrouwd aan den Heere. Dit is de heerlijkheid van dit land geweest en van de drie koninkrijken, hoewel die trouweloos verbroken, verbrand en begraven zijn geworden. Maar gezegend zij de Heere, dat er een klein beginsel van een opstanding is van deze plechtige verbonden, door hetgeen onlangs in deze plaats verricht is. Maar nu zeg ik, de heerlijkheid van al onze verbonden en verbintenissen, tot persoonlijke of openbare reformatie en gehoorzaamheid, moet noodzakelijk hangen aan deze Nagel, geslagen in een vaste plaats. Wanneer de mensen zich op een wettische wijze tot de plichten verbinden, in de kracht van hun eigen verbonden, beloften en voornemens, zonder de handgreep des geloofs vast te maken aan de Nagel in een vaste plaats, tot gerechtigheid en sterkte, dan maken zij alleen touwen van zand, die vaneen zullen vallen zodra zij ze maken kunnen. Christus alleen is de Sterkte en Overwinning Israëls, al onze genaden liggen in Hem, 'in Welke het des Vaders welbehagen geweest is, dat al de volheid wonen zou' (Kolossenzen 1:19). En tot welke plichten wij ons ook verbinden, dat moeten wij altijd doen in de kracht van de beloofde genade en bijstand, en in geloof van Zijn gerechtigheid en voorbeding, om aangenaam te zijn in dezelve. Zie Jesaja 45:24: 'Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen'. En David zegt: 'Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen' (Psalm 71:16). En dit maakt dat Zijn geboden niet zwaar zijn, maar dat Zijn juk zacht en Zijn last licht is.

7. De menigte van ware bekeerden is de heerlijkheid van een kerk; want deze worden genaamd: 'Een sierlijke kroon in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand onzes Gods' (Jesaja 62:3). Het wordt tot heerlijkheid van Sion gezegd, dat die en die daarin geboren wordt, want dan is het dat de Allerhoogste Zelf haar bevestigt (Psalm 87:5). En daar wordt van de kerk van het Nieuwe Testament voorgezegd, dat de kinderen der eenzame meer zouden zijn dan de kinderen der getrouwde; dat er een

gewillig volk zou zijn op den dag Zijner heirkraft; dat deze zijn zouden als de dauw van de baarmoeder des dageraads, en dat die van de stad zouden bloeien als het kruid der aarde, wegens de menigte der ware bekeerden (Jesaja 54:1; Psalm 110:3 en Psalm 72:16). Deze heerlijkheid van de kerk nu hangt aan Christus; want het is door de scepter van Zijn sterkte dat dit teweeg gebracht wordt. Naar Zijn wil baart Hij ons door het Woord der genade. En wanneer Hij ons vissers der mensen maakt, en ons aanwijst wanneer en waar wij onze netten zullen uitwerpen, dan wordt een menigte van vissen daarin besloten. Een zaad wordt verwekt om Hem te dienen, dat wordt den Heere aangeschreven tot in geslachten, en het zal Zijn gerechtigheid verkondigen den volke dat geboren wordt.

8. De zuiverheid, heiligheid en getrouwheid van de kerkleden is de heerlijkheid van de kerk; wanneer de zinspreuk op de wandel en het gesprek van de belijdenis geschreven staat: Heiligheid den Heere. Maar deze heerlijkheid van de kerk hangt aan deze gezegende Nagel, want het is uit kracht van hun vereniging met Hem, de levende Wortel en het Hoofd van alle invloeden, dat zij hun heiligmakende sappen uit Hem ontvangen; want indien wij niet in Hem blijven, en Hij in ons, dan kunnen wij niet veel vrucht dragen; ja 'zonder Hem kunnen wij niets doen' (Johannes 15:5). 'Ik zal hem zijn, zegt de Heere, als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden' (Hoséa 14:9). De mensen mogen van hun zedelijke deugden zo veel spreken als zij willen, zij zullen echter nooit heilige personen zijn, totdat zij eerst van de eerste Adam en van zijn verbond der werken afgesneden, en in Christus, door de wederbarende genade, geplant worden. 'Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distelen?' (Mattheüs 7:16). De boom moet eerst goed zijn, anders kan men geen goede vrucht verwachten. Het zijn alleen degenen die door wederbarende genade in het huis des Heeren geplant zijn, welke zullen bloeien in de voorhoven onzes Gods; en die genaamd worden: eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde.

Dus ziet gij dat al de heerlijkheid van Gods huis hangt aan de Nagel geslagen in een vaste plaats.

Eer ik nu verder ga om te onderzoeken wie de uitspruitelingen en de afkomelingen van Gods huis zijn, en hoe zij, met al wat hun aangaat, hangen aan de Nagel geslagen in een vaste plaats, zal ik kortelijk uit het reeds verklaarde enige besluiten trekken.

1. Zie hieruit dat de Kerk van Christus de verhevenste en heerlijkste maatschappij is in de wereld, omdat zij zo veel van de Goddelijke heerlijkheid in zich heeft. 'Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!' (Psalm 87:3). Zij heeft een heerlijke Koning in het midden van haar, namelijk de Heilige Israëls, de Koning der ere, den Overste der koningen der aarde. Zij heeft heerlijke muren: God stelt heil tot muren en voorschansen. Een heerlijke rivier om haar te beschermen en te verkwikken, de Heere is heerlijk bij haar: Hij zal haar zijn 'een plaats van rivieren en van wijde stromen' (Jesaja 33:21). Een heerlijke handel: 'Onze wandel is in de hemelen', ons burgerschap en onze handel zijn aldaar (Filippenzen 3:20). Heerlijke rijkdommen en schatten zijn in dit huis, namelijk de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus. Heerlijke vrijheden en voorrechten: vrijheid van de zonde, van de wet, van de satan, van de wereld, de dood en de hel. En al de ware inwoners hebben belang in de schat van de stad; zij hebben een vrije toegang tot de Koning op den troon, en tot al de zegeningen van het verbond.

2. Zie hier ook uit, waarom God zulk een bezorgdheid heeft voor Zijn Kerk, dat Hij op de hemel vaart tot haar hulp, en de raderen der voorzienigheid omkeert tot haar nut en voordeel. Het is omdat Zijn heerlijkheid in haar is: 'Ik zal heil geven in Sion, aan Israëel Mijn heerlijkheid' (Jesaja 46:13).

3. Zie hier ook uit, hoeveel er ons aan gelegen is, te strijden voor het huis onzes Gods, tegen al degenen die haar zouden willen verwoesten. Gods heerlijkheid en onze heerlijkheid is daar in; laat ons daarom bij God in het gebed aanhouden, dat Zijn heerlijkheid nog in ons land moge blijven wonen, en dat het Hem believeen moge over ons Sion en over haar vergaderingen te scheppen een wolk des daags, en een rook en de glans eens vlammen des nachts. En dat over alles wat heerlijk is een beschutting moge zijn; en dat Hij nog eens de verwoestingen van het huis moge herstellen, die de onbesnedene Filistijnen hetzelfde hebben toegebracht.

4. Zie hier ook uit, wanneer een kerk afwijkt van Christus, hetzij in het stuk van de leer, godsdienst, tucht of regering, dat zij dan van haar eigenlijke hengsel af is, en dus van haar zuiverheid gevallen; haar kroon is van haar hoofd gevallen, en haar heerlijkheid geweken. De heerlijkheid van die kerk is zeer laag vervallen, welke aan de nagel hangt van burgerlijke wetten en verzekeringen, door koningen en parlementen, in plaats van aan de Nagel, die God heeft geslagen in een vaste plaats. Dit is helaas het geval van de kerk van Schotland ten deze dage. Wat hebben de kerkelijke vergaderingen om haar te ondersteunen, in haar bescherming van de dwalenden, de opschorting, uitwerping en afzetting van leraren om hun getuigenissen voor de waarheid? In het tiranniseren over het volk des Heeren, door hen hun vrijheden en rechten uit de hand te wringen en dergelijke? Het Woord van God kan hen niet ondersteunen in zulke handelingen; zij hangen niet aan de Nagel in een vaste plaats. Nee, zulke dingen zijn recht strijdig tegen het gezag en de wil van Sions Koning. De enige zaak die hen in zulke handelingen ondersteunt en verstout, is de nagel van een wettige vaststelling, welke de ene of andere tijd zekerlijk zal uitwijken, en dan zal alles wat daar aan hangt ter aarde vallen. Gelijk er zo gezegd wordt van Eljakim persoonlijk aangemerkt, of van Sebna zijn voorzaat, op de wegneming van hem door de dood, of anderszins van zijn hoge standplaats aan het hof van Hizkía, dat hij en al zijn aanhangers tegelijk zouden vallen, in het volgende vers van onze tekst: 'Te dien dage, spreekt de HEERE der heerscharen, zal die nagel die aan een vaste plaats gestoken was, weggenomen worden, en hij zal afgehouden worden en hij zal vallen, en de last die daaraan is, zal afgesneden worden'. Zo zal het met die kerken gaan, die alleen aan verzekeringen van menselijke wetten hangen. 'Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt' (Jeremía 17:5).

B. Nu kom ik om een weinig te spreken van de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis, welke ook gezegd worden aan Christus te hangen. Door de uitspruitelingen en de afkomelingen versta ik alle ware gelovigen, die zo genaamd worden om verschillende redenen.

1. Omdat zij in het huis geboren of daar ingebracht worden (Psalm 87:5): 'En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren'. En (vers 6): 'De HEERE zal hen rekenen in het opschrijven der volken, zeggende: 'Deze is aldaar geboren'. De Kerk is de moeder die ze geboort heeft; 'want Jeruzalem dat boven is, is onzer aller moeder' (Galaten 4:26).

2. Omdat de Vader van het huis hen geboort heeft (Jakobus 1:18): 'Naar Zijn wil heeft Hij ons geboort door het Woord der waarheid'. 'Welke niet uit den bloede, noch uit

den wil des vlees, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn' (Johannes 1:13). Hierom worden zij kinderen Gods genaamd, zijnde op een dag Zijner heirkraft, door het onverderfelijke zaad van het Woord, wedergeboren.

3. Omdat de Eerstgeborene van het huis, Jezus Christus, de eniggeboren Zoon des Vaders, door een eeuwige generatie, hen voor Zijn broederen erkent en Zich niet schaamt om zulks te doen, zeggende tot Zijn Vader: 'Ik zal Uw Naam Mijn broederen vertellen; in het midden der gemeente zal Ik U prijzen' (Psalm 22:23, vergeleken met Hebrëeën 2:12).

4. Zij worden gevoegelijk de uitspruitelingen en afkomelingen van het huis genaamd, omdat zij als nieuwgeboren kinderen aldaar gezoogd en getroeteld worden (1 Petrus 2:2): 'Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen'. De ordonnantiën des Evangelies, inzonderheid de prediking van het Woord en de bediening der sacramenten, zijn als het ware de borsten die de Kerk, als een tedere moeder, uithaalt voor al de zuigelingen en de kinderen van het huisgezin. 'Opdat gij moogt zuigen en verzadigd worden van de borsten harer vertroostingen' (Jesaja 66:11). En in het volgende vers worden de gelovigen gezegd, op haar zijde gedragen en op haar knieën zeer vriendelijk getroeteld te worden. Maar wat zullen wij nu denken van die kerk, welke de bastaarden troetelt en de recht-geborenen van de familie veronachtzaamt. Die meer bezorgd is om de groten dezer wereld te bemoedigen en te koesteren, dan Christus' kleinen; en die de bedorven en vervalste melk der dwaling toedient aan de kinderen van het huisgezin, welke meer is strekkende om ze te vergeven dan ze te voeden? Zij moet zekerlijk een ontaarde moeder zijn; want de natuurlijke moeder is voor haar kinderen meer bezorgd.

5. Zij worden de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis genaamd, omdat zij hun opvoeding en lering in hetzelfde hebben. 'Al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn' (Jesaja 54:13). En zij worden opgetrokken in de kennis van de verborgenheden van het koninkrijk. De Vader van het huisgezin doet grote moeite tot hun lering, en allen die het van den Vader gehoord en geleerd hebben, komen tot den Zoon, om meer en meer door Zijn Woord en Geest geleerd te worden. En dus kennen zij den Heere, en vervolgen den Heere te kennen; en Zijn uitgang is voor hen bereid als de dageraad. Om deze en andere redenen, worden de gelovigen de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis genaamd.

Nu zal ik tonen dat de uitspruitelingen en de afkomelingen, met al hun belangen hangen aan onze geestelijke Eljakim, die als een nagel geslagen is in een vaste plaats.

1. Hun wezen, als nieuwe schepselen aangemerkt, hangt aan Hem. 'Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken' (Éfeze 2:10). De uitdrukking is opmerkelijk: geschapen in Christus Jezus. Gelijk de rank haar wezen heeft in de wortel in welke dezelve is ingeënt, zo heeft een gelovige zijn geestelijk wezen, als een nieuw schepsel, in Christus; zodat indien men Christus van een gelovige, of een gelovige van Christus afscheidt, hij niet zijn, maar Zijn geestelijk wezen ophouden zou. Een waar christen is een schepsel in Christus Jezus.

2. Hieruit volgt dat hun leven aan Christus hangt. De tweede Adam wordt een levendmakende Geest genaamd, omdat Hij de Opstanding en het Leven is, van Zijn gehele verborgen lichaam. De wet des Geestes des levens in Christus Jezus, maakt hen allen vrij van de wet der zonde en des doods; en het is niet zozeer hun leven, als wel Christus die in hen leeft. Hierom is het leven dat zij in het vlees leven, door het geloof des Zoons Gods. Hij is het, Die hen in het eerst levend maakt, wanneer zij dood zijn in de zonde en de misdaden. Hij is het, Die hun zielen in het leven behoudt. De fontein

des levens is niet bij hen, maar bij Hem. Het leven van een gelovige is opgewonden in het leven van Christus: Want Ik leef, zegt Hij, en gij zult leven. En wanneer het geestelijke leven van de gelovigen begint te kwijnen, dan lopen zij tot Hem en roepen uit: ‘Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde?’ (Psalm 85:7).

3. Hebben de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis enig licht van de zaligmakende kennis Gods? Dit hangt aan Christus; want Hij is het eeuwige Licht, de ware Zon der gerechtigheid, de Opgang uit de hoogte, Die licht geeft aan degenen die gezeten zijn in duisternis en in de schaduwen des doods. ‘God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis schijnen zou, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus’ (2 Korinthe 4:6). Hij is het, Die hen overzet uit de macht der duisternis en brengt tot Zijn wonderbaar licht. Het is in Zijn licht dat zij het licht zien; en door Hem is het dat het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe. Zijn afwezigheid maakt de nacht, en dan gaan zij zwart daarheen, niet van de zon. Maar bij Zijn wederkering wordt de doodschaaduw veranderd in morgenstond.

4. De uitspruitelingen en de afkomelingen van Gods huis genieten een heerlijke vrijheid. Wij lezen in Romeinen 8:21 van ‘de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods’. Maar deze vrijheid hangt aan Christus; ‘want indien ons de Zoon vrijmaakt, dan zijn wij waarlijk vrij’ (Johannes 8:36). En in Galaten 5:1 worden wij vermaand ‘te staan in die vrijheid met welke ons Christus vrijgemaakt heeft’; hetwelk opzicht heeft op onze kerkelijke vrijheid, voor zoveel wij leden zijn van de zichtbare kerk; en op onze geestelijke vrijheid, gelijk wij gelovigen en leden van de onzichtbare Kerk zijn. Alle zondaren die buiten Christus zijn, zijn in ketenen gevangen; zij zijn de vang des machtigen; onder de macht der zonde, onder de vloek der wet, wordende van de satan gevangen geleid naar zijn wil. Maar Christus komt, op den dag Zijner heirkraft, en zegt: Laat de gevangenen des rechtvaardigen ontkomen, en de vang des tirans hem ontnomen worden - en het geschiedt. Hij zegt tot de gevangenen: gaat uit. De Heere laat de gevangenen los en verlost ze uit de hand hunner vijanden, opdat zij Hem dienen zouden zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid al de dagen huns levens. Met één woord, Hij geeft vrijheid en onderhoudt dezelve.

5. De uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis hebben allen het beste kleeid, dat hun wordt aangedaan, wanneer zij uit een vergelegen land wederkeren tot hun Vader. Ik meen een rechtvaardigende en wet-voldoende gerechtigheid, waardoor zij in staat worden gesteld om voor God te kunnen bestaan met aangenaamheid, zodat de schande van hun naaktheid nooit geopenbaard zal worden. Maar door of van wien hebben zij dit? Het is van Christus, ‘Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4). Onze gezegende Eljakim bekleedt al de kinderen van het huisgezin met Zijn eigen livrei; door Hem is het, dat het recht der wet in hen vervuld wordt. Hierom zullen de rechtgeaarde kinderen van het huis gereed zijn te zeggen: ‘Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; in Hem zullen wij gerechtvaardigd worden en ons beroemen’ (Jesaja 45:24-25). ‘In Zijn gerechtigheid zullen wij verhoogd worden’ (Psalm 89:17). ‘Hij is het, ‘Die ons bekleedt met de klederen des heils, en den mantel der gerechtigheid aandoet’ (Jesaja 61:10).

6. Hebben de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis iets van de schoonheid der heiligheid inwendig of uitwendig in hun weg en wandel uitschijnende voor de wereld? Dit hebben zij van Christus: ‘Die hun geworden is wijsheid van God, en

rechtvaardigheid en heiligmaking' (1 Korinthe 1:30). Het is de schoonheid en heerlijkheid van den Heere hun God die op hen is. Hij neemt ze van tussen de twee reien van stenen, en maakt hen 'als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en hun vederen met géluwen goud' (Psalm 68:14).

7. Hebben zij enige kracht om te werken of te strijden? Hij is de heerlijkheid hunner sterkte; zij zijn sterk, niet in zichzelf, maar in den Heere. Niet in hun eigen kracht, maar in de sterkte Zijner macht. Hij is het, Die de struikelenden maakt als David, en het huis Davids als den engel des Heeren. Hij is het, Die hun handen leert ten strijde, en hun vingeren ten oorlog; door Hem worden de armen hunner handen gesterkt, om krijgsverrichtingen te doen, om door benden heen te lopen en om stalen bogen te verbreken. Door Hem worden zij sterk in de krijg, en brengen zij de heirlegers van vreemden op de vlucht. En wanneer hun geloof levendig op Hem geoefend wordt, dan kunnen zij als kleine almachtigen spreken, met Paulus: 'Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft' (Filippenzen 4:13).

8. Zijn zij erfgenamen Gods en der heerlijkheid? Het is door Hem dat zij zulks zijn. 'Want indien zij kinderen zijn, zo zijn zij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus' (Romeinen 8:17). Door het geloof houdt zich een gelovige een erfgenaam te zijn van Christus' God, als zijn God; en van Christus' Vader, als zijn Vader; en op Christus' recht vervrijmoedigt hij zich om met geloofsvrijmoedigheid de woorden van het Hoofd te gebruiken, zeggende: 'Gij zijt mijn Vader, mijn God en de Rotssteen mijns heils' (Psalm 89:27). 'De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden' (Psalm 16:5-6).

Ik zou dit stuk in een grote menigte bijzonderheden kunnen uitbreiden. Ik zal er alleen maar met een woord bijvoegen, dat alles wat men in of omtrent een gelovige noemen kan, aan Christus hangt. Hebt gij, gelovige, enig geloof? Christus is er de overste Leidsman en Voleinder van. Hebt gij enige ware liefde tot God? Het is Christus, Die dezelve ontstoken heeft; Hij is het, Die de liefde Gods in onze harten uitstort door den Heiligen Geest. Hebt gij de levendige hoop van een toekomstende heerlijkheid? Hij is onze hoop; en het is Christus in ons, Die de hope der heerlijkheid is. Hebt gij vermaak in de wet van God en in de wegen der heiligheid? Hij geeft ons Zijn Geest in ons binnenste, en doet in Zijn inzettingen wandelen. Hebt gij iets van die vrede die alle verstand te boven gaat? Christus is onze vrede bij God; want Hij heeft door het bloed Zijns kruises, vrede gemaakt; en Zijn bloed, door het geloof toegepast, geeft vrede als een rivier. 'Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u' (Johannes 14:27). Hebt gij een heerlijke en onuitsprekelijke vreugde? Christus is er de fontein van; de rivier, die de stad Gods verblijdt, komt voort uit den troon Gods en des Lams. Dus ziet gij dat de uitspruitelingen en de afkomelingen, met alles wat hun aangaat, aan de gezegende Nagel hangen, enz.

C. Nu kom ik tot het derde dat aan de nagel, geslagen in een vaste plaats, hangt; en dat zijn de vaten van het huis, van de vaten der bekers af, zelfs tot de vaten der flessen. Om dit deel van de tekst te verklaren, zal ik aantonen:

1. Wat wij te verstaan hebben door de vaten van het huis.
2. Dat deze vaten van verschillende groottes zijn; sommige vaten der bekers, en andere vaten der flessen.
3. En dan zal ik aanwijzen dat die allen aan Christus hangen; en ook door welke banden zulks geschiedt.

1. Wat wij door de vaten van het huis te verstaan hebben. Daardoor moeten wij verstaan de gelovigen welke, onder verscheidene aanmerkingen, soms genaamd worden het huis zelf (Hebreeën 3:6). Soms het zaad of de afkomelingen van het huis, gelijk hier en in Psalm 22:31. Soms de vaten van het huis (2 Timótheüs 2:20-21): ‘Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aardn vaten; en sommige ter ere, maar sommige ter onere. Indien dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid’. Ik vind dat in de Schriftuur aan de gelovigen, onder het begrip van vaten, verschillende bijnamen worden gegeven. Soms worden zij genoemd uitverkoren vaten (Handelingen 9:15), daar zegt de Heere tot Ananías aangaande Paulus: ‘Deze is Mij een uitverkoren vat’. Zij zijn allen uitverkoren in Christus, van voor de grondlegging der wereld. Soms vaten der barmhartigheid (Romeinen 9:23), omdat het niet is uit de werken der rechtvaardigheid die zij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid, dat zij zalig gemaakt worden. Soms ‘vaten, bekwaam tot des Heeren gebruik’ (2 Timótheüs 2:21), omdat Hij ze voor Zichzelf formeert om Zijn lof te vertellen. Soms vaten der ere, omdat Hij van hen een grotere inkomst van eer en heerlijkheid verkrijgt, dan van de gehele wereld buiten hen. Met één woord, zij worden vaten genaamd, omdat de melk, de wijn, de honig en de olie van de Goddelijke genade aan hen besteed en in hen gelegd worden; uit de volheid van Christus ontvangen zij genade voor genade. En gelijk de vaten van een huis deszelfs sieraad zijn, alzo zijn ook de vruchtbare gelovigen het sieraad van de Kerk, en van hun grote Eigenaar, want Hij noemt ze Zijn ‘kroon en koninklijke hoed’ (Jesaja 62:3).

2. Daar zijn vaten van verschillende groottes. Sommige zijn vaten der bekens, en andere zijn vaten der flessen; ons duidelijk te kennen gevende, dat er in Gods huis heiligen zijn van onderscheiden grootte; daar zijn kinderen, jongelingen en vaders. Want een iegelijk is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus. Sommigen zijn als een rokende vlaswiek, anderen als een brandende lamp; sommigen als een gekrookt riet, anderen gelijk de hoge cederen van Libanon.

Vraagt gij: Waarom wil God dat de vaten van het huis van verschillende groottes zullen zijn? Ik antwoord:

a. Tot betoning van Zijn eigen soevereiniteit; Hij is de Heere van het huis, en Hij wil al Zijn welbehagen doen; en het is des Heeren welbehagen om aan de één meer van Zijn genade te geven, en aan de ander minder. En wie kan tot Hem zeggen: wat doet Gij? Hij is niemands schuldenaar, maar mag met het Zijne doen wat Hij wil.

b. Omdat dit tot schoonheid en sieraad van het huis is. Het dient niet weinig tot versiering van een huis, dat er verschillende vaten in zijn; sommigen groter en sommigen kleiner, tot verschillende gebruiken. Het kleinste vat, gelijk het kleinste lid in het natuurlijke lichaam, heeft zijn eigen gebruik in het lichaam. Het ene lid kan tot het andere lid niet zeggen: ik heb u niet nodig.

c. God wil dit zo, opdat er plaats zij voor de stichtelijke oefening van de gemeenschap der heiligen. Indien iedere heilige dezelfde mate des geloofs, der liefde, der kennis en van andere genaden had, dan kon de ene door de andere niet gesticht worden. Maar nu is het anders geschikt, opdat de sterken nuttig mochten zijn aan de zwakken, om ze te versterken; en opdat degenen die meer kennis en bevinding hebben dan anderen, hun gaven mochten mededelen ten nutte en tot stichting van anderen, totdat zij allen komen tot een volkomen man, tot de mate der grootte der volheid van Christus. Maar ik blijf voor het tegenwoordige hier niet bij staan.

3. Nu kom ik om aan te tonen, dat al de vaten van verschillende groottes, van de vaten der bekers af, zelfs tot de vaten der flessen toe, aan de grote Bestuurder, Jezus Christus, hangen als aan een nagel geslagen in een vaste plaats. Dit is hetgeen gemeenlijk genaamd wordt, de geestelijke vereniging tussen Christus en de gelovigen; en wordt ons in de Schriftuur onder een verscheidenheid van zinnebeeldige spreekwijzen voorgesteld. Soms door de vereniging die er is tussen de takken van een boom met zijn wortel; want gelijk al de takken aan de wortel hangen, en hun sap, voedsel, wasdom en vrucht daarvan ontvangen, also ontvangt ieder gelovige, hetzij hij sterker of zwakker zij, leven, genade en wasdom van Christus (Hoseá 14:9): 'Ik zal hem (Efraïm) zijn als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden'. 'Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen'(Johannes 15:5). Soms wordt ons deze vereniging vertoond, door de vereniging die er is tussen een gebouw en deszelfs grondvest waarop het staat. Gelijk het gebouw en iedere steen van hetzelfde, op de grondvest of het fundament, hangt en rust, en ondersteuning en vastigheid daarvan ontvangt, also hangt het gehele huis van God, en iedere geestelijke steen van hetzelfde, aan Christus door het geloof van Zijn werking (1 Petrus 2:4-5): 'Tot Welken komende als tot een levenden Steen, zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis', enz. Soms wordt ons deze vereniging vertoond, door de vereniging die er is tussen het hoofd en de leden van het natuurlijke lichaam, om hetwelk te bewijzen, ik u maar alleen twee teksten zal voordragen, Éfeze 4:15-16 en Kolossenzen 2:19, waaruit gij zien zult dat het gehele lichaam, en ieder bijzonder lid daarvan, groot en klein, aan Christus, als door samenvoegselen en samenbindingen, hangt. Maar hier ontstaat, tot ons oogmerk, de grote vraag:

Welke zijn die banden door welke alle gelovigen, van de kleinsten tot de grootsten, aan Christus hangen?

Ik antwoord: Deze banden zijn voornamelijk twee, de Geest en het geloof van des Geestes werking.

a. De Geest is een band, en wel de voornaamste band, door welke de gelovigen aan Christus hangen (1 Korinthe 6:17): 'Die den Heere aanhangt, is één geest met Hem'. Door de Geest wordt de vereniging tussen Christus en Zijn leden gemaakt (Éfeze 2:22): 'Op Welken wij ook medegebouwd worden tot een woonstede Gods in den Geest'. Ja, de Geest Zelf is de band (1 Johannes 3:24): 'Hieraan kennen wij dat Hij (namelijk Christus) in ons blijft, uit den Geest, Dien Hij ons gegeven heeft'. De Geest des levens in Christus Jezus, komt, door middel van het Woord, in de bekering in de ziel en maakt die levend; en zij wordt, zelfs in de levendmaking, een lid van Christus; en zo blijft zij daarna voor eeuwig aan Hem hangen, als aan een nagel in een vaste plaats.

b. Een andere band, door welke zij allen aan de Nagel hangen, is het geloof van des Geestes werking. Niet een bloot historisch, tijd- of een wettisch geloof, maar een levendig, werkzaam, rechtvaardigend en heiligend geloof, hetwelk Christus door middel van het woord der genade en der belofte toepast en zich eigen maakt. Zulk een geloof, dat Christus' vlees eet en Zijn bloed drinkt, en dus in en op Hem leeft, volgens dat zeggen van de apostel (Galaten 2:20): 'Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods'. Kortom, het geloof hangt al zijn eeuwige belangen aan de Nagel geslagen in een vaste plaats; en daar laat het al deszelfs zorgen en aangelegenheden rusten. En in deze weg wordt de ziel in volkomen vrede gehouden, wetende dat de Nagel wel ingeslagen zijnde, niet zal medegeven of

uitwijken. Dus ziet gij, hoe al de heerlijkheid, de uitspruitelingen en afkomelingen, en al de vaten van het huis, grote en kleine, aan onze gezegende Eljakim hangen.

(5) Het vijfde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is de redenen te onderzoeken waarom aan Christus de gehele besturing van het huis Zijns Vaders is toebetrouwd.

Waarom hangt Hij de uitspruitelingen en de afkomelingen en al de vaten van het huis, grote en kleine, aan Hem, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats?

Ik zal mij niet ophouden met de beantwoording van deze vraag; de redenen daarvan zullen zich natuurlijk opdoen uit hetgeen alreeds gezegd is. Alleen maar één woord: De besturing van het huis en van al deszelfs belangen, is aan Christus toebetrouwd, omdat het Gods welbehagen geweest is dat het zo zijn zou. Maar hoewel Gods enkele soevereiniteit genoeg is, om ons over dit stuk te voldoen, zo zijn er nochtans enige wegen van de oneindige wijsheid te bespeuren, in de vaststellingen van deze zaken in de Kerk, welke is het huis van de levende God.

1. Hij was alleen bekwaam om zulk een gewicht te dragen: 'Ik heb hulp besteld, zegt God, bij een held' (Psalm 89:20).

2. Christus heeft dit, in den raad des vredes, vrijwillig op Zich genomen, zeggende: 'Zie, Ik kom; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen!' Waarom Jehovah, de Vader, zeide en bepaalde, 'dat Hij den tempel bouwen, en het sieraad dragen zou' (Zacharía 6:13).

3. Hierdoor wordt een nieuwe inkomst van heerlijkheid toegebracht aan den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. Een eer aan God in de hoogste hemelen; een hogere heerlijkheid, dan de schepping en de voorzienigheid Hem toebrengen.

4. Alle mensen worden hierdoor gebracht, om den Zoon te eren gelijk zij den Vader eren. 'Hem zal alle knie gebogen worden, en alle tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders' (Filippenzen 2:10-11).

5. Dit is tot veiligheid en troost voor al de heiligen en kinderen Gods. Al hun eeuwige belangen hangen aan Hem, opdat zij voor eeuwig dat lied mochten uitgalmen (Openbaring 5:12-13): 'Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging. En alle schepsel dat in den hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem Die op den troon zit, en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid'.

TOEPASSING

(6) Het zesde hoofdstuk door mij voorgesteld, is de toepassing.

EERSTE GEBRUIK TOT ONDERRICHTING

Ik heb alreeds in de verklaring verschillende zaken tussenbeide gevoegd, en daarom zal ik er nu te minder noemen.

1. Ziet hier uit, waarom des Heeren ogen de ganse aarde doorlopen, om Zich sterk te bewijzen aan Zijn volk in deze wereld, aan degenen welker hart volkomen is tot Hem; waarom Hij op den hemel vaart tot hun hulp, en alle dingen doet medewerken ten goede van hen. Daar is billijke reden voor; zij zijn uitspruitelingen en afkomelingen van Zijn huisgezin, de gouden en zilveren vaten van Zijn huis. Nu weet gij, dat indien iemand kan, Hij niet toe zal laten dat Zijn afkomelingen beschadigd, noch Zijn huis van deszelfs kostelijke huisraden, welke Hij mogelijk voor een dure prijs gekocht heeft, beroofd zullen worden. Hierom bewaart Hij Zijn huis dag en nacht, opdat niemand hetzelfde beschadigt. Al Zijn heiligen zijn in de hand van de grote Bestuurder, en Hij tart de hel en de aarde om ze uit Zijn hand te rukken.

2. Ziet hier ook uit, wat aanzien en vertrouwen onze heerlijke nabestaande en Verlosser bij Zijn Vader heeft. Gij ziet hier, hoe Hij het gehele huisgezin in Zijn hand geeft; Hij hangt aan Hem al de heerlijkheid van Zijn huis, der uitspruitelingen en der afkomelingen, en al de vaten, enz. Hij heeft Hem de gemeente gegeven tot een hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is. 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde', zegt Christus (Mattheüs 28:18). 'De Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon overgegeven' (Johannes 5:22). Aangezien Hij dan zulk een vertrouwen en aanzien bij den Vader heeft, wat onwaardigheid wordt dan beide den Vader en den Zoon niet aangedaan, wanneer een zondaar door het ongeloof verklaart, dat Hij vertrouwen noch geloof waardig is. En als hij praktikaal zegt, dat de Nagel die God ingeslagen heeft, los, zwak of ongenoegzaam is, en dat hij daarom het gewicht van zijn zaligheid of rechtvaardigmaking daar niet aan hangen wil, maar liever verkiest te hangen aan enige nagelen die hij zelf heeft ingeslagen; gelijk aan de nagel van een blote belijdenis, de nagel van Gods algemene barmhartigheid, de nagel van wettische plichten, gehoorzaamheid en dergelijke? Welke allen maar verroeste, zwakke of gebroken nagelen zijn, die zekerlijk uitwijken, en alles wat daar aan hangt vernielen zullen.

3. Ziet hier ook uit, een voorname grond of reden van de volharding der heiligen, en waarom zij niet geheel of eindelijk uit de staat der genade afvallen kunnen; omdat zij hangen aan de Nagel geslagen in een vaste plaats. De grote Bestuurder van Zijns Vaders huis heeft ze allen onder Zijn bewaring, en moet van de uitspruitelingen en afkomelingen en van ieder vat van het huis, aan Zijn Vader rekenschap geven; en Hij zal ook een goede rekening van hen allen doen, en tot Zijn Vader zeggen, die Hem dezelve toevertrouwd heeft: 'Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis' (Johannes 17:12). 'Ziedaar, Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt' (Hebreeën 2:13). Indien een gelovige geheel of eindelijk kon afvallen, dan moest zulks geschieden of omdat de nagel gebroken of los gemaakt kon worden, of omdat de banden, door welke zij aan de nagel hangen mochten, breken of afgesneden worden. Maar geen van beiden kan geschieden. De nagel, gelijk gij in de verklaring gehoord hebt, is zo vastgesteld, dat hemel en aarde veeleer ontbonden zullen worden, dan dat Hij in het minst zou uitwijken. En wat de banden belangt, waardoor zij aan de nagel hangen, die zijn zo sterk en wel vastgemaakt, dat de ziel, wanneer zij haar veiligheid in het licht des Heeren

beschouwt, in staat is om met Paulus te juichen: ‘Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Nee; in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere’ (Romeinen 8:35-39).

4. Ziet hier ook uit, het grote onderscheid tussen de staat van een gelovige, nu onder het verbond der genade en de staat van Adam onder het verbond der werken. Adam, het eerste verbondshoofd en plaatsbekleder, hoewel hij onzondig was, was nochtans een veranderlijk schepsel. En overgelaten zijnde aan de vrijheid van zijn eigen wil, zo is die nagel uitgeweken; en hij, met al zijn nakomelingen, zijn in een verschrikkelijke kuil van zonde en ellende gevallen, waaruit de ganse schepping hen herstellen noch verlossen kon. Maar zo is het geval van een gelovige niet; hij hangt aan een nagel, geslagen in een vaste plaats; hij staat op het fundament dat God in Sion heeft gelegd, hetwelk de poorten der hel niet zullen overweldigen. Vele rukken hebben de duivel en de wereld gedaan, aan de vaten welke aan deze Nagel hangen, en nochtans zijn zij door al hun list en geweld, nog nooit in staat geweest om een beker, laat staan een fles, die aan deze Nagel, geslagen in een vaste plaats, gehangen heeft, te kunnen wegvoeren. Tot dit einde zeide de Heere Jezus (Johannes 10:28-29): ‘Niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken; niemand zal ze rukken uit de hand Mijns Vaders’.

5. Ziet hier ook uit, dat de heiligen geen stof van roem in zichzelf hebben, maar alleen in Christus; want Hij is de Nagel in een vaste plaats, aan Wien al de heerlijkheid van Zijns Vaders huis, der uitspruitelingen en der afkomelingen, hangt. ‘Waar is de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs’ (Romeinen 3:27). De wet des geloofs nu, is dat men het gehele gewicht van onze zaligheid en rechtvaardigmaking op Christus legt; dat men Hem aanneemt, op Hem alleen berust tot zaligheid en het eeuwige leven, met al deszelfs toebehoren; en dat men uit Zijn volheid ontvangt genade ook voor genade. Die dan daarin roemt, roeme in den Heere, en zegge: ‘De HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden’ (Jesaja 12:2). Wanneer een gelovige de hoogmoed voelt oprijzen, over zijn gave of genade, dan moest hij die terstond tegen gaan, door zichzelf deze of dergelijke vragen voor te stellen: Wie onderscheidt u? Wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen had? Niemand van de ranken, die in de ware Wijnstok wassen, roeme dan alsof hij zijn staan, zijn sterkte of gerechtigheid in zichzelf had. ‘Indien gij roemt’, gedenkt dan ‘dat gij den wortel niet draagt, maar de wortel u’ (Romeinen 11:18). Alles hangt aan deze Nagel.

6. Ziet hier ook uit, een goede reden voor dat plechtige werk van verbond-maken, door zijn handen tot God uit te strekken, gelijk er van het Morenland gezegd wordt (Psalm 68:32). Deze plicht wordt gewettigd door schriftuurlijke voorbeelden en voorzeggingen van de dagen van het Nieuwe Testament, alsook uit het voorbeeld van onze waardige voorvaderen in de drie koninkrijken en in dit ons land in het bijzonder. Gelijk God de Vader, door een plechtige eed, Zijn Zoon aangesteld heeft tot de grote Bestuurder van Zijn huis, alle uitspruitelingen en afkomelingen aan Hem hangende, zo is het ook ten hoogste redelijk, dat al de afkomelingen van het huis Zijn daad erkennen en goedkeuren door een plechtige eed en verbond, voor de gehele wereld; omdat dit dient tot openbaarmaking van de heerlijkheid van Hem, aan Wien al de heerlijkheid hangt. Daar wordt vereist dat wij niet alleen ‘met het hart geloven tot

rechtvaardigheid', maar ook 'met den mond belijden ter zaligheid' (Romeinen 10:10). En dit is op een bijzondere wijze noodzakelijk, vooral in een tijd als deze, waarin de profeten zo dwaas, en de mannen des geestes zo onzinnig geworden zijn, dat zij de heerlijkheid benadelen van de grote Bestuurder van Zijns Vaders huis, in Zijn profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt; door de dwalende invoering van een zedelijke deugdzaamheid, in plaats van Zijn eeuwige gerechtigheid toe te laten; door Zijn opperhoofdschap te verwerpen, wetten te maken en straffen op te leggen, strijdig tegen Zijn gezag in het Woord geopenbaard. Wat kan, in zulk een geval, zeg ik, meer billijk of redelijk zijn dan dat allen, die onze Heere Jezus Christus liefhebben en Zijn heerlijkheid ter harte nemen, op de aller-plechtigste wijze die te bedenken is, hun aankleving aan Hem, in de tegenwoordigheid van engelen en mensen verklaren, zeggende met Jezus, wat ook anderen doen mogen: 'Wat ons en ons huis aangaat, wij zullen den HEERE dienen' (Jozua 24:15). Daar is een geslacht van mensen in onze dagen, dat alleen een afgezonderde soort godsdienst vol eigenliefde opwerpt. Indien zij maar met het hart geloven, dan denken zij genoeg gedaan te hebben. Indien zij optrekkingen en vervoeringen van liefde tot Christus hebben, dan kreunen zij zich niet hoe het met Jeruzalem gaat of wat de ark Gods of een verbondsreformatie overkomt. Laten de dwaling in de leer, het bederf in de godsdienst, en de tirannie in de regering, zoveel de overhand nemen als zij willen, het is hun al om het even; dit zijn geen wezenlijke of fundamentele dingen; het is bij hen alles wel, als zij maar hebben hetgeen zij de geest noemen. Maar wat soort van geest is dat, die een afgezworen bisschoppelijkheid volgt, en tezamen voegt met een afwijkende bediening en bedorven kerkvergaderingen, die de verbintenis van plechtige verbonden ontkent, en de mensen terzelfder tijd met vijandschap vervult tegen een getuigenis voor een verbondsreformatie, en tegen allen die dezelve aankleven en erkennen? Zulk een geest is zekerlijk de geest van de oude slang, zich veranderende in een engel des lichts; de oude boosaardige geest, die onze voorvaderen tot den dood toe vervolgd heeft, om het kleven aan een verbondsreformatie, hoewel hij nu de naam en de gedaante van presbyteriaans heeft aangenomen. Zij die zich over zulk een geest beroemen, alsof die een geest van bekering was, die beroemen zich in een nietig ding, ja in iets dat nog erger is: in een geest van verleiding. Een bedrogen hart, en een listige duivel, hebben hen van de waarheid afgeleid, zodat zij hun zielen niet redden kunnen, noch zeggen: Is er niet een leugen in onze rechterhand?

TWEEDE GEBRUIK TOT BEPROEVING EN ONDERZOEK

Is het zo, dat de gelovigen de uitspruitelingen en de afkomelingen zijn van Gods huis, dan behoorde een iegelijk zich te onderzoeken, of hij van deze gezegende afkomst is. Wij lezen in Hebrëeën 12:8 van bastaarden in de zichtbare kerk, welke onder dit getal niet kunnen gerekend worden. Het is waar, zij worden kinderen des koninkrijks genaamd, maar het zijn dezulken die het koninkrijk Gods niet zullen beërven, omdat zij in de buitenste duisternis geworpen zullen worden. En daarom behoorde het onze voornaamste bezorgdheid te zijn, te mogen weten of wij de echt-geboren kinderen Sions, of de ware afkomelingen van Gods huis zijn, of niet. Ik heb u in de verklaring gezegd, waarom zij de uitspruitelingen en afkomelingen genaamd worden; en nu zal ik u enige merktekenen voordragen, waaruit dezelve gekend kunnen worden.

1. Al de afkomelingen van Gods huisgezin, zijn door de enge poort van de wedergeboorte gegaan; 'want tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien' (Johannes 3:3). Zegt gij: hoe zal ik weten of ik

wedergeboren ben? Ik antwoord: De nieuwe geboorte brengt een nieuwe staat met zich; dan hebt gij uw oude staat van het verbond der werken verlaten, met al uw zandgronden daar gij op gerust hebt, en gij zijt in Christus overgegaan, grondende uw staat alleen op het fundament dat God in Sion gelegd heeft. De nieuwe geboorte brengt een nieuw hart met zich (Ezechiël 36:26): 'Ik zal u een nieuw hart geven', enz. De nieuwe geboorte brengt nieuwe beginselen van werkzaamheid voort; een beginsel van het leven des geloofs en der liefde, alsook nieuwe beweegredenen en einden. De eigenliefde dringt een onbekeerde, maar de liefde van Christus en de heerlijkheid Gods dringen een ware bekeerde tot de plichten der gehoorzaamheid. De nieuwe geboorte doet iemand het nieuwe verbond beminnen, namelijk het verbond der vrije genade en der belofte, zodat hij moet zeggen: Hierin is al mijn heil. De nieuwe geboorte doet een mens nieuwe wetten beminnen; voormaals was hij onder de wet der zonde en des doods, maar nu is zijn lust in des Heeren wet, als heilig, rechtvaardig en goed; hij heeft vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. De nieuwe geboorte brengt een nieuwe taal mee; de mens ontvangt een nieuwe tong; voormaals sprak hij de taal Asdods, maar nu spreekt hij de taal Kanaäns. De nieuwe geboorte brengt nieuwe beschouwingen voort, beiden van tijdelijke en van eeuwige dingen. Beproeft u dan uit deze zaken of gij onder de echte afkomelingen zijt van Gods huis. 'Want die is geen Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is; maar die is een Jood, die het in het verborgen is; en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, is de besnijdenis; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God' (Romeinen 2:28-29).

2. Al de afkomelingen van het huis hebben huns Vaders aangezicht gezien, en zijn altijd blij wanneer zij een gezicht daarvan ontvangen, gelijk David (Psalm 4:8): 'Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn'.

3. Al de afkomelingen van Gods huis hebben een gelijkvormigheid met des konings kinderen, omdat zij het beeld van hun Vader dragen. Want Zijn heerlijkheid aanschouwende, worden zij naar hetzelfde beeld veranderd (2 Korinthe 3:18); en zij haten zichzelf wegens hun ongelijkvormigheid door de overgebleven zonde en de inwonende verdorvenheid, zeggende met Paulus (Romeinen 7:24): 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?'

4. Alle afkomelingen van Gods huis stellen hun geloof en vertrouwen op Christus, de grote Bestuurder van het huisgezin. Hierom worden zij gelovigen genaamd, omdat zij in Zijn Naam geloven (Johannes 1:12): 'Zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven'. De blote naam van Christus is hun zo dierbaar, dat die als een olie is die uitgestort wordt. En al hadden zij al de zielen, die ooit uit Adam voortgesproten zijn, in hun lichamen wonen, zij zouden die allen aan Zijn bewaring gewillig kunnen aanbevelen.

5. Al de afkomelingen van het huis, kennen de stem van Christus, de grote Bestuurder van het huis; beide de stem van Zijn Woord en van Zijn kastijding. 'Mijn schapen kennen Mijn stem' (Johannes 10:27). Wanneer zij Zijn belovende stem horen, dan zijn zij vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloof van dezelve. Wanneer zij Zijn gebiedende stem horen, dan zijn zij gereed om te zeggen: Wij zullen lopen het pad Uwer geboden; geef ons maar genade om U te gehoorzamen en gebied dan wat Gij wilt. Wanneer zij Zijn bedreigende stem horen, dan beven zij voor Zijn Woord. Wanneer zij Zijn kastijdende stem horen, in tijdelijke beproevingen en tegenheden, dan zijn zij gereed met David te zeggen: 'Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan' (Psalm 39:10).

6. Al de afkomelingen van Gods huis hebben een begeerte om huns Vaders Naam te mogen uitspreken, en te zeggen: Abba, Vader (Romeinen 8:15). Het is waar, zij zijn door de kracht van het ongelooft, en een gevoel van schuld en smet, beschaamd wanneer zij tot Hem als een Vader spreken; maar nu en dan, wanneer het geloof het hoofd opheft, zullen zij gereed zijn om uit te roepen met de Kerk (Jesaja 63:16): ‘Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, o HEERE, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam’.

7. Indien gij de ware afkomelingen zijt van dit huisgezin, dan zal uws Vaders Koninkrijk uw vermaak zijn; en Zijn afwezigheid, Zijn verberging en toornig aangezicht, uw ondragelijke verdrukking en smart. Christus, de Eerstgeborene van het huis, klaagde nooit zo zeer over al Zijn andere verdrukkingen, dan wanneer des Vaders aangezicht toornig op Hem nederzag; toen moest Hij uitroepen: ‘Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten!’ (Psalm 22:2). Evenzo is het ook met al de rechtgeaarde nakomelingen, gelijk wij in David, Asaf, Heman en anderen zien kunnen.

8. Al de afkomelingen van Gods huis hebben een oprechte liefde tot allen die huns Vaders beeld dragen, en het beeld van Hem, Die het uitgedrukte Beeld is van Zijns Vaders Zelfstandigheid. En hoe meer zij Hem gelijken, hoe meer zij dezelve beminnen (1 Johannes 3:14): ‘Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben’. Gij zult ze met David achten te zijn de heerlijken op aarde, in welke al uw lust is.

9. Eindelijk, al de afkomelingen van Gods huis hebben een ijver voor de welstand van huns Vaders huis; ‘Zij hebben lief de woningen Zijns huizes, de plaats des tabernakels Zijner eer’ (Psalm 26:8), waarom zij ook iets van den Geest der eerstgeborenen bezitten, van wien gezegd wordt: ‘De ijver van Uw huis heeft Mij verslonden’ (Johannes 2:17). Is het ook mogelijk dat een rechtgeaard kind onverschillig kan zijn, wanneer hij zijn huis ziet plunderen, of dat het huis zijns vaders gemaakt wordt tot een spelonk van moordenaars? Of zal een echt-geboren kind zich verenigen met de zodanigen, zonder zich tegen hen te stellen of tegen hen te getuigen? Een rechtgeaard kind van het huisgezin, zal gereed zijn om van dezulken te zeggen, gelijk Jakob van Simeon zeide: ‘Zij zijn broeders; hun handelingen zijn werktuigen van geweld; mijn ziel kome niet in hun verborgen raad’, enz. (Genesis 49:5-6).

Dus heb ik u enige kenmerken voorgesteld, ten aanzien van de eerste benaming van de gelovigen in de tekst.

Nu zal ik, tot verdere beproeving, nog enige andere kenmerken voordragen, ten aanzien van de andere benaming, van vaten van verschillende groottes; vaten der bekens en vaten der flessen, welke allen hangen aan de Nagel geslagen in een vaste plaats. In de kerk, welke is het huis van de levende God, zijn vaten der barmhartigheid en vaten des toorns; vaten der ere, bereid tot gebruik des Heeren, en vaten tot het verderf toebereid.

Nu zullen er mogelijk zijn, welke vragen zullen: Hoe zullen wij weten, of wij vaten der barmhartigheid en der ere zijn? Om de weg te banen tot beantwoording van deze vraag, moet gij opmerken dat alle nakomelingen Adams, die uit hem door een natuurlijke voorttelling zijn voortgekomen, de uitverkorenen zowel als de anderen, in het oog der wet, vaten des toorns zijn, tot het verderf toebereid, door de besmetting en schuld van de oorspronkelijke of dadelijke zonde. En totdat God, op den dag van Zijn heikracht, het vat der barmhartigheid komt opgraven van onder de vuile puinhoop van Adams val, kan geen levend mens tussen de vaten des toorns en de vaten der

barmhartigheid onderscheid maken, omdat dit onder de verborgen dingen behoort, die voor den Heere zijn.

Maar indien de vraag is: Hoe zal ik weten of ik een vat der barmhartigheid ben, dat door de wederbarende en heiligende genade bekwaam gemaakt is tot gebruik des Heeren? Heeft God mij al voor Zichzelven geformeerd? Heeft Hij mij uit de steengroeve van de natuur, uit de modderige klei genomen, en mij afgewassen, gerechtvaardigd en geheiligd, in den Naam des Heeren Jezus en door den Geest onzes Gods? Indien dit de vraag is, zeg ik, dan zal ik u enige kenmerken van de vaten der barmhartigheid en der ere voorstellen.

1. Al de vaten der barmhartigheid in het huis onzes Gods, hetzij de vaten der bekers of der flessen, hebben zichzelf gezien vaten des toorns te zijn, van nature alreeds veroordeeld, vol van zonde en verdorvenheid, zichzelf toorn vergaderende als een schat, in den dag des toorns. Hierom zal het gehele Israël Gods gereed zijn, dat droevige lied aan te heffen: ‘Mijn vader was een bedorven Syriër’, enz. (Deuteronomium 26:5). ‘In dien tijd was ik vervreemd van het burgerschap Israëls, een vreemdeling van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, zonder God en Christus in de wereld’ (Éfeze 2:12).

2. Al de vaten der barmhartigheid verwonderen zich in de rijke en vrije barmhartigheid van God, in het opnemen van hen van tussen de twee rijen van stenen. ‘Hij heeft ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en de vernieuwing des Heiligen Geestes’ (Titus 3:5). O, zegt Paulus (1 Timótheüs 1:13): ‘Ik die tevoren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied’. En David zegt: ‘Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, en heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen Gode’ (Psalm 40:3-4).

3. Al de vaten der barmhartigheid zijn onder de hamer van de wet geweest, in een mindere of meerdere trap. ‘Is Mijn woord niet also als een hamer, spreekt de HEERE, die een steenrots te morzel slaat?’ (Jeremía 23:29). De wet is een tuchtmeesteres om tot Christus te brengen. Daar zijn zó veel slagen van de wet als hamer noodzakelijk, en meer niet dan dienstig zijn om het hart en de handen van een zondaar af te slaan van de gebroken nagel van de wet, in het stuk van de rechtvaardigmaking door dezelve. ‘Ik ben door de wet der wet gestorven’, zegt Paulus (Galaten 2:19). Daar is zó veel van deze hamer nodig, als alle ijdele gedachten en inbeeldingen van onze eigen goedheid, heiligheid, wijsheid en rechtvaardigheid terneder werpt. De Dagon van het eigen ik moet, in al deszelfs vormen en gedaanten, voor eeuwig afgebroken worden. Het vat der barmhartigheid zal nooit meer met de trotse farizeeërs zeggen: ‘O God, ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere mensen’ (Lukas 18:11), maar met de gemeente van Laodicéa: ‘Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek’ (Openbaring 3:17).

4. Al de vaten der barmhartigheid zijn gewillig gemaakt, om hetgeen daar zij aan vasthielden te veranderen. Alle mensen hebben hun vastheid in de eerste of tweede Adam; zij hangen aan de gebroken nagel van het verbond der werken, of aan den evangelische nagel van het verbond der genade. Zij zoeken het leven en de gerechtigheid uit de werken der wet, of door de genade des Evangelies. Maar in de bekering worden de handen van de zondaar, van hetgeen daar hij eerst aan vasthield, afgehouden. En hij grijpt door de hand des geloofs, hetwelk Gods gave is, Christus aan, zich vasthoudende aan dat verbond waarvan Hij het Hoofd is, zeggende: ‘In Hem zal ik gerechtvaardigd worden en mij beroemen; want in Hem heb ik gerechtigheden

en sterkte' (Jesaja 45:24-25). 'Hij is mij het einde der wet tot rechtvaardigheid' (Romeinen 10:4). 'Hij Die geen zonde gekend heeft, is voor mij zonde gemaakt, opdat ik zou worden rechtvaardigheid Gods in Hem' (2 Korinthe 5:21). Zie ook Filippenzen 3:8-9.

5. Al de vaten der barmhartigheid worden, als het ware, gesmolten in het vuur van de evangelische genade en liefde, en buigzaam gemaakt aan den wil Gods. Het stenen hart wordt gesmolten en veranderd in een vlezen hart (Ezechiël 36:26). De ijzeren zenuw van de wederspannige wil, wordt door de hitte van de Goddelijke liefde, gedwee en onderworpen aan de Goddelijke wil (Psalm 11:3): 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft'. De taal van ieder vat der barmhartigheid is: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Handelingen 9:6). Het diamanten hart wordt ontbonden en tot een evangelische droefheid en berouw gebracht, zodat de mens nu 'aanschouwt Dien hij doorstoken heeft en rouwklaagt' (Zacharia 12:10).

6. Al de vaten der barmhartigheid zijn gewassen, en wassen zich meer en meer in de fontein van het bloed van de Zaligmaker, van de zonde en van de onreinheid (Zacharia 13:1). De vaten van het huis worden, door de overgebleven verdorvenheid, verzoeking, en het dikwijls vallen in het slijk van dadelijke zonden, zeer bemorst en onbekwaam tot gebruik en dienst van de grote Vader en Bestuurder van het huis; en daarom wil Hij ze met rein water besprengd hebben, hun harten reinigende van de kwade consciëntie, en hun lichaam wassende met rein water. 'Indien Ik u niet was', zeide Christus tot Petrus, 'gij hebt geen deel met Mij' (Johannes 13:8). En deze wassing is hetgeen daar zij zelf om bidden, inzonderheid wanneer zij door de één of andere val in de zonde besmet zijn geworden. Hierom roepen zij met David uit (Psalm 51:4): 'Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde'. En (vers 9): 'Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw'.

7. Al de vaten der barmhartigheid hebben, van de kleinsten tot de grootsten, den Naam van den Vader van het huis, van de Bestuurder van het huis, en van het huis of de stad zelf, op zich geschreven. Het was en is nog het gebruik van de groten, dat zij hun namen en wapenen doen graveren op hun gouden en zilveren vaten; zo is het ook in het huis onzes Gods. Al de vaten der barmhartigheid hebben Zijn Naam en zinspreuk op zich gegraveerd (Openbaring 14:1): 'En ik zag, en zie, het Lam stond op den berg Sion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden'. Zij hebben den Naam van Christus, de grote Bestuurder van het huis, op zich geschreven, inzonderheid die Naam (Jeremia 23:6): 'DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID', en in deze Zijn Naam verheugen zij zich den gansen dag, want in Zijn gerechtigheid zijn zij verhoogd. En dan, gelijk wij lezen in Openbaring 3:12, is 'de naam van het nieuwe Jeruzalem, dat uit den hemel nederdaalt'; op hen geschreven; want 'zij verheffen Jeruzalem boven het hoogste hunner blijdschap' (Psalm 137:6). Kortom, Gods Naam, Zijn eer, Zijn heerlijkheid, Zijn dienst, Zijn gezag, Zijn waarheid, Zijn zaak en Zijn belang; het Woord van God, de getuigenis van Jezus Christus, de voorrechten van Zijn kroon en Koninkrijk, zijn allen als het ware, gegraveerd op het hart van een ware gelovige, en hij zal trachten om ze voor de wereld te belijden en te verdedigen.

8. Indien gij de vaten der barmhartigheid en der ere zijt, dan zal de Heere van het huis soms van u gebruik maken, door de wijn, de olie, het water of de melk van Zijn genade en Geest in u te gieten; want uit Zijn volheid ontvangen wij allen genade voor genade. Al de vaten van het huis zijn met de verse olie van de Heilige Geest gezalfd. 'Wij hebben de zalving van den Heilige' (1 Johannes 2:20); en die deze zalving van

de Heilige Geest in een mindere of meerdere trap missen, zal de Bestuurder van het huis niet voor de zijnen erkennen. 'Want zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe' (Romeinen 8:9). Zij zullen bevonden worden dwaze maagden te zijn, die geen olie in haar vaten hebben, wanneer het geroep te middernacht gehoord zal worden: 'Zie, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet' (Mattheüs 25:6). Maar al de vaten der barmhartigheid; zeg ik, hebben een grotere of kleinere mate van de zalving des Geestes; en iedere zalving van den Geest vergroot het vat om meer te houden, zodat door de menigvuldige mededelingen van den Geest, een vat des bekens een vat der flessen wordt, totdat het bekwaam zal zijn, om hier van het huis beneden, overgebracht te worden in het huis hier boven, alwaar ieder vat boordevol met God vervuld zal worden.

Nu zal mogelijk de één of andere geoefende ziel zeggen: O hoe gelukkig zou ik zijn, indien ik wist dat ik maar het kleinste vat was in Gods huis, hangende aan de Nagel geslagen in een vaste plaats. Maar helaas! Ik ben zulk een arm, onwaardig, nutteloos schepsel, dat ik vrees geen van dezelve te zijn.

Ik antwoord: Het is de natuur van al de vaten der barmhartigheid in Gods huis, ja ook van de grote flessen, zichzelf onwaardig te achten, en zich onder de minsten te tellen, ja minder dan de minsten van al de vaten van Gods huis. De grote apostel Paulus zegt (Éfeze 3:8): 'Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven'. En hoe lager zij in hun eigen ogen wegzinken, hoe hoger zij rijzen in de achting van den grote Heere van het huis; 'want Hij woont bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is' (Jesaja 57:15). Ook ontvangen dezen het meest van Zijn genade en gunst, want 'den nederigen geeft Hij Zijn genade' (Jakobus 4:6).

Een ander zal mogelijk zeggen: Ik word zodanig door wereldse beproevingen gebroken en geslingerd, dat ik gereed ben te denken dat ik geen van de afkomelingen of vaten van het huis ben.

Ik antwoord: Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen; en wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Christus Zelf heeft geleden voordat Hij Zijn heerlijkheid inging, en zo heeft ook de gehele wolk van getuigen gedaan (Hebreeën 11). En daarom is het een verkeerd besluit, te denken dat gij den Heere niet toebehoort, wegens de menigvuldige roeden der verdrukkingen; 'want indien wij zonder kastijding zijn, zo zijn wij bastaarden en niet zonen. Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij' (Hebreeën 12:6,8). Gods gouden en zilveren vaten gaan dikwijls in de smeltkroes, en het is nodig om dezelve van hun schuim te zuiveren. Leer daarom met Job zeggen: 'Hij beproeve mij; als goud zal ik uitkomen' (Job 23:10).

Een ander zal zeggen: Ik ben zulk een snood en met zonde bevuurd schepsel, dat ik niet denken kan dat ik één van Zijn afkomelingen ben door wedergeboorte, noch één van de vaten ter ere, maar veeleer een vat des toorns, tot het verderf toebereid.

Ik antwoord: God zal Zijn gouden en zilveren vaten niet wegwerpen, om het schuim van de zonde en de verdorvenheid dat hun aankleeft. De mensen zullen de vaten van hun huis opnemen, al lagen zij op een mesthoop. David, Sálomo, Petrus en vele andere heiligen zijn gevallen in het slijk van de zonde; en nochtans heeft de Heere hen van de mesthoop opgenomen, en gemaakt als de vleugelen ener duive. Daar dan God niet in eeuwigheid verstoten wil, verstoot dan toch uzelf niet.

Zegt gij: Ik word van de satan en zijn vurige pijlen zo afgemat, dat ik vrees dat ik geen van Gods kinderen, noch van Zijn vaten ben; ik word tot zulke zonden en gruwelen verzocht, die ik niet aan enig mens in de wereld durf noemen.

Ik antwoord: Christus Zelf is in alles verzocht geweest gelijk wij, opdat Hij een barmhartig Hogepriester mocht zijn, om medelijden te hebben met degenen die verzocht worden. Overweeg ook tot uw bemoediging, dat de satan de sterkste aanvallen doet op de afkomelingen van Gods huis, op de gouden en zilveren vaten van hetzelfde; en zo gij God niet toebehoorde, zo zou de satan u niet zozeer vervolgen. Toen Israël uit Egypte geleid was, vervolgden Farao en zijn heir het aller hevigst. Gedenkt dat de God des vredes den satan haast onder uw voeten verpletteren zal.

Ja maar, zult gij zeggen: Ik ben geen van de afkomelingen en vaten van Gods huis, want de Heere verbergt Zich en houdt Zich als een vijand tegen mij, zodat zelfs de gedachtenis van Hem mij tot een schrik is.

Ik antwoord: Dit is geen ongehoord geval onder Gods kinderen. Als David aan God dacht, maakte hij misbaar. Asaf roept uit: 'Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op?' (Psalm 77:9). En Heman zeide: 'Ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig' (Psalm 88:16). Ja Christus, de Eerstgeborene en geliefde Zoon, was onder zulk een zielenstrijd, dat Hij moest uitroepen: 'Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe' (Mattheüs 26:38). Het kan bezwaarlijk gezegd worden, hoe ver het Vaderlijk ongenoegen en Zijn kastijding gaan kunnen; maar dit is een onbetwistbare waarheid, dat het vaste fundament Gods staat, en dat God nooit enigen van de uitspruitelingen en afkomelingen zal onterven, noch enigen van de vaten, die door het geloof van Zijn werking hangen aan de Nagel, geslagen in een vaste plaats.

DERDE GEBRUIK TOT VERTROOSTING

1. Deze leer dient tot vertroosting, in geval van openbare schuddingen en bewegingen in de wereld. De toenemende zonde van personen van allerlei stand en het tegenwoordige gelaat van de voorzienigheid, geeft rechtmatige grond van vrees, dat er enig beroerend oordeel Gods voor de deur is; gelijk zwaard, honger of pestilentie, om de twist van een verbroken verbond, en het bloed van degenen die onder het altaar roepen, te wreken. Maar hoedanige ellenden er ook komen mogen, al keerde de gehele wereld om, al werden hemel en aarde ook ondereen vermengd, en al hoorden of zagen wij niets dan het verwarde gedruis dergenen die strijden, en van klederen in het bloed gewenteld, zo zal het den rechtvaardige nochtans zekerlijk welgaan. De grote Bestuurder van het huis is den gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is. En nu Hij aan het roer zit, zal Hij wel zorg dragen dat de minste beker van Zijns Vaders huis niet zal verloren gaan, 'al werden de bergen verzet en in het hart van de zee geworpen' (Psalm 46:3).

2. Hier is troost in geval van persoonlijke verdrukkingen. De Heere ziet dat het soms nodig is, de vaten van Zijn huis in een hete smeltkroes te werpen, of hen te dompelen in de diepe en bittere wateren van Mara. De afgrond kan wel eens roepen tot de afgrond, en de ene baar plaats maken voor de andere, maar hier is troost: de grote Bestuurder zit aan de zijde van de smeltkroes, om toe te zien dat het schuim gezuiverd, maar dat het vat bewaard wordt. Hij wandelt op de baren, en de winden en de zee zijn Hem gehoorzaam, en eindelijk zal Hij zeggen: 'Zwijgt, weest stil', en dan zal er een grote kalmte zijn. 'Al Uw baren en Uw golven zijn over mij heen gegaan', zei de psalmist, 'maar de HEERE zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn' (Psalm 42:8-9).

3. Hier is troost in geval van scheuringen, verdeeldheden en menigvuldige verwarringen in de zichtbare kerk, gelijk er nu ten dezen dage zijn, waarin men zijn mededienstknechten slaat en uit het huis zet, om hun getrouwheid aan den Heere van het huis, terwijl men de uitspruitelingen en afkomelingen van het huisgezin mishandelt, de vaten misplaatsende, de man met een gouden ring aan de vinger verhogende boven degenen die rijk in het geloof en erfgenamen des Koninkrijks zijn. Deze of dergelijke kwaden gebeuren in de zichtbare kerk, en hebben een zeer droevig aanzien; maar hier is troost: dat de grote Bestuurder van het huis toeziet. Hij laat al deze verwarringen toe, en bestuurt ze tot Zijn eigen heilige en wijze einden, tot beproeving van het geloof en de lijdzaamheid van Zijn volk, en tot betoning van Zijn eigen verstand en ervarenheid, om orde te brengen uit de verwarringen, en wanneer Hij Zijn ganse werk volbracht heeft, dan zal Hij op den berg Sions regeren en te Jeruzalem, en voor Zijn oudsten zal heerlijkheid zijn.

4. Hier is troost voor het overblijfsel des Heeren, wanneer er weinigen of geen van de regenten, groten en edelen van het land zijn, om de zaak van Christus te erkennen, of om de hand te lenen tot herbouwing van de muren en poorten van Jeruzalem, die in het gruis liggen, gelijk in de dagen van de voorgaande reformatie van ons land. Onze grote tegenbeeldige Zerubbábel kan nochtans zijn werk voortzetten, hetzij met of zonder hen, al waren er zelfs grote bergen in de weg; 'want het is niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen' (Zacharía 4:6). 'De Man Wiens Naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal des HEEREN tempel bouwen, en Hij zal het sieraad dragen' (Zacharía 4:12-13). Dit gebruik zou in vele bijzonderheden kunnen uitgebreid worden, welke ik tegenwoordig niet zal voorstellen, maar overgaan tot een gebruik van vermaning.

VIERDE GEBRUIK VAN VERMANING

A. Aan allen in het algemeen

B. Aan de gelovigen in het bijzonder

A. Eerst zal ik een woord van vermaning spreken tot allen in het algemeen. Is Christus de grote Bestuurder van Zijns Vaders huis, en heeft God al de heerlijkheid daarvan, der uitspruitelingen en der afkomelingen en alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot de vaten der flessen, aan Hem gehangen als aan een nagel geslagen in een vaste plaats? Dat dan een iegelijk, die een ziel te behouden heeft, tot Hem kome door het geloof, en het gewicht van zijn eeuwige zaligheid op de grote Bestuurder van het huis legge. Dit is een zaak van een eeuwig aanbelang; vergun mij daarom dat ik de vermaning een weinig aandring.

Daar is voor u geen andere hulp in hemel of op aarde; alle andere nagels zijn zwak, gebroken of krom, behalve deze die God heeft ingeslagen; en daarom moet gij in eeuwig wee en ellende verzinken, tenzij gij uw zaligheid daaraan hangt. Daar is onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welchen wij moeten zalig worden; en de zaligheid is ook in geen anderen. Alle toevluchten zullen u begeven, en zullen maar toevluchten der leugenen bevonden worden. Tevergeefs verwacht men heil van de bergen of van de menigte der heuvelen; en daarom mag ik u wel vragen in dit geval: Tot wien zult gij vlieden om hulp? En waar zult gij uw heerlijkheid laten, indien gij uw zielen niet aan Hem als de getrouwe Schepper aanbeveelt?

Deze Bestuurder is een persoon van grote ervaring in het werk van zielen zalig te maken, die door de val van Adam verloren zijn. Het is Zijn bezigheid en werk waartoe Hij in de wereld gekomen is. Er is geen geval hopeloos voor Hem, want Hij kan volkomenlijk zalig maken, en is in dit werk van verlorenen zalig te maken, bezig geweest van die tijd af aan, dat de zonde in de wereld gekomen is. Velen zijn door Zijn handen gegaan, en Hij heeft van hen allen een goede rekenschap gegeven. Het ontelbare gezelschap dat de troon omringt, en het lied van Mozes en des Lams zingt, zijn allen staande gedenktekens van Zijn ervaring en bekwaamheid. Een iegelijk van hen roept uit: 'Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen, enz. Gij hebt ons Gode gekocht, en gewassen in Uw bloed'.

De grote Bestuurder heeft niet alleen ervaring en bekwaamheid, maar is ten hoogste gewillig om gebruikt te worden. 'Tot u, o mannen, roept Hij, en Zijn stem is tot der mensen kinderen' (Spreuken 8:4). 'Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37). 'Komt dan, en laat ons tezamen rechten', zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol' (Jesaja 1:18). En om de zaak buiten alle twijfel en tegenspraak te stellen, zo verzekert Hij u van Zijn gewilligheid, met een plechtige eed (Ezechiël 33:11): 'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve', enz. Hij is zo gewillig en begerig, om de besturing van uw zaligheid aan Hem aanbevolen te hebben, dat het Hem tot blijdschap is, wanneer tot dit einde een verloren zondaar tot Hem komt, gelijk wij dat in drie gelijkenissen zien kunnen (Lukas 15).

Gij hebt goed recht om alles te hangen aan deze nagel, want hij is geslagen in een vaste plaats. Hij is juist tot dit einde, van eeuwigheid gezalfd, van de aanvang, van de oudheden der aarde, om een Zaligmaker van zondaren te zijn. Hij is voor de mensen gesteld in de zaken die bij God te doen zijn; en het is Gods gebod, dat gij in Hem gelooft tot behoud en zaligheid van uw ziel; dat gij Hem aanneemt en op Hem berust (1 Johannes 3:23). En daarom moet gij deze grote Bestuurder uw zaligheid toebetrouwen, of gij stelt u tegen het gezag van God, in het grootste gebod dat ooit uit de hoogwaardige heerlijkheid is voortgekomen.

Laat niets u afschrikken om door het geloof te komen tot deze grote Bestuurder, of om uw rechtvaardigmaking, heiligmaking en zaligheid te hangen aan deze nagel, geslagen in een vaste plaats. Ziet toe, broeders, dat niet te enigen tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God; en laat ons vrezen, dat niet te enigen tijd, een belofte van zaligheid nagelaten zijnde, iemand van ons schijne achtergebleven te zijn; het gevolg daarvan zou dodelijk zijn, tot in alle eeuwigheid.

Zegt niet dat u niet geschikt bent om tot Hem te komen; want ik weet van geen andere geschiktheid, die een zondaar voor Christus hebben kan, dan dat hij zichzelf verloren ziet buiten Hem. Wat geschiktheid had de onverhoedse doodslager anders, dan gevaar van de bloedwreker, wanneer hij naar de vrijstad vluchtte? Wat geschiktheid of voorbereiding heeft een mens die op het punt van te verdrinken is, om een sterk touw aan te grijpen, dat hem wordt toegeworpen, om hem aan land te halen? Is niet een krank mens bereid voor de medicijnmeester, en een hongerig mens voor de spijs?

Zegt niet dat de vurige wet en derzelver vloek u in de weg staan; want de wet veroordeelt u, omdat gij geen gebruik maakt van de remedie, die u in het Evangelie wordt voorgesteld en aangeboden. De donderslagen van de wet worden in een aangename kalmte gebracht, wanneer een zondaar tot de berg Sion en tot Jezus de Middelaar van het Nieuwe Testament komt. Christus is 'het einde der wet tot

rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft' (Romeinen 10:4). En daarom is er geen verdoemenis voor degenen die in Hem zijn.

Zegt niet dat Gods besluit u een hinderpaal is om tot Christus te komen, en uw eeuwige zaligheid aan Hem te hangen; want gelijk Gods besluit een verborgenheid is, die niet voor ons is, alzo zijn ook in Gods besluiten het einde en de middelen tezamen gevoegd, en het één aan het andere behulpzaam gemaakt. Bemoeien zich de mensen wel in hun tijdelijke zaken met Gods besluiten? Zegt een koopman: Indien God besloten heeft dat ik rijk zal zijn, zo zal zulks geschieden, al ga ik nooit naar de markt, en al koop en verkoop ik niet? Of zegt een landman: Ik zal een rijke oogst hebben, indien God zulks verordend heeft, hoewel ik plant noch zaai? De mensen zullen hun wereldse zaken niet wagen op zulk een dwaze redenering; waarom zouden zij dan zo spreken in zaken, waarin hun kostelijke zielen belang hebben, en in gevaar zijn van verloren te gaan?

Ja maar, zal mogelijk een arme ziel zeggen, o hoe graag wilde ik tot de grote Bestuurder Christus komen, en de eeuwige zaligheid van mijn ziel aan Hem hangen, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats. Maar helaas! ik vind zulk een volstrekte onmacht om in Hem te geloven, dat alle vermaningen tevergeefs zijn, totdat God Zijn kracht te werk stelt, om mij bekwaam te maken; 'want niemand kan tot Christus komen, tenzij de Vader, Die Hem gezonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44).

Ik antwoord: De ziel die waarlijk gevoelig is van haar eigen onmacht om te geloven, of om iets voor haarzelf te doen, is in de naaste weg voor het geloof; want het geloof spruit voort uit een volkomen overtuiging van onmacht om iets te kunnen willen of doen. Zie daarom uit een gevoel van uw eigen onmacht op Hem, Die den moeden kracht geeft, en sterkte vermenigvuldigt dien die geen krachten heeft; want Hij die u gebiedt te geloven, is de overste Leidsman en Voleinder van het geloof, bereid om in u te werken al het welbehagen Zijner goedheid en het werk des geloofs met kracht. Tot ulieden die in goede ernst deze tegenwerping doet, klagende over uw onmacht om te geloven, moet ik ook zeggen dat de kracht van God op een zeer stille en onmerkbare wijze uitgelaten wordt, in de zondaar te brengen tot het geloof in Christus. Hierom wordt die vergeleken bij het vallen van de dauw, bij het wassen van het koren of van een mosterdzaad, of bij de trapsgewijze werking van deeg in een zekere mate meel, welke het best gekend wordt door de uitwerkingen. Ga daarom na, of gij niet iets bespeuren kunt van de uitwerkingen van den Geest des geloofs in u; gelijk: het hoogachten van het Woord en de ordonnantiën, een drinken van de onvervalste melk van hetzelfde, een waarden van Christus, een verzaken van uw eigengerechtigheid, en een leunen alleen op de gerechtigheid van de Borg, een hartelijke liefde tot allen die het beeld van God dragen. Deze en dergelijke vruchten des geloofs, kunnen soms gevonden worden in een ziel die over haar onmacht om te geloven klaagt. En wanneer dit zo is, dan is zulks een hoopgevend bewijs, dat het goede werk in u begonnen is; en dus moogt gij 'ditzelve vertrouwen dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus' (Filippenzen 1:6).

Nu zal ik deze vermaningen besluiten met enige raadgevingen, ten einde gij alles mocht aanbevelen aan de grote Bestuurder van Gods huis.

1. Tracht in goede ernst te zijn in de zaak van het geloof; want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid. Het geloof is geen werk dat in de droom of slaap geschiedt, gelijk wij in de toehoorders van Petrus (Handelingen 2:37) en in de stokbewaarder kunnen zien (Handelingen 16:30).

2. Overlegt met ernst de waardij van uw ziel, en in wat gevaar dezelve is, om eeuwig verloren te gaan; 'want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel?' (Mattheüs 16:26).

3. Beschouwt veel de majesteit van die oneindige God, met welke gij voor eeuwig te doen zult hebben, en wat een verschrikkelijke zaak het is, te vallen in de handen van een onverzoende en eeuwige vijand. 'Wie kent de sterkte Zijns toorns? Wie kan wonen bij een verterend Vuur?' enz. (Psalm 90:11 en Jesaja 33:14).

4. Zoekt overtuigd te worden dat gij door de overtreding van de heilige wet in Adam, uw verbondshoofd, en ook in uw eigen persoon, aan Gods toorn en misnoegen onderworpen, ja alreeds veroordeeld zijt.

5. Zoekt ook overtuigd te worden van de volstreckte ongenoegzaamheid van al die nagels, daar gij voormaals op vertrouwd hebt. Gij hebt mogelijk vertrouwd op de nagel van Gods algemene barmhartigheid, maar die zal niet houden; want God heeft verklaard dat Hij, Die de zondaren gemaakt heeft, hun geen genade zal bewijzen, en den schuldige geenszins onschuldig houden, zonder een voldoening aan Zijn rechtvaardigheid, en een gelovig gebruik maken van die voldoening, welke in het Evangelie wordt voorgesteld. Gij vertrouwt mogelijk op de nagel van kerkvoorrechten, dat gij het zegel van het verbond in de doop en in het nachtmaal des Heeren ontvangen hebt; maar deze nagel zal u begeven, tenzij gij met den Heiligen Geest gedoopt wordt; want 'tenzij gij het vlees van den Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen' (Johannes 6:53). Gij vertrouwt mogelijk op de nagel van een blinkende belijdenis; maar helaas, deze zal u ook begeven, gelijk gij in het geval van de dwaze maagden zien kunt; en van die tegen welke Christus zeide: 'Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt' (Mattheüs 7:23). Gij leunt mogelijk op enige algemene genietingen onder de druiping van het Evangelie; gelijk op een algemene kennis, een algemeen geloof, een algemene reformatie, een algemene ijver voor de openbare zaak van Christus, zonder een dadelijke aangrijping van Gods verbond der genade en der belofte; deze allen zullen u begeven. Die kennis, welke niet vernedert en heiligt, dat geloof, hetwelk niet vergezeld gaat met een verootmoedigend gevoel van het ongelooft, die reformatie des levens, welke niet aan het hart begint, en die ijver die niet gegrond is op verstand, zullen de beproeving niet kunnen uitstaan. Gij vertrouwt mogelijk op de wet of op de werken van dezelve, hetzij ten dele of in het geheel; op uw zedigheid, burgerlijkheid, uw vermaak in de plichten of op uw goede meningen en betrachtelingen; maar helaas, deze nagel zal ook breken; want de wet is door het vlees krachteloos geworden, en daar is, sinds de val van Adam, geen wet gegeven die machtig is levend te maken; anders zou de rechtvaardigheid uit de wet zijn. Op deze nagel vertrouwden de Joden; die zochten hun eigengerechtigheid op te richten, als uit de werken der wet. Maar wat is daarvan geworden? De nagel is gebroken, en zij zijn onder het veroordelend vonnis gevallen van die wet, daar zij op vertrouwden, en daar liggen zij en zullen daar blijven liggen totdat hun ogen geopend worden. Zoekt dan, zeg ik, ten volle overtuigd te worden van de volstreckte ongenoegzaamheid van deze of andere nagels, daar gij uw zaligheid op waagt. De hagel zal al de toevluchten der leugenen wegvagen.

6. Wendt uw ogen af van die allen, en zoekt een gezicht te ontvangen van de sterkte, de genoegzaamheid en uitnemendheid van de nagel, die God heeft geslagen in een vaste plaats. Overweegt de uitnemendheid van Christus in Zijn Persoon, als Immánuël, God-Mens, de krachtigheid van Zijn commissie als de gezondene van God, de genoegzaamheid van de gerechtigheid, die Hij aangebracht heeft tot

rechtvaardiging van de goddelozen, door Zijn gehoorzaamheid tot den dood, de vastheid en vrijheid van het verbond, van hetwelk Hij het Hoofd, de Borg en Middelaar is, het vermogen van Zijn voorbidding, uit kracht van welke Hij volkomenlijk kan zalig maken, degenen die door Hem tot God gaan. Ik zeg, weest veel in de beschouwing en overweging van deze dingen.

7. Voegt daarbij ernstige gebeden, in de Naam van Christus, dat Hij, Die de Vader der lichten is, de Auteur van alle goede en volmaakte giften, Zijn licht en Zijn waarheid moge zenden, opdat gij in Zijn licht het licht mocht zien; dat u gegeven moge worden, door Zijn Woord en Geest, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te verstaan, inzonderheid die grote verborgenheid van God in onze natuur, God geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in den Geest, enz. En terwijl gij om deze dingen bidt, zo zoekt te geloven en vrijmoedigheid te hebben tot God, dat Hij verhoren zal en verhoort, omdat deze dingen naar Zijn wil zijn (1 Johannes 5:14).

8. In gehoorzaamheid aan Gods gebod, en in afhankelijk van Zijn kracht, zoekt toch te rusten op de nagel geslagen in een vaste plaats. Beveelt alles toch in de handen van de grote Bestuurder van Zijns Vaders huis, zeggende (Markus 9:24): 'Ik geloof Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp'. Ik geloof door de genade van Jezus Christus zalig te worden, zowel als anderen, die dezelfde weg gehouden hebben; dus gaat degene die gelooft in de rust. En wacht dan in deze weg op den Heere, want Hij Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven.

B. Nu zal ik, ten tweede, een woord van vermaning en raadgeving spreken tot de gelovigen, welke hier de uitspruitelingen en de afkomelingen van het huis, als ook de vaten der bekens en der flessen, genaamd worden. Ik zal u enigen raad geven, gepast naar de verschillende benamingen die u in de tekst gegeven worden.

U dan aanmerkende onder de benaming van de uitspruitelingen en de afkomelingen van Gods huis, heb ik deze volgende raad aan u.

1. Dankt God, dat Hij u onder de kinderen gesteld, en u de sierlijke erfenis gegeven heeft. De vraag die daarom gesteld wordt (Jeremia 3:19): 'Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten', geeft duidelijk te kennen dat er zulke onoverkomelijke zwaarigheden in de weg waren om dit te doen, welke geen geschapen macht kon wegnemen. Al ware er een algemene vergadering van engelen en aartsengelen bijgeweest, om de vraag te beantwoorden: Hoe zullen deze zondaren van Adams huisgezin, welke erfgenamen der hel en des toorns zijn, wettige gevangenen van den god dezer eeuw, onder een vonnis des eeuwigen doods, in bestaanbaarheid met de eer van de wet en van de rechtvaardigheid en heiligheid van God, onder de kinderen gezet, en erfgenamen Gods worden, en tot de bezitting komen van die onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis? Zij hadden er allen eeuwig voor moeten stilstaan, en bekennen dat die vraag te hoog en te zwaar was voor hen, om ze te kunnen beantwoorden. Maar ziet deze zware en niet te beantwoorden vraag opgelost, door de oneindige wijsheid en soevereinheid, aangezet door oneindige genade en liefde, in het slot van het vers: 'Ik zeide, gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader; en gij zult van achter Mij niet afkeren'. Alsof Hij gezegd had: Hoewel deze vraag het ganse scheepsel tot stilstand brengt, zo zal Ik die nochtans zelf beantwoorden. Mijn eigen geliefde en eeuwige Zoon, in den raad des vredes beloofd hebbende een tweede Adam te worden, om Mijn rechtvaardigheid te voldoen, en de eer van Mijn wet te herstellen, door Zijn gehoorzaamheid tot den dood, heb Ik besloten hen onder de kinderen te zetten, en zij zullen door de kracht van Mijn Geest, uit kracht van de verzoening die Ik

gevonden heb, tot Mij roepen: Abba, mijn Vader! En Ik zal ze in Mijn kracht, door het geloof, bewaren tot de zaligheid. O, hoe moest de overweging van al deze genade en liefde, in uw aanneming tot kinderen geopenbaard, uw harten vervullen met verwondering, en uw monden met dankzegging aan God, zeggende met de apostel (1 Johannes 3:1): ‘Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden’. En met David (Psalm 8:5): ‘Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?’. ‘Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam’ (Psalm 103:1). O, ligt toch een schatting uit de gehele schepping, en nodigt alle schepselen in hemel en op aarde uit, om u Zijn lof te helpen verbreiden, gelijk David deed, onder een gevoel van Gods verlossende liefde en genade, in de gehele 103^e psalm.

2. Laten al de uitspruitelingen en afkomelingen van Gods huis zich veel bezig houden, in de beschouwing van en verwondering over de nagel, aan welke zij en al hun voorrechten hangen; want al de heerlijkheid en de afkomelingen hangen aan Christus als de grote Bestuurder van Zijns Vaders huis, gelijk gij gehoord hebt in de verklaring. O gelovigen, gij hebt zelf, als een nieuw schepsel aangemerkt, uw wezen in Hem; en al uw voorrechten, in de tijd en in de eeuwigheid, worden u toegebracht door Hem. Vandaar die lofzegging van de afkomelingen van Gods huis (Éfeze 1:3): ‘Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus’. Het is de wil des Vaders, ‘dat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren’ (Johannes 5:23), en dat ‘alle tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders’ (Filippenzen 2:11). En daarom zeg ik, een iegelijk beschouwe en verwondere zich over de heerlijkheid van Zijn Persoon, als de Immánuël, en over de heerlijkheid van Zijn Middelaarsbediening; want door Hem is het dat uw betrekking tot God, als tot uw God en Vader, voorkomt (Johannes 20:17): ‘Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God’.

3. Laten al de uitspruitelingen en afkomelingen van het huis, huns Vaders Woord vastelijk geloven, dit Woord der belofte verzegelen, en geloof geven aan de getuigenis van God, aangaande de grote Bestuurder en Hogepriester over het huis Gods. Het zou een strafwaardige zaak zijn, zelfs onder de mensen, dat een kind tot zijn vader, die hem gewonnen heeft, zeide: Gij zijt een leugenaar. Maar is het niet veel strafwaardiger, dat de afkomelingen van God door de wedergeboorte, zulks zeiden tot Hem, Die hen gebaard heeft door het Woord der waarheid? En nochtans wordt God alzo behandeld door Zijn eigen kinderen, in hun vlagen van ongelof, moedeloosheden en misnoegen; ‘want die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt’ (1 Johannes 5:10). Helaas, hoe menigmaal weerspreken wij niet onze eeuwige Vader in het aangezicht, door met het hart of met de mond te zeggen: ‘Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op; Zijn toezegging heeft een einde; Hij heeft vergeten genadig te zijn’, enz. Is dit niet recht strijdig tegen hetgeen Hij verklaard heeft in Zijn Woord, ‘dat Zijn goedertierenheid is van eeuwigheid tot eeuwigheid; dat Hij altijd gedenkt aan Zijn verbond, en dat Hij het Woord dat uit Zijn mond gegaan is, niet zal verbreken?’ O wacht u voor de zonde van het ongelof, want dezelve is een versmading en tegenspreking van uw Vader. Waarom zegt gij dan, o Jakob, en spreekt gij, o Israël: Mijn weg is voor den Heere verborgen? Is Hij niet uw Vader Die u gewonnen heeft? Hoedt u voor Zijn aangezicht, en verbittert Hem niet; want Hij zal deze uw overtredingen met de roede bezoeken, en uw ongerechtigheid met plagen. Geloof daarom uws Vaders Woord; want de gerechtigheid is de gordel Zijner lendenen. De mensen mogen liegen, en de mensenkinderen berouw hebben,

maar het is onmogelijk dat God liegen zou. Volgt Abraham den vader der gelovigen na, 'die aan de belofenis Gods niet getwijfeld heeft door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer' (Romeinen 4:20).

4. Laten al de uitspruitelingen en afkomelingen van het huis op de gezegende Bezorger van hetzelfde vertrouwen, en in alle gevallen op Hem berusten met een verzekerd vertrouwen. Heeft God de Vader Hem al de heerlijkheid, alle afkomelingen en al de vaten van Zijn huis toevertrouwd, en zullen dan al de leden van het huisgezin, inzonderheid Zijn eigen afkomelingen, niet alles wat hun aangaat voor tijd en eeuwigheid, aan Hem toevertrouwen? Dit de voornaamste plicht zijnde, die volgens de tekst en de lering vereist wordt, zo zal ik dezelve met enige weinige beweegredenen aandringen; en dan verder, door enige vragen te beantwoorden, ophelderen.

Ik zal eerst de plicht met enige gewichtige drangredenen aandringen.

Overweegt dat, gelijk God de Vader een volkomen vertrouwen op Hem stelt, en al de heerlijkheid van Zijn huis aan Hem gehangen heeft, Hij ook zo wil dat alle mensen, en inzonderheid de kinderen van het huisgezin, zulks zullen doen en Zijn voorbeeld navolgen: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem' (Mattheüs 17:5). Ik verleen Hem gehoor, doet gij ook alzo. Hij roept van de hemel: 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft' (Jesaja 42:1). Tot wat einde is het nu, dat Hij Hem zo prijst, anders dan dat wij Hem stellen zouden tot het voorwerp van ons vertrouwen, gelijk Hij Zelf doet? Daar is in het gehele Woord van God niet één plicht, die zo vaak gevorderd wordt, als het geloof in Christus, of een vast vertrouwen op Hem, tot al de einden van Zijn menswording. Ja, dit is het einde van de gehele openbaring (Johannes 20:31): 'Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam'.

Daar is geen behagen van God, geen weg om Zijn toorn en Zijn ongenoegen af te keren, dan door te vertrouwen op de grote Bestuurder van Zijn huis; want zonder geloof is het onmogelijk Hem te behagen, al was gij in staat om al de andere plichten te volbrengen, welke begrepen zijn in de heilige wet van God, hetwelk nochtans onmogelijk is. Omdat Israël het geloof miste in de beloofde Messias, zo werden al hun prachtige diensten als een gruwel verworpen (Jesaja 1:10-12), hoewel die in de wet geboden waren. Maar aan de andere zijde, is de zwakste poging in de geboden plichten, hoewel die met vele gebreken gepaard gaat, bij God aangenaam, indien die door het geloof geschiedt. En de reden daarvan is, omdat het geloof de ganse heerlijkheid van de aangenaamheid der ziel hangt aan de nagel, geslagen in een vaste plaats, en niet aan enige werken of plichten die door ons gedaan zijn. De taal van hetzelfde is: 'Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen' (Psalm 71:16).

Vertrouwt op de grote Bestuurder, want Hij is de Sterke God (Jesaja 9:5). Ziet tot dit einde Zijn eigen getuigenis (Openbaring 1:8): 'Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde; Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige'. Hij is de Man, Die Gods Metgezel is; ook achtte Hij het geen roof, Gode even gelijk te zijn; want Hij en de Vader zijn één, dezelfde in Wezen, van gelijke macht en heerlijkheid. Laat dit u verbinden om op Hem te vertrouwen; want dit geeft Hij op als de grond of de reden, waarom Hij gesteld zou worden, als het vertrouwen van de einden der aarde, en van de vergelegenen aan de zee (Jesaja 45:22): 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer'.

De grote Bestuurder is uw nabestaande; been van uw beenderen, en vlees van uw vlees; en Hij heeft ook de plicht van een nabestaande volbracht, door uw bloed te wreken op de kop van de oude slang, en door het wederkopen van de verbeurde of verpande erfenis van het eeuwige leven; en daarom is het natuurlijk en liefhebbend, om op Hem te vertrouwen. ‘Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God!’ zegt David, ‘Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen’ (Psalm 36:8). Hij is niet alleen God maar ook mens; de man van Gods rechterhand, dien Hij Zichzelf gesterkt heeft, tot de einden van Zijn eigen heerlijkheid in onze verlossing. Gelijk Hij gezag en macht heeft, om onze zaken te besturen, zo is Hij ook heengegaan tot Zijn Vader, om te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons. Gelijk Hij gestorven is voor onze zonden, en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking, zo heeft Hij Zich ook gesteld in de geduchte vierschaar, als onze voorspraak bij den Vader. En hoedanige zaken wij ook voor het hof hebben hangen, Hij is daar altijd tegenwoordig om er naar om te zien, en nooit afwezig wanneer de zaken behandeld worden; en Hij behartigt de belangen van Zijn beschermelingen, alsof die Zijn eigene waren, gelijk Hij die ook rekent Zijn eigene te wezen. En medelijden hebbende met onze zwakheden, bedient en behandelt Hij de zaak van de uitspruitelingen en afkomelingen van het huis, gratis, om niet, zonder geld of zonder prijs. ‘Hij zal den nooddriftige redden, die daar roept; mitsgaders den ellendige, en die geen helper heeft. Hij zal den nooddriftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen die zijn ziel veroordelen’ (Psalm 72:12 en Psalm 109:31). Laten deze of dergelijke aanmerkingen u bewegen, om uw vertrouwen te stellen op de heerlijke Bestuurder van Gods huis. Maar behalve dit, zo overweegt ook het voordeel dat gij zelf ontvangen zult, door uw vertrouwen op Hem te stellen. Hierdoor zult gij, in alle schuddingen en beroeringen van deze wereld, ‘allerlei vrede bewaren’ (Jesaja 26:3). Hierdoor zult gij vervuld worden met blijdschap en vrede, ja met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Gij zult onwankelbaar gesteld worden als een rotssteen, wanneer de stormen van verdrukking en verzoeking anderen terneerwerpen, die op een zandgrond bouwen. Met één woord, uw vertrouwen op de grote Bestuurder zal achtervolgd worden, door een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid. Niemand gaat verloren die op Hem vertrouwt; ‘Die in Hem gelooft zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben’ (Johannes 3:16). ‘Vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal dien die op Hem wacht’ (Jesaja 64:4).

Nu zult gij mogelijk vragen, wanneer of in welke gevallen wij op de heerlijke Bestuurder van Gods huis te vertrouwen hebben? Ik antwoord in het algemeen: Daar zijn geen gevallen die ontijdig zijn. ‘Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht’ (Psalm 62:9). Meer in het bijzonder:

1. Wanneer gij enige bezorgdheid hebt omtrent de zaligheid van uw ziel; wentelt dan die zwaarigheid op de Nagel, geslagen in een vaste plaats. Zijt gij in enige twijfeling of vrees omtrent uw eeuwige staat? Stelt dit buiten twijfel, door dit Hem aan te bevelen, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, zeggende met David: ‘In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij God der waarheid’ (Psalm 31:6). De recht uitgaande geloofsdaden op Christus zijn de zekerste en kortste weg, om het ene nodige ding te verzekeren, want niemand zal verloren gaan die op Hem vertrouwt.
2. Wanneer gij gedrukt wordt door menigvuldige aanklachten van schuld, door de satan, door de wet en door uw eigen consciëntie, vertrouwt in dit geval op de

Bestuurder van Gods huis, want Zijn bloed reinigt van alle zonden. Wij hebben de verlossing door Zijn bloed; en onder het dekkleed van Zijn gerechtigheid, mocht gij zeggen: Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? De stem van de grote Bestuurder tot de afkomelingen is: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet' (Jesaja 43:25).

3. Wanneer de inwonende zonde u kwelt met haar beroeringen, vertrouwt dan op Hem, ten einde Hij de werken des duivels in uw hart verbreke, en Hij volgens Zijn belofte, 'uw ongerechtigheden dempt' (Micha 7:19). 'Want de zonde zal over u niet heersen' (Romeinen 6:14).

4. Wanneer de satan u kwelt met zijn vurige pijlen, vertrouwt dan op Hem, vreest niets van die vijand, wiens kop Hij alreeds vermorzeld heeft. En gebruikt in dit geval Zijn verzoenend bloed; want daar wordt van de heiligen gezegd, dat zij hem overwinnen door het bloed des Lams (Openbaring 12:11). Verder, wanneer gij bevreesd zijt voor struikelen en vallen, grijpt dan door het geloof de Bestuurder van Gods huis aan, want Hij bewaart de voeten Zijner gunstgenoten, en Hij maakt hun gangen vast. Wanneer gij tot enig werk of enige plicht geroepen wordt, of tot iets dat boven uw kracht is, zo gedenkt dat Hij de Overwinning Israëls is. Zijt sterk in de genade die in Christus Jezus is; want Hij zendt niemand om op eigen soldij den krijg te dienen. Wanneer gij geroepen wordt tot persoonlijke of openbare verbondmaking, doet dan alles in de naam en in de kracht van de grote Bestuurder, en met het oog op de offerande van Zijn dood, om daarin aangenaam te zijn (Psalm 50:5): 'Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande'. Wanneer de wereld beroerd en bewogen wordt, de zee bruist en de stormen van persoonlijke of algemene verdrukkingen waaien, vertrouwt dan op de grote Bezorger; 'want al wat Hem behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden' (Psalm 135:6). Tracht alle dingen in Zijn hand te zien, en dat die medewerkers ten goede van degenen die Hem liefhebben, en dan zult gij zingen, gelijk er in Jesaja 12:2 staat: 'God is mijn Heil; ik zal vertrouwen en niet vrezē'. Of gelijk er staat (Psalm 97:1): 'De HEERE regeert, de aarde verheuge zich', enz. Wanneer Jakob zeer dun is geworden, en wanneer de mensen op de ware kerk van Christus wijzen, en zeggen: 'Dit is Sion; niemand vraagt daarnaar', ziet in dit geval op de grote Bestuurder, want Hij is het Die Jeruzalem opbouwt, en de verstrooiden van Israël bijeenvergadert. 'Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden' (Jesaja 14:32). Wanneer er een honger naar brood is, vertrouwt dan op Hem; want Hij, Die de raven hun spijs geeft, zal de uitspruitelingen en afkomelingen van het huisgezin niet van honger laten vergaan (Psalm 37:3): 'Vertrouw op den HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met getrouwheid'. Is er een grote schaarsheid van het Woord, het Brood des levens, en zijn er weinige getrouwe uitdelers van hetzelfde? Vertrouwt dan op Hem; want de sterren zijn in Zijn rechterhand. Hij geeft profeten, apostelen, evangelisten, herders en leraars, tot opbouw van Zijn lichaam; en Zijn belofte is dat 'Hij herders geven zal naar Zijn hart' (Jeremía 3:15). Zijn de schapen en de herders verstrooid? Vertrouwt op Hem; want Hij Die Israël verstrooid heeft, zal ze weder vergaderen. 'Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden' (Jesaja 40:11).

Dus ziet gij, dat er geen geval is waarin de uitspruitelingen en afkomelingen niet te hangen hebben door het geloof, als aan een nagel geslagen in een vaste plaats. Nu zal ik deze vermaning besluiten met enige weinige raadgevingen.

1. Overdenkt veel uw eigen zwakheid en onbekwaamheid tot het werk of tot de strijd, opdat gij aan uw eigen kracht verloochend mocht worden; ‘want het zijn de armen, die zich op Hem verlaten’ (Psalm 10:14).
2. Zoekt Zijn Naam, ik meen de heerlijkheid van Zijn Persoon, wel te kennen; ‘want die Zijn Naam kennen, zullen op Hem vertrouwen’ (Psalm 9:11).
3. Tracht de nauwe betrekkingen te kennen, daar Hij met u in staat, zowel door Zijn menselijke natuur als door Zijn ambten van Middelaar, Verlosser, Profeet, Priester en Koning, Hoofd en Bruidegom; want de kennis hiervan baart vertrouwen. Een vrouw vertrouwt op haar man, een kind op zijn vader, en de leden op hun hoofd.
4. Zoekt een grondige kennis te hebben van de grote en dierbare beloften van het verbond der genade, en hoe de voorwaarde van die allen voor u vervuld is door Christus, de tweede Adam, in Zijn vervullen van de gehoorzaamheid en de vloek van het verbond der werken. De wettische bevattingen van het verbond der genade, alsof ons geloof, onze liefde, onze gehoorzaamheid en bekering, de voorwaarden daarvan waren, verhinderen het geloof in Zijn werkzaamheden op Christus en het verbond der genade. Wij moeten komen zonder geld of prijs, om het verbond aan te grijpen, en de zegeningen van hetzelfde toe te passen, omdat Christus alreeds het geld en de prijs betaald heeft, welke Gods rechtvaardigheid vorderde.
5. Bidt veel om den Geest des geloofs, en zoekt u onder de leiding des Geestes te gewennen aan een gedurige oefening van het geloof, opdat zo ‘hetgeen gij in het vlees leeft, gij dat leven mocht door het geloof des Zoons Gods’ (Galaten 2:20).

Nu kom ik om een woord te spreken tot gelovigen, onder de aanmerking van vaten, hangende aan de Nagel, geslagen in een vaste plaats. Ik zal dan een woord spreken tot de vaten der bekers, tot de vaten der flessen en tot beiden in het algemeen.

A. Een woord tot zwakgelovigen, die genaamd worden vaten der bekers; tot deze zal ik alleen deze weinige dingen zeggen:

1. Het is het hoogste voorrecht, de minste plaats te hebben in het huis onzes Gods. De verloren zoon, wanneer hij tot zichzelf kwam, smeekte zijn vader dat hij maar de plaats van een huurling mocht hebben. Hij was blij onder zijns vaders dak te zijn, en in zijns vaders huis te eten, op enigerhande wijze.
2. God heeft voor het kleinste vat in zijn huis zowel gebruik als voor het grootste. God heeft nooit enig nodeloos schepsel gemaakt; ook formeert Hij geen onnodige vaten; nee, ieder vat is geformeerd om Zijn lof te vertellen.
3. Het minste vat is Gods eigendom; dus zal Hij Zijn eigendom niet verzaken, maar beschermen, en die erkennen voor engelen en mensen. ‘Zij zullen te dien dage dien Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen, Mij een eigendom zijn’ (Maléachi 3:17).
4. De banden, aan welke gij hangt aan de Nagel geslagen in een vaste plaats, zijn zo sterk als die daar de vaten der flessen aan hangen en beveiligd zijn; want Hij heeft van beiden gezegd: ‘Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken’ (Johannes 10:28). De kleinste mate van genade is een onderpand van meer genade; want die heeft, dien zal gegeven worden. De genade die gij reeds ontvangen hebt, is als het ware de Godspenning dat gij nog meer ontvangen zult; ‘want Zijn uitgang is bereid als de dageraad’ (Hoséa 6:3). Gelijk de dageraad een onderpand is van meer licht dat daarop volgen zal, zo is ook ‘het pad der rechtvaardigen gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe’ (Spreuken 4:18). De minste mate van genade, heeft de heerlijkheid daarenboven,

volgens de orde van het verbond (Psalm 84:12): ‘Want God de HEERE is een Zon en Schild; Hij zal genade en ere geven’; eerst genade en dan eer of heerlijkheid. Nu zal ik den vaten der bekens, ik meen de zwakgelovigen, een woord van raadgeving voorstellen.

Hoewel gij over Gods goedheid en milddadigheid aan anderen niet afgunstig moet zijn, dat Hij ze tot vaten der flessen gemaakt heeft, zo mocht en behoort gij nochtans meer genade te begeren, dan gij tot nog toe ontvangen hebt. Hierom wordt ons bevolen, ‘op te wassen in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus’ (2 Petrus 3:18). Zoekt, tot dit einde, onder een gevoel van uw eigen zwakheid en ledigheid verootmoedigd te worden; ‘want den nederigen geeft Hij genade’ (1 Petrus 5:5). Tracht een goed en naarstig gebruik te maken van de genade, die gij ontvangen hebt; ‘want de hand der vlijtigen maakt rijk’ (Spreuken 10:4). Komt gedurig tot de grote Bestuurder van het huis, om vermeerdering van genade. ‘Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis’ (1 Petrus 2:4-5). Gebruikt al de middelen van Gods instelling tot uw opbouw, gelijk het Woord, de sacramenten, het gebed en de christelijke samenspreking; ‘opdat gij mocht voegen bij uw geloof deugd, en hij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, enz. Want zo deze dingen bij u zijn en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus’ (2 Petrus 1:5-8).

B. Een woord tot de vaten der flessen, of tot sterkgelovigen. Tot ulieden wilde ik zeggen:

1. Weest niet hoogmoedig op de genade, die gij ontvangen hebt, maar wandelt ootmoedig met uw God. ‘Wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?’ (1 Korinthe 4:7). De ziel die zich verheft, is niet oprecht in hem. De ware genade, waar dezelve oprecht is, doet een mens, hoe meer hij daarvan ontvangt, hoe langer hoe ootmoediger en bij zichzelf ledig worden, gelijk gij in Paulus zien kunt (Éfeze 3:8): ‘Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven’. En opdat gij uw zeilen laag mocht strijken, zo gedenkt dat de uitmuntendste heiligen de grootste zwakheden ontdekken hebben, zelfs in die genaden waarin zij het meest hebben uitgemunt; gelijk wij kunnen zien in Abraham, Mozes, David, Petrus en anderen. Die de grootste mate van genade hebben, zullen ook het grootste werk daarvoor vinden: sterke verdorvenheden, krachtige verzoeken en zware beproevingen om er tegen te strijden. En hoe meer talenten iemand ontvangt, hoe meer hij, ten aanzien van het gebruiken van dezelve, te verantwoorden heeft; ‘want een iegelijk dien veel gegeven is, van dien zal men overvloediger eisen’ (Lukas 12:48).

2. In plaats van anderen te verachten, die niet zover gevorderd zijn als gij, zo tracht veeleer om ze behulpzaam en bevorderlijk te zijn. De vaten der bekens worden gewoonlijk uit de flessen gevuld; benaastigt u dan om uw genade, uw geloof, uw liefde, uw hoop, uw kennis en andere genaden mede te delen aan degenen die zwak in de genade zijn. De sterke kinderen in een huisgezin, zijn behulpzaam aan de jongen en die zwak zijn. Dus is het in het natuurlijke lichaam, dat de sterke leden aan de zwakke behulpzaam zijn, en zo behoorde het ook te zijn met het geestelijke lichaam van Christus. En wanneer gij iemand uit zwakheid ziet vallen, verblijdt u daar niet over, maar ‘versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast; zegt den onbedachtzamen van hart: Weest sterk; en brengt de zodanigen terecht met den geest der zachtmoedigheid’ (Jesaja 35:3-4 en Galaten 6:1).

3. Wat genade gij ook ontvangen mocht hebben, wilt daar niet sterk in zijn, noch op vertrouwen, gelijk Petrus; maar weest sterk in de genade die in Christus is, en laat het leven dat gij in het vlees leeft, door het geloof des Zoons Gods zijn. De ontvangen genade zal spoedig bezwijken, in een tijd van beproeving en verzoeking. Een onzondige Adam, aan zichzelf gelaten, verkwistte spoedig alles wat hij had, en bedierf zo al zijn nakomelingen. En daarom zeg ik, vertrouwt niet op het leven en de genade die gij in uzelf hebt, maar in de genade en het leven welke gij hebt in uw Hoofd Jezus Christus, de heerlijke Bestuurder en Uitdeler van Zijns Vaders huis. Bedenkt altijd, dat al de vaten aan Hem hangen, en laat daarom al het gewicht liggen, waar God hetzelfde gelegd heeft.

C. Eindelijk zal ik nog een woord spreken tot de vaten van allerlei grootte, hetzij dezelve vaten der bekers of der flessen zijn.

1. Verwondert u over de rijkdom van Gods genade en barmhartigheid, die tussen u en anderen een onderscheid gesteld heeft; want gij was van nature net zo erg als anderen.

2. Een iegelijk bezitte zijn vat in heiligmaking en ere (1 Thessalonicenzen 4:4). Schendt en verontreinigt het vat van uw ziel of lichaam niet, door het over te geven in de dienst der zonde, des satans of van enige vuile begeerlijkheden. Gij lag eertijds in het modderige slijk van de zonde, maar God heeft u gewassen, gerechtvaardigd en geheiligd. Tracht daarom uzelf heilig van hart en leven, en in al uw wandel rein te bewaren. Indien gij uzelf door de zonde besmet, zo zal de Bestuurder van het huis u in een smeltkroes van verdrukking werpen, of als Jona in diepe wateren dompelen, totdat gij zult erkennen en zeggen: Mijn boosheden kastijden mij, en mijn afkeringen straffen mij.

3. Wanneer gij bevindt dat u enige besmetting van zonde aankleeft (hetwelk nooit anders zal kunnen, zolang gij in het lichaam zijt), vlucht dan tot de Fontein, die geopend is voor het huis van David, tegen de zonde en tegen de onreinheid. Zoekt uw ziel gedurig te wassen in het bloed van Christus, hetwelk van alle zonden reinigt.

4. Komt tot de Fontein om vervulling van al uw noden, opdat gij barmhartigheid mocht verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd. Laat uw vat onder de stromen liggen van deze gezegende Fontein, opdat het nooit ledig moge bevonden worden, wanneer het geroep te middernacht geschieden zal: 'Zie, de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet' (Mattheüs 25:6).

5. Bidt om een overvloedige uitstorting van de Geest, volgens de belofte (Jesaja 44:3): 'Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge'; opdat zo al de ledige vaten van het land, die ontbloot zijn van de wateren van Gods genade, vervuld mogen worden. En opdat degenen die aan de eerste Adam hangen en onder de vloek zijn, door de kracht der genade van standplaats veranderd, en gehangen mogen worden aan de Nagel, Die God heeft geslagen in een vaste plaats.

AMEN

2. De reis van een gelovige, uit de woestijn van deze wereld, naar het hemelse Kanaän

Hooglied 8:5. *Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?*

In het begin van dit hoofdstuk vinden wij de Kerk, onder het begrip van een bruid, naar een verdere trap van familiariteit en gemeenschap met Christus, de Zielenbruidegom, zeer sterk hijgen en verlangen, zeggende: ‘Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder!’ Merkt hieruit op, dat zij die den Heere kennen, Hem zullen vervolgen te kennen; zij zullen hetgeen achter is vergeten, en zich uitstrekken tot hetgeen dat voor is. Hoewel de bruid gevoerd was in het wijnhuis, en met grote lust gezeten had onder Zijn schaduw, zo vinden wij haar nochtans hier naar een verdere gemeenschap met, en naar vernieuwde openbaringen en ontdekkingen van Hemzelf verlangen en begeren. Een gelovige kan nooit met enige mate van nabijheid voldaan worden, totdat hij in het onmiddellijke gezicht en genot van Hem verzwolgen wordt in heerlijkheid. Dit verzoek dringt de bruid door verschillende argumenten aan, zeggende (vers 2): ‘Ik zou U van specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen’; dat is, zij zou Hem onthalen op de vruchten van Zijn eigen Geest, en op de genaden van Zijn eigen werking, hetwelk het enige onthaal is dat Hem aangenaam en welbehaglijk is, alsook het edelste wat in haars moeders huis was. Merkt hieruit ook op, dat een gelovige niets heeft dat te dierbaar kan zijn om zijn gezegende Heere daarop te onthalen. Indien hij tienduizend hemelen van heerlijkheid had, die zou hij allen voor Hem over hebben, en zijn kroon nederwerpen voor Zijn voeten. Ook zal het tedere hart van onze gezegende Heere Jezus hem niet toelaten, om zich lang te verbergen voor een ziel die naar Zijn tegenwoordigheid en nabijheid hijgt, want wij vinden dat Hij (vers 3) haar verzoek inwilligt, en haar een nieuwe ontdekking van Zijn liefde vergunt, in zoverre dat zij erkennen moet dat Zijn linkerhand onder haar hoofd is, en dat Zijn rechterhand haar omhelst; waarop zij dan (vers 4) haar zorg en belang uitdrukt, om alle verdere verstoringen van haar gemeenschap en omgang met haar Liefste en Heere voort te komen, hetzij door haarzelf of door anderen, zeggende: ‘Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve lust’. De dochteren van Jeruzalem, en in het bijzonder de gelovigen, ondersteld zijnde getuigen te zijn van deze zalige gemeenschap tussen Christus en de bruid, alsook van haar geloof en liefde tot Hem, worden nu in de woorden van de tekst ingevoerd, als haar verwondering en voldoening uitdrukkende over die zalige samenkomsten van Christus en Zijn geliefde bruid, zelfs hier in de strijdende kerkstaat, zeggende (vers 5): *‘Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?’*

In die woorden mogen wij acht geven:

1. Op de benaming, die de wereld ten aanzien van de Kerk en het volk Gods ontvangt; zij is maar een woestijn of een dorstig land, door hetwelk zij heenreizen naar hun eigen vaderland.

2. Op de koers die zij houden zolang zij in de woestijn zijn; zij zitten daar niet stil in neder, noch gaan daar verder in voort, alsof dezelve hun woonplaats was, maar zij klimmen op uit deze woestijn. Hun genegenheden zijn gezet op de dingen die boven zijn, en niet op die welke op de aarde zijn. Zij hebben van de wijntrossen van Eskol gesmaakt, en de Koning in Zijn schoonheid en in het vergelegen land gezien. Dit doet hun deze tegenwoordige wereld onsmakelijk zijn, en hen uitzien en verlangen naar de dingen die men niet ziet, welke eeuwig zijn.

3. Op de gestalte van de bruid, zoals zij opklimt uit de woestijn; *zij is lieflijk leunende*. De Hebreeuwse taalkundigen hebben opgemerkt, dat dit woord nergens elders in de Schriftuur gebruikt wordt. De zeventig overzetters vertalen het: zichzelf bevestigende of versterkende. Het geeft duidelijk de zwakheid en onmacht van de bruid te kennen in haarzelf, om tegen alle zwarigheden te kunnen worstelen, die haar op de weg door de woestijn ontmoeten zouden, alsook haar afhanging van de genade en de voorraad, welke voor haar in Christus Jezus bezorgd is; zodat zij noodzakelijk op haar reis bezwijken zou, indien zij niet met nieuwe ondersteuning en mededelingen van licht, leven en sterkte werd voorgekomen door Hem, in Wien al de volheid woont.

4. Wij hebben hier ook acht te geven op de gezegende stut of steun, op welke zij in het opklimmen uit de woestijn leunt, en haar vermoeide ziel doet rusten. Het is op haar Liefste, dat is op Christus, Wiens liefde en beminnelijkheid haar ziel ingenomen, en haar hartelijke toestemming en bewilliging tot Hem als haar Bruidegom verworven had; die haar met Hemzelf ondertrouwd had in gerechtigheid en in gericht, in goedertierenheid en in barmhartigheden. Het is hier een aangenaam gezicht, wanneer wij aanmerken hoe het hart van God de Vader en het hart van een gelovige zich beide in Christus als op het middelpunt neerzetten: 'Deze is Mijn geliefde Zoon (zegt God de Vader), in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (Mattheüs 17:5). Hij is 'Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft' (Jesaja 42:1). En gelijk Hij de Geliefde des Vaders is, zo is Hij ook mijn Liefste en Beminde, zegt een gelovige; Hij is de blijdschap en het genoegen van mijn ziel. 'Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!' (Psalm 73:25).

5. Wij moeten hier ook acht geven op de invloed of de indruk die dit aangename gezicht heeft op de dochteren van Jeruzalem, welke zij vraagsgewijze uitdrukken: *Wie is zij?* enz. Dit is geen vraag die uit onkunde voortkomt, alsof zij begerig waren om te weten wie de bruid was? Maar het is een vraag van verwondering; zij zijn over zulk een gemeenschap en familiariteit, die tussen zulke partijen, daar zulk een oneindige afstand tussen beiden is, geoefend wordt door een heilige verbaasdheid aangedaan; doordien de Hoge en de Verhevene Die in de eeuwigheid woont, zulk een zondig stof en as, het gruwelijke dat Zijn ziel haat, tot zulk een nauwe vriendschap en gemeenschap zou toelaten.

Het is een vraag die niet uit verachting, maar uit hoogachting voortkomt; want hoewel de gelovigen, die de bruid van Christus zijn, in zichzelf veracht en onrein zijn, zo zijn ze nochtans uit kracht van hun vereniging met Christus, hoog te waarderen, omdat zij 'volmaakt schoon zijn door Zijn heerlijkheid, die op hen gelegd is' (Ezechiël 16:14).

Het is ook een vraag van goedkeuring en prijzing; waardoor zij hun genoegen uitdrukken in de praktijk van de bruid, alsook in de oefening van haar geloof, door 'leunende op haar Liefste, op te klimmen uit de woestijn', als zijnde dat de veiligste weg die zij in kon slaan om haar reis voort te zetten naar het hemelse Kanaän daar boven, door de woningen der leeuwinnen en de bergen van luipaarden. Merkt hieruit op dat een begenadigde ziel blijdschap en genoegen heeft, wanneer zij ziet dat anderen voorspoedig zijn in de weg des Heeren, en toenemen in de kennis van Christus, hoewel zij zelf daardoor voorbijgestreefd, en in het oog van de wereld verdonkerd worden.

Deze woorden zouden ons een grote verscheidenheid van leringen kunnen opleveren, maar ik zal mij alleen tot deze ene bepalen.

LERING: Dat het de ongetwijfelde plicht, alsook de loffelijke praktijk, is der gelovigen die aan Christus ondertrouwd zijn, om op te klimmen uit de woestijn van deze wereld, en om al leunende op hun Liefste hun reis voort te zetten naar het land der rust en der heerlijkheid daarboven. *Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?*

Deze leer, duidelijk gegrond zijnde op de woorden, zo zal ik mij met de bevestiging daarvan niet inlaten, maar dezelve door des Heeren bijstand trachten te behandelen in deze navolgende orde:

- (1) Zal ik de kenmerken voorstellen van een ziel die met Christus ondertrouwd is.
- (2) Zal ik een weinig spreken van de wereld die de verblijfplaats is van een gelovige, onder het begrip van een woestijn.
- (3) Zal ik aantonen wat het opklimmen van de bruid uit de woestijn te kennen geeft.
- (4) Zal ik een weinig handelen van haar gestalte, te weten dat zij opklimt, al leunende op haar Liefste.
- (5) Zal ik de gronden of redenen van deze leer onderzoeken, waarom de bruid van Christus opklimt uit de woestijn, en waarom zij opklimt, leunende op haar Liefste.
- (6) En dan zal ik van alles een toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk, te weten de kenmerken van een ziel die waarlijk met Christus ondertrouwd is.

Daarvan zal ik trachten te spreken uit de tekst en de samenhang.

1. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, is zulk één, die gedurig hijgt en verlangt naar meerdere en meerdere nabijheid bij den Heere, en naar een inniger gemeenschap en omgang met Hem. En daarom zien wij dat hier de bruid, niettegenstaande alles wat zij ondervonden had, uitroept: *Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder!* Sommigen willen dat dit een wens of een bede is van de Kerk van het Oude Testament om de dadelijke menswording van de Zone Gods; alsof zij had willen zeggen: 'Och of die gelukkige dag gekomen ware, dat Gij dadelijk het zaad der vrouw geworden, en als een kind aan ons geboren ware! Mij dunkt indien Gij dadelijk mens geworden en met mijn natuur bekleed was geworden, dat ik op zulk een afstand van U niet zou blijven, maar dat ik met vrijmoedigheid in zou gaan in het heiligdom door het voorhangsel van Uw vlees'. Maar of dit er in ligt of niet, het is nochtans zeker dat de woorden een begeerte uitdrukken naar meer gemeenschap en nabijheid, dan zij tot nog toe genoten heeft. O mijne vrienden! indien gij waarlijk met Christus ondertrouwd zijt, dan zult gij, niettegenstaande alles wat gij genoten hebt,

naar een nauwere gemeenschap en nabijheid hijgen en verlangen, en met David uitroepen: 'Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God!' Wanneer uw hemel met enige wolken overdekt wordt, dan zult gij gereed zijn om te zeggen: 'Och, of ik wist waar ik Hem vinden zou' (Job 23:3).

2. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, zal niet beschaamd zijn om zulks voor de wereld, openlijk te erkennen. Ziet dat, in het slot van het eerste vers: '*Dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook zouden zij mij niet verachten*'. Ons wordt bevolen 'den Zoon te kussen, opdat Hij niet toorne' (Psalm 2:12). En die met Hem ondertrouwd zijn, kussen Hem met een kus van toegenegenheid en liefde, met een kus van onderwerping en eerbied, en die zijn ook niet beschaamd om zulks te doen voor een vleselijke en goddeloze wereld, die mogelijk gereed is om hen te bespotten wegens hun godsdienst. O nee! zij willen Hem, Zijn zaak en Zijn belang belijden, niettegenstaande alle gevaar; omdat zij weten dat zij, die Hem belijden voor de mensen, daardoor geen schade lijden kunnen, maar dat 'Hij ook hen belijden zal voor Zijn Vader en voor Zijn engelen' (Mattheüs 10:32 en Lukas 12:8). Wacht u toch, mijne vrienden, dat de wereld u uit uw godsdienst bespot in deze ontaarde dagen: 'Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, zegt Christus, diens zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komen zal in Zijn heerlijkheid en in de heerlijkheid des Vaders en der heilige engelen' (Lukas 9:26). Christus heeft voor ons de schande van het kruis veracht: laat ons dan door Hem te belijden, ook de smaad en de lasteringen van de wereld voor Hem verachten.

3. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, zal hartelijk verlegen zijn omtrent het goede van haar moederkerk, en om de gevoelige tegenwoordigheid des Heeren in Zijn ordonnantiën, dat Hij zowel een openbaar Weldoener wezen moge voor anderen, als voor haar. Deze gestalte vindt men ook hier in de bruid, in het begin van vers 2: '*Ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijner moeders huis*'; alsof zij zeide: 'Ik zou mijn werk daarvan maken, om den Heere weder te brengen tot de vergaderingen en de woningen Sions, opdat Hij tot heerlijkheid zij in het midden van hen'. O mijne vrienden! de Heere is heden tegen onze moederkerk ontstoken, haar dreigende te verlaten. Daar wordt zeer weinig van God gezien of gevoeld in onze rechtspraken, in onze ordonnantiën, in ons prediken, horen en Avondmaal houden; wij kunnen aan alle kanten met grote letters lezen: Ikabod, de heerlijkheid is geweken. Daar wordt zeer weinig van het leven en de kracht van de godsdienst in magistraten, in leraren of in het volk gezien. Maar indien gij met Christus ondertrouwd zijt, dan zult gij worstelen om Hem weder te brengen tot uws moeders huis; inzonderheid wanneer gij Hem op een gevoelige wijze aan uw eigen ziel ondervindt, volgens de praktijk van de bruid (Hooglied 3:4): 'Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had'.

4. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, is zulk één die zeer gezet is op de onderwijzingen van Zijn Woord en Zijn Geest; gelijk wij in de bruid zien kunnen in het midden van vers 2: '*Gij zoudt mij leren*'; dit is één van haar voornaamste oogmerken om Christus te brengen tot haars moeders huis, opdat zij en anderen de verborgenheden van Zijn verbond en Koninkrijk, alsook de wonderen van Zijn wet, meer ten volle verklaard en geopend mochten krijgen. Christus is de Zon der gerechtigheid, het Licht der wereld; Die ons van God geworden is tot wijsheid; de grote Profeet van Zijn Kerk en de uitlegger, één uit duizenden. En wanneer Hij dan tot een land of een plaats komt in de kracht Zijns Geestes, Die het Woord verzelt, dan worden de hemelse Godsspraken geopend, de verborgenheden van Zijn Koninkrijk

verklaard, en het volk dat in duisternis zat, gaat een groot licht op. O! dit is de blijdschap en de begeerte van elke ziel, die waarlijk met Christus ondertrouwd is.

5. Een ziel die aan Christus ondertrouwd is, is zulk één die bereid en begerig is om Christus te onthalen op het beste dat zij heeft; gelijk wij in de bruid zien kunnen in het slot van vers 2: *'Ik zou U van mijn specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen'*. Christus onthaalt Zijn bruid op 'het vet vol merg, en op reine wijnen die gezuiverd zijn' (Jesaja 25:6); en die daarvan smaken zijn daarmee zo ingenomen, dat zij niet weten wat ze Hem vergelden zullen; maar zij zouden Hem het beste onthaal willen geven dat zij zouden kunnen bedenken, indien zij zulks maar hadden.

6. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, is ook zulk één die graag in de armen van een Verlosser zou willen vernachten en liggen. Zie dat in vers 3: *'Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij'*. Tot hetzelfde einde is hetgeen wij in vers 6 vinden: *'Zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm'*, alsof zij had willen zeggen: 'Laat mijn leven, mijn ziel met Christus verborgen zijn in God; laat mij omringd worden door Zijn eeuwige armen, en de eeuwige God mij een woning zijn'. En gelijk het de begeerte is van een begenadigde ziel, dat Christus haar zij 'als een bundeltje mirre dat tussen haar borsten vernacht' (Hooglied 1:13), zo kan zij ook niet rusten, totdat zij in de armen of in de schoot is van Hem, Die in den schoot des Vaders is. En wanneer zij daar gebracht wordt, dan roept ze uit: 'Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd' (Psalm 132:14).

7. Zij is zulk één die, wanneer zij tot enige nabijheid met den Heere gebracht is, vreze heeft voor alles wat Zijn ongenoegen zou kunnen verwekken, of Hem tergen om Zich te verbergen; gelijk wij ook in de bruid kunnen zien in vers 4: *'Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve luste'*. De arme ziel, die in de nabijheid des Heeren is gebracht, is voor het minste omzien naar de wereld, of naar het eigen ik, of voor de minsten van Christus medevrijers bevreesd; zij vreest voor de werkingen van een overgebleven lichaam der zonde en des doods, voor trotsheid, ijdelheid en voor alles wat de Heere reden mocht geven om haar te bewolken in Zijn toorn. Zij weet bij droevige ondervinding, dat haar ongerechtigheden een scheiding maken tussen haar en tussen haar God; en daarom waakt zij tegen allen schijn des kwaads. Daar zijn helaas in onze dagen maar zeer weinig tedere christenen, en dat komt omdat er zo weinig gevoelige gemeenschap is met de Heere; want de gemeenschap met God kan alleen onderhouden worden in een weg van heiligheid, en in een hebbelijke tedere wandel (Psalm 24:3-4): 'Wie zal klimmen op den berg des HEEREN? En wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid? Die rein van handen en zuiver van hart is'.

8. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, is één die haar reis hemelwaarts bestuurt, hebbende de wereld als een huilende woestijn achter zich. Zij is begerig naar een beter vaderland, dat is naar een hemels; 'zij verwacht die stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is' (Hebreeën 11:10). En daarom ziet zij deze wereld, met alles wat er in is, aan met een heilige afkeer en verachting, zoals wij hier in de bruid kunnen zien, terwijl ze opklimt uit de woestijn om te trekken naar het beloofde land der heerlijkheid.

9. Een ziel die met Christus ondertrouwd is, is ook eindelijk zulk één, wiens leven in deze wereld een leven des geloofs en van afhankelijk van Christus is; gelijk wij ook hier in de bruid kunnen zien; omdat zij op haar reis door de woestijn lieflijk leunt op haar Liefste. 'Hier wandelen wij door geloof en niet door aanschouwen' (2 Korinthe 5:7). Het leven dat wij nu in het vlees leven, dat leven wij door het geloof des Zoons

Gods (Galaten 2:20). Maar hiervan meer in het vervolg. Dus heb ik u een korte schets gegeven van een ziele die met Christus ondertrouwd is, zoals die gevonden wordt in de voorgaande samenhang van de tekst.

(2) Het tweede hoofdstuk dat voorgesteld was, namelijk om een weinig te spreken van de tegenwoordige verblijfplaats van de bruid van Christus, die is een woestijn.

Het is een zeer onaangename woonplaats, om deze redenen:

1. Een woestijn is een zeer eenzame plaats. Men leest in Psalm 107:4 van de ballingen of reizigers, dat zij in de woestijn dwaalden in een weg der wildernis, of der eenzaamheid. O wat is deze wereld een eenzame huilende woestijn voor het volk Gods! In het bijzonder wanneer de Heere Zich, ten aanzien van hun gevoel, aan hen onttrokken heeft; dan komt de gehele wereld voor als woest en ledig. Al derzelve rijkdommen en gemakkelikheden, zo min als alle tijdelijke vertroosting en nabestaanden in de wereld kunnen Zijn plaats niet vervullen; zodat zij als verwilderd zijn, en niet weten waar zij gaan of waar zij zich keren zullen, wanneer Christus van hen geweken is. Hierom zei Job in hoofdstuk 23:8-9: 'Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet. Och of ik wist waar ik Hem vinden zou!'

2. Een woestijn is een mistige en dampige plaats, waar gedurig de stinkende dampen die uit de aarde opkomen, de lucht verdonkeren, welke verderfelijk zijn voor de gezondheid, en gereed om de reiziger van het rechte pad af te helpen. Zulk een plaats is ook deze wereld voor het volk des Heeren. Wat helse mist en dampen verwekt de satan, de god dezer eeuw, niet al om een arme reiziger naar de hemel te benevelen, waardoor hij in gevaar gebracht wordt om van zijn weg te dwalen, en om tevens ook zijn geestelijke gezondheid te verliezen! Daar is nooit een eeuw geweest, waarin zulke verpestende dampen van dwalingen, godslasteringen, vleselijk overleg en beleid, en onheiligheid zijn doorgebroken, als in de dagen daar wij nu in leven. De put des afgronds heeft, als het ware, zijn mond geopend om dwalingen en lasteringen op te werpen, tot verduistering van de Zon der gerechtigheid, enz.

3. Een woestijn is een onvruchtbare plaats, daar zeer weinig in is tot onderhoud van het menselijke leven. Daarom wordt er van de reizigers in een woestijn gezegd (Psalm 107:5): 'Zij waren hongerig, ook dorstig; hun ziel was in hen overstelpt'. Zulk een plaats is deze wereld ook voor het volk des Heeren; zij is maar een onvruchtbaar land, dat niets dan zwijnendraf, ijdelheid en kwelling des geestes oplevert, daar de mensen dezer wereld hun spijs en hun al van maken. Hierom klaagde David zo, dat hij was 'in een land, dor en mat, zonder water' (Psalm 63:2). Het is waar, de reizigers naar de hemel ontvangen wel hun woestijnmaaltijden, om hen op de reis in het leven te behouden, maar dat hebben zij aan de wereld niet te danken; want de spijs daar zij bij leven, komt niet uit de aarde voort. De woestijn van deze wereld kan dezelve voor hen niet voortbrengen, o nee! die komt gelijk het manna, dat Israël in de woestijn spijsde, uit de hemel.

4. Een woestijn is een plaats van gevaar, waarin dieven en moordenaars en verscheurende beesten zich doorgaans ophouden, waardoor de reizigers in gevaar zijn van aangerand en van hun leven en hun goederen beroofd te worden. Zulk een plaats is ook deze wereld voor Gods volk; zij wordt genaamd 'een woning der leeuwinnen, en een berg der luipaarden' (Hooglied 4:8). Hier is het dat die grote Abáddon en Apóllyon, de verderver van het menselijke geslacht, met al zijn helse legioenen zijn

leger neerslaat, alle gelegenheden waarnemende, om de reizigers naar de hemel te verslinden en te verderven. Hier wordt de duivel de vorst der duisternis dezer eeuw genaamd, en Petrus zegt in 1 Petrus 5:8 dat 'de duivel omgaat als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden'. En hoewel de hel met al haar heirlegers niet vermogen zal om een gelovige uit de hemel te houden, zo zal zij hem echter trachten te verwonden, om hem hinkende daarheen te doen gaan. O mijne vrienden! gij, die aan des Heeren Avondmaal geweest zijt, gij hebt nauwkeurig acht te geven op uzelf, wanneer gij in de wijde woestijn komt; want ik verzeker u, dat de satan u zal zoeken te ziften als de tarwe. Indien gij maar een bloot belijder zijt, dan zal hij trachten u te doen vallen, en om u tot een schandvlek voor de godsdienst te maken. Of zo gij een waar gelovige zijt, en de Heere hebt ontmoet, zo zal de zeerover op u aankomen om u van uw lading te beroven. Weest dan nuchter en waakt, want gij zijt nog binnen het territorium of het gebied van de satan.

5. Een woestijn is een ongestadige plaats; daar zijn vele hoogten en laagten, wendingen en keringen in. Soms is een reiziger in de woestijn boven op de bergtoppen, en soms weer in de lage valleien; dan is de lucht eens helder, en dan eens weer bewolkt; dan heeft hij eens storm, en dan weer eens kalmte. Evenzo is het met een gelovige, zolang hij hier in deze wereld is; soms is hij op de berg van gemeenschap met God, en soms is hij beneden in de vallei van verlaten. Dan is hij eens op de berg Sion, waar hij een aangename kalmte ontmoet, en dan wordt hij eens gebracht aan de berg Sinai, waar hem de donder van de wet verschrikt. Soms 'schijnt des Heeren lamp over zijn hoofd, en bij derzelve licht doorwandelt hij de duisternis' (Job 29:3), en op een andere tijd 'wandelt hij in de duisternis en heeft hij geen licht' (Jesaja 50:10); zodat hij uit moet roepen: 'Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden!' enz. (Job 29:2).

6. Een woestijn is een plaats daar vele doornen en oneffen wegen in zijn, welke voor de reizigers zeer moeilijk vallen. Evenzo is het ook hier gelegen, met een gelovige die door deze wereld trekt; hij moet langs vele oneffen en doornige paden van verdrukking wandelen; 'want wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods' (Handelingen 14:22). En Christus zegt (Johannes 16:33): 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Die wolk der getuigen die nu rondom de troon zijn, zijn uit grote verdrukkingen gekomen; ziet welke verdrukkingen zij geleden hebben in Hebreëen 11:36-38. Dus ziet gij in welke opzichten deze wereld, of de tegenwoordige verblijfplaats van een gelovige, een woestijn wordt genaamd.

(3) Het derde hoofdstuk dat voorgesteld was, is om een weinig te spreken van de koers die de bruid inslaat, wanneer zij in de woestijn is.

Zij gaat niet af, maar zij klimt op uit de woestijn, hetwelk naar onze gedachten deze volgende dingen te kennen geeft:

1. Dat een gelovige, die Christus waarlijk bij de hand genomen of omhelsd heeft, de wegen der zonde heeft verlaten, welke nederdalen naar de binnenkamers des doods. De weg van de mensen dezer wereld is een aflopende weg, welke wel gemakkelijk en natuurlijk is, maar zij rollen, gelijk een steen van een steilte, zó lang, totdat zij eindelijk landen in de grondeloze poel van eeuwige ellende. Maar een ziel, die met Christus ondertrouwd is, heeft die aflopende weg van deze wereld verlaten, en nu stuurt zij een geheel andere koers. Zij wil dezer wereld niet gelijkvormig worden, noch naar de eeuw dezer wereld wandelen, al zou de wereld haar ook als een teken en een wonder aanzien, omdat zij niet met haar tot dezelfde uitgieting van overdadigheid loopt.

2. Dit opklimmen uit de woestijn geeft te kennen dat de gelovigen maar gasten en vreemdelingen zijn op de aarde, en dat deze wereld hun vaderland niet is. Dit is hetgeen David, een groot koning, openhartig moest belijden te midden van zijn wereldse rijkdom en grootheid (Psalm 119:19): 'Ik ben een vreemdeling op de aarde, verberg Uw geboden voor mij niet'. Dit is ook de belijdenis van die wolk der getuigen, welker de wereld niet waardig was (Hebreeën 11:13): 'Zij hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren'.

3. Dit opklimmen uit de woestijn geeft te kennen een onvoldaanheid in, en een verachten van deze wereld met alles wat er in is; en daarom heeft zij de wereld de rug toegekeerd, en met haar aangezicht ziet zij naar een beter land. Zij kan in deze wereld, met de arme verloren zoon in een verafgelegen land, niet anders dan draf vinden, die alleen nuttig is voor de zwijnen. Of zij ziet dat alles wat hier beneden is, maar ijdelheid der ijdelheden en maar kwelling des geestes is; en daarom merkt zij niet op de dingen, die men ziet en tijdelijk zijn. Even gelijk de vrouw in Openbaring, die bekleed was met de zon, heeft zij 'de maan onder haar voeten' (Openbaring 12:1), of zij acht met Paulus 'alle dingen maar schade en drek te zijn' (Filippenzen 3:8). O mijne vrienden! hoe groot deze wereld u ook mag voorkomen, zo zal dezelve nochtans, wanneer gij maar een ogenblik aan de andere zijde van de dood zijt, maar als een zeer kleine zaak, ja minder dan een niet voorkomen. Wilt dan uw harten en ogen niet laten gaan op hetgeen dat niet is; maar laat Davids bede veel door u gepraktiseerd en opgezonden worden: 'Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien' (Psalm 119:37).

4. Dit opklimmen uit de woestijn geeft te kennen, dat hoewel de bruid hier geen rust of stilte verkrijgen kon, zij echter een stille rust verwacht aan de andere zijde van de woestijn. Want indien zij geen beter vaderland in het oog gehad had, zou zij zekerlijk haar tent opgericht en met Petrus in de woestijn tabernakelen gebouwd hebben, en uit dezelve niet zijn opgeklimmen. 'Er blijft dan een rust over voor het volk Gods' (Hebreeën 4:9). 'Zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen' (Openbaring 14:13). Weest dan goedsmoeds, gelovigen! De dag van uw volkomen verlossing van de zonden en van alle tegenheid is nabij. Uw zuchten zullen eerlang in lofzangen, uw arbeid in een eeuwige rust, en uw strijd in een altijd durende overwinning eindigen.

5. Dit opklimmen uit de woestijn geeft ook een beweging te kennen, alsook enige voortgang in haar beweging hemelwaarts. 'De verlost des Heeren zullen naar Sion vragen; op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn' (Jeremia 50:5). 'Zij gaan van kracht tot kracht, een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion' (Psalm 84:8). 'En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen' (Job 17:9). 'Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe' (Spreuken 4:18). Hoe ver wij in de godsdienst ook gevorderd mogen zijn, zo hebben wij daar nooit bij neer te gaan zitten, alsof wij het alreeds verkregen hadden. O nee, maar wij moeten 'vergeten hetgeen dat achter is, en ons uitstrekken tot hetgeen dat voor is, jagende naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus' (Filippenzen 3:14).

6. De spreekwijze van op te klimmen uit de woestijn geeft ook te kennen, dat de godsdienst een berg-opklimmend werk is; want de bruid wordt hier op haar weg onder het begrip van een opklimming voorgesteld. Ja, gelovigen! daar liggen vele bergen op uw weg naar de heerlijkheid. Ik zal alleen enige weinige van dezelve noemen.

a. Daar is een berg van overgebleven onkunde, waarover een gelovige, in het opklimmen uit de woestijn, te klimmen heeft; 'want wij kennen maar ten dele en wij profeteren maar ten dele, en wij zien maar door een spiegel in een duistere rede' (1 Korinthe 13:9,12). Een gelovige heeft wel enige duistere aanblikken van de heerlijkheid des Heeren en van de verborgenheden van Zijn Koninkrijk gezien, maar o, zij zijn zo flauw en duister, dat hij gereed is om te denken dat hij nog niets weet. Vandaar die klacht van de heilige Agur, toen hij worstelende deze berg opklom (Spreuken 30:2): 'Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand; en ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend'.

b. Daar is een berg van overheersend ongeloof, die bovenop de kruin van de voorgaande ligt; want de onkunde is de eigen wortel en de grondslag van het ongeloof. Een arm gelovige wordt menigmaal in het opklimmen van deze berg wel tot stilstaan gebracht, zoals wij in die heilige man kunnen zien (Psalm 77). Wat was het anders dan de overmacht van het ongeloof, die hem deed uitroepen: 'Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhertigheden door toorn toegesloten?' (Psalm 77:9-10). David kreeg op deze berg van het ongeloof eens zulk een terugdeinzing, dat hij uitriep: 'Alle mensen zijn leugenaars', de profeten Gods niet uitgezonderd (Psalm 116:11). O! hoe nodig hebben wij deze waarschuwing (Hebreeën 3:12): 'Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God'.

c. Daar is een berg van schuld, die een gelovige op zijn reis door de woestijn te beklimmen heeft, en die met hem soms schijnt ten ondersten boven te keren en hem te verpletteren onder deszelfs zwaarte en gewicht. Hierom moest David weleens uitroepen: 'Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden' (Psalm 38:5); en op een andere tijd: 'Kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien' (Psalm 40:13).

d. Daar is een berg van Goddelijke verlating, die naast de voorgaande ligt, welke een gelovige in de woestijn te beklimmen heeft; 'want het zijn onze ongerechtigheden die een scheiding maken tussen ons en tussen onze God; en onze zonden verbergen het aangezicht van ons, dat Hij niet hoort' (Jesaja 59:2). O! hoe jammerlijk is het wanneer een gelovige deze berg beklimt! 'Dan wandelt hij in de duisternis en heeft hij geen licht' (Jesaja 50:10), hetwelk hem zeer angstig valt. Hierom zei ook Job in hoofdstuk 30:28: 'Ik ga zwart daarheen, niet van de zon'. En de kerk (Jesaja 49:14): 'Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten'.

e. Terwijl nu een gelovige verward is onder de donkere wolken van verlating, zo komen hem soms grote bergen van toorn onder het oog, zoals wij in het geval van Job zien kunnen (Job 6:4): 'De pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt'. En in het geval van Heman (Psalm 88:16): 'Ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig', enz. Soms ontmoet hem in de woestijn een berg van wonderlijke en duistere bedelingen van de voorzienigheid, zodat hij niet weet wat hij daarvan denken zal. 'Gods weg is menigmaal voor hem in de zee, en Zijn pad in grote wateren' (Psalm 77:20). Hoe werd Jakob overvallen met zulke duistere bedelingen, toen hij uit moest roepen: 'Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen; al deze dingen zijn tegen mij' (Genesis 42:36). Toen Asaf die duistere bedeling van de voorspoed der goddelozen, en van de tegenspoed der ware godzaligen beschouwde, werd hij daarover zodanig ontzet, dat hij op het punt stond van de gehele godsdienst op te geven als een ijdele zaak, zeggende: 'Immers heb ik

tevergeefs mijn hart gezuiverd, en mijn handen in onschuld gewassen?’ (Psalm 73:13).

f. Daar is soms een berg van teleurstelling, die een gelovige doet bezwijken en moedeloos worden. Hij verwachtte mogelijk God te ontmoeten in Zijn ordonnantiën, en enige hulp, mededeling des Geestes, enige invloed en bedauwing te ontvangen. Maar helaas! hij bevindt dat de ordonnantiën uitgedroogde borsten zijn, of als de beken daar geen water in is; en daarop is dan de nooddrufte ziel gereed om te bezwijken, en haar ‘tong versmacht van dorst’ (Jesaja 41:17). Zulk een droevige teleurstelling ontmoette de bruid (Hooglied 3:1): ‘Ik zocht (zegt ze) des nachts op mijn leger Hem Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet’. Ik zou hier van de donkere bergen van de verzoeken van de satan, van de verdrukkingen in de wereld, en van de werkingen van de overgebleven verdorvenheid, kunnen spreken, maar ik zal voor het tegenwoordige niet verder uitbreiden. Alleen kunt gij uit hetgeen reeds gezegd is, nu wel zien dat de godsdienst een berg-opklimmende weg is. Al wie in de hemel denkt te komen langs een weg van zonde, zorgeloosheid en verzuim, die zal gewis aanlanden in de hel; ‘want indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?’ (1 Petrus 4:18). ‘Het Koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld’ (Mattheüs 11:12).

(4) Het vierde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk om een weinig te spreken van de gestalte van de bruid.

Zij was in het opklimmen uit de woestijn lieflijk leunende op haar Liefste. Maar ik zal, dit voor het tegenwoordige voorbijgaande, alleen enig praktikaal gebruik maken van hetgeen reeds leerstellig behandeld is.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

Het eerste gebruik van dit gedeelte van de leer zal bij wijze van onderrichting zijn, in deze volgende bijzonderheden. Is het de plicht en de praktijk van alle ware gelovigen om uit de woestijn van deze wereld op te klimmen, en te jagen naar grotere en betere dingen, dan die hier te vinden zijn?

1. Ziet dan hieruit het kleine getal van ware gelovigen, die met Christus ondertrouwd zijn. Immers gaan de meesten de woestijn dieper in, in plaats van daaruit op te klimmen; ‘want breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan’ (Mattheüs 7:13). O! wat is er een grote menigte van mensen in de wereld, ‘welker god de buik is, en welke aardse dingen bedenken’ (Filippenzen 3:19). En hoe weinigen zijn er, welker genegenheden gezet zijn op de dingen die daarboven zijn, en die waarlijk met hun aangezicht hemelwaarts zien, ‘want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden’ (Mattheüs 7:14). De wereld mag dezulken bespotten die het met de nauwe weg der ware godzaligheid houden, maar wacht en ziet het einde van de dag, want het gejuich der goddelozen zal voor een korte tijd zijn, en in smart zullen zij nederliggen, ‘maar let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn’ (Psalm 37:37). ‘Des avonds vernacht wel het geween, maar des morgens is er gejuich’ (Psalm 30:6).

2. Ziet hier ook uit waarom de gelovige mensen van een andere geest genaamd worden, dan de andere mensen in de wereld. Daar wordt van Jozua en Kaleb gezegd, dat er ‘een andere geest met hen was’ (Numeri 14:24). En de apostel zegt, sprekende van zichzelf en van andere gelovigen: ‘Wij hebben niet ontvangen den geest der

wereld, maar den Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn' (1 Korinthe 2:12). De reden hiervan is: Andere mensen zijn van een lage, vrekke geest, en zijn tevreden met de woestijn, en om hun buik te vullen met de draf die zij daarin vinden; maar met een ware gelovige is het geheel anders gelegen; die klimt op uit de woestijn, en 'hij zoekt de dingen die daar boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods' (Kolossenzen 3:1). De wereld heeft doorgaans een verkeerd begrip van de ware grootmoedigheid; zij beeldt zich dwaselijk in, dat die gelegen is in haar ongenoegen en wraakzucht te betonen aan degenen die haar beledigd hebben; of in haar fortuin, zoals zij het noemt, na te jagen in het opklauteren tot het toppunt van wereldse eer, rijkdom, wijsheid en verhoging, terwijl de ware grootmoedigheid integendeel gelegen is in een verachten van al deze dingen, in vergelijking van de dingen die aan de andere zijde van de woestijn te vinden zijn. Zij bestaat in het aanmerken van de dingen die men niet ziet, welke eeuwig zijn. O mijne vrienden! wij verlagen onze geest beneden zijn oorspronkelijke gesteldheid en uitnemendheid, wanneer wij met de slang op onze buik kruipen in het stof, en de ijdelheid van deze wereld oplikken. De ware grootmoedigheid is om met de bruid van Christus boven de wereld te zweven, en om op te vliegen als met arendsvleugelen, naar de dingen die gevoegd zijn voor de ziel en haar hemelse natuur.

3. Ziet hier ook uit de uitnemendheid van de christelijke godsdienst, die de ziel een gezicht doet hebben van de dingen die aan de andere zijde van de woestijn liggen, en die haar roept om op te klimmen uit de woestijn, ten einde zij dezelve bezitten moge. 'Het leven en de onverderfelijkheid is aan het licht gebracht door het Evangelie' (2 Timótheüs 1:10). De heidense wijsgeren hebben wel enige dwaze gissingen gehad omtrent een andere wereld en het toekomstige leven; maar o, hoe hebben zij omtrent hetzelfde in het donker getast! Toen één van de besten uit hen op sterven lag, zeide hij tot zijn vrienden dat hij wel verzekerd was van een toekomstige staat; maar of hij naar een staat van gelukzaligheid of van ellende ging, dat wist hij niet. Maar de christelijke godsdienst zeg ik, brengt het leven en de onverderfelijkheid aan het licht, en opent zo een deur en een weg tot een zalige eeuwigheid. Zij is als de berg Pisga, vanwaar men het goede land kan zien aan de overzijde van de Jordaan. Toen David (Psalm 16), boven op die berg was, en de heerlijkheden van de hemel en van de eeuwigheid beschouwde, moest hij als verrukt zijnde, uitroepen: 'Daarom is Mijn hart verblijd en Mijn eer verheugt zich'. En waarom? 'Gij zult Mij het pad des levens bekendmaken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand eeuwiglijk'.

4. Ziet hier ook uit hoeveel reden de gelovigen hebben om zo te verlangen om uit het lichaam uit te wonen. 'Ik heb een begeerte om ontbonden te worden', zeide Paulus (Filippenzen 1:23). En zegt hij (2 Korinthe 5:2): 'Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden'. En het is ook niet te verwonderen, omdat deze wereld maar een woestijn voor hen is; hoe natuurlijk is dat nu voor een reiziger in de woestijn, om te verlangen en te begeren naar zijn huis en vaderland; en om onder zijn maagschap te zijn, daar zijn erfgoed is, namelijk 'een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor hem bewaard wordt!' (1 Petrus 1:4).

5. Ziet hier ook uit hoe billijk het is, dat de heiligen hun zielen bezitten in lijdzaamheid, onder al de beproevingen van dit tegenwoordige leven. Want wie is er, die door een woestijn reizende, zich niet voorstelt zwaarigheden en ongelegenheden te ontmoeten? Maar daarom dat gij reeds uit de woestijn opklimt, gelovigen, zo zult gij eerlang geheel ten einde van dezelve gebracht worden. In de wereld zult gij

verdrukkingen hebben; maar ziet eens aan de andere zijde van de woestijn, naar uw medereizigers, welker reis ten einde is gebracht. ‘Dezen, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en vanwaar zijn zij gekomen?’ (Openbaring 7:13); het antwoord is (vers 14): ‘Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams’. Daarom zijn zij voor den troon Gods, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. Wacht nog maar een weinig, gelovigen, en dan zult gij ook daar met hen zijn; en dan zullen uw tegenwoordige verdrukkingen die zeer haast voorbij gaan, in een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid eindigen; en God zal alle tranen afwissen van uw ogen.

TWEEDE GEBRUIK VAN BESTRAFFING

Het tweede gebruik van deze leer zal zijn tot bestraffing. Is het de plicht en praktijk van de gelovigen, om uit de woestijn van deze wereld op te klimmen, dan worden hier bestraft:

1. Al dezulken die in deze woestijn gaan nederzitten en dezelve houden als hun vaderland; die, gelijk de rijke dwaas, daar wij in het Evangelie van lezen, een grote menigte van wereldse goederen opgehoopt hebbende, zeggen: ‘Ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren; neem rust, eet, drink, zijt vrolijk’ (Lukas 12:19). Maar hoort eens wat er in die gelijkenis volgt: ‘Maar God zeide tot hem: Gij dwaas, in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?’ Gij die in purper en zeer fijn lijnwaad gekleed zijt, en mogelijk alle dagen vrolijk en prachtig leeft, geen gedachte hebbende van een andere wereld, ziet bijtijds toch toe, opdat gij niet eerlang u wentelt in de purperen vlammen, en uit moet roepen om een druppeltje water tot verkoeling van uw tong (Lukas 16:24).
2. Deze leer bestraft ook al dezulken, die in plaats van uit de woestijn op te klimmen, dieper ingaan in dezelve. De weg der zonde wordt gezegd een afdalende weg te zijn, leidende naar de hel die beneden is; en deze koers slaat de goddeloze wereld in. In Openbaring 21:8 vindt men een namenlijst van dezelve, alsook waar zij eindelijk aanlanden: ‘Den vreesachtigen en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereers, en tovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood’.
3. Deze leer bestraft ook al dezulken, die voor de mensen schijnen uit de woestijn op te klimmen, maar die nochtans een geheel andere koers inslaan. Zulken die als geschilderde graven onder een masker van de godsdienst gaan, maar die van binnen dood aan de wortel zijn; deze gaan verder af in de woestijn, in plaats van daaruit op te klimmen. Christus heeft menig zwaar wee tegen u uitgesproken, en daarom zullen ‘de zondaren te Sion verschrikt worden, en beving zal de huichelaars aangrijpen’, enz. (Jesaja 33:14). Ook worden de burgerlijk zedige mensen hier bestraft, wiens uitwendige wandel naar de wet voor de wereld onberispelijk is, maar die nochtans nooit komen tot Hem ‘die het einde der wet is, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4). Uw burgerlijkheid en zedigheid zullen zonder wortel bevonden worden, omdat zij niet in Christus gegrond en ingeënt zijn, uit Wien alleen onze vrucht tot heiligheid en in het einde het eeuwige leven gevonden kan worden. Hetzelfde mogen wij ook van de legalist of wettische zeggen; deze gaat insgelijks hoe langer hoe verder af in de woestijn, en al zijn gerechtigheden zullen maar bevonden worden een ‘wegwerpelijk kleeft’ te zijn (Jesaja 64:6). ‘Want uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden’ (Romeinen 3:20). Onder deze zijn ook de vleselijke evangelie-belijders, welke zeggen: ‘Laat ons het kwade doen, opdat het

goede daaruit kome' (Romeinen 3:8). O mijne vrienden! uw evangelische bevattingen mogen dan zijn zoals zij willen, indien de zaligmakende genade des Evangelies u niet onderwijst 'om alle goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden te verzaken, en om matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk te leven' (Titus 2:12), zo klimt gij niet uit de woestijn op, maar gij gaat verder in de woestijn af. Ook worden deze onder de goddelozen gesteld, 'die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid' (Judas:4). Ook worden hier de zorgeloze zondaars bestraft, die nooit ontwaakt zijn om hun gevaar te zien maar die steeds met de luiaard roepen: 'Een weinig slapen, een weinig sluimeren, een weinig handvouwen, al nederliggende' (Spreuken 6:10).

4. Deze leer bestraft ook al dezulken, die weleens pogen uit de woestijn op te klimmen, maar die terstond op hun reis moe worden en uitroepen: 'Daar is een leeuw op de weg, een leeuw is op de straten' (Spreuken 26:13), en die daarom terugkeren en een andere koers inslaan. Van deze soort zijn alle afvalligen, die hun hand aan de ploeg van de godsdienst geslagen hebben, en dan wederom omzien. O! wat een vreselijk vonnis heeft God uitgesproken tegen dezulken, wanneer Hij zegt: 'Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden'.

5. Deze leer bestraft ook eindelijk al dezulken, die aan de bruid van Christus hinderlijk zijn, of haar beschadigen op haar weg in het opklimmen uit de woestijn. Wij vinden dat de bruid doorgaans klaagt over het ongelijk dat haar aangedaan wordt, zelfs van dezulken van welke men andere dingen verwachten zou. In Hooglied 1:6 klaagt zij dat de kinderen harer moeder tegen haar ontstoken zijn; dat zijn de belijders van de zichtbare kerk, die wel kinderen harer moeder, maar niet van haar vader zijn. Zij waren niet uit God geboren; zij waren tegen haar ontstoken; en met hen spande de bedorven geestelijkheid van die tijd tezamen, en zij verongelijkten haar geduriglijk. Daarom klaagt zij wederom in Hooglied 5:7: 'De wachters die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren namen mijn sluier van mij'. Zij werden wachters genaamd, en hadden zichzelf dat ambt verkregen, om een broodwinning; maar in plaats van tegen de vijand te waken, deden zij hem de poorten open, en lieten zo de vossen inkomen om de wijngaarden te bederven. En in plaats van de bruid te vertroosten, en olie te gieten in haar wonden, sloegen en verwondden zij haar, door haar te beroven van haar heilige voorrechten en privileges, welke haar grote Man en Bruidegom aan haar vergund had. In plaats van een sluier te trekken over de zwakheden en gebreken van de gelovigen, benaarstigden zij zich om hen bloot te stellen als een gezelschap van geveinsden, en om hen te bezwaren met een menigte van hatelijke versmadingsen en lasteringen, opdat zij dus met te beter schijn hen benaauwen en vervolgen mochten. De toepassing van alle dingen is heel gemakkelijk te zien. Wat zijn er zelfs niet al nare klachten, en wat gaat er een geroep op tot den Heere Zebaoth, den grote koning Sions in den hemel, door verschillende gewesten van het land, tegen één soort van mensen, die op een rechterlijke wijze tezamen vergaderen, zelfs ook in deze stad! En ik weet niet of sommigen van dezelve mij heden ook wellicht horen mogen. Ik zal alleen zeggen, dat de kleine verongelijkte schapen van Christus, ook eens tegen hen een beurt zullen hebben, en dat er, eer alles een einde heeft, wond voor wond zal zijn, en verdrukking en benauwdheid vergolden zullen worden over alle zielen, die zich tegen Christus' bruid verzet hebben. En wanneer de tijd van rekenschap gekomen zal zijn, dan zullen de groten, de machtigen, de man met zijn gouden ring aan de vinger, welke nu worden aanbeden, alsof zij de enige personen waren die men in het planten van kerken alleen te erkennen had, deze zeg ik, en allen die met hen samenspannen tegen de schapen van Christus, 'zullen

alsdan tot de bergen en steenrotsen roepen: Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgenen Die op den troon zit, en van den toorn des Lams' (Openbaring 6:16); wanneer het volk Gods, dat nu als een uitvaagsel der wereld en aller afschraapsel geacht wordt, met Christus zitten zal op Zijn troon, een iegelijk van hen 'blinkende gelijk de zon, in het Koninkrijk zijns Vaders' (Mattheüs 13:43).

Ik zal dit gebruik besluiten met een woord van raadgeving aan Christus' verdrukte volk. Men vindt het in Jakobus 5:7-8: 'Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Zie, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten; want de toekomst des Heeren genaakt'.

DERDE GEBRUIK VAN BEPROEVING EN ONDERZOEK

Het derde gebruik van deze leer zal zijn bij wijze van beproeving en onderzoek. Hetgeen ik wil dat gij onderzoeken zult, is of gij in deze wereld als in een woestijn zijt, dan of gij daarin zijt als in uw vaderland? En of gij u in de woestijn hebt terneder gezet, dan of gij uit dezelve opklimt? Ik denk haast, dat er in deze woorden een zinspeling is op de kinderen Israëls, op hun reis van Egypte naar het land Kanaän; en daarom zal ik met zinspeling op hun reis naar het beloofde land, welke een voorbeeld is van de ware Kerk Gods, reizende door deze woestijn naar het hemelse Kanaän, deze volgende vragen bij wijze van beproeving voorstellen.

1. Zijt gij op een dag van Gods heirkraft van uw Egyptische dienstbaarheid verlost? Heeft God u met een hoge hand en een uitgestrekte arm van onder de heerschappij der zonde en des satans, die verdrukkende aandrijvers en ambtlieden, verlost? En heeft Hij u de omkering van die vijanden doen zien in de Rode Zee van de dood en het lijden van een heerlijke Verlosser, door welke middelen gij ook uw ontkoming ontvangen hebt? Dit is Gods handelwijze met Zijn Israël; eerst doet Hij hen zuchten en kermen onder de vreeze van de zonden en de toorn, en dan opent Hij een weg tot hun ontkoming, door de dood en het bloed des Lams. 'Heeft de Zoon Gods u vrijgemaakt?' Zo ja? 'Dan zijt gij waarlijk vrij' (Johannes 8:36).

2. Heeft God u ooit gebracht tot de berg Sinai, en Zichzelven in Zijn ontzaggelijke Majesteit en grootheid, alsook de heiligheid en de gestrengheid van Zijn wet aan u ontdekt, zodat gij overtuigd werd dat er met Hem geen verkeren was zonder een Middelaar? De wet is op Sinai om der overtredingen wil verkondigd geworden, alsook opdat ze een tuchtmeesteres zou zijn tot Christus. Ik vraag dan of gij ooit zulk een afstand tussen God en u, zulk een heiligheid en volmaaktheid in Zijn wet gezien hebt, dat gij genoodzaakt zijt geworden de toevlucht te nemen tot Hem 'Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft?' (Romeinen 10:4). Zo ja, dan zijt gij waarlijk begonnen om uit de woestijn op te klimmen naar het beloofde land; maar zo niet, dan is het een teken dat gij nog in het Egypte van een natuurlijke staat zijt.

3. Hebt gij ooit de tabernakel gezien die God heeft opgericht alsook de heerlijkheid des Heeren in dezelve? Gij weet dat de tabernakel in de woestijn een teken was van de tegenwoordigheid Gods onder Israël, in welke de wet bewaard en de heerlijkheid van den God Israëls voor Israël ontdekt werd; dit was een voorbeeld van Christus, de ware tabernakel welke God heeft opgericht. Hebt gij nu, zeg ik, deze tabernakel gezien, ik meen God in Christus, de wereld met Zichzelven verzoenende? Hebt gij ooit de heerlijkheid Gods zien afstralen in het aangezicht van Jezus Christus, alsook dat de wet in Hem verhoogd en verheerlijkt is geworden? Worden ook uw bewegingen door de woestijn en uw weg naar het beloofde land, bestuurd door het zien op deze

tabernakel, volgens het woord van de apostel (Hebreeën 12:1-2): ‘Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus?’ Zijt gij eindelijk ook gebracht ‘om van de wegen des HEEREN te zingen in de woestijn, omdat de heerlijkheid des HEEREN groot is?’ (Psalm 138:5).

4. Hoe wordt gij in de woestijn gevoed? Israël werd in de woestijn niet gevoed met de vrucht van de aarde, maar met het manna dat uit de hemel nederdaalde. Zo heeft de Heere ook een weg om Zijn ware Israël te voeden met hemels brood. Christus, het Brood des levens, daalt onder de bediening van het Woord neder, en Zijn volk vergadert het door het geloof, om bij hetzelfde te leven. O, dit manna heeft voor de bruid van Christus, komende uit de woestijn, zulk een aangename smaak, dat zij in oprechtheid enigermate met Jeremía zeggen kan: ‘Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten’ (Jeremía 15:16).

5. Drinkt gij wel gewoonlijk uit de rotssteen? Gij weet dat er in de woestijn een rotssteen geslagen werd, uit welke stromen van water voortkwamen, die Israël volgden totdat zij in Kanaän kwamen. Deze rotssteen was Christus, Welke geslagen zijnde met de roede van Zijns Vaders toorn, stromen van genade en vertroosting des Geestes uitlaat, welke de stad Gods verblijden. Wat bevinding hebt gij nu van deze zaak? Is Christus u als een ‘rivier in een dorre plaats?’ (Psalm 105:41); en wordt gij nu en dan de vervulling van deze belofte weleens gewaar: ‘Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge?’ (Jesaja 44:3).

6. Hebt gij wel ooit de geestelijke koperen slang gezien? En is ooit de genezing van uw ziel aangebracht, door op dezelve te zien toen gij door de vurige slangen van de woestijn gebeten of door de vurige pijlen van de satan gewond werd? ‘Want gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet ook de Zoon des mensen, op de stang van het eeuwige Evangelie, verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe’ (Johannes 3:14-15).

7. Wat is het dat uw harten op uw reis door de woestijn versterkt en opbeurt? Indien God aan de kinderen Israëls geen belofte had gedaan van het land Kanaän, en Zijn waarheid niet aan hen verbonden had, om bij hen op hun reis tegenwoordig te zijn en hen te vergezelschappen, zo waren zij niet uit Egypte getogen. Maar het was het geloof aan de belofte Gods, dat hen verlevendigde en opbeurde bij al hun reizen en strijden. Evenzo is het geval hier ook gelegen; God heeft door Christus een belofte gedaan van rust en leven te ontvangen aan gene zijde van de dood, en dat Hij Zijn volk tot een God en tot een Leidsman zal zijn, en dat Zijn Zoon, de Engel Zijns aangezichts, uw Vorst en Gebieder wezen zal. Indien gij nu waarlijk uit de woestijn opklimt naar het beloofde land der heerlijkheid, dan is het geloof in Gods belofte, hetgeen wat u opbeurt, en u op al uw reizen, werk en strijd, in de woestijn doorhelpt. Hierom wordt de bruid gezegd op te klimmen uit de woestijn, leunende op haar Liefste, dat is, berustende op een God in Christus, om haar in alles door te helpen, en om haar eindelijk troostrijk en gelukkig te doen aanlanden.

8. Welke rookpilaren zendt gij uit de woestijn op? De offeranden Israëls in de woestijn gingen op als rookpilaren naar de hemel; dus zult gij dan ook geduriglijk de offeranden van lof, dankzegging, en van heilige meditatiën opzenden. Uw genegenheden zullen, gelijk de rook, geduriglijk naar boven vliegen, hemelwaarts.

9. Gij zult dan ook veeltijds uw ogen slaan naar het beloofde land, dat aan overzijde van de woestijn ligt, en met de Kerk verlangen om daarin te zijn: ‘Totdat de dag

aanbreekt en de schaduwen vlieden; keer om mijn Liefste, word Gij gelijk een ree of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen' (Hooglied 2:17).

VIERDE GEBRUIK VAN VERMANING

Het vierde gebruik zal zijn tot vermaning, om hier het voorbeeld van de Kerk Gods na te volgen, in het opklimmen uit de woestijn naar het beloofde land der heerlijkheid hier boven; of gelijk het de apostel uitdrukt (Kolossenzen 3:1-2): 'Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn'. Ik zal bij wijze van beweegredenen deze aanmerkingen voordragen.

Vooreerst, overweeg eens wat de woestijn van deze wereld is, uit welke gij geroepen wordt op te klimmen. Behalve hetgeen reeds in de verklaring gezegd is, zal ik om uw harten en genegenheden van dezelve af te trekken, deze dingen daar nog bijvoegen:

1. Deze wereld is maar het deel van de honden en de verworpenen (Psalm 17:14): 'De lieden die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met Uw verborgen schat'. Luther pleegde gewoonlijk te zeggen, dat het gehele Turkse rijk maar een brok was, hetwelk de honden toegeworpen was. Waarom zouden wij dan, die onszelf belijden van de Kerk Gods en van de bruid van Christus te zijn, ons lot werpen onder de honden?

2. De wereld zucht onder de vloek van God. De Heere zeide tot onze eerste voorouders, onmiddellijk nadat zij gezondigd hadden: Zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt. Onder het gewicht van deze vloek, 'zucht het ganse schepsel tezamen, en is tezamen als in barensnood tot nu toe' (Romeinen 8:22). O! wie zou dan gerust en weltevreden gaan nederzitten, daar waar de vloek van God woont?

3. De woestijn van deze wereld is een slachthuis geweest, dat met bloed verontreinigd is geworden; namelijk met het bloed van Christus, en met het bloed van een ontelbaar getal van martelaren, van hetwelk zij nooit tot op deze dag gereinigd is geworden. Zij mag een Golgotha, een hoofdschedelplaats, en een Akeldama, een akker des bloeds genaamd worden. De aarde, en dit land, en inzonderheid deze stad, zijn besmet geweest met het bloed van Christus' verborgen lichaam; en het is te vrezen dat de schuld daarvan tot de hemel roept, gelijk het bloed van Abel tegen het land en tegen deze stad. Is dit dan niet genoeg om uw harten te spenen van de woestijn van deze wereld, dat zij een akker des bloeds, een plaats der slachting van Christus is, zowel persoonlijk als verborgen of geestelijk? De lieden dezer wereld, die zich in dezelve als in hun vaderland nederzetten, zijn gelijk de bezetenen, daar men van leest in het Evangelie, 'hun verblijf hebbende in de graven' (Lukas 8:27).

4. De woestijn van deze wereld is het prieel, waarin de duivel, de god dezer eeuw, die Apóllyon, op en neer wandelt, zoekende wien hij zou mogen verslinden. 'Vanwaar komt gij?' zeide God tot de satan, 'en de satan antwoordde den HEERE en zeide: Van om te trekken op de aarde en van die te doorwandelen' (Job 1:7). Sommigen denken dat de satan deze woorden gesproken heeft met een gezwets van hoogmoed en trotsheid, alsof hij tegen God gebluft had dat hij de god dezer wereld was, en dat hem deszelfs koninkrijken en heerlijkheid toekwamen; zodat de zin van het antwoord van de duivel aan God is, alsof hij zeide: 'Vanwaar zou ik anders komen, dan van het doorwandelen van mijn eigen territoiren of heerschappijen?' Moesten wij dan niet opklimmen uit de gewesten en landstrekken van de duivel? Wie zou in des duivels landstreek verkiezen te huis te liggen, zelfs in de spelonk van die leeuw en die luipaard, dan alleen degenen die zijn toegewijde slaven zijn?

5. Waarom zoudt gij uit de woestijn niet opklimmen, omdat zij maar een blote en ledige schaduw, en al derzelve heerlijkheid maar een ijdel ding is? Waarom zouden wij onze harten zetten op hetgeen niet is, en op hetgeen dat bij het gebruik van hetzelfde vergaat? Gij hebt wel van die waterbellen gezien, die door de kinderen opgeblazen worden, welke met een verscheidenheid van aangename kleuren zich verspreiden, maar die in een ogenblik vergaan. Wat is nu de ganse zichtbare schepping, welke wij met onze ogen aanschouwen, anders dan een grote waterbel, die door de adem des Almachtigen opgeblazen is? 'Want door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir' (Psalm 33:6). Zij maakt een schone en heerlijke vertoning; maar helaas, het is maar een blote schaduw en een damp, die maar voor een korte tijd verschijnt, en dan weer verdwijnt en heengaat (Jakobus 4:14). Wie zou zich nu met zulk een ijdele zaak als deze is vergenoegen willen?

6. Moest men niet uit de woestijn van deze wereld opklimmen, omdat het een plaats is die veroordeeld is tot verbranding? Het was immers in Lot een soort van onzinnigheid, te dralen om uit Sodom te gaan, toen hem gezegd was dat het door vuur en zwavel zou verteerd worden. Diezelfde onzinnigheid bezitten ook degenen, die niet uit de woestijn willen opklimmen naar een plaats van veiligheid en behoudenis, omdat God in Zijn onfeilbaar Woord gezegd heeft, 'dat de dag des Heeren komen zal als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden' (2 Petrus 3:10). Legt nu eens al deze dingen tezamen, en ziet dan of er geen gewicht in is, om uw harten af te trekken van deze wereld, en om u op te wekken om het voorbeeld van de bruid te volgen in het opklimmen uit de woestijn.

Ten tweede, overweegt ook dat er aan de overzijde van de woestijn van deze wereld een beter vaderland is. Men leest in Hebréeën 11:16 van de geloofshelden, 'dat zij begerig waren naar een beter, dat is het hemelse vaderland'. Het is een beter koninkrijk dan de koninkrijken van deze wereld, namelijk een eeuwig Koninkrijk; alsook een betere erfenis, namelijk 'een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt' (1 Petrus 1:4). En het is ook een betere stad, namelijk 'een stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is' (Hebréeën 11:10); alsook een beter huis dan onze lemen hutten in de woestijn, namelijk 'een huis daar vele woningen in zijn' (Johannes 14:2); 'Een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen' (2 Korinthe 5:1). Maar om u meer bijzonder aan te moedigen, om uit deze woestijn op te klimmen naar dit betere vaderland, zo overweegt:

1. Dat daar betere blijdschap en verheuging is, dan hier in deze woestijn kan verkregen worden. Deze wereld is op het best genomen maar een Bochim, een tranendal en een klaaghuis; maar het verafgelegen land, dat aan de overzijde van de woestijn ligt, is een stad van blijdschap, en van altijd durende verlustiging en vermaak; alwaar 'de verlost des Heeren met gejuich zijn, en eeuwige blijdschap op hun hoofden; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden' (Jesaja 35:10). De blijdschap en genoegens van deze wereld kunnen geen vergenoeging geven; 'want die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat' (Prediker 5:9). Hierom is de geldgierige wereldling, te midden van zijn overvloed, in gebrek, en te midden in zijn blijdschap is zijn hart droevig; maar de vreugden van het land der heerlijkheid zijn verzadigde vreugden (Psalm 16:11): 'Verzading der vreugde is bij Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk'. De

blijdschap van de woestijn is maar voor een korte tijd die haast voorbijgaat, en daarom 'is het gejuich der goddelozen, en de vreugde des huichelaars maar voor een ogenblik' (Job 20:5). 'Zij heffen op met de trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels. In het goede verslijten zij hun dagen, en in een ogenblik dalen zij in het graf' (Job 21:12-13). Maar de vreugden van het land der heerlijkheid zijn, gelijk wij zo-even gehoord hebben, eeuwigdurend, en lopen eenparig met de eindeloze eeuwen van de eeuwigheid.

2. Daar zijn ook in dat vergelegen land veel betere rijkdommen, dan die welke de woestijn van deze wereld op kan leveren. De rijkdommen van deze wereld worden door de mot en de roest verteerd, de dieven breken door en stelen dezelve (Mattheüs 6:19); waarom Salomo, die meer van de rijkdommen van deze wereld bezeten heeft dan iemand anders, dezelve verklaard heeft alle maar 'ijdelheid en kwelling des geestes' te zijn (Prediker 1:14). Maar de rijkdommen van dat betere land, aan de overzijde van de woestijn, zijn veel voortreffelijker, ook ten aanzien van de overvloed, want de rijkdommen van dat land zijn 'onnaspeurlijke rijkdommen' (Éfeze 3:8). Zij zijn ook beter ten aanzien van de waarde, want het goud van dat land is beter dan het goud van Ofir; het is goud dat beproefd is in het vuur (Openbaring 3:18); ja, het goud of het zilver kunnen het niet evenaren. Zij zijn ook beter ten aanzien van derzelver duurzaamheid; de aardse rijkdommen nemen zich vleugelen en vliegen daarheen, maar de rijkdommen van de hemel en de heerlijkheid zijn eeuwigdurend. Hierom vermaant Christus, dat 'wij onszelven buidels zullen maken die niet verouden, een schat die niet afneemt, in de hemelen', enz. (Lukas 12:33).

3. De eer en heerlijkheden van dat betere land zijn veel voortreffelijker en beter dan de eer van deze wereld. Wat is het zwaaien van een scepter op aarde, in vergelijking van 'de heidenen te hoeden met een ijzeren staf?' (Openbaring 2:27). Wat is het zitten op een aardse troon, in vergelijking van het zitten op dezelfde troon met den Zone Gods? (Openbaring 3:21). Wat is het een erfgenaam te zijn van een rijke staat of van een aards koninkrijk, in vergelijking van 'een erfgenaam Gods, en een mede-erfgenaam van Christus te zijn?' (Romeinen 8:17), of van 'een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt?' (1 Petrus 1:4).

4. Wij nodigen u uit om op te klimmen tot een veel vreedzamer land dan de woestijn van deze wereld is. O, mijne vrienden! ik en gij, wij mogen bij eigen ervaring vernemen, dat deze wereld een plaats van strijd en van gekijf is, zodat sommigen mogen zeggen met Jeremía: 'Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaad hebt, een man des twistes en een man des krakeels den gansen lande' (Jeremía 15:10). 'Van buiten is strijd, van binnen is vrees' (2 Korinthe 7:5). 'De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten' (Psalm 42:8). 'Wij moeten lopen met de voetgangers, en ons mengen met de paarden', en dan aftrekken tot 'de verheffing van de Jordaan' (Jeremía 12:5). Maar o, mijne vrienden, klimt toch op uit deze woestijn; want het land, aan de overzijde van dezelve, is een land van vrede, stilte en eeuwigdurende rust; en deze rust blijft voor het volk Gods, waar alle twist en krakeel voor eeuwig een einde zullen hebben. 'Zij zullen ingaan in den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk die in zijn oprechtheid gewandeld heeft' (Jesaja 57:2).

5. Het land aan de overzijde van de woestijn is een veel heiliger land, dan deze woestijn. Deze wereld kan uw rust niet zijn, want die is besmet en onrein; de inwoners derzelve zijn van onreine lippen, levens en harten; en het is zeer bezwaarlijk voor iemand die door dezelve naar de eeuwigheid reist, om zijn klederen onbevlekt te bewaren. Maar het land der heerlijkheid aan de overzijde van de woestijn, is het

heilige land in de aller-eigenlijkste zin; ‘want daar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt’ (Openbaring 21:27). Al deszelfs inwoners zijn dezulken, die hun handen in onschuld gewassen, en ‘hun klederen gewassen en wit gemaakt hebben in het bloed des Lams’ (Openbaring 7:14).

6. Het land aan de overzijde van de woestijn is een veel bestendiger land, dan dit is. Deze wereld is aan ontelbare wisselvalligheden en droefenissen onderworpen; een vruchtbaar land kan in onvruchtbaarheid, en een vreedzaam land in grote verwarringen veranderd worden; ‘het gedruis dergenen die strijden’, kan daarin gehoord, en ‘de klederen in het bloed gewenteld’, kunnen daarin gezien worden (Jesaja 9:4); en eerlang zal de ganse zichtbare gestaltenis van de natuur uit haar hengsels gelicht en verbroken worden, enz. Maar de hemel is een blijvende stad, ‘die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is’ (Hebreeën 11:10). ‘De stad van het nieuwe Jeruzalem ligt vierkant’ (Openbaring 21:16); om aan te tonen derzelve bestendigheid, en dat zij onverwelkelijk is, alsook dat derzelve inwoners niet meer daaruit zullen gaan, enz. O laat u dan toch overtuigen, om uit deze woestijn op te klimmen naar dit betere land, hetwelk het eigen vaderland der heiligen is.

Ten derde, overweegt ook eens welk een gemakkelijke en lichte weg er geopend is, van de woestijn naar dat betere land dat boven is; en laat dit u daartoe opwekken. De weg naar de hemel is na de overtreding van het eerste verbond door de wet en door Gods rechtvaardigheid gesloten. De gekwetste Majesteit des hemels had vurige bergen van wraak en toorn voor de mens in zijn weg naar de hemel opgeworpen; de cherubs, met zijn vlammend lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, maakte de weg geheel onbegaanbaar; maar gedankt zij onze Immánuël, Die als ‘de Doorbreker voor ons aangezicht opgetrokken is’ (Micha 2:13). Hij heeft deze bergen uit den weg gewenteld, en de doortocht van de woestijn tot het hemelse Kanaän door Zijn bloed en Zijn dood voor ons geopend; ja Hij is als onze Koning, Overste en Gebieder voor ons heengegaan; de Heere Jehovah is in de spits van de reizigers naar den hemel. Weest dan aangemoedigd, om uit de woestijn op te klimmen, en zet uw aangezichten richting Sion. Ten einde gij daartoe aangemoedigd mocht worden, zal ik u enige hoedanigheden geven van de weg, die gij te bewandelen hebt.

1. Het is een verse of nieuwe weg (Hebreeën 10:20). Adams weg in den staat der rechtheid, door de werken der wet, is nu vernietigd; maar door het Evangelie is er een verse en nieuwe weg geopend; een weg die geschikt en gepast is, niet voor een rechtvaardige of voor een onschuldige, maar voor een zondaar, ja voor een verloren zondaar. Ook zijn het niet de rechtvaardige maar de verloren zondaars van Adams nakomelingschap, welke geroepen worden om deze weg te bewandelen en in te slaan. Ook is dezelve vers en nieuw, omdat dezelve nooit veroudert en in onbruik zal geraken.

2. De weg naar dat betere land is een levende weg; niet alleen omdat die ten leven leidt, maar omdat een levende Christus die Weg is. En zodra een zondaar door het geloof zijn voeten zet op deze weg, zo begint hij een leven van rechtvaardigmaking, een leven van heiligmaking, en een leven van vertroosting te leven; ‘want die den Zoon heeft, die heeft het leven; en die in Hem gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven’ (Johannes 11:25), en hij zal niet in de verdoemenis komen.

3. De weg naar de hemel is ‘een weg die voor ons is ingewijd’ (Hebreeën 10:20); de grote God heeft voor de reizigers naar de hemel deze weg geopend en toegewijd. De openbaring daarvan is aan ons; en de openbaring aan ons om op dezelve te wandelen,

is ook van Hem. O! laat ons dan uit de woestijn opklimmen, omdat God onze zaligheid beoogt met dezelve te openen.

4. Het is een vrije weg; hij is vrij voor allen die maar komen willen; hij is als des konings hoge weg, daar elk mens vrijheid toe heeft om daarop te mogen wandelen; 'die wil die kome, en neme het water des levens om niet' (Openbaring 22:17). Ook is dezelve vrij, ten aanzien dat de reizigers geen onkosten hebben op die weg, maar dat alles wat zij nodig hebben hun gegeven wordt zonder geld en zonder prijs. Op deze weg is alle volheid, en 'uit deze volheid ontvangen wij allen ook genade voor genade' (Johannes 1:16).

5. Het is een reine en een heilige weg (Jesaja 35:8): 'En aldaar zal een verheven baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal daar niet doorgaan'. Gelijk de weg van het geloof in Christus de eerste fundamentele daad van gehoorzaamheid is aan de wet Gods, zo is die ook de bron van alle heiligheid en gehoorzaamheid aan alle andere geboden Gods; hierom wordt alle ware gehoorzaamheid de 'gehoorzaamheid des geloofs' genaamd (Romeinen 1:5). Een mens, die waarlijk op den weg des geloofs wandelt, 'diens hart is gereinigd van de kwade consciëntie, en zijn lichaam is gewassen met rein water' (Hebreeën 10:22). Ook is zijn dagelijks werk 'zichzelve te reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods' (2 Korinthe 7:1).

6. Het is een veilige weg, langs welke men opklimt uit de woestijn; 'want wie deze weg bewandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen' (Jesaja 35:8); en 'hoewel zij vallen mogen, zo worden zij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt hun hand' (Psalm 37:24). De Heere is hun tot een sterkte, en daarom 'zullen de rechtvaardigen hun weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen' (Job 17:9), totdat hij te Sion komt.

7. Het is een lieflijke weg (Spreuken 3:17): 'De wegen der wijsheid zijn wegen der lieflijkheid, en al haar paden vrede'. En hoe kunnen die anders dan lieflijk zijn, omdat alles op dezelve gevonden wordt wat voor de reiziger nodig is? Hier is brood voor de hongerigen: 'Ik ben het Brood des levens' (Johannes 6:48). Hier is drank voor de dorstigen; zelfs 'het water des levens, voortkomende uit den troon Gods en des Lams' (Openbaring 22:1). Hier is kleding voor de naakten, namelijk 'witte klederen' (Openbaring 3:18), en 'het gewaad des lofs voor een benauwden geest' (Jesaja 61:3). Hier is licht voor de ziel in duisternis; 'de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid' (Jesaja 60:19). Hier is ook een beschaduwde rustplaats voor de reiziger, wanneer hij moe is; 'Ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet' (Hooglied 2:3). 'De HEERE is uw Schaduw aan uw rechterhand; de zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts' (Psalm 121:5-6). Hier op deze weg is ook een goed leidsman om u te leiden; een leidsman 'die de blinden leidt door den weg dien zij niet geweten hebben' (Jesaja 42:16), en die bij elke afwijking ons toeroept: 'dit is de weg, wandelt in denzelven' (Jesaja 30:21). En hetgeen veel toebrenkt tot de lieflijkheid van de weg, is dat die een gebaande weg en een betreden pad is. Daar is een gehele wolk, een ontelbaar gezelschap van reizigers, welke vóór u gegaan zijn en na u komen, en ook met u gaan (Hebreeën 12:1): 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons lopen de loopbaan die ons voorgesteld is'.

8. De weg die vanuit de woestijn leidt naar het land der heerlijkheid, is een vreedzame en een geruste weg. Daar is niets dan geraas en gedurige versterking in den weg der zonde, die de mensen van deze wereld inslaan; maar in de weg die tot Sion leidt, is een volkomen vrede (Jesaja 26:3): 'Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei

vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd'. Het is waar, u kunnen en zullen van buiten wel verstoringen overkomen, 'want in de wereld zult gij verdrukking hebben' (Johannes 16:33); maar al het geraas en de verstoringen van buiten kunnen de vrede, die de ziel inwendig heeft, niet verstoren. O nee, hebt goede moed, in Mij zult gij vrede hebben, Ik heb de wereld overwonnen. Dus ziet gij dan, dat alles u nodigt en opwekt om op te klimmen uit de woestijn, om te reizen naar dat betere land daarboven.

Nu zal ik deze vermaning met een kort woord van raadgeving besluiten. Indien gij nu, na alles wat er gezegd is, voornemens zijt om op te klimmen uit de woestijn naar het land der heerlijkheid daarboven, ontvangt dan deze volgende raadgevingen:

1. Laten uw ogen in het op klimmen uit de woestijn gevestigd zijn op een onzienlijke God; op de heerlijke Immánuël; op de onfeilbare regel van het Woord; op een welgeordineerd verbond; op die wolk der getuigen welke u zijn voorgegaan en op het heerlijke land, dat aan de overzijde van de woestijn ligt.

2. Indien gij uw reis troostrijk wilt doen zijn, of ooit het einde daarvan verkrijgen wilt, zo benaastigt u om met deze drie dingen vrede te houden:

a. Houdt vrede met God. Doet niets dat Hem zou noodzaken om Zijn aangezicht voor u te verbergen, of anders zal het u duur komen te staan. Gij zult in duisternis moeten wandelen door de woestijn, maar daar is een leven in Zijn goedgunstigheid. Elke aanblik van Zijn gunstig aanschijn vervrolijkt het hart; en dan is de blijdschap des Heeren de sterkte van de ziel, enz.

b. Houdt ook vrede met uw consciëntie. 'Want onze roem is deze, namelijk de getuigenis onzer consciëntie, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, enz. in de wereld verkeerd hebben' (2 Korinthe 1:12).

c. Houdt ook vrede met degenen die God vrezen, en houdt u bij het Woord Zijner getuigenis. Houdt u toch dicht bij uw medereizigers die naar Sion wandelen. 'Maar tot de heiligen die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is' (Psalm 16:3).

3. Indien gij uit de woestijn wilt opklimmen naar het hemelse Kanaän, dan zijn er enige dingen die gij trachten moet onder uw voeten te vertreden.

a. 'De maan van deze wereld' (Openbaring 12:1), want indien die uw hart vervult, dan zal zij u zekerlijk van de weg afleiden; 'want de vriendschap der wereld is vijandschap Gods' (Jakobus 4:4). 'En hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem' (1 Johannes 2:15).

b. De vleselijke wijsheid en beleid; 'want de wijsheid dezer wereld is maar dwaasheid bij God' (1 Korinthe 3:19). Toen het God behaagde Zijn Zoon in Paulus te openbaren, is hij niet terstond te rade gegaan met vlees en bloed (Galaten 1:16). Daar wordt van Babel gezegd (Jesaja 47:10): 'Uw wijsheid en uw wetenschap hebben u afkerig gemaakt'; in het bijzonder maken die ons afkerig in de zaken van Christus, en zij schijnen heden Zijn belangen in dit land geheel te bederven en te ruïneren.

c. Vertreedt ook uw eigengerechtigheid. Dit is hetgeen de arme Joden bedorven, en het vonnis van excommunicatie over hen gebracht heeft, waardoor zij uit de Kerk Gods geworpen zijn. 'Want also zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigengerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen' (Romeinen 10:3), en dus is Christus Zelf hun 'een Steen des aanstoets en een Rots der ergernis' geworden (Romeinen 9:33).

d. Vertreedt ook de lusten en verdorvenheden van uw hart. Dit zal u een gedurig werk geven; 'Want het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vlees' (Galaten

5:17). Paulus had een grote strijd tegen het lichaam der zonde en des doods (Romeinen 7). Wij moeten 'het vlees kruisigen met deszelfs bewegingen en begeerlijkheden' (Galaten 5:24). 'Want indien wij naar het vlees leven, zo zullen wij sterven; maar indien wij door den Geest de werkingen des lichaams doden, zo zullen wij leven' (Romeinen 8:13).

e. Bewaart u ook van besmet te worden door kwaad gezelschap. Zeg met Jakob (Genesis 49:6): 'Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad, mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering'. 'Want kwade samensprekingen verderven goede zeden' (1 Korinthe 15:33).

f. Eindelijk, volgt het voorbeeld van de bruid hier in de tekst na. Klimt op uit de woestijn, leunende op uw Liefste. Leeft een leven des geloofs in den Zoon Gods.

Dit leidt mij tot het tweede deel van de voorgestelde leer, welke wij bij een andere gelegenheid over deze woorden verhandeld hebben. Het is de prijselijke praktijk van een ziel, die waarlijk met Christus ondertrouwd is, om op te klimmen uit de woestijn van deze wereld naar het land der rust en der heerlijkheid daarboven, rustende en leunende op haar Liefste. Hierover heb ik reeds gehandeld. Ten eerste heb ik de merktekenen van een ziel, die waarlijk met Christus ondertrouwd is, getrokken uit de samenhang. Ten tweede heb ik gesproken van deze wereld onder het begrip van een woestijn. Ten derde heb ik ook reeds getoond, wat het opklimmen van de bruid uit de woestijn te kennen geeft. Deze bijzonderheden, zeg ik, hebben wij reeds behandeld, en dit gedeelte van de leer in verschillende gebruiken toegepast; de redenen daarvan in de toepassing bij wijze van beweegredenen gegeven hebbende, om zondaren op te wekken om uit de woestijn op te klimmen, naar het beloofde Kanaän daar boven.

Zo ga ik vervolgens voort tot het tweede deel van de leer, namelijk om een weinig te spreken van de gestalte van de bruid in het opklimmen uit de woestijn, leunende op haar Liefste.

Het is het leven des geloofs op den Zoon Gods, dat hier bedoeld wordt en dus geeft deze uitdrukking van het geloof de volgende dingen te kennen:

1. De zwakheid en onmacht van de bruid in zichzelf, om tegen de zwaarigheden te kunnen worstelen, welke haar op de weg door de woestijn ontmoeten; zodat zij die nooit door enige kracht der natuur, noch ook door enige geschapen genade in haar, te boven zou komen. Een mens is in de natuurstaat geheel krachteloos; hij is door de val zo onbekwaam geworden, dat hij niets doen kan wat geestelijk goed is. Ja, hoewel de gelovigen zelf een schat van bovennatuurlijke genade ontvangen hebben, zo is die inklevende genade nochtans zulk een zwak schepsel. En de tegenstand die zij ontmoet van de verdorvenheid van binnen, en van de verdrukking van buiten, is zo sterk, dat zij de gelovigen nooit door het werk en de strijd van de woestijn heen zou helpen, zonder de gedurige toebrenging van sterkte van het heerlijke Hoofd, in Welke al de volheid van genade en waarheid, van verdienste en Geest woont en gevonden wordt. Hierom verklaarde Paulus, hoewel hij een zeer grote mate van genade van Christus ontvangen had, dat hij nochtans van zichzelf 'niet bekwaam was iets te denken, als uit zichzelf, maar dat zijn bekwaamheid was uit God' (2 Korinthe 3:5). Wanneer dan een gelovige begint te denken, dat zijn berg door de kracht van enige genade die hij ontvangen heeft, vastgesteld is, zo onttrekt de Heere terstond de invloeden van Zijn genade van hem, ten einde hij zijn zwakheid en onmacht gevoelt, en niet op zichzelf vertrouwen zou, maar op Hem Die de Overwinning Israëls is.

2. De uitdrukking van te leunen op haar Liefste geeft ook te kennen, dat hoe zwak en onbekwaam zij ook in haarzelf was, er nochtans in haar Man en Hoofd, op Welke zij leunde, een almachtige kracht was. Christus is 'de Sterkte aan den arme en nooddriftige ten tijde der benauwdheid' (Jesaja 25:4). Hij is de Heerlijkheid Zijner sterkte, de Kracht Gods, de Man van Zijn rechterhand, dien Hij tot de einden van Zijn heerlijkheid, in onze zaligheid, voor Zichzelven 'gesterkt heeft'. 'Ik heb hulp besteld bij een held', zegt God (Psalm 89:20). De arm van Jehovah is door Hem uitgestrekt om een gelovige te helpen, te versterken, en te ondersteunen in al de moeilijke zwaarigheden van zijn woestijnstaat. En daarom gaat hij in Zijn mogendheden heen, zeggende met Paulus: 'Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft' (Filippenzen 4:13).

3. Dit leunen op haar Liefste geeft te kennen, een zalige kennis van en omgang met den Heere Jezus. Zij had een zaligmakende ontdekking van Hem verkregen door het Woord en den Geest des Heeren, die haar bewogen had om op Hem te leunen; omdat men op geen vreemdeling zal leunen, daar men niet de minste kennis aan heeft. De grondslag van het geloof is gelegd op de kennis; niet bloot een verstandskennis, die door een uitwendige openbaring verkregen wordt; want daar zijn vele geleerde ongelovigen, maar een hartenkennis. God doet de verlichting der kennis Zijner heerlijkheid in het aangezicht van Jezus Christus in het hart schijnen' (2 Korinthe 4:6), en dat is het beginsel der ware wijsheid; waarom ook Paulus zijn eerste bekering daardoor beschrijft, zeggende: 'wanneer het Gode behaagd heeft, Zijn Zoon in mij te openbaren' (Galaten 1:15-16). Ook wordt die oorspronkelijke genade des geloofs door kennis uitgedrukt: 'En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben' (Jeremía 24:7). 'Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen den HEERE te kennen' (Hoséa 6:3), totdat wij tot een vol middaggezicht en genot van Hem geraken in heerlijkheid.

4. Deze uitdrukking geeft niet alleen kennis, maar ook gemeenzaamheid en familiariteit te kennen; want wij zijn niet gewoon om op iemand te leunen dan op degenen daar wij een gemeenzame omgang mee hebben. 'En deze onze gemeenschap', zegt de apostel, 'is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus' (1 Johannes 1:3). Het ganse boek van het Hooglied is met het oogmerk geschreven, om deze gemeenschap tussen Christus en een gelovige ziel voor te stellen. En zij die daar bevinding van hebben, zullen gereed zijn om te zeggen: 'Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij' (Hooglied 2:4). 'Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij' (Hooglied 8:3). Daar is in een ogenblik gemeenschap met God te hebben, meer ware blijdschap en voldoening, dan in al de genietingen van de zonde, die maar voor een tijd zijn. Hierom zei David (Psalm 84:11): 'Eén dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid'.

5. Deze leunende gestalte geeft ook de nabijheid van Christus aan de bruid te kennen; want wij kunnen niet goed leunen op iemand, die op een afstand van ons is. Het is waar, Christus was, ten aanzien van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, op een grote afstand van de bruid, want Hij was nog niet in het vlees gekomen. En nu is Hij ook onder de bedeling van het Nieuwe Testament binnen het voorhangsel gegaan, 'waar Hem de hemel moet ontvangen, tot de tijden der wederoprichting aller dingen' (Handelingen 3:21). Nochtans heeft het geloof een weg om Christus nabij te brengen, en Hem te vinden in het Woord der belofte om dus op Hem te leunen uit kracht van Zijn Woord. 'Zeg dan niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen om Christus

van boven af te brengen? Want nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken' (Romeinen 10:6,8). O mijne vrienden! hoewel Christus naar Zijn menselijke natuur ver boven de hemelen is opgevaren, zo is Hij nochtans voor het geloof zo zeer tegenwoordig, alsof Zijn lichaam nog steeds op de aarde was. 'Ziet', zegt Hij, 'Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld' (Mattheüs 28:20); en het geloof, Hem dus in het Woord des geloofs beschouwende, zo leunt het op Hem, als op één die niet verre, maar nabij is.

6. Dit leunen geeft ook te kennen een betrouwen, een berusten of een verlaten van de ziel op Hem, onder al haar lasten en zwaarigheden, welke zij op Christus werpt. 'Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden' (Psalm 55:23). 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Mattheüs 11:28). 'Vertrouwt op den HEERE en verbeid Hem' (Psalm 37:7). Gelijk een zwakke vrouw op haar man, of een zwak kind op zijn ouders leunt, met vertrouwen dat zij hem ondersteunen zullen, zo leunt ook een gelovige ziel op Christus, met vertrouwen op Zijn ondersteuning en hulp, volgens Zijn belofte (Jesaja 41:10): 'Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid'.

7. Dit leunen geeft ook te kennen, dat er iets in Christus is, daar de hand of de arm des geloofs op leunt en rust, in het opklimmen uit de woestijn. Soms vestigt het geloof zich op de Persoon van Christus, zoals Hij de Immánuël, God met ons is. Soms op Zijn liefde, die de kennis te boven gaat (Psalm 36:8): 'Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen'. Soms op Zijn Naam (Psalm 9:11): 'Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen'. Soms op Zijn zending als de Gezondene Gods, als 'de Apostel onzer belijdenis' (Hebreeën 3:1). Het ziet op Hem als op Gods buitengewone Gezant, Die van Hem gezonden is 'om te zoeken en te zaligen wat verloren was' (Mattheüs 18:11). Het leunt op Zijn algemeen ambt van Middelaar, om vrede en verzoening met God; op Zijn profetisch ambt om verlichting en onderwijs in de kennis van de verborgenheden van Zijn Koninkrijk; op Zijn priesterlijk ambt, om verzoening en aangenaamheid; op Zijn koninklijk ambt, om heiligmaking en verlossing van de zonde en de satan. Het leunt op Zijn volheid, tot vervulling van al het gebrek, gelovende dat die volheid der genade, die er in Hem is, moet medegedeeld worden; 'want 'Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij Hem te wonen' (Psalm 68:19). Soms leunt het ook op de betrekkingen, daar Christus voor Zijn volk onder gekomen is in het Woord; gelijk op die van: vriend, raadsman, medicijnmeester, vorst en gebieder. Hier ziet gij dat de bruid in het opklimmen uit de woestijn op Hem leunt, onder de betrekking van man en bruidegom. Maar van deze dingen zal ik mogelijk meer ten volle handelen in de toepassing.

(5) Het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is om de redenen aan te wijzen van dit gedeelte van de leer, te weten: Waarom de bruid van Christus opklimt uit de woestijn, leunende op haar Liefste?

Maar ik zal, gelijk in het voorgaande gedeelte van deze leer, dezelve gebruiken als beweegredenen, om de vermaning aan te dringen, die ik omtrent dit gedeelte van de leer bedoel voor te dragen.

De vermaning is dan deze, namelijk om de loffelijke en prijzenswaardige praktijk van de bruid te volgen, in het opklimmen uit de woestijn van deze wereld naar het land der heerlijkheid, leunende op Christus als op uw Liefste; of, wat hetzelfde is in andere woorden, benaastigt u, terwijl gij reizigers op de aarde zijt, om te leven door het

geloof des Zoons Gods. Dit was de praktijk van Paulus, die grote apostel der heidenen (Galaten 2:20): 'Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelven voor mij overgegeven heeft'. Dit is ook de praktijk geweest van die wolk der getuigen, die vóór ons naar het land der heerlijkheid gereisd zijn (Hebreeën 11:13): 'Die allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren'.

Nu zal ik in het verhandelen van deze vermaning, dezelve door enige vragen trachten op te helderen en te verklaren, dezelve met enige beweegredenen aandringen en dan dezelve met enige besturingen besluiten.

ENIGE VRAGEN BEANTWOORD

Vooreerst zal ik deze vermaning ophelderen door enige vragen te beantwoorden.

De eerste vraag die voorgesteld zou kunnen worden, is: *Gij vermaant ons om een leven des geloofs op Christus te leven; maar zeg ons eerst wat het is om op Hem te leven door het geloof, en wat invloed het geloof heeft op onze reis door de woestijn?*

Deze vraag is reeds enigmatische beantwoord, toen wij toonden wat die uitdrukking van het leunen van de bruid op haar Liefste te kennen gaf. Nu zal ik daar nog bijvoegen dat dit leven des geloofs niet gelegen is in een enkele daad des geloofs, maar in een aanhoudend geloof, door de gehele loop van ons leven in deze wereld. Het leven dat ik nu in het vlees leef, dat is, zolang ik in het lichaam ben, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods. Sommigen zijn gereed om zich in te beelden, dat wanneer zij maar eens in Christus geloofd hebben, zij dan niet anders nodig hebben, dan alleen terug te zien op hun eerste vereniging met Christus; en dan berusten zij op deze daad des geloofs als op hun zekerheid van het leven en de zaligheid, zonder enig groot aanbelang om die te herhalen en te vernieuwen. Maar zo dit uw praktijk is, dan vrees ik dat gij nog vreemdelingen zijt van het geloof, zowel in zijn eerste oefening als in zijn volgende werkzaamheden. Iemand wordt een gelovige genaamd, niet omdat hij maar een enkele daad des geloofs geoefend heeft, maar omdat hij geduriglijk moest geloven. Het is waar, de eerste daad des geloofs verenigt en verbindt de ziel met Christus, zodat zij nooit weder tot in eeuwigheid gescheiden zullen worden; maar waar deze daad des geloofs geoefend is geworden, daar zullen ook gedurige pogingen zijn naar deszelfs vernieuwing. Het geloof wordt genaamd een eten van het vlees, en een drinken van het bloed van den Zoon des mensen (Johannes 6:53). Nu weet gij, dat het niet maar één maaltijd is die het lichaam van een mens onderhouden zal, maar hij moet dagelijks eten en drinken, of zijn natuurlijk leven zou haast verdwijnen. Zo is het ook hier; daar moet een gedurige voeding zijn met de menswording en de voldoening van Christus, ten einde het geestelijke leven van de ziel bewaard en onderhouden wordt. Het leven van de ziel kan zomin door één daad des geloofs onderhouden worden, als het lichamelijke leven maar door ééns te eten onderhouden kan worden. Het geloof heet een 'water scheppen uit de fontein des heils' (Jesaja 12:3). Nu zal het niet genoeg zijn om maar ééns te komen tot de fontein, want het water dat wij in het vat hebben, zal gauw verteerd zijn; en daarom moeten wij dagelijks om vers water tot de fontein wederkeren. Zo is hier ook het leven des geloofs een gedurig komen tot Christus, en een ontvangen van genade voor genade uit Zijn volheid. De genade in het vat van de ziel ontvangen zijnde, zal als water zeer snel vervuilen door de verdorvenheid van het vat, en het zal ook zeer snel verteerd zijn. Hetgeen wij vandaag

ontvangen, zal ons morgen niet kunnen helpen; en daarom moet er een aanhoudend gebruik maken van Hem zijn, om nieuwe hulp en onderstand; een gedurig water scheppen uit de fontein des heils. De takken van een boom leven dagelijks door derzelver wortel; de takken trekken hun sap uit de wortel, en de wortel deelt dit aan hen mede tot derzelver opwassing en voeding. Zo is het ook hiermee gelegen: 'wantelijkerwijs de rank, zegt Christus, geen vrucht draagt van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft, alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft' (Johannes 15:4). Dit aanhoudend geloven in Christus wordt Kolossenzen 2:19 genaamd 'het behouden van het Hoofd, uit Hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijken wasdom'. De leden van het natuurlijke lichaam ontvangen gedurig leven, geest en leiding van hun hoofd; zo ontvangen wij ook door het geloof der werkingen Gods, waardoor wij met Christus verenigd zijn, geduriglijk die genade en volheid die in Hem is; 'totdat wij komen tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus' (Éfeze 4:13). Dit nu is het leven des geloofs daar ik u toe vermaan.

Daar zijn twee wegen, langs welke uw leven door Christus gevoed en onderhouden zal worden voor eeuwig; de ene is in dit leven en de andere in het toekomstige leven. Zolang wij in deze wereld zijn, zijn wij gelijk de kinderen in de baarmoeder, die enkel onderhouden en gevoed worden door de navelstreng in de buik van hun moeder; evenzo worden wij gevoed door het geloof, hetwelk het leven, de gerechtigheid en de volheid van Christus inzuigt in de ziel. Maar zodra gaan wij niet uit deze wereld in het leven der heerlijkheid over, of die streng des geloofs wordt afgesneden, en dan worden wij gevoed op een andere wijze, namelijk door het onmiddellijk aanschouwen van den Heere. Gelijk het kind in de baarmoeder wordt gevoed, totdat het rijp is voor de geboorte, zo wordt de ziel door het geloof gevoed, totdat zij rijp is voor de heerlijkheid; en dan wordt het geloof in een volle genieting en in een onmiddellijk aanschouwen veranderd.

Om deze zaak verder op te helderen, zal ik u in enige bijzonderheden aantonen, wat invloed het geloof heeft op het gehele werk en de strijd van een gelovige in de woestijn, van het eerst tot het laatst.

1. Het is het geloof, dat aan de ziel de eerste kennis van Christus geeft, en van de weg der zaligheid door Hem. Het geloof is het oog, dat Hem het eerst als de algenoegzame Zaligmaker beschouwt, die door God den Vader bezorgd is. Wanneer de arme ziel als het ware geslagen, gehost en gebonsd is geworden door de baren en stormen van verschrikking van de wet, en door de bevattingen van Gods eeuwige wraak en toorn, in welk geval zij genoodzaakt is geworden om haar aller-kostelijkste goederen overboord te werpen, namelijk haar eigengerechtigheid, zedelijkheid en burgerlijkheid, haar plichten, bekwaamheden, wettische genietingen en alle andere dingen; terwijl nu de ziel in deze toestand is, elk ogenblik verwachtende om in de grote diepte van de zee van Gods toorn te verdrinken, klimt het geloof als het ware in het bovenste van de mast, waar het een gezicht van Christus ontvangt en van de zaligheid in Hem; en dan roept de ziel uit: O, daar is Christus! laat ik bij Hem aan boord gaan; o, daar is de Rots der eeuwen, daar zal ik alles op wagen; o, daar is een sterke Toren en een Schuilplaats, daar zal ik heenvluchten. 'Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd' (Psalm 132:14). Dus zeg ik, is het door het geloof dat wij eerst overgaan in een staat van genade, vrede en rechtvaardigheid; volgens het woord van de apostel (Romeinen 5:2): 'Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan'.

Wanneer de ziel omringd is van nare gedachten van hopeloosheid en verderf, dan doet het geloof de ziel aanlanden in een veilige haven; en daarom lezen wij in Hebréeën 4:3: 'Wij die geloofd hebben, gaan in de rust'.

2. Het is door het geloof, dat Christus en de ziel verenigd worden. Het is waar, daar is een oorspronkelijke vereniging die wij met Christus hebben vóór het geloof; want Hij grijpt ons eerst aan door Zijn Geest, eer wij Hem aangrijpen door het geloof. Maar de vereniging geschiedt aan onze kant door het geloof; daardoor wordt de huwelijksband gesloten. Het is niet de liefde, maar de toestemming, die het huwelijk tussen man en vrouw uitmaakt. Zo is ook hier het afkomen van de ziel van de wet en alle andere mannen, het afkomen van haar eigengerechtigheid, en haar onderwerping aan Christus als Zaligmaker, Man en Borg, hetgeen de vereniging uitmaakt; en dit geschiedt door het geloof. Daar zijn twee dingen, die Christus en de ziel tezamen verenigen, zoals blijken kan uit Hoséa 2:19-20. De eerste zaak is aan Gods zijde, zeggende tot ons in Zijn verbond en door Zijn Geest: Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid, in goedertierenheid, in barmhartigheden en in geloof; dit is de zaak, zeg ik, aan Gods zijde. Maar wat is nu de zaak aan onze zijde, die het huwelijk uitmaakt? Die volgt: En gij zult den HEERE kennen! Dat is, gij zult in Hem geloven; want door deze uitdrukking wordt het geloof zeer vaak in het Oude Testament uitgedrukt, te weten, door den HEERE te kennen. Het is het geloof, dat Christus in het hart brengt, en Hem aan de ziel openbaart in al Zijn heerlijkheid en uitmuntendheid.

3. Gelijk onze vereniging door het geloof geschiedt, zo is ook onze gemeenschap met Christus door het geloof. Daar worden twee dingen vereist, ten einde men met iemand gemeenschap hebbe; het eerste is, dat de persoon waarlijk tegenwoordig is; en het andere is, dat wij een genoegzame toegang tot hem hebben met vrijmoedigheid. Nu is het geloof hetgeen dat beide die dingen teweegbrengt.

a. Het geloof doet God in Christus aan de ziel tegenwoordig zijn; want het ziet den Onzienlijke; ja het brengt Christus, en God in Hem af, uit den hemel in het hart; en daarom wordt Christus gezegd 'in het hart te wonen door het geloof' (Éfeze 3:17). Het is niet de liefde, die een ander vertegenwoordigen kan; het is waar, zij kan de verbeelding wel aan het werk zetten om het beeld van het geliefde voorwerp te vormen, maar het is het geloof alleen, dat God in Christus, als in en bij de ziel tegenwoordig zijnde, beschouwen kan.

b. Het is ook het geloof dat ons gemeenzaamheid en een vrijmoedige toegang geeft tot den Heere (Éfeze 3:12): 'In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem'. 'En wij allen met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren aanschouwende' (2 Korinthe 3:18); zo komen wij tot Hem, met ongedekten aangezichte, dat is met vrijmoedigheid en vertrouwen (Psalm 34:6): 'Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen'; wat volgt daar nu op? 'En hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden'; dat is, toen zij Christus door het geloof beschouwden, toen hadden zij een vrijmoedige toegang tot God door Hem. De gemeenschap welke wij met Christus hebben, wordt doorgaans bij eten en drinken vergeleken (Johannes 6), omdat het alleen het geloof is, dat voedsel uit Christus haalt, en aan de ziel de zoetheit die in Hem is, doet smaken, en kracht uit Hem doet trekken. En dus heeft het de aller-nauwste vereniging en de innigste gemeenschap met Hem, in zoverre Hij één is met de ziel, en de ziel één is met Hem.

4. Gelijk het geloof ons tot vereniging en gemeenschap met Christus brengt, zo brengt ook het geloof den Geest Gods in het hart. Ik beken, dat de Geest in het werk der bekering en de wedergeboorte, als de regen is, die niet wacht naar de kinderen der mensen; maar Hij komt als ongezoekt, en 'wordt gevonden van degenen die Hem niet

zochten' (Jesaja 65:1). Hier is het geloof noch gediensig, noch instrumenteel; want het geloof zelf is een gedeelte van het nieuwe schepsel, dat door de hand des Geestes geformeerd wordt; maar het geloof brengt den Geest in het hart, als een Geest der heiligmaking en der vertroosting (Éfeze 1:12-13): 'In Hem, in Welken ook gij, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte', enz. En in Galaten 3:14 wordt gezegd, 'dat wij de belofte des Geestes verkrijgen door het geloof'. Al de volheid des Geestes woont in Christus, ten gebruik van Zijn verborgen lichaam; nu is het door het geloof dat deze volheid wordt ontvangen, zelfs genade voor genade.

5. Het is door het geloof, dat wij in den staat der genade staan. Gelijk wij de toegang of de ingang hebben in den staat der genade, zo hebben wij ook ons staan in dezelve; 'Gij staat door het geloof' (Romeinen 11:20); 'Want gij staat door het geloof' (2 Korinthe 1:24); 'Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid' (1 Petrus 1:5). Daar ziet gij, dat het geloof in hetzelfde werk gebruikt wordt met de kracht Gods, om de gelovige te bewaren. Wordt gij in de kracht Gods bewaard, zo wordt gij ook bewaard door het geloof. God is niet jaloers om datgene aan het geloof toe te schrijven, hetwelk Hem alleen bijzonder eigen is, omdat het geloof al de kracht wederom aan God toeschrijft, en Hem de eer geeft van alles wat het doet. Hierom worden wij gezegd in de kracht Gods bewaard te worden door het geloof tot de zaligheid. Wanneer andere genaden, gelijk de liefde, de bekering, enz. beginnen te bezwijken, en als het ware de hiel gelicht hebben, dan zal het geloof standhouden; en daarom wordt er in Éfeze 6:16 een merkkelijk onderscheid gesteld aangaande het geloof, boven alle andere stukken van de wapenrusting: 'Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs'. Wanneer iemands helm gebarsten, zijn zwaard, zijn borstwapen, en ander wapentuig hem afgenomen is, dan kan hem zijn schild nog goede dienst doen en te pas komen; hij kan daaronder liggen en zichzelf daarmee verweren tegen al de slagen die hem toegebracht worden. Laten de duivel, de verdorvenheden en de hel tegen hem razen en getier maken, het geloof zal nochtans zijn greep niet los laten, maar het zal zijn grond behouden. Laat de satan zijn vurige pijlen werpen, het geloof zal dezelve uitblussen (Éfeze 6:16). Laat de inwonende zonde woeden en razen, het geloof zegt: laat haar razen, zij zal nochtans geen heerschappij hebben, omdat God gezegd heeft: 'De zonde zal over u niet heersen' (Romeinen 6:14). Ja laat God Zelf Zich vertonen als een vijand, en Zich in slagorde zetten tegen de ziel, juist dan zal het geloof Hem als onder de ogen zien, en zeggen: 'Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?' (Job 13:15). Wanneer andere genaden verflauwen, en als uitroepen: Wij weten niet wat wij doen zullen, dan zal het geloof nog zeggen: 'Mijn ogen zijn op U geslagen' (2 Kronieken 20:12). 'Ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn' (Micha 7:7-8). Wanneer de andere genaden als arme flauwhartigen staan te beven en uit te roepen: Wie zal ons verlossen? Dan heft het geloof zijn hoofd naar boven, zeggende: 'Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus' (1 Korinthe 15:57).

6. Het is het geloof, dat rust en vrede in de ziel brengt te midden van de verdrukkingen, hetzij van binnen of van buiten. Wanneer er niets dan stormen van de hemel, van de aarde en van de hel over de ziel waaien, dan zal het geloof zijn anker der hoop uitwerpen, en de ziel stil en bedaard houden, zeggende met David (Psalm 42:12): 'Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven', enz. Tot ditzelfde einde is ook die beroemde tekst

uit Jesaja 26:3: ‘Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd’. Hoe vertrouwt men nu anders op den Heere, dan door het geloof? Laat ik ook in de wereld verdrukkingen hebben, zegt het geloof, in Christus zal ik nochtans vrede hebben (Johannes 16:33). ‘Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen’ (Micha 5:4).

7. Het geloof brengt niet alleen vrede, maar ook blijdschap in de ziel onder alle verstoringen van buiten. Hierom worden wij gezegd ‘vervuld te zijn met blijdschap, zowel als met vrede in het geloof’ (Romeinen 15:13). En (1 Petrus 1:8): ‘Denwelken gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde’. De taal des geloofs is: ‘God is ons een Toevlucht en Sterkte’, en daarom ‘laten de bergen daveren, de beekjes der rivieren zullen nochtans de stad Gods verblijden; het heiligdom der woning des Allerhoogsten’ (Psalm 46:1-5).

8. Het is door het geloof dat wij, na het vallen in de zonde, wederom hersteld worden. De duivel, de wereld, de verzoeking en de verdorvenheid, hebben over een gelovige menigmaal zo ver de overhand, dat zij hem doen vallen; ‘want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan’ (Spreuken 24:16). Wat is nu hetgeen hem in zulk een geval herstelt? Het is het geloof. Hoewel ik gevallen ben, zegt het geloof, ik zal weder opstaan, want de Heere ondersteunt mijn hand (Micha 7:8). O mijne vrienden! indien gij het geloof loslaat, wanneer gij in de zonde valt, dan kunt gij niet anders dan te gronde vallen; evengelijk iemand die een ladder beklimt, indien zijn voet uitglijt, en hij ook tevens zijn handgreep loslaat, kan er dan wel iets zijn dat hem verhinderen kan om onder op de grond te vallen? Toen Christus voorzag dat Petrus, door Hem te verloochenen, zondigen zou, wat zei Hij toen? ‘Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude’ (Lukas 22:32); alsof Hij had willen zeggen: ‘Ik zie zeer duidelijk dat gij Mij in de ure der verzoeking verloochenen zult; maar Ik heb gebeden dat uw geloof niet ophoude, want dat is de enige zaak die u weer herstellen kan’. O mijne vrienden! wanneer gij in enige zonde gevallen bent, benaerstigt u dan toch om de daden des geloofs in Christus Jezus te vernieuwen, volgens de raad van de apostel (1 Johannes 2:1-2): ‘Indien iemand van ons gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige. En Hij is een Verzoening voor onze zonden’, alsof hij gezegd had: ‘De enige weg voor een gevallen zondaar om zichzelf te herstellen, is door het geloof tot Christus te gaan als tot de grote voorspraak en verzoening’.

9. Ik zou u verder kunnen tonen, dat het geloof de moedergenade is, de oorspronkelijke genade, daar alle andere genaden van afhangen. Indien het geloof levendig is, dan zullen alle andere genaden ook zo zijn. Indien het slap en zwak is, dan zullen alle andere genaden ook zo wezen; en indien het geloof geoefend wordt, dan zal het door de liefde werkende zijn, en dan zal dat hemelse vuur ontbranden, en de fontein van de droefheid naar God zal komen voortvloeien. ‘Zij zullen zien dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen’ (Zacharia 12:10), en de voeten des geloofs zullen bereid zijn om te lopen het pad van Gods geboden.

10. Het geloof doet de ziel in de hoogte zweven, boven de tijd en de tijdelijke genietingen. Het vaart op met vleugelen gelijk de arenden; het brengt de ziel op de berg Nebo en Pisga, en geeft haar een gezicht van dat goede gebergte en de Libanon; en dan is een gelovige gelijk ‘de vrouw, bekleed met de zon, hebbende de maan onder haar voeten’ (Openbaring 12:1).

11. Eindelijk, gelijk men door het geloof leven moet, zo moeten wij ook door het geloof sterven, om troostrijk uit deze wereld te gaan. Men leest van de geloofshelden

(Hebreeën 11:13): ‘Deze allen zijn in het geloof gestorven’. Het geloof legt zijn hoofd, als het ware, in Christus’ schoot, zeggende met een heilig vertrouwen en vrijmoedigheid: Heere! in Uw handen beveel ik mijn geest. Het geloof, op de staf van Goddelijke belofte leunende, kan met David zeggen: ‘Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf ondersteunen mij’ (Psalm 23:4).

De tweede vraag die tot opheldering van deze vermaning kan voorgesteld worden, is: *Wat is er in Christus, daar het geloof op leeft en leunt op zijn reis door de woestijn?*

Ik antwoord: Christus is zulk een gepast goed, dat er geen geval is, daar de ziel in haar woestijnstaat in kan komen, of het geloof zal in Hem iets vinden dat overeenkomt met haar gebrek. Is de ziel in duisternis, Hij is de Zon der gerechtigheid, de blinkende Morgenster. Is zij in gevaar, Hij is een Schild, een Verberging en een Toevlucht. Is zij in moeite of verdrukking, Hij is de rust voor de vermoeide, de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land. Hij is brood voor de hongerige en drank voor de dorstige ziel. Maar meer bijzonder, daar zijn deze volgende dingen in Christus, daar het geloof in de woestijn op leeft, en die smeer en vettigheid voor de ziel zijn.

1. Het geloof leeft en leunt op de Naam van Christus; want ‘Zijn Naam is een sterke toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen en in een hoog vertrek gesteld worden’ (Spreuken 18:10). Hierom is het, dat wij zo vaak vermaand worden om te betrouwen op den Naam des HEEREN. O! wat heeft Hij een grote en beminnelijke naam! ‘Een Naam, welke boven allen naam is, opdat in Zijn Naam zich zou buigen alle knie dergenen die in den hemel, en die op de aarde zijn’ (Filippenzen 2:9-10). Wanneer een gelovige zich tot enig werk begeeft, dat moet hij doen in den Naam des HEEREN. ‘Al wat gij doet’, zegt de apostel, ‘met woorden of met werken, doet het alles in den Naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door Hem’ (Kolossenzen 3:17). En wanneer wij ten strijde trekken tegen de zonde, de satan of de wereld, zo moeten wij dat doen in Zijn Naam, of wij kunnen niet voorspoedig zijn. Deze weg sloeg de Kerk in, wanneer zij zeide: ‘Wij zullen juichen over uw heil en de vaandelen opsteken in den Naam onzes Gods’ (Psalm 20:6). ‘Al wat gij den Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven’ (Johannes 16:23). O mijne vrienden! de Naam van Christus doet wonderen, wanneer die gelovig wordt gebruikt. Toen de discipelen of apostelen uitgingen en het Evangelie verkondigden, gingen zij uit in den Naam van Jezus; en wanneer zij wonderen verrichtten, zo deden zij die in den Naam van Jezus Christus. ‘In den Naam van Jezus Christus den Nazaréner’, zeiden Petrus en Johannes tot den kreuple: ‘sta op en wandel; en terstond werden zijn voeten en enkels vast’ (Handelingen 3:6-7). God heeft in den Naam van Christus een bijzonder welbehagen, zodat Hij om Zijns Naams wil alles voor ons doen wil. Laat ons daarom door het geloof in Zijn Naam leven, en daarop leunen wanneer wij opklimmen uit de woestijn.

2. Het geloof leeft op het vlees van Christus; dat is op Zijn menselijke natuur, zoals die verenigd is met de Goddelijke natuur; ‘Mijn vlees is waarlijk spijs’, zegt Hij (Johannes 6:55). Gij weet hoe de kinderen Israëls op hun reis door de woestijn naar Kanaän, hetwelk een schaduw of voorbeeld is geweest van onze reis door de woestijn van deze wereld naar het hemelse Kanaän, van het manna leefden dat uit de hemel regende in het leger. Maar o mijne vrienden! dit was maar een schaduw van het ware Brood des levens, een mens-geworden God, hetwelk wij u door het Evangelie aanbieden (Johannes 6:32): ‘Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel, maar Mijn Vader geeft u het ware Brood uit den hemel’. Dit schijnt een hard woord te zijn voor een blinde vleselijke wereld, die

gereed is om met de Joden te denken of te zeggen: ‘Hoe kan ons Deze Zijn vlees te eten geven?’ (Johannes 6:52). Maar wat gij er ook van denken mocht, zo is nochtans het vlees van Christus, of Zijn menselijke natuur zoals die met Zijn Goddelijke natuur verenigd is, wanneer die door het geloof in het licht des Geestes en des Woords wordt aangenomen, voor een gelovige de verkwikkelijkste maaltijd in hemel of op aarde. Daar is voor een arme verloren-gaande ziel noch spijs noch drank, die daarbij te vergelijken is; en dus heeft een gelovige geduriglijk op zijn reis door de woestijn een oog op een mens-geworden Godheid in den Persoon des Zoons; en dus wordt hij dan verlicht, versterkt, verlevendigd en vertroost. O mijne vrienden! wat dunkt u van deze spijs? Ik ben verzekerd dat, zo gij die ooit gesmaakt hebt, gij zeggen zult dat zij zijn ‘als reine wijnen, die gezuiverd zijn, en als vet vol merg’ (Jesaja 25:6).

3. Het geloof leeft in de woestijn niet alleen op het vlees van Christus, of op de verborgenheden van Zijn menswording; maar ook op het bloed van Christus; door hetwelk ik Zijn voldoening versta, die doorgaans in de Schriftuur door Zijn bloed wordt uitgedrukt. Ziet dit is het bloed des verbonds, dat is de voldoening of de dood van Christus, waarmee het verbond bevestigd is. Dit bloed is waarlijk drank voor een gelovige op zijn reis door de woestijn. Wanneer een gelovige eens een dronk van deze rode wijn van het bloed van het geslachte Lam Gods ontvangt, dan is hij in staat om uit te trekken als een held, om al de machten der hel te bestrijden. De heiligen worden in hun oorlogen tegen de duivel gezegd, ‘hem te overwinnen door het bloed des Lams’ (Openbaring 12:11), dat is door het gelovig gebruikmaken van de dood en de voldoening van Christus. Laat het geloof maar eens geoefend worden op de dood en op het bloed van Christus, dan zal het God Zelf in het aangezicht zien met een onversaagde vrijmoedigheid, zonder vrees voor gevaar of van verworpen te zullen worden: ‘Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs’, enz. (Hebreeën 10:19-22). Laat het geloof maar eens op het bloed van Christus geoefend worden, dan kan het tot God gaan in de gebeden, en alles begeren dat binnen het bereik ligt van het gehele Testament van Christus; want al wat in dat Testament gevonden wordt, is de koping van Zijn bloed. O! zegt het geloof, geef mij vrede, geef mij vergeving, geef mij licht, leven, sterkte, genade en heerlijkheid; geef mij den Geest; want hier is het bloed des Lams dat dit alles gekocht heeft. Laat het geloof maar eens geoefend worden op dit bloed, dan durft de ziel met vrijmoedigheid, troost en blijdschap, de dood, de eeuwigheid en Gods gericht in het aangezicht zien. En waarom? Omdat het geloof den vloek der wet vernietigd, de prikkel des doods weggenomen, de hel overwonnen, en Gods vierschaar besprengd ziet met het bloed van Christus; de poorten der heerlijkheid zijn geopend om de ziel te ontvangen, die besprengd is met den hysop des geloofs, die gedoopt is in het bloed des Lams.

4. Het geloof leeft in de woestijn op het leven van Christus. Hij zegt: ‘Ik leef en gij zult leven’ (Johannes 14:19). ‘Ik leef’, zegt Paulus, ‘doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij’; en dan volgt er: ‘en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods’ (Galaten 2:20). Het geloof volgt Christus van Zijn geboorte tot Zijn kruis, van Zijn kruis tot Zijn graf, en dan wederom van Zijn graf tot Zijn leven; en dan roept het uit: ‘Die dood geweest is, Die leeft nu tot in alle eeuwigheid’ (Openbaring 1:18); ‘Ik weet dat mijn Verlosser leeft’ (Job 19:25), en dat Hij als mijn Hoofd, mijn Plaatsbekleder, mijn Man, mijn Voorspraak, mijn Koning, mijn Priester, mijn Profeet, en alles en in allen leeft. O mijne vrienden! de opstanding van Christus tot een onsterfelijk leven, is een aangename en verkwikkelijke maaltijd in de woestijn,

door welken wij ‘wedergeboren zijn tot een levende hoop; tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is’ (1 Petrus 1:3-4).

5. Het geloof leeft op de voorspraak en de voorbeding van Christus. ‘Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige, Die voor de overtreders gebeden heeft’ (1 Johannes 2:1 en Jesaja 53:12). O! hoe verkwikkelijk weidt hier de ziel door het geloof! O! zegt ze, ik mag door de wereld, door de wet of door de consciëntie veroordeeld worden, nochtans weet ik dat ik voor het hof des hemels het proces zal winnen, omdat mijn voorspraak het Lam is, Dat in het midden van den troon staat. Hij heeft nog nooit een proces verloren, omdat de Vader Hem altijd hoort; Hij heeft zulk een intrest en kracht in de hemel, dat alle macht in de hemel de Zijne is; Zijn wil is in het hoge hemelhof een wet: ‘Vader, Ik wil’, zegt Hij, ‘dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt’, enz. (Johannes 17:24).

6. Het geloof leeft in het opklimmen uit de woestijn op het Woord van Christus. Christus heeft in Zijn Testament Zijn Woord gepasseerd, hetzelfde met Zijn bloed verzegeld; en nu leeft Hij als de uitvoerder van Zijn Testament. Nu weet ik, zegt het geloof, dat de Geest, alles wat in Zijn Testament is, nemen zal en mij dat bekend maken; en wel op zulk een wijze, dat Hij die laatste wil aan mij krachtadig maken zal; en daarom zal ik op Zijn woord hopen, omdat Zijn belofte niet ja en nee, maar altijd ja en amen is in Hem. Wanneer het geloof het woord der belofte, of het bevestigde Testament van Christus in zijn hand ontvangt, o hoe vrijmoedig zal het dan tot God gaan, en verzoeken dat Hem de vervulling van de uiterste wil van Zijn eigen Zoon gegeven zal worden, zeggende met David: ‘Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen’ (Psalm 119:49).

7. Het geloof leeft op de gerechtigheid van Christus, inzonderheid in het stuk van de rechtvaardigmaking en aanneming bij God; het verwerpt al zijn eigen werken en gerechtigheid der wet, als maar schade en drek zijnde, zeggende: ‘Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte’ (Jesaja 45:24).

8. Het geloof leeft in de volheid van Christus, zeggende: ‘Uit Zijn volheid ontvangen wij allen ook genade voor genade’ (Johannes 1:16). Mijn noden zijn groot, ja ik ben niet anders dan met enkele noden van alle kanten vervuld; maar welke noden kunnen er zijn, die de volheid der Godheid die in Christus woont, niet vervullen kan? Want ‘Hij vervult alles in allen’ (Éfeze 1:23). Wat is mijn arm ledig vat te vergelijken bij die oceaan die er is in Hem? En daarom zal ik met vrijmoedigheid tot Hem gaan, want die volheid is in Hem voor mijn gebruik; omdat ‘Hij gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!’ (Psalm 68:19).

9. Het geloof leeft op de ambten van Christus, zowel in Zijn algemene ambten van Middelaar, Borg en Verlosser, als op Zijn bijzondere ambten van Profeet, Priester en Koning. O, zegt het geloof, niemand neemt enig ambt aan, dan met het voornemen om de plichten van zijn ambt uit te voeren. Zal iemand voorgeven een leraar, een magistraat, een voorspraak of een rechter te zijn, en nochtans in het verzuim leven, of de plichten van zijn ambt weigeren uit te voeren? Op zulk één zou immers de wereld moeten zien, als op een zeer trouweloos persoon? Zullen wij dan zulks van Christus denken kunnen, Die getrouw is geweest in Zijn gehele huis? O nee! zegt het geloof, Hij is een Middelaar en een Vredemaker; en daarom vertrouw ik dat Hij mij bij God, Wiens Majesteit ik gekwetst heb, bevredigen zal. Hij is een Zaligmaker en Verlosser, en daarom vertrouw ik dat Hij mij verlossen zal uit de hand van al mijn vijanden; Hij

zal mij zalig maken van de zonde, omdat het Zijn ambt is om ‘de overtredingen te sluiten, de zonden te verzegelen, en de ongerechtigheid te verzoenen’, enz. (Daniël 9:24). Hij is een Profeet, en daarom vertrouw ik, dat Hij mij de goede en volmaakte wil Gods zal onderwijzen, en de verborgenheden van Zijn verbond en koninkrijk zal openbaren. Hij is een Priester, ja de grote Hogepriester van onze belijdenis onder het Nieuwe Testament; en daarom zal Hij ook door die grote offerande der verzoening mijn zonden verzoenen, en mijn persoon en mijn plichten aangenaam bij God maken. Hij is een Koning, en daarom zal Hij mijn verdorvenheden ten onder brengen, en ‘mij heiligen geheel en al, en mijn geheel oprechte geest, ziel en lichaam onberispelijk bewaren’ (1 Thessalonicenzen 5:23). Hij is een Herder, en daarom vertrouw ik dat Hij mij weiden zal, en ‘doen nederliggen in grazige weiden, en dat mij niets ontbreken zal’ (Psalm 23:1-2). Hij is een Medicijnmeester; Zijn Naam is Jehovah Rophi, de HEERE onze Heelmeester; en daarom vertrouw ik, dat Hij al mijn krankheden genezen, mijn blinde ogen openen, de hardnekkigheid van mijn wil wegnemen, de hardheid van mijn hart verbreken, en de vleeselijkheid van mijn genegenheden vergeestelijken zal. Hij is ‘de overste Leidsman der zaligheid, die vele kinderen tot de heerlijkheid leidt’ (Hebreeën 2:10), en daarom vertrouw ik dat Hij al mijn strijden voor mij zal strijden, en mij meer dan overwinnaar zal doen zijn, enz. Dus komt het geloof opklimmen uit de woestijn, leunende op de ambten van Christus, zowel op Zijn algemene als op Zijn bijzondere ambten.

10. Ik zal hier nog alleen bijvoegen, dat het geloof in het opklimmen leeft en leunt op de Goddelijke eigenschappen zoals zij in Christus geopenbaard en verklaard worden. God, volstrekt aangemerkt, is tot verschrikking voor een zondaar, zodat elke van Zijn eigenschappen, volstrekt of als in de wet aangemerkt, niet anders dan toorn en bederf dreigt aan Adams gehele nakomelingschap. Maar God, Zichzelf openbarende in het vlees, of in de menselijke natuur, zo vertonen al de Goddelijke eigenschappen zich door den dood en de voldoening van Christus in een aangenaam gezicht, de zondaars uitnodigende om tot Hem als tot een voorwerp van vertrouwen te komen; en daarom leunt ook het geloof op die Goddelijke eigenschappen, wanneer de ziel opklimt uit de woestijn. Ik zal alleen deze weinige maar eens voorstellen:

a. Zijt gij van alle kanten met verdrukkingen omringd, of wordt gij tot enig werk geroepen daar gij niet bekwaam toe zijt om het uit te werken, zie hier is een almachtige arm, die uitgestrekt is om u te helpen, te sterken, te ondersteunen (Jesaja 41:10), en dus leunt dan ook het geloof op deze kracht Gods, volgens dat bevel uit Jesaja 26:4: ‘Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen’. Het was op deze macht Gods, dat Paulus leunde toen hij uitriep: ‘Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft’ (Filippenzen 4:13). Zo ook de drie jongelingen (Daniël 3:17): ‘Onze God Dien wij eren, is machtig ons te verlossen’, enz. Zo ook Abraham, die ten volle verzekerd was, dat hetgeen God beloofd had, Hij ook machtig was te doen’ (Romeinen 4:21).

b. Wordt gij te enigen tijd ten einde raad gebracht, zodat gij niet weet wat te doen? In dit geval leunt het geloof op de oneindige wijsheid of op de alwetendheid van God in Christus (2 Kronieken 20:12): ‘Wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U’. ‘Zo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen’ (2 Petrus 2:9). Wanneer de arme ziel zichzelf zal beproeven en onderzoeken, en zij bevreesd is door een bedrieglijk hart bedrogen te worden, in dit geval neemt het geloof zijn toevlucht tot de alwetendheid van God in Christus, zeggende: ‘Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten, en zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg’ (Psalm 139:23-24). En wanneer zij voor de

verborgen aanslagen van de satan of van zijn bondgenoten vreest, dan leunt in dit geval ook het geloof op de alwetendheid van God in Christus; ‘want Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduw brengt Hij voort in het licht’ (Job 12:22).

c. Is een gelovige in de woestijn van zijn vrienden verlaten of van hen door verbanningen en gevangenissen of dergelijken gescheiden, zodat hij met de Kerk zeggen moet: ‘Ik ben een roerdomp der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernissen. Ik waak, en ben geworden als een eenzame mus op het dak’ (Psalm 102:7-8). In dit geval leunt het geloof op de alomtegenwoordigheid van God in Christus, zeggende: Hoewel ik alleen ben en van alle schepselen verlaten, zo kan ik nochtans van mijn God niet gescheiden worden; want een gehele God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is overal tegenwoordig. ‘Vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEERE’ (Jeremía 23:24). En dus is mijn weg voor den HEERE niet verborgen, en mijn recht gaat niet voorbij van mijn God (Jesaja 40:27). En daarom zal mijn gemeenschap en omgang met Hem zijn, wanneer ik geen gemeenschap of omgang kan hebben met mijn vrienden en bekenden, die verre van mij weggedaan zijn.

d. Een gelovige zal mogelijk zeggen: Helaas! ik ben een gering, onrein schepsel, onrein van hart, mond en leven; en daarom is Gods heiligheid mij tot een schrik, zodat ik zelfs niet zien durf naar ‘de plaats des tabernakels Zijner eer’ (Psalm 26:8). ‘Hij is te rein van ogen dan dat Hij het kwaad zou kunnen zien’ (Hábakuk 1:13). Maar hierop zeg ik, dat zelfs de heiligheid van God in Christus, welke gij tot moedbeneming van uw geloof misbruikt, een heerlijke stof is tot ondersteuning en aanmoediging voor het geloof; want het geloof redeneert uit Gods heiligheid aldus: ‘God is oneindig heilig en onbevlekt; en daarom zal Hij mij heiligen en reinigen van mijn ongerechtigheid; Hij haat en straft de zonde, en daarom zal Hij mijn lusten ten onder brengen; want het is niet mijn persoon, maar het zijn mijn zonden en begeerlijkheden, die de voorwerpen van Zijn haat zijn. Waarom zou Hij dan niet komen met de roede, omdat Hij mij door dezelfde Zijner heiligheid deelachtig maken wil, en mijn ongerechtigheid verzoenen? Het zijn mijn ongerechtigheden en niet mijn persoon die Hij met de roede, en mijn zonden die Hij met plagen bezoeken zal. Het is niet mijn persoon, maar mijn zonde die Hij voor heeft te bederven’.

e. Maar kan het geloof wel leunen op Gods rechtvaardigheid, zal mogelijk een gelovige zeggen? Ik antwoord: Ja, want hoewel deze eigenschap een rots van ergernis is om den goddeloze te vergruizen, zo is dezelfde nochtans voor een gelovige een rotssteen, daar hij de toevlucht toe neemt en op berust. O! zegt het geloof, Heere, ik heb wel gezondigd, en Uw toorn rechtvaardiglijk verdiend, zodat, indien gij de ongerechtigheid zou gadeslaan, ik niet zou kunnen bestaan; maar dit is mijn vertroosting: mijn Borg heeft alles gedaan en geleden wat de wet gevorderd heeft; ‘Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem’ (Jesaja 53:5); en dus is het met Zijn rechtvaardigheid onbestaanbaar, om dezelfde overtreding tweemaal te straffen; en dus besluit het geloof met Paulus (Romeinen 8:1): ‘Zo is er dan nu geen verdoemenis meer voor degenen die in Christus Jezus zijn’, en (vers 33): ‘Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt’, enz.

f. Het geloof leunt ook liefelijk op de goedertierenheid, liefde en genade van God in Christus. O, zegt het geloof, is God zo goed, zo genadig en barmhartig geweest, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft? Heeft Hij Hem aan den dood voor mij overgegeven, om voor mij tot zonde en tot een vloek te worden, en zal Hij dan voor

mij niet alle dingen doen? ‘Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven; hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?’ (Romeinen 8:32). ‘O hoe groot en dierbaar is deze Zijn goedertierenheid! dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen’ (Psalm 36:8).

g. Het geloof leunt op de waarheid en de getrouwheid van God in Christus. O, zegt het geloof, ‘de gerechtigheid en de waarheid zullen de gordel Zijner lendenen zijn’ (Jesaja 11:5). Hij is zo getrouw aan Zijn Woord, ‘dat eer hemel en aarde voorbijgaan zullen, dan dat er één jota of één tittel van Zijn Woord voorbij zal gaan’ (Mattheüs 5:18), en daarom zal ik leunen en hier berusten met een verzekerd vertrouwen. En hoewel Hij de vervulling van Zijn Woord mocht uitstellen, zo zal ik nochtans gelovig wachten en niet haasten; ‘want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn; dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven’ (Hábakuk 2:3). Dus, zeg ik, klimt het geloof op uit de woestijn, leunende op de Goddelijke eigenschappen, zoals die in Christus geopenbaard zijn. En dus heb ik dan ook getracht, om in een korte schets te tonen, wat het voorwerp is van het leven des geloofs; of wat er in Christus is, daar het geloof op leunt in het opklimmen uit de woestijn.

De derde vraag die voorgesteld zou kunnen worden, is:

Wat onderscheid is er tussen het leven des geloofs en het leven door aanschouwen of door het gevoel?

Tot dit onderzoek geven de woorden van de apostel grond (2 Korinthe 5:7), waar hij ons leert, dat wij, zolang wij in het lichaam zijn, door geloof wandelen en niet door aanschouwen. En op een andere plaats zegt hij, ‘dat hetgeen hij in het vlees leefde, een leven was door het geloof des Zoons Gods’ (Galaten 2:20); waardoor hij klaar te kennen geeft, dat een leven des geloofs geschikt is voor onze staat in het lichaam, en dat een leven door aanschouwen niet geschikt is voor onze tegenwoordige staat, hier in de woestijn. Ik zal dan, tot verklaring van het onderscheid, deze weinige volgende dingen voordragen.

1. Het gevoel ziet alleen op hetgeen iemand tegenwoordig reeds geniet; maar het geloof ziet op hetgeen iemand in Christus en in het wel geordineerde verbond heeft. Het gevoel is als een kind, dat beter vergenoegd is met een penning, of met een andere beuzeling die het van zijn ouders ontvangt, dan wanneer men het een handschrift gaf, dat het recht gaf op de gehele bezitting. Maar het geloof, hoewel het niets weigert dat uit de hand van zijn Vader komt, is nochtans in het bijzonder ingenomen met het recht tot de belofte of tot het verbond, en met de bezitting zoals die gelegen is in de hand van het grote verbondshoofd Christus Jezus. Het beschouwt de belofte zoals die ja en amen is in Christus; het beschouwt het verbond zoals het bevestigd is in Zijn dood en bloedstorting; en het zegt met David: ‘Hij heeft met mij’, in mijn nieuwe Verbondshoofd, ‘een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is; voorzeker, daarin is al mijn heil en al mijn lust’ (2 Samuël 23:5).

2. Het gevoel is ligt gereed om van Gods liefde te oordelen uit de bedeling Zijner voorzienigheid, of Zijn tegenwoordige handelingen; en wanneer Hij dan schijnt te toornen of Zich verbergt, zo graaft het haar fundament op, en roept uit: ‘De Heere heeft vergeten genadig te zijn’ (Psalm 77:10). Maar het geloof ziet Gods liefde in het aangezicht van Christus Jezus, in Zijn welgevallen met Zijn borgtocht, en in de verklaringen, aanbiedingen en beloften van Zijn Woord. Ik hoop op Zijn Woord, zegt

het geloof: ‘Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen’ (Psalm 119:49).

3. Hieruit volgt dan dat het gevoel een veranderlijke zaak is; maar het geloof is vast en bestendig; gelijk Abraham, ‘die tegen hoop op hoop geloofd heeft, en niet getwijfeld door ongeloof’ (Romeinen 4:18). Wanneer een gelovige door het gevoel leeft, en den Heere op een gevoelige wijze geniet, dan is hij gereed om te zeggen: ‘Ik zal niet wankelen in eeuwigheid; want Gij, HEERE, hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar zodra Hij Zijn aangezicht verbergt, dan wordt hij verschrikt’ (Psalm 30:7-8). Maar het geloof behoudt een verzekering van Zijn liefde, zelfs dan wanneer Hij Zich verbergt, zeggende: ‘Als ik in duisternissen wandel, en geen licht heb, zo zal ik nochtans betrouwen op den Naam des HEEREN en steunen op mijn God’ (Jesaja 50:10).

4. Het gevoel ziet alleen op tegenwoordige dingen, maar het geloof ziet als een profeet op toekomende dingen, en op zulke dingen die op een grote afstand zijn. Abraham, de vader der gelovigen, heeft Christus’ dag van verre gezien en is verblijd geweest. ‘Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet’ (Hebreeëen 11:1). Wanneer de ziel onder de duisternis van verdrukking, verlaten en verzoeking is, zo zal het geloof zeggen: ‘Wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid’ (Micha 7:8-9).

5. Het gevoel beschouwt de dingen zeer oppervlakkig, en wordt ook zeer gemakkelijk door vertoningen bedrogen; maar het geloof is een doordringende en overleggende genade; het dringt zeer diep in de zaken in. Het geloof zal zelfs het vergif ontdekken in een gouden beker; het ziet de woning der leeuwinen en de bergen der luipaarden onder de bomen der specerijen, en daarom zal het zich daarvan afwenden als gevaarlijk, terwijl het gevoel zeer gemakkelijk daardoor verlost wordt. En aan de andere zijde, zal ook het geloof een paradijs van gemeenschap met den Heere zien in een woestijn, daar het gevoel niet anders dan stekelige doornen in verneemt. ‘Onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid’ (2 Korinthe 4:17).

6. Zij zijn ook onderscheiden in hun orde en gevolg. Het geloof is de leidsman en het gevoel is de volger; het geloof is de plicht, en het gevoel is het voorrecht dat daaraan vastgemaakt is (Efeze 1:13): ‘In Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte’. ‘Heb Ik u niet gezegd, dat zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?’ (Johannes 11:40). Het geloof is het werk, en het gevoel is de aanmoediging tot het werk. Dit is Gods orde, welke het wettische hart gedurig zou willen veranderen. Wij zouden wel de aanmoediging van het geloof willen hebben, eer wij ons begeven tot de plicht van het geloof; gelijk Thomas (Johannes 20:25): ‘Indien ik mijn vinger niet steek in het teken der nagelen, en mijn hand steek in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven’. Maar laat ons bedenken wat Christus tot hem zegt: ‘Zalig zijn zij die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben’ (vers 29).

7. Het gevoel is haastig en voorbarig in zijn oordeel; maar het geloof is lijdzaam en geduldig, wachtende totdat het ‘t einde ziet. Het gevoel is zeer voorbarig in besluiten op te maken, wanneer er zich zwarigheden opdoen: ‘Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars’ (Psalm 116:11). Ik zeide: ik ben uitgeworpen van voor Zijn aangezicht. Maar het geloof wacht totdat die wolk over gedreven is: ‘De HEERE is een God des gericht; welgelukzalig zijn allen die Hem verwachten’ (Jesaja 30:18). ‘Het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn; dan zal Hij het op het einde

voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven (Hábakuk 2:3-4). ‘Wie gelooft, die zal niet haasten’ (Jesaja 28:16). De heiligen onder het Oude Testament hebben over de vierduizend jaren naar de komst van het beloofde zaad der vrouw gewacht; en toen zij stierven, stierven zij met de belofte in hun armen, wachtende op derzelver vervulling, en gelovende dat Hij komen en boven de volheid des tijds vertoeven noch achterblijven zou (Hebreeën 11:13): ‘Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd’, enz.

8. Een leven van gevoel is zeer gevaarlijk; maar een leven des geloofs is gewis en veilig. Het gevaar van het gevoel blijkt uit het voordeel dat de satan daaruit genomen heeft om Adam en al zijn nakomelingen te bederven. Indien onze eerste ouders geleefd hadden in het vaste geloof van Gods beloften en bedreigingen in het verbond der werken, zo zouden zij nooit gegeten hebben van de verboden vrucht; maar omdat ze door het aanschouwen en gevoelen wandelden, zagen zij dat die boom goed was tot spijze en dat hij een lust was voor de ogen. Zo deed dit hen te gemakkelijker luisteren naar de inblazingen van de oude slang: ‘Gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad’ (Genesis 3:5), en hierdoor werden zij van haar overwonnen. Wij zien ook, dat toen Paulus vervuld was met gevoelige openbaringen, opgetrokken zijnde tot de derde hemel, hoezeer hij toen in gevaar was om zich door hoogmoed te verheffen. Maar het leven des geloofs, zeg ik, is gewis en veilig; en de reden daarvan is, dat het noch engelen noch mensen geloven wil, indien hun zeggen niet overeenkomt met hetgeen God in Zijn Woord gesproken heeft. Het beschouwt de zaken zoals die in de openbaring liggen, en het vormt een oordeel en een hoogachting van dezelve, naar de Goddelijke verklaring en uitspraak van dezelve. ‘Tot de Wet en tot de Getuigenis’, zegt het geloof, ‘zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben’ (Jesaja 8:20). Hierom heeft het geloof de maan onder zijn voeten; ‘want dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof’ (1 Johannes 5:4). Het geloof, op deze wijze werkzaam zijnde, doet de ziel ‘als de berg Sions zijn, die niet wankelt’ (Psalm 125:1). ‘Geloof in den HEERE uw God, zo zult gij bevestigd worden’, zeide de profeet tot het bevende Israël (2 Kronieken 20:20).

9. Het gevoel heeft zijn enige fundament en vertrouwen binnen in de mens. Het handelt in de ondiepe wateren van geschapen genade, bevindelijke genietingen, merktekenen van genade en dergelijke; maar het geloof heeft zijn grondslag buiten de mensen, in Christus, in Gods verbond, en in de grote dierbare beloften. Zolang de scheepslieden in het ondiepe blijven, zijn ze gedurig in gevaar van klippen en droogten; maar wanneer zij de ruime zee zijn ingestoken, dan zijn ze veilig en buiten gevaar. Het geloof handelt in de diepte van de volheid der Godheid die in Christus woont; ‘zijnde ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing’ (1 Korinthe 1:30); en dus geraakt het boven de twijfelingen en angstige vrezes van schipbreuk te zullen lijden. Maar met het gevoel, zeg ik, is het geheel anders gelegen, omdat het met de geschapen genade, openbaringen, bevindingen en genietingen handelt. Dus heb ik dan enigermate het onderscheid verklaard tussen het geloof en tussen het gevoel.

ENIGE BEWEEGREDEGENEN VOORGESTELD

Nu ga ik voort tot het tweede dat omtrent deze vermaning was voorgesteld, namelijk om dit leven des geloofs bij de gelovigen door enige argumenten of beweegredenen aan te dringen. Ik zal alleen van deze twee beweegredenen een weinig spreken. Overweegt dan tot dit einde:

A. Dat het leven des geloofs geschikt en gevoegd is voor onzen staat in de woestijn. Dit zal nader blijken, wanneer wij eens overwegen:

1. Dat deze woestijn een eenzame plaats is, waar zeer weinig gemeenschap of verkering gevonden wordt met Goddelijke dingen. Het gebeurt maar al te vaak, dat een gelovige in deze wereld niemand vinden kan, daar hij zijn gemoed aan openbaren kan. Voor zulk een geval nu is het geloof geschikt; want door het geloof zien en verkeren de gelovigen met een onzienlijke God, in zoverre zij zeggen kunnen: ‘En onze gemeenschap is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus’ (1 Johannes 1:3). God heeft een weg, langs welke Hij tot een gelovige spreekt, en de gelovige heeft een weg, langs welke hij tot God spreekt, en met Hem verkeert en omgaat door het geloof, zelfs in de woestijn en in een dorstig land. ‘Mijn Liefste antwoordt en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom’ (Hooglied 2:10). Wat is nu het geloof anders dan de echo van de ziel, wanneer zij zulke woorden der genade beantwoordt, zeggende: ‘Spreek, HEERE, want Uw dienstknecht hoort’; ‘zie, ik kom tot U, want Gij zijt de Heere mijn God?’ (Jeremía 3:22).

2. Deze woestijn is een mistige en dampige plaats, daar een reiziger in gevaar is om van zijn weg te dwalen; hij wandelt in de duisternis en hij heeft geen licht. Daar komen wolken van verlaten, wolken van zonden en van dwalingen op, zodat een arme gelovige niet weet welke koers hij inslaan zal op zijn reis naar de heerlijkheid. Voor deze toestand is insgelijks het geloof geschikt; want ‘het is een bewijs der zaken die men niet ziet’, alsook ‘een vaste grond der dingen die men hoopt’ (Hebreeën 11:1). Het kan door al die mist en wolken heen zien, en zijn ‘loopbaan lopen met lijdzaamheid, ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus’ (Hebreeën 12:1-2). En wanneer sommigen zeggen: ‘Zie, hier is de Christus, of daar is de Christus’, dan kan het geloof de stem van de ware Herder onderscheiden van die van een vreemde, en ‘de stem van een vreemden zal het geenszins volgen’ (Johannes 10:5).

3. Deze woestijn is een plaats van gebrek; het is een dor, onvruchtbaar land, daar niets in is tot onderhoud voor de ziel. Ook voor dit geval is het geloof geschikt; want het haalt zijn spijs, met de deugdelijke vrouw in de Spreuken, van verre, van het land der heerlijkheid, het land van Immánuël. Het heeft een spijs die de wereld niet bezorgen kan, en die de wereld ook niet kent; want hoewel Christus naar Zijn menselijke natuur in de hemel is, zo kan het geloof nochtans Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken, ‘Welks vlees waarlijk spijs en Welks bloed waarlijk drank is’ (Johannes 6:55). Het geloof kan het manna uit de hemel halen, en het water uit de keiachtige rots voortbrengen. De band des geloofs kan de vruchten plukken van den Boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods staat, en Zijn vrucht zoet en aangenaam vinden voor het gehemelte. O wat heeft een gelovige menige verkwikkelijke maaltijd en genieting, daar waar de wereld zich met draf voedt. ‘Als Uw woorden gevonden zijn’, zeide Jeremía, ‘zo heb ik ze opgegeten; en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten’ (Jeremía 15:16).

4. Deze woestijn is een plaats van gevaar, daar dieven en moordenaars, leeuwen en luipaarden zich in ophouden. In dit geval is het geloof ook van een bijzonder gebruik, wanneer de vurige pijlen van de boze op een gelovige geschoten worden, zo is het geloof een schild om dezelve af te weren zonder beschadigd te worden (Éfeze·6:16); en wanneer de arme ziel door de menigte der vijanden overmachtigd schijnt te worden, zo heeft het geloof een weg om den bijstand des hemels af te halen; gelijk Jósafat deed: ‘Wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U’ (2 Kronieken 20:12). Het geloof heeft een weg om de arm van almachtigheid te zwaaien in tijden van gevaar, en dan roept het uit: ‘In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden’ (Psalm 60:14). ‘Wij zullen juichen over zijn heil, en de vaandelen opsteken in den Naam onzes Gods’ (Psalm 20:6). En wanneer het tijd is om te wijken, zo keert het geloof tot zijn sterke toren, hetwelk de Naam des HEEREN is’ (Spreuken 18:10).

5. Deze woestijn is een onbestendige plaats, daar iemand een menigte van wendingen en keringen in ontmoet. Ook in dit geval is het geloof wederom van een bijzonder gebruik, omdat het als een anker, dat zeker en vast is, ingaat in het binnenste des voorhangsels, en de ziel vast en bestendig doet zijn onder alle wisselvalligheden en verzoekingen. Hierom zei Paulus: ‘Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben; en ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden’ (Filippenzen 4:11-12). Het geloof houdt de ziel ‘standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, wetende dat haar arbeid niet ijdel is in den Heere’ (1 Korinthe 15:58).

6. Deze woestijn is een plaats van velerlei doornen en verzoekingen; ‘In de wereld zult gij verdrukking hebben’ (Johannes 16:33). Maar hiertegen heeft het geloof ook zijn bijzonder gebruik; want het ziet en overweegt dat dit het lot is hetwelk God heeft vastgesteld; en dat Hij uit al de verdrukkingen het goede zal doen voortkomen; dat zij maar licht zijn en zeer haast voorbijgaan, en niet te waarderen zijn bij de heerlijkheid die geopenbaard zal worden. En dus weegt het geloof, door deze gezichten van de toekomstige heerlijkheid, al de verdrukkingen van dit tegenwoordige leven. Dus ziet gij dan, dat een leven des geloofs gevoegd is naar een staat in de woestijn. Laat ons dan het voorbeeld volgen van de bruid en opklimmen uit de woestijn, lieflijk leunende op onze Liefste, op Hem levende door het geloof.

B. Als een tweede beweegreden om u aan te moedigen en te verbinden, om door het geloof op Christus te leunen in het opklimmen uit de woestijn, zo overweegt, gelovigen, dat Hij uw Man en Bruidegom is. Daar is tussen Hem en u een huwelijksbetrekking. Moest dat u dan niet opwekken, om op Hem te leven en te leunen? Het is onder deze aanmerking, dat de bruid Hem hier beschouwt; zij klimt op uit de woestijn, lieflijk leunende op haar Liefste. Om nu het geloof in Hem, onder deze betrekking aan te moedigen, zo overweegt deze volgende bijzonderheden.

1. Dat Hij u als Zijn bruid heeft aangenomen, toen gij in een zeer jammerlijke en ellendige staat was, zijnde arm, blind en naakt, niet anders hebbende dan een zwarte kleur van de hel (Ezechiël 16:6): ‘Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef’. Toen gij tussen twee rijen van stenen laagte, had Hij u al lief; en Hij beminde u zo zeer, dat Hij u afgekocht heeft uit de hand van Gods rechtvaardigheid door de prijs van Zijn dierbaar bloed. ‘Die mij liefgehad heeft en Zichzelven voor mij overgegeven

heeft' (Galaten 2:20). Moest dit u dan niet opwekken, om op Hem te leunen en te leven op uw reis door de woestijn?

2. Hij heeft u ook uw bruidsklederen gegeven; toen gij niet één draad had om u te dekken, gaf Hij u 'witte klederen, opdat de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde' (Openbaring 3:18). Vandaar die lofzang van de Kerk (Jesaja 61:10): 'Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan', enz. Zie ook Ezechiël 16:7,10,12-13. Moest nu de overweging van deze goedertierenheid u niet opwekken, om op Hem te leven en te leunen, als op uw Liefste?

3. Overweegt ook dat Hij in het huwelijkscontract van het Nieuwe Verbond Zichzelve, met alles wat Hij is en heeft, aan u heeft overgemaakt. 'Alles is uwe, doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods' (1 Korinthe 3:21,23). 'Uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam' (Jesaja 54:5). 'Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden en in geloof' (Hoséa 2:18-19).

4. Overweegt ook die nauwe en gemeenzame vereniging, die er is tussen Hem en u; en laat dat u dan ook opwekken om op Hem te leven en te leunen door het geloof. Deze vereniging is veel inniger en dierbaarder dan de vereniging tussen man en vrouw. Die zijn wel één vlees geworden, maar Hij is één lichaam en één Geest geworden met Zijn bruid; Hij is in haar, en zij is in Hem. En uit kracht van deze nauwe en innige vereniging hebt gij een recht op Hem, en op alles wat Hij verworven en aangebracht heeft. Gelijk een vrouw, die met een man van grote staat getrouwd is, op al zijn landerijen en huizen zien mag, en zeggen: 'dat land is het mijne, dat huis is het mijne, en zulke en zulke dingen zijn de mijne, omdat zij mijn man toekomen; want hij is de mijne en ik ben de zijne'. Zo mag ook een gelovige zeggen, uit kracht van zijn huwelijksvereniging met den Zone Gods; als hij naar de hemel ziet, dan mag hij zeggen: die is mijn woning; als hij naar de aarde ziet, dan mag hij zeggen: die is mijn herberg; als hij op de engelen ziet, dan mag hij zeggen: deze zijn mijn bewaarders; ziet hij op alles wat rondom hem is, zo mag hij zeggen: alles is het mijne, want het komt alles mijn gezegende Man toe, Die een Erfgenaam is van alles, en ik ben ook een erfgenaam Gods door Hem. Zijn gerechtigheid is de mijne, om mij te rechtvaardigen; Zijn genade is de mijne, om mij te heiligen; Zijn Geest is de mijne, om mij te troosten; Zijn verbond is het mijne, want het is met Hem gemaakt, en ook met mij in en door Hem.

5. Overweegt ook, gelovigen, dat uw gezegende Man u roept om op Hem te leunen; dat Hij u raadt en aanmoedigt om op Hem te vertrouwen, in het opklimmen uit de woestijn. Hij spreekt op de aller-beminnelijkste wijze tegen Zijn bruid, zeggende: 'Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden' (Psalm 55:23). 'Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u' (1 Petrus 5:7). 'Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht', enz. (Psalm 62:9).

6. Om u verder op te wekken om op Hem te betrouwen in de woestijn, zo overweegt Zijn teder medelijden met u in al uw ongemakken en zwakheden. Gij zijt Hem zo dierbaar als Zijn oogappel (Zacharía 2:8). Gij zijt 'als een zegel op Zijn hart, en als een zegel op Zijn arm' (Hooglied 8:6). Hij heeft medelijden met al uw zwakheden (Hebreeën 4:15). 'Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtken leiden. Ook geeft Hij den moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft' (Jesaja 40:11,29).

7. Eindelijk, indien gij op Christus niet leunt, dan zult gij zekerlijk verflauwen, moede worden, en op uw reis door de woestijn gaan nederzitten. Maar zo gij op Hem wilt leunen en rusten, 'dan zult gij de krachten vernieuwen, en opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; gij zult lopen en niet moede worden; en wandelen en niet mat worden' (Jesaja 40:31); totdat gij 'tot Sion komen zult met gejuich, en eeuwige blijdschap op uw hoofd zal zijn' (Jesaja 35:10). Laten dan al deze aanmerkingen u opwekken, om op te klimmen uit de woestijn, leunende op uw Liefste.

ENIGE BESTURINGEN VOORGEDRAGEN

Nu zal ik ten derde deze redevoering besluiten met enige besturingen voor te dragen. Zo er dan gevraagd mocht worden:

Wat raad zoudt gij ons geven, ten einde wij een leven des geloofs mogen leven; of opdat wij in het opklimmen uit de woestijn leunen mogen op onze Liefste?

Zo antwoord ik in het algemeen, dat er een drieledig voorwerp is dat in het leven des geloofs beschouwd moet worden, en daar elke daad van het zaligmakende geloof op alle drie bepaald wordt in haar eigen orde: Op de belofte, op Christus in de belofte en op God in Christus. Het ware geloof kan geen van die allen missen. Ook is het geen waar geloof, dat één van die allen mist. De belofte is maar als een nul in het cijfer zonder Christus; en Christus is geen Christus, zonder dat wij God in Hem aanmerken. Het geloof kan zich niet op Christus vestigen, zonder de belofte; ook kan het zich niet op God vestigen, anders dan in Christus. Neemt de belofte weg, dan neemt gij Christus weg; en neemt Christus weg, dan neemt gij God weg; want God is geen God voor een zondaar, dan alleen in Christus. Zo moeten dan noodzakelijk deze drie grote voorwerpen des geloofs worden aangemerkt om een leven des geloofs te leven. En daarom zal ik trachten te tonen, hoe het geloof omtrent elk van dezelve geoefend moet worden, door een drievuldige vraag te beantwoorden.

A. Hoe het geloof geoefend moet worden omtrent de belofte van het Woord, hetwelk het naaste of het onmiddellijke voorwerp des geloofs is?

B. Hoe het geoefend moet worden omtrent Christus?

C. Hoe het geoefend moet worden omtrent God in Christus?

A. De eerste vraag is: Wat raad zoudt gij ons geven, ten einde wij door het geloof leven op de belofte, die het naaste of het onmiddellijke voorwerp des geloofs is?

Ik antwoord: Ten einde gij door het geloof leven mocht, zo zal ik u deze weinige volgende raadgevingen voordragen.

1. Men moest in het lezen van de Schrift de beloften bijeen verzamelen en uitkiezen; 'want bij deze dingen leeft men, en in deze allen is het leven van uw geest' (Jesaja 38:16). Door de grote en dierbare beloften worden wij de Goddelijke natuur deelachtig, enz. (2 Petrus 1:4).

2. Vergadert dezelve in uw verstand, want zij zijn de stof van het geloof; het geloof kan evenmin zonder de belofte werkzaam zijn, als het vuur branden kan zonder brandstof. Laat uw verstand dan zijn als de kruik in de ark, altijd vol met het manna van het Woord. Een belofte die in het hart verborgen is, zal u van groot nut zijn, wanneer gij geen gelegenheid hebt om te horen of te lezen, enz.

3. Gij moest dezelve geduriglijk bepeinzen, en als een lekkere bete onder uw tong bewaren. 'Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking', zegt David (Psalm 39:4). Het geloof dat door de liefde werkende is, wordt door de overdenking aan het werk gesteld. De beloften zijn de aangenaamste regels in Christus' minnebrieven aan Zijn bruid. Daar is een majesteit in het gebod, en

een gestrengheid in de bedreiging; maar in de belofte heeft de liefde en de genade de heerschappij, enz.

4. Weest gedurig met de belofte pleitende in het gebed. De beloften zijn Gods verbintenis; en Gods verbintenis moet bepleit worden voor den troon der genade. 'Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe, zegt de Heere HEERE' (Ezechiël 36:37). Dit was Davids praktijk (Psalm 119:49): 'Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen'.

5. Benaarstigt u om te mogen weten en om verzekerd te zijn, dat Gods belofte een aanmerkelijke en uitmuntende zekerheid is. Dit blijkt ook uit deze aanmerking; zij is het Woord van God die niet liegen kan, enz. Zij is Zijn geschreven Woord, enz. Zij is Zijn verzegeld Woord, enz. Hij heeft ook borg gesteld dat Zijn Woord gestand zal blijven, enz. Hij heeft een onderpand gegeven van Zijn Woord, te weten den Heiligen Geest der belofte, enz. Hij heeft het daarenboven met Zijn eed bevestigd, en het laten getuigen door de Drie, Die in den hemel getuigen.

6. Ontvangt de belofte als aan u gezonden en overgebracht. 'Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden' (Handelingen 13:26). 'U komt de belofte toe, en uw kinderen', enz. (Handelingen 2:39). 'Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn' (Hebreeën 4:1).

7. Merkt Gods belofte aan als de natuurlijke gedachte en denkbeeld van Zijn hart, en dat Hij waarlijk meent wat Hij spreekt; want het ongeloof is gereed om te denken dat de Heere wat anders meent, dan hetgeen Hij zegt. Wacht u toch voor zulke gedachten; het zou zelfs voor een mens een schande zijn, om zulks te doen. Ook zou het gebruik van woorden verloren en onnodig zijn, indien de mensen niet denken zoals zij spreken. Veel minder moeten wij ons inbeelden dat er enige onoprechtheid is bij een God der waarheid. O nee, Zijn woorden komen met Zijn hart overeen.

8. Tracht ook om overreed te worden, dat het voor de Heere een gemakkelijke zaak is om Zijn belofte te vervullen. Daar is zulk een afstand niet tussen Gods beloven en Zijn vervullen van de belofte, als wij wel gereed zijn te denken; 'want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er' (Psalm 33:9). Het ongeloof doet de belofte voorkomen als een zaak die heel bezwaarlijk is om vervuld te worden. Maar het is hier geheel anders gelegen; zeggen en doen is bij God één en hetzelfde: 'Hij roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren' (Romeinen 4:17).

9. In het pleiten op de belofte hebt gij u te wachten van den Heilige Israëls een perk te stellen. Om dit te verklaren, zo ontvangt deze twee waarschuwingen:

a. Wacht u om peremptoir of volstrekt te zijn in uw verwachting van hetgeen niet volstrekt beloofd is, enz.

b. Verwacht niet altijd een tegenwoordige vervulling van de belofte, maar leert dezelve verbeiden: 'Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn; dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen' (Hábakuk 2:3). 'Wie gelooft, die zal niet haasten' (Jesaja 28:16).

10. Wanneer het geloof zich niet vestigen kan op de conditionele belofte, dan heeft het te gaan naar de absolute belofte, waar de gemelde voorwaarde altijd te vinden is.

11. Draagt ook eindelijk zorg, dat gij in de oefening des geloofs op de belofte altijd de betrekking tussen Christus en de belofte gedachtig zijt; 'want al de beloften zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen' (2 Korinthe 1:20). Velen lijden, door Christus af te scheiden van de belofte, schipbreuk, omdat de Alfa en de Omega is van al de beloften. Vraagt men: Wat is de betrekking tussen Christus en de belofte? Zo antwoord ik:

- a. Christus moet als de eerste Erfgenaam van al de beloften worden aangemerkt. Adam was een erfgenaam des levens in het eerste verbond, zolang hij in de gehoorzaamheid staande bleef; maar door zijn val heeft hij voor zichzelf en voor al zijn nakomelingen die erfenis verloren. Maar Christus komt als de tweede Adam het gebod van het eerste verbond vervullen, en deszelfs straf in onze plaats ondergaan; en dus wordt Hij een nieuwe Erfgenaam van de belofte des eeuwigen levens, en van alles wat daartoe behoort. Nu komt ons recht op de belofte in en door Hem, door Zijn gehoorzaamheid tot den dood, en door Zijn eeuwige gerechtigheid; zodat wij in de belofte gelovende, terzelfdertijd ons onderwerpen moeten aan Zijn gerechtigheid.
- b. Christus moet worden aangemerkt als de grote zegen, die in al de beloften begrepen is. Hierom wordt Hij bij uitnemendheid de barmhartigheid genaamd, ‘die aan de Vaders beloofd was’ (Lukas 1:72). Wat was de eerste belofte in het paradijs anders, dan Christus, het Zaad der vrouw? Wat was de belofte aan Abraham gedaan anders, dan Christus in Wien alle geslachten der aarde gezegend zouden worden? Wanneer Hij beloofd wordt, dan wordt alles beloofd; want Hij is ‘alles en in allen’ (Kolossenzen 3:11). Daar is niet één belofte in de Bijbel, of die heeft iets van Christus in zich. Kortom, Christus Zelf, als begrepen in het woord des geloofs, begrijpt al de zegeningen des hemels en van een lange eeuwigheid in Zich.
- c. Christus moet als de heerlijke Fontein en Schatkamer worden aangemerkt, in Wien al de beloofde zegeningen verborgen zijn. Hij is het, in Wien al de schatten van genade en heerlijkheid verborgen zijn; want het is ‘uit Zijn volheid dat wij allen de beloofde genade ontvangen’, enz. (Johannes 1:16).
- d. Christus is het Fundament, daar zij allen op berusten. De gelovigen en de belofte staan beide op hetzelfde fundament. ‘Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion’ (Jesaja 28:16). En al de beloften zijn op Hem gegrond, op Zijn bloed en Zijn voldoening, zonder welke God nooit een belofte zou kunnen gegeven hebben aan een enige van de mensenkinderen. Het geloof nu leunt, in het gebruiken van de belofte, op dit fundament en het staat op deze grond; even gelijk iemand, leunende op een staf, de staf op den grond neerzet en zo daar op gaat leunen, omdat dezelve hem niet anders ondersteunen kan. Zo zal ook de staf der belofte, indien die niet op Christus als haar eigenlijke grond vast staat, ons gans geen voordeel doen. Ik vrees dat het gebrek hiervan het verderf is van vele toehoorders onder het Evangelie; zij geven voor op Gods belofte te leunen, maar zij zetten ondertussen de staf van de belofte niet op Christus, op Zijn voldoening en voorbede; en dus vallen zij met hun geloof in de uitkomst tezamen in de hel. Dus heb ik enige raadgevingen voorgesteld, ten einde gij de belofte gebruiken zoudt door het geloof.

B. Nu komen wij tot de tweede vraag die voorgesteld is, namelijk: Hoe wordt het geloof geoeffend omtrent Christus in de belofte, of uit kracht van de belofte? Want al de beloften zijn in Hem, en Hij is in de beloften, gelijk ik reeds gezegd heb.

Om hierop te antwoorden, zo weet dat Hij in elke belofte van het Woord wordt voorgesteld, als bekleed zijnde met het ene of andere ambt van Zijn middelaarsbediening, hetzij als Profeet, Priester of Koning. Hij is ons van God geworden tot wijsheid als Profeet, tot rechtvaardigheid als Priester, en tot heiligmaking als Koning (1 Korinthe 1:30), en dus geeft Hij ons in het ene of andere van deze ambten al de gewisse weldadigheden Davids, of al de zegeningen van het verbond der genade. En daarom zal ik, ten einde gij op Christus in de belofte mocht leven, deze weinige volgende raadgevingen voordragen.

1. Benaarstigt u om een grondige kennis te verkrijgen van de Persoon en de ambten van Christus Jezus. Benaarstigt u, zeg ik, om kennis te verkrijgen van de waardigheid en de uitnemendheid van Zijn Persoon, zoals Hij de Immánuël, God met ons is; als het Woord dat vlees geworden is, en als God in het vlees geopenbaard; want van de uitnemendheid van Zijn Persoon hangt de ganse kracht af, van alles wat Hij als onze Middelaar ondernomen heeft. Zonder dat de ziel dit onder het oog houdt, kan zij niet anders dan in het duistere omdolen, niet wetende waar zij zich zal nederzetten; want indien wij geen rechte bevattingen hebben van de uitnemendheid van den Persoon des Middelaars, zo zullen wij gereed zijn om een schaduw te omhelzen, in plaats van het wezen. Maar ik zeide ook, dat wij ons benaarstigen moesten, om Hem niet alleen te kennen in Zijn Persoon, maar ook in Zijn ambten waarmee Hij bekleed is; want het geloof of het betrouwen heeft betrekking tot een persoon, die het één of andere ambt bekleedt; immers wanneer men een advocaat gebruikt, zo vertrouwen wij hem, als bekleed zijnde met zulk een ambt; wanneer wij een medicijnmeester gebruiken, zo vertrouwen wij hem als bekleed met zulk een ambt, en als wij een leraar gebruiken, zo vertrouwen wij op hem als bekleed zijnde met het ambt der bediening. Zo is het ook hier: wanneer wij Christus gebruiken of op Hem leunen, zo betrouwen wij op Hem als bekleed zijnde met Zijn Profetisch, Priesterlijk of Koninklijk ambt. Daarom hebt gij, ten einde gij het leven des geloofs mocht leven, u te benaarstigen om een rechte kennis te verkrijgen van de Persoon van Christus, als bekleed zijnde met die ambten, alsook wat het is dat wij van Hem, als bekleed zijnde met die ambten, te verwachten hebben.

Vraagt men: Wat heeft het geloof van Christus te verwachten als Profeet?

Ik antwoord: Als Profeet openbaart Hij den wil Zijns Vaders, uitwendig in Zijn Woord, en inwendig door Zijn Geest; en daarom ziet het geloof op Hem om onderwijs in de zaken Gods, enz. Als Profeet heeft 'Hij gaven genomen om uit te delen onder de mensen' (Psalm 68:19), waarom 'Hij sommigen gegeven heeft tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot herders en leraars' (Éfeze 4:11), en daarom ziet het geloof op Hem, om leraars naar Zijn eigen hart; alsook om Zijn zegen over het Woord en de ordonnantiën, die door hen bediend en uitgedeeld worden, tot opbouw van Zijn lichaam. Als Profeet heeft Hij den Geest ontvangen met al Zijn invloeden; en daarom ziet het geloof op Hem in deze bediening om den Geest, om in alle waarheid te leiden, om het voorhangsel te scheuren, de duisternis te verdrijven, en om ons te leiden in den weg dien wij niet geweten hebben (Jesaja 42:16).

Vraagt men: Wat heeft het geloof van Christus te verwachten als Priester?

Ik antwoord: Als Priester voldoet Hij aan de Goddelijke rechtvaardigheid, om ons te verlossen van den vloek der wet, van de hel en de toorn Gods. Als Priester brengt Hij een eeuwige gerechtigheid aan; Hij bidt voor de overtreders, en Hij opent een deur tot het heiligdom. En hieruit heeft het geloof grond om al de weldaden van Zijn verwerving, en elke genade des verbonds te verwachten, als zijnde zulks de prijs van Zijn bloed en de vrucht van Zijn voorbeding.

Vraagt men: Wat heeft het geloof van Christus te verwachten als Koning?

Ik antwoord: Als Koning geeft Hij Zijn wetten, en ook een hart om dezelve te gehoorzamen; en daarom verwacht het geloof dat Hij het hart en het leven in een gelijkvormigheid brengen zal aan Zijn wil, volgens de belofte: 'Ik zal Mijn wet schrijven in hun harten', enz. (Jeremía 31:33). Als Koning brengt Hij al Zijne en onze vijanden ten onder; en daarom ziet het geloof op Hem om de overwinning over de zonde, de satan en de wereld. Als Koning is 'de heerschappij op Zijn schouder' (Jesaja 9:5), en 'Hij heerst in het midden Zijner vijanden' (Psalm 110:2). En daarom verwacht

het geloof, dat alles wel bestuurd zal worden volgens Zijn belofte (Romeinen 8:28): ‘Wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede’, enz. Als Koning geeft Hij vrede in de consciëntie, blijdschap door den Heiligen Geest, aanwas in genade, en volharding in dezelve tot het einde toe; en daarom verwacht het geloof al deze dingen van Hem, als bekleed zijnde met een koninklijke bediening. Dus ziet gij dan wat een uitnemende stof het geloof heeft om mee te werken, wanneer het Christus beschouwt, als bekleed zijnde met Zijn Profetische, Priesterlijke en Koninklijke bediening. Ten einde gij dan door het geloof op Hem leven mocht, zo benaastigt u om een klare en onderscheidende kennis te verkrijgen van Zijn Persoon, God-mens, bekleed met deze ambten.

2. De tweede raadgeving die ik, als een gevolg van de voorgaande, voordragen zal, is deze: Benaastigt u, om ook te weten en om overreed te zijn, dat deze ambten van den Heere Jezus zuiver betrekkelijk zijn; dat is, zij zijn niet tot voordeel voor Hem, maar het is voor ons, dat Hij deze ambten op Zich genomen heeft, en het is ook ten voordeel van ons, dat Hij dezelve uitvoert. Ja, deze ambten hangen in een zeker opzicht van ons af, gelijk de ene betrekkelijkheid afhangt van de andere; want gelijk er geen Vader zijn kan zonder een kind, zo zou Christus ook geen Profeet kunnen zijn, indien er geen onwetende zondaren waren om onderwezen te worden; Hij zou geen Priester kunnen zijn, indien er geen schuldige overtreders waren, voor welke Hij voldoen en voorbidden zou; en Hij zou geen Koning kunnen zijn, indien er geen onderdanen waren die Hij regeren moest. Zodat deze ambten van Christus zuiver betrekkelijk zijn; Hij is Profeet, Priester en Koning voor ons. Hierom lezen wij in 1 Korinthe 1:30 dat Hij ons (niet Zichzelf, maar ons) geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing. O wat heeft het geloof een sterke grond om daarop te leunen, wanneer deze ambten van Christus beschouwd worden met betrekking tot ons! O, zegt het geloof, ik zal op Hem betrouwen om verlichting en onderwijs, omdat Hij een Profeet is om de onwetenden te onderwijzen; ik zal op Hem betrouwen, omdat Hij een Priester is die gesteld wordt voor de mensen in de dingen die bij God te doen zijn, om vergeving, om vrede en verzoening; ik zal op Hem betrouwen om heiligmaking, en overwinning over de dood, de zonde, de duivel en de wereld, omdat Hij gegeven is tot een Vorst en Gebieder der volken; Hij zal mij onderwijzen, mij rechtvaardigen, mij heiligen en mijn ongerechtigheden dempen en ten onderbrengen, omdat Hij mijn Profeet, Priester en Koning is.

3. Weest ook verzekerd dat Christus al deze ambten uitvoert als een plicht en werk dat Hem toebetrouwd is. Wanneer iemand met enig ambt bekleed is, zo is Hij verbonden om de plichten van dat ambt uit te voeren; of anders is hij ontrouw aan hetgeen hem toebetrouwd is. Tot dit einde ligt Hij onder het gebod van Zijn Vader, waarom Hij des Vaders Knecht genoemd wordt; ‘dit gebod heeft Hij van Zijn Vader, als Zijn Knecht, ontvangen’ (Johannes 10:18); en het is niet alleen Zijns Vaders gebod, maar ook Zijn eigen, vrijwillige verbintenis: ‘Gij hebt Mij de oren doorboord’ (Psalm 40:7). Nu kan het niet eens gedacht worden, dat Christus in de plichten van Zijn ambt zal falen, hetwelk de Vader hem geboden, en waartoe Hij Zichzelf vrijwillig verbonden heeft.

4. Laat het geloof eerst geoefend worden omtrent het Priesterambt van Christus; want dit is de basis en het fundament van de andere twee; zie Jesaja 53:12; Filippenzen 2:8-10; Psalm 40:7. Onder het Oude Testament had de priester de Urim en de Thummim in zijn borstlap, en een kroon op zijn hoofd, om ons te leren dat het koninklijke en het profetische ambt, van welke die dingen tekenen waren, beiden gegrond waren op het priesterambt. Benaastigt u daarom om Christus te gebruiken als Priester tot

verzoening, zoals Hij in het heerlijke Evangelie wordt voorgesteld, om toegepast te worden door het geloof; en dan zal het u gemakkelijk vallen te geloven, dat Hij uw Profeet en Koning is. Indien gij geloven kunt, dat Hij voor uw zonden geleden en voldaan heeft, dan zult gij gemakkelijk geloven kunnen dat Hij u als Profeet zal onderwijzen, en als Koning zal heiligen, en uw ongerechtigheden ten onderbrengen. Ja, weet het mijne vrienden tot uw aanmoediging, dat het eigenlijke einde waartoe Christus de genade en heerlijkheid door Zijn bloed verworven heeft, geweest is opdat die aan allen zouden voorgesteld, en aan elke ziel die in Hem gelooft, dadelijk toegepast worden. Laat het geloof dan zich eerst gronden en nederzetten op het Priesterambt van Christus en zich op die grond de weldaden van Zijn andere ambten toe-eigenen.

5. Bedenkt ook hoe tederhartig de Heere Jezus op aarde deze ambten uitgevoerd heeft; en dat zal een sterke grond zijn om te geloven, dat hij dezelve niet zal nalaten nu Hij in den hemel opgevaren is. Hij had een groot verlangen om opgeofferd te worden (Lukas 12:50): 'Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!' Hij verlangde om in de Rode Zee van Zijns Vaders toorn gedoopt te worden. Het woord betekent dat Hij inwendig zwanger was van begeerte; Hij had niet alleen begeerte, maar ook lust in Zijn Middelaarswerk. Ik heb lust, o God, zeide Hij, om Uw wil te doen. Ja Hij verheugde Zich in den geest, toen de tijd van Zijn lijden nabij was. Nu mag het geloof dus redeneren: Heeft Christus Zijn ambten met zulk een begeerte, blijdschap en vermaak in de staat van vernedering uitgevoerd, zal Hij dan zulks niet veel meer in de staat van verhoging doen? Ja Hij zal zulks gewisselijk doen, want Hij is 'Jezus Christus, Die gisteren en heden dezelfde is en in der eeuwigheid' (Hebreeën 13:8).

6. Overweegt ook dat beiden, de Vader en de Heilige Geest, verbonden zijn voor de uitvoering van de ambten van Christus. De Vader is verbonden, omdat Hij Hem door een plechtig besluit tot die ambten aangesteld heeft (Psalm 2:7), ook met een plechtige eed (Psalm 110:4) en met een plechtige proclamatie uit de hemel (Mattheüs 3:17): 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb'. Nu mag het geloof zeggen, is Christus met zulk een plechtigheid door Zijn Vader tot de ambten van Zijn Middelaarsbediening aangesteld, en zal de Vader dan geen zorg dragen voor de uitvoering van dezelve ten aanzien van mijn ziel die op Hem vertrouwt? Nog eens: De Heilige Geest heeft ook, gelijk de Vader, belang in de uitvoering van Zijn ambten; want de Heilige Geest heeft Hem tot dat einde met gaven voorzien en bekwaam gemaakt (Jesaja 61:1): 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij', enz. Zal nu de Heilige Geest zijn werk tevergeefs gedaan hebben? O nee, God heeft Zijn Geest op Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenen voortbrengen; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten (Jesaja 42:1,4). Dus ziet gij hoe het geloof al de zekerheid heeft, die de hemel geven kan voor de uitvoering van Zijn ambten; wilt dan opklimmen uit de woestijn, leunende op uw Liefste.

C. Nu volgt de derde vraag die voorgesteld was, namelijk: Hoe wordt het geloof geoeffend omtrent God in Christus, Die het uiteindelijke Voorwerp des geloofs is? Ik antwoord:

1. Laat het geloof God in Christus bij wijze van toe-eigening beschouwen als zijn eigen God. Dit vinden wij de praktijk geweest te zijn van de heiligen in alle eeuwen en geslachten. Het geloof eigent zich geduriglijk een God in Christus toe, met zijn toe-eigenend 'mijn' (Psalm 16:2): 'Mijn ziel, gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de Heere', en (vers 5): 'De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekens'. Zie ook

Psalm 73:25-26: 'Wien heb ik nevens U in den hemel? Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid'. Zo gij nu vragen mocht op welke grond het geloof God in Christus als zijn eigen God zich toe-eigent, zo antwoord ik: Op grond van Zijn aannemen van onze natuur in de Persoon van Zijn eeuwig Zoon; alsook op grond van de verbondsgift en belofte door Hem: 'Ik ben de Heere uw God; Ik zal u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn'. Het geloof zegt op deze belofte: Amen, deze God is mijn God eeuwiglijk en altoos; en het zal zo zijn, omdat Hij het gesproken heeft. 'Zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?' (Numeri 23:19).

Uw toe-eigening van God in Christus, als uw eigen God, vastgemaakt hebbende, zo beschouwt dan ook vervolgens al Zijn eigenschappen en volmaaktheden; want elk van dezelve is, gelijk ik tevoren getoond heb, een sterke grond en rotssteen, op welchen het geloof met de grootste vrijmoedigheid en gerustheid leunen mag. 'Al veranderde ook de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën' (Psalm 46:3). O, zegt het geloof, mijn God is een God van oneindige kracht, en 'Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde' (Daniël 4:35); en deze kracht is door Christus verbonden tot mijn bewaring, 'want Hij zal mij versteken in Zijn hut ten dage des kwaads, en mij verbergen in het verborgene Zijner tent' (Psalm 27:5). Mijn God is in Christus een God van oneindige wijsheid; en daarom zal Hij mij leiden in een weg dien ik niet geweten heb, en mij wijs maken tot zaligheid. Hij is een God van oneindige rechtvaardigheid; en daarom is Hij, een voldoening voor mijn zonden in een Borg ontvangen hebbende) getrouw en rechtvaardig om de zonde te vergeven; Hij zal mijn ongerechtigheden uitdelgen als een nevel. Hij is een God van een onbevlekkelijke heiligheid, en daarom zal Hij mij ook heiligen, gelijk Hij in Zijn verbond beloofd heeft, zeggende: Ik zal rein water over u sprengen. Hij is een God van oneindige ontferming en barmhartigheid, en daarom zal Hij Zich mijner ontfermen en vergeven, en mij verhoren als ik tot Hem roep. Hij is een God van oneindige getrouwheid en waarheid, welke de gordel Zijner lendenen is, en daarom zal Hij niet toelaten dat Zijn belofte zal feilen; en Zijn verbond zal Hij niet ontheiligen. Dus rust en leunt het geloof op de Goddelijke eigenschappen, zoals die geopenbaard zijn in Christus.

3. Het geloof leunt op God in Christus, als op één die oneindig goed en milddadig is; en het redeneert met de apostel (Romeinen 8:32): 'Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven; hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?' Het geloof ziet dat Zijn schatten niet verminderd, veel minder verteerd en uitgeput kunnen worden; en hoe hartelijk eigent daarom het geloof zich deze schatten toe, wanneer het Hem hoort zeggen, zoals in Jakobus 1:5 staat: 'En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere'.

4. Het geloof beschouwt de voorzienigheid van God in Christus als geschikt en gepast voor de bevordering van Zijn eigen heerlijkheid, alsook tot bevordering van het goede van degenen die Hem lief hebben; en dit stelt de ziel gerust onder al de schuddingen en bewegingen van deze beneden-wereld. 'De HEERE regeert, de aarde verheuge zich; dat vele eilanden zich verblijden' (Psalm 97:1).

5. Het geloof zich oefenende op een God in Christus, ziet een oneindigheid van gelukzaligheid, aan gene zijde van de tijd, in de onmiddellijke genieting van Hem. Hierom zeide Asaf (Psalm 73:26): 'Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid'.

AMEN

3. De jaarboeken van verlossende liefde, met des Verlossers wraak over de grote vijand der verlost

Jesaja 63:4. *Want de dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost was gekomen.*

Om tijd te winnen zal ik de samenhang niet ophalen, maar terstond tot de woorden zelf komen; welke ik opneem als een zakelijke herhaling van de eerste moederbelofte in het paradijs (Genesis 3:15): ‘Het zaad der vrouw zal den slang den kop vermorzelen’, welke woorden een uitdrukkelijke bedreiging zijn van toorn en wraak over de oude slang en haar zaad, maar tegelijk ook een belofte van zaligheid insluitende, voor de vrouw en haar zaad; het is alsof de Heere gezegd had tot de satan: Gij hebt waarlijk, met één slag, Adam en al zijn nakomelingen bedorven; maar bedenk dat Ik Mij, om hetgeen gij gedaan hebt, over u zal wreken. In de volheid des tijds zal Ik de menselijke natuur aannemen, en in en door die natuur, welke gij bedorven hebt, zal Ik u den kop vermorzelen en uw koninkrijk verbreken. Zo zegt ook de Heere hier: De dag der wraak was of is in Mijn hart, enz. Alsof Hij gezegd had: Ik kan die oude twist niet vergeten, die Ik met de satan heb, om het bederven van de vrouw en haar zaad; die is Mij altijd levendig voor ogen, en die zal Ik zekerlijk vervolgen, tot verderf van de satan en tot verlossing van Mijn volk. Zodat wij de woorden kunnen opvatten in deze weinige bijzonderheden:

1. Wij vinden hier de benaming van Gods overblijfsel uit de zondaren van het menselijke geslacht; zij worden genaamd Zijn verlost, Mijn verlost. Zij zijn de Mijnen door Mijns Vaders gift; de Mijnen door koping met Mijn bloed en de Mijnen door overwinning. Hun verlossing onderstelt klaar, dat zij onder de slavernij van de zonde en de satan gevangen zijn. Het is opmerkelijk dat zij de verlost des Heeren genaamd worden, hoewel de prijs hunner verlossing nog niet betaald was; daar verlieden vele honderden van jaren, vóór de dadelijke betaling van het rantsoen, en nochtans wordt er van gesproken, als van een zaak die reeds geschied was, omdat die alreeds in het voornemen des Vaders en in de belofte des Zoons van eeuwigheid volbracht was. Om diezelfde reden wordt Christus genaamd: ‘het Lam Dat geslacht is, van voor de grondlegging der wereld’ (Openbaring 13:8).

2. In de woorden mogen wij ook acht geven op de grote gevoeligheid die de heerlijke Verlosser heeft, van den twist der verlost; de dag der wrake, zegt Hij, is in Mijn hart. Hier kan mogelijk letterlijk gezien worden op de wraak, die God zou brengen over het Babylonische rijk door Cyrus, wegens de harde behandeling van de kinderen Israëls, gedurende de zeventigjarige gevangenis. Maar in de uitersten zien de woorden op de wraak, die de Zoon Gods in de volheid des tijds zou nemen over de satan, die verderver van het menselijke geslacht. Hij spreekt hier als onze nabestaande. Volgens de wet van Mozes moest de naaste bloedvriend de wreker zijn van de twist van zijn nabestaanden, evenzo handelt Christus ook hier als onze Goël, onze oudste Broeder, Die vlees is van ons vlees en been van ons been. Hij trekt Zich onze twist aan tegen de vijand en verderft den verderver; de dag der wraak is in Mijn hart. Het is in Mijn hart, dat is te zeggen: Ik heb het voorgenomen, Ik heb het beloofd en het besluit daarvan is vast en bestendig in Mijn ziel, en de gedachte daaraan is Mij tot blijdschap en vermaak; ‘Uw wet is in het midden Mijns ingewands’ (Psalm 40:9).

3. In de woorden komt ons voor, de gestelde tijd tot verlossing van de verlost. In het begin van het vers wordt die een dag, en in het slot van hetzelfde een jaar genaamd. Een dag en een jaar zijn bij den Heere hetzelfde; ja duizend jaren zijn bij Hem als een

dag, en een dag als duizend jaren, zijnde van eeuwigheid tot eeuwigheid God, bij Wien geen verandering is of schaduw van omkering. Alleen mag er dit in liggen, dat de tijd van genade voor de verlostten een jaar genaamd wordt, en de tijd der wrake een dag, omdat de oefening van Zijn rechtvaardigheid Zijn vreemd werk is, waarom Hij het in korte tijd verricht, en Zich niet lang daar mee ophoudt; maar de oefening van Zijn barmhartigheid is een werk waarin Hij Zijn vermaak stelt, en daarom verlangt Hij grotelijks naar de tijd om dat te verrichten; want Zijn barmhartigheid en goedertierenheid is van eeuwigheid tot eeuwigheid over degenen die Hem vrezen. Wat hier van zij of niet, zo is nochtans de tijd die hier wordt aangewezen door den dag der wrake en het jaar der verlostten, de volheid des tijds, wanneer ‘God Zijn Zoon uitgezonden heeft, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden’ (Galaten 4:4-5).

4. Wij mogen hier ook acht geven op het vermaak en de voldoening, welke de Verlosser in het vooruitzicht van dit alles uitdrukt; Hij spreekt daarvan met een bijzondere zwier van blijdschap en zegepraal: *Want de dag der wrake is in Mijn hart, en het jaar Mijner verlostten is gekomen*. Dus vervroegt Hij, als het ware het toneel, en opent het als in Zijn eigen hart, voordat de tijd vervuld is; Hij verblijdt Zich daarover in Zijn eigen gemoed, en spreekt daarvan als reeds geschied zijnde, omdat de tijd daarvan zeer nabij gekomen was. Dus ziet gij, dat deze tekst een tweeërlei gelaat heeft; een gunstig en beminnelijk gelaat voor de verlostten des Heeren, en een grimmig en verschrikkelijk gelaat voor de slang en haar zaad.

LERING: Gelijk het jaar der verlostten de blijdschap en het vermaak is van de grote Verlosser, alzo heeft Hij ook de tijd, om hun twistzaak te wreken, in Zijn hart. *De dag der wrake is in Mijn hart, en het jaar Mijner verlostten is gekomen*.

Deze aanmerking of lering heeft twee delen, van welke beiden ik onderscheidenlijk spreken zal.

Tot verklaring van het eerste deel, namelijk dat het jaar der verlostten, de blijdschap is van de Verlosser, zal ik door de Goddelijke bijstand, deze orde trachten te houden:

- (1) Zal ik een weinig spreken van de grote Verlosser;
- (2) Van de verlostten;
- (3) Van het jaar der verlostten.
- (4) Zal ik bewijzen, dat het jaar der verlostten de blijdschap is van des Verlossers hart.
- (5) En dan zal ik eindelijk enige toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de grote Verlosser.

Ik zal alleen kort antwoorden op enige weinige vragen, welke omtrent Hem gedaan kunnen worden.

1. Daar mag gevraagd worden, gelijk de Kerk deed in vers 1: ‘Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra?’ Om onze twist te twisten, en ons te verlossen uit de hand onzer vijanden? Het is nodig, in deze dag van godslastering en schelding in ons dal des gezichts, u te zeggen, dat onze Goël, onze Bloedwreker, niemand anders is dan God, geopenbaard in het vlees, en een iegelijk die Hem ooit gezien heeft, zal met Thomas moeten uitroepen: Mijn Heere en mijn God! Wie is Hij, zegt gij? Wel mijne vrienden, ik zeg u, Hij is de grote God (Titus 2:13): ‘Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en

onzen Zaligmaker Jezus Christus'. Hij is de Waarachtige God (1 Johannes 5:20): 'Wij weten dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven'. Hij is 'God boven alles te prijzen in der eeuwigheid' (Romeinen 9:5). Hij is de eeuwige God, want 'Zijn uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid' (Micha 5:1). Hij is de alomtegenwoordige God, Die hemel en aarde vervult; want hoewel Hij ten hemel gevaren is en naar Zijn menselijke natuur daar blijft tot den tijd der wederoprichting aller dingen, zo is Hij nochtans op aarde en overal naar Zijn Goddelijke natuur. 'Zie, Ik ben met ulieden', zegt Hij, 'al de dagen tot de voleinding der wereld' (Mattheüs 28:20). Hij is de alwetende God: 'Ik ben het Die nieren en harten onderzoek' (Openbaring 2:23), en Hij heeft niet nodig dat iemand getuigen zou van den mens, want Hij Zelf weet wat in den mens is. Hij is de onafhankelijke en zelf-bestaande God, want 'Hij is de Eerste, ook is Hij de Laatste; Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem; Hij is het Begin, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de eerste zou zijn' (Openbaring 1:5; Kolossenzen 1:17-18). Hij is de onveranderlijke God, bij Wien geen verandering is, of schaduw van omkering: 'De hemelen zijn werken Uwer handen; dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd; en zij zullen alle als een kleed verouden, en als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebreeën 1:10-12 en 13:8). Hij is één en dezelfde God, ondeelbaar één met de Vader: 'Ik en de Vader zijn één' (Johannes 10:30). 'Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één', dezelfde in wezen, van gelijke macht en heerlijkheid (1 Johannes 5:7). Nu, deze is onze Verlosser, deze is onze Vriend, gij dochters van Jeruzalem! Deze is het, Die in gerechtigheid spreekt, Die machtig is te verlossen. O, mijne vrienden! tracht toch Hem den Heere te noemen op een gelovige wijze, door den Heiligen Geest; want alle tong moet belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders. Hoe godslasterlijk anderen van Hem mogen spreken, als ware Hij slechts een mindere godheid, laat ons altijd eerbiedig van Hem spreken; want Hij is uw Heere. Buigt u dan voor Hem neder, dewijl alle mensen Hem moeten eren, gelijk zij den Vader eren.

2. Vraagt gij: Hoedanig is de geboorte en het geslacht van deze Verlosser? Van wien is Hij geboren? Ik antwoord: Wie kan Zijn geboorte of Zijn leeftijd uitspreken? Beschouwen wij Hem in Zijn Goddelijke natuur: 'Hij is de Eniggeborene van den Vader; het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner Zelfstandigheid' (Hebreeën 1:3), en Hij is Zijn Vader zo gelijk, dat die Hem gezien heeft, ook den Vader heeft gezien. Maar wat de wijze van Zijn eeuwige geboorte betreft, wie zal die uitspreken of verklaren? Dit zal een onverklaarbare verborgenheid blijven, totdat de dag der heerlijkheid dezelve zal verklaren. Beschouwen wij Hem naar Zijn menselijke natuur: Hij is het beloofde Zaad der vrouw; het Zaad Abrahams, in Wien alle geslachten der aarde gezegend zullen worden; Hij is uit oude koningen voortgekomen, uit het koninklijke geslacht van David, in Hem is Davids huis geëindigd; in Hem zijn Davids troon en koninkrijk vereeuwigd. Maar zo gij evenwel blijft vragen: Hoe is Hij als mens geboren? Ik antwoord: Wie zal, zelfs in dit opzicht, Zijn geboorte uitspreken of verklaren? Dit is ook een verborgenheid; want Hij is, gelijk Melchizédek, Zijn voorbeeld, zonder vader naar Zijn menselijke natuur, en zonder moeder naar Zijn Goddelijke. Al wat wij u daarvan zeggen kunnen, is alleen dat Hij ontvangen is van den Heiligen Geest in de schoot van de maagd Maria, en van

haar geboren zonder zonde. Dus ziet gij, wat de geboorte en het geslacht is van onze heerlijke Verlosser. O, mijne vrienden! gij behoeft u niet te schamen om Hem te erkennen; want Hij is de eer van Zijn gehele geslacht; Hij is de eer van Zijns Vaders huis; die beroemt zich in Hem en vertoont Hem bij wijze van zegepraal en roem aan de gehele wereld, uitroepende: ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft’. Indien Hij nu de eer is van Zijns Vaders huis, veel meer is Hij dan de eer van Adams familie; want in Hem verkrijgt de menselijke natuur haar kroon van heerlijkheid en waardigheid met een zeer groot voordeel weder, die door de zonde van onze eerste voorouders verloren was. ‘Want in Hem zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls’ (Jesaja 45:25).

3. Vraagt gij, met betrekking tot deze Verlosser en onze Bloedwreker: Hoe is Zijn Naam? Ik antwoord, gelijk de engel aan Manóach deed (Richteren 13:18): ‘Waarom vraagt gij dus naar Mijn Naam? Die is toch wonderlijk’. Hij is gelijk de witte keursteen en de nieuwe naam, die niemand kent, dan die van God geleerd is; want vlees en bloed kunnen die niet openbaren, maar alleen onze Vader Die in de hemelen is. Nochtans heeft de Heilige Geest, Die de diepten Gods onderzoekt, ons enige bekendmakingen van Zijn Naam gegeven, ieder van welke is als een olie, die uitgestort wordt voor degenen, die ze lezen en in het licht van de Heilige Geest verstaan kunnen.

a. Zijn Naam is Jehovah, de Allerhoogste over de ganse aarde. Dit zal Zijn Naam zijn, waarmee men Hem noemen zal: Jehovah Tsidkenu, de HEERE ONZE GERECHTIGHEID. En met recht mogen wij Hem met die Naam noemen, wanneer de engelen, de serafijnen en cherubijnen van het hogehuis, die gedurig in Zijn tegenwoordigheid staan, met hun vleugelen hun aangezichten bedekken, wanneer zij Hem zien zitten op Zijn hoge en verheven troon, uitroepende: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen, Jehovah Zebaoth. ‘Dit zeide Jesaja toen hij Zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak’ (Johannes 12:41, vergeleken met Jesaja 6:3). b. Zijn Naam vindt men ook in Éxodus 3:14: ‘Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen (zeide God tot Mozes): IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden’. Ik zal zijn Die Ik zijn zal is een verklaring van de Naam Jehovah, en zegt dat Hij is de ware fontein van alle wezen en gelukzaligheid, de Zelf-bestaande en onafhankelijke God, Die de waarheid en de getrouwheid heeft tot gordel Zijner lendenen. Dat Hij nu, Die aan Mozes verscheen met deze Naam, niemand anders is dan Christus, de heerlijke Messias, zulks blijkt klaar uit vergelijking van deze plaats met Handelingen 7:32.

c. Zijn Naam is ‘Immánuël, God met ons’ (Mattheüs 1:23). Hij is niet alleen een God in onze natuur, maar God aan onze zijde, God Die onze twistzaak wreekt. Maar indien nu de HEERE der heirscharen met ons is, en de God Jakobs ons een hoog vertrek is, wat hebben wij dan te vrezen? ‘Vrees niet’, zegt Hij, ‘want Ik ben met u, zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid’ (Jesaja 41:10).

d. Zijn Naam is het Woord Gods (Openbaring 19:13): ‘Hij was bekleed met een kled dat met bloed geverfd was; en Zijn Naam wordt genaamd het Woord Gods’. Hij is de Alfa en Omega van het geschreven Woord; al de regels van de Bijbel komen in Hem, als derzelve middelpunt, tezamen. En gelijk iemand door Zijn Woord bevel geeft, zo zijn ook door dit Woord des Heeren de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir; en gelijk iemand door Zijn woorden de gedachten Zijns harten openbaart, alzo worden door Christus de eeuwige raadslagen van Gods hart,

aangaande onze verlossing, geopend en aan het licht gebracht, want Hij is het, Die het boek opent en Zijn zeven zegelen verbreekt.

e. Zijn Naam is ‘Koning der koningen en Heere der heren; en dezen Naam is geschreven op Zijn kleed en op Zijn dij’ (Openbaring 19:16). Al de machten der aarde zijn maar vazallen; want Hij is de Overste der koningen der aarde; ‘door Mij regeren de koningen’, zegt Hij, ‘en stellen de vorsten gerechtigheid’ (Spreuken 8:15). Wat zeg ik van de machten op aarde? De machten in de hemel buigen zich voor Hem neder; want Hij is het Hoofd van alle overheid en macht en kracht en heerschappij en alle naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst. Vele andere namen draagt Hij in de Schriftuur, daar ik nu niet bij kan blijven staan; Zijn Naam is Jezus of Zaligmaker; Zijn Naam is Messias of Christus, de Gezalfde; Zijn Naam is het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt; Zijn Naam is des Heeren Spruit, die tot sieraad en voortreffelijkheid is; Zijn Naam is Herder Israëls, die Jozef leidt als een kudde; Zijn Naam is de Vorst des levens, de Plant van naam. Ziet een reeks van Zijn heerlijke namen bij elkaar in Jesaja 9:5: ‘Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst’. Dus ziet gij wat de Naam is van onze heerlijke Verlosser.

4. Wat zijn Zijn hoedanigheden als Verlosser? Ik antwoord:

a. Hij is een uitverkoren Verlosser (Jesaja 42:1): ‘Zie, Mijn Uitverkorene’, zegt God, enz. Hij werd verkoren als de alleen bekwame Persoon in hemel of op aarde, tot besturing van die grote onderneming van onze verlossing. ‘Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan’ (Spreuken 8:23). En men ziet hoe God de Vader Zich beroemt in deze keuze (Psalm 89:20-21): ‘Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd; Ik heb David, Mijn Knecht, gevonden’. O, mijne vrienden! laat des Vaders keuze de uwe zijn.

b. Hij is een sterke en machtige Verlosser; ‘Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen’ (Jesaja 63:1). Ik heb hulp besteld bij een Held. Hij is de ware Simson, Die de poorten van onze geestelijke gevangenis wegdraagt, en onze geestelijke vijanden verslaat, met wapenen welke ons zo onbevoegd zouden toeschijnen, als een ezelskinnebak; ‘want door den dood heeft Hij tenietgedaan dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel’ (Hebreeën 2:14).

c. Hij is een Verlosser van groot gezag; Hij heerst in Jakob, ja tot aan de einden der aarde; de heerschappij is op Zijn schouders, niet alleen de heerschappij van de Kerk, maar van de gehele wereld, omwille van de Kerk; want God heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen. Zijn gezag is zo volstrekt, dat Hij met ‘het heir des hemels en met de inwoners der aarde doet naar Zijn welgevallen’ (Daniël 4:35). Zijn gezag is onweerstaanbaar; alle schepselen moeten voor Hem buigen; Hij verslaat koningen ten dage Zijns toorns, Zijn gezag is eeuwigdurend; want Zijn Koninkrijk is een eeuwig Koninkrijk, en aan Zijn heerschappij zal geen einde zijn.

d. Hij is een rijk Verlosser; Hij was ten volle bekwaam, om de verbeurde erfenis weder te kopen voor Zijn arme nabestaanden; en al wat de rechtvaardigheid vorderde, heeft Hij tot de laatste penning toe betaald. O mijne vrienden! onze Goël, onze Nabestaande is de Erfgenaam van alles; al de onmetelijke schatten van wijsheid en kennis zijn in Hem verborgen; onnaspeurlijke rijkdommen; al de volheid der Godheid woont in Hem lichamelijk.

e. Hij is een onvergelyklijk Verlosser; Hij kan bij al de inwoners van de hemel of van de aarde niet vergeleken worden. Hij heeft een veel uitnemender Naam dan mensen of engelen geërfd, zijnde gelijk de appelboom onder de bomen des wouds. Hij is

onvergelijkelijk in Zijn Persoon, als de Immánuël; onvergelijkelijk in Zijn volmaaktheden, zijnde het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid; en onvergelijkelijk in Zijn liefde, want Hij is uit liefde gestorven, zelfs voor Zijn vijanden. Zijn liefde heeft Hem de diepe oceaan van Zijns Vaders toorn doen doorwaden, ja gelijk Jona, Zichzelf doen werpen in de zee van Zijn gramschap, opdat wij er niet voor eeuwig in verslonden mochten worden.

f. Hij is een onversaagde en kloekmoedige Verlosser; Hij schroomde niet om al de machten en gewapende krijgsbenden van de hel te bestrijden; o nee, de dag der wraak, zegt Hij, is in Mijn hart. Hij stelde Zijn aangezicht als een keisteen tegen de storm van Zijns Vaders toorn en van de woede van mensen en duivelen, welke lijnrecht op Hem aankwamen, wanneer Hij het werk van onze verlossing kwam verrichten. Hij werd niet verdonkerd of verbroken, totdat Hij het recht op aarde hersteld had. Hij kwam van Edom en Bozra, voorttrekkende in Zijn grote kracht, zeggende: Ik zal ze vertreden in Mijn toorn, en vertrappen in Mijn grimmigheid. Dus ziet gij enige van Zijn uitmuntende hoedanigheden, als Verlosser. Dit zal genoeg zijn over de eerste zaak, welke was om een weinig bericht te geven van de Verlosser.

(2) Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de verlostten.

Het jaar mijner verlostten is gekomen. Hier zal ik wederom, omtrent hen, kort enige vragen beantwoorden.

1. Wie zijn ze, die hier de verlostten genaamd worden? Ik antwoord: Zij zijn een uitverkoren gezelschap of menigte van de verloren nakomelingen, door den Vader uitverkoren en door Hem aan den Zoon gegeven, vóór de grondlegging der wereld; ten einde Hij ze, te Zijner tijd, mocht verlossen en bevrijden van de toorn Gods en de vloek, waaronder zij lagen, wegens de overtreding en schending van de Goddelijke wet of het verbond der werken; en welke Hij aannam in den tijd krachtdadig te roepen, te rechtvaardigen, te heiligen en eindelijk tot de eeuwige heerlijkheid te brengen, om God voor eeuwig te genieten. Dus ziet gij dat Christus de prijs van Zijn bloed niet betaald en de arbeid van Zijn ziel niet besteed heeft voor de gevallen engelen. Hij nam de natuur van engelen niet aan, maar het zaad Abrahams; ook heeft Hij het gehele mensdom niet verlost, door een rantsoen te betalen voor ieder ondeelbaar persoon, maar voor degenen die Hem de Vader gegeven had uit Adams nakomelingen. Ik stel Mijn leven voor de schapen, zegt Hij, niet voor de bokken, maar voor de schapen (Johannes 10:15): 'Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe' (Johannes 17:9).

2. Gij hebt ons verhaald van de geboorte en afkomst van de Verlosser; maar wat is de geboorte en afkomst van de verlostten? Van wien zijn zij voortgesproten? Ik antwoord: Hoewel de verlostten van een heerlijke afkomst zijn, zo zijn zij nochtans, door hun natuurlijke geboorte, een bastaard of onecht-geboren gezelschap, voortgesproten uit Adam, zijnde dus verbasterde ranken van een vreemde wijnstok, van dezelfde algemene massa van verdorvenheid met de verworpen wereld, die voor eeuwig verloren gaat; kinderen des toorns en erfgenamen der hel, gelijk de anderen (Éfeze 2:3). Den kinderen Israëls werd geleerd dit treurig gezang te zingen: 'Mijn vader was een bedorven Syriër' (Deuteronomium 26:5). En de Heere zegt hun: 'Uw vader was een Amoriet, en uw moeder een Hethitische'. O mijne vrienden! gij en ik, hetzij onze onmiddellijke voorouders begenadigd of onbegenadigd, rijk of arm, edel of onedel geweest zijn, wanneer wij onszelf als nakomelingen van de eerste Adam aanmerken, dan mogen wij onze afkomst afleiden van de hel. Gij zijt uit den vader den duivel, zei

Christus tot de Joden, die zo snorkten dat Abraham hun vader was. Maar hoewel de verlost des Heeren, door hun natuurlijke geboorte, van zulk een verachte afkomst zijn, zo zijn zij nochtans, door hun nieuwe geboorte, van een edele afkomst; 'zijnde niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren; want zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven' (Johannes 1:12-13).

3. Vraagt gij: Met welke prijs heeft Christus hen verlost? Daarop antwoordt de apostel Petrus (1 Petrus 1:18-19): 'Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam'. Geen mindere prijs, dan die van bloed, kon de zaak tweebrengen; want zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving der zonden; en het was geen gewoon bloed, dat zulks doen kon, maar het beste bloed van de gehele schepping, namelijk het bloed van het onbevleete Lam Gods. En van wat waarde dit bloed is, zal blijken, hetzij wij hetzelve volstrekt of vergelijkenderwijze beschouwen.

a. Beschouwen wij het volstrekt, dan is het Gods bloed, gelijk het zo genaamd wordt in Handelingen 20:28: 'Zo hebt dan acht op uzelf, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed'. En het wordt zo genaamd, wegens de persoonlijke vereniging van de mens Christus Jezus, en de tweede Persoon van de heerlijke Drie-Eenheid; uit kracht van welke Hij de Immánuël is, God en mens in één persoon. O wat een dierbare prijs en waardig rantsoen moet dit zijn! Het is het bloed van den Zone Gods, Die de Man is van Gods rechterhand; Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft, Gode even gelijk te zijn. Het is waarlijk een Koninklijk bloed, dat het rantsoen is van onze zielen; het bloed van Hem, Die de Sterke God, de Vader der eeuwigheid en de Vredevorst is.

b. Beschouwen wij het vergelijkenderwijze, dan is dit het beste bloed van de gehele schepping. Het bloed van een mens is waardiger dan dat van een beest, omdat de mens naar Gods beeld gemaakt was. Het bloed der heiligen is waardiger dan het bloed van andere mensen, omdat Gods beeld, hetwelk door de val verloren was, hun wederom, door de wederbarende en heiligende genade, is ingedrukt. Hierom wordt ons gezegd, 'dat hun bloed dierbaar in de ogen des Heeren is' (Psalm 72:14). O, hoe dierbaar moet dan het bloed zijn van Hem, 'Die het Afschijnsel is van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld van Zijn Zelfstandigheid!' (Hebreeën 1:3). Wat is het bloed van een schepsel, ten aanzien van het bloed van de eeuwig gezegende Schepper? Al waren al de engelen in de hemel, alle mensen op aarde en duivelen in de hel, ja de ganse schepping tot een slachtoffer geofferd geworden, zo hadden zij Gods rechtvaardigheid nooit voldaan of de schuld van een enige zonde uitgewist of verzoend kunnen hebben. Nee, nee, niets kon dit doen, dan een rantsoen van een oneindige waardigheid. De verlossing der ziel is te kostelijk en zou in eeuwigheid moeten hebben ophouden, tenzij de Zone Gods Zijn ziel niet voor ons had uitgestort in den dood. Dus ziet gij wat de prijs is, waarmee de verlost gekocht zijn.

4. Vraagt gij in welk een betrekking de verlost met de Verlosser staan (want Hij spreekt hier van hen, als de Zijnen op een uitnemende wijze: Het jaar Mijner verlost is gekomen). Ik antwoord: Wij vinden Hem in de Schriftuur Zijn recht op hen verklaren onder velerlei betrekking. Soms noemt Hij ze Zijn volk, zoals in vers 8 van ons teksthoofdstuk: 'Hij zeide: Zij zijn immers Mijn volk, kinderen die niet liegen zullen; also is Hij hun geworden tot een Heiland'. Soms noemt Hij ze Zijn dienstknechten. 'Waar Ik ben', zegt Hij, 'aldaar zal ook Mijn dienaar zijn' (Johannes 12:26). Soms noemt Hij ze Zijn vrienden (Johannes 15:14): 'Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebied'. Soms Zijn zaad (Jesaja 53:10): 'Hij zal Zijn zaad zien; Hij

zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan'. Soms Zijn broederen; want Hij schaamt Zich niet hen broeders te noemen, hebbende gelijk de kinderen vlees en bloed aangenomen (Hebreeën 2:11,14). Soms Zijn bruid, gelijk wij doorgaans in het Hooglied van Salomo vinden. Soms Zijn eigendom (Maleáchi 3:17): 'En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn'. Soms Zijn deel en Zijn erfenis (Deuteronomium 32:9): 'Des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve'. Soms Zijn kroon en Zijn sieraad (Jesaja 62:3): 'Gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods'. Soms Zijn heerlijkheid; een zeer wonderlijke uitdrukking: 'Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid' (Jesaja 46:13). Dus ziet gij, dat Hij Zijn recht op hen verklaart onder velerhande betrekkingen. Tot dusver van de Verlosser en de verlostten.

(3) Nu ga ik over tot het derde hoofdstuk, dat door mij was voorgesteld, namelijk om te spreken van het jaar der verlostten.

Of er in de woorden een letterlijk opzicht is op het jubeljaar of op het jaar der verlossing van Israël uit Babel, na een zeventigjarige gevangenis, zal ik nu niet onderzoeken; ik zal dezelve opnemen in hun geestelijke en uiterste zin en mening, als wijzende op de tijd van onze verlossing door Christus Jezus. En hier zal ik van een vijftal aanmerkelijke jaren der verlostten spreken.

- A. Het jaar van de voorverordineerde verlossing.
- B. Het jaar van de verkregen verlossing.
- C. Het jaar van de vertoonde of geopenbaarde verlossing.
- D. Het jaar van de toegepaste verlossing.
- E. En het jaar van de voltrokken verlossing.

Dit zijn vijf aanmerkelijke jaren, in ieder van welke er vele grote en heerlijke dingen verricht zijn en verricht zullen worden.

A. Het eerste jaar is het jaar van voorverordineerde verlossing; en dit is zulk een oud jaar, dat het nooit een begin gehad heeft; zijnde dit het heerlijke ontwerp en plan van onze verlossing, in het hart van God besloten geweest van eeuwigheid, vóór de grondlegging der wereld; met opzicht tot dit jaar wordt Christus genaamd: 'Het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld' (Openbaring 13:8). Vraagt gij: wat zijn de voornaamste gebeurtenissen van dit jaar? Ik antwoord:

1. In dit jaar is de verkiezende en eeuwige liefde gevallen op de verlostten, wanneer Hij ze in zijn eigen besluit zag liggen in hun bloed (Ezechiël 16:6,8): 'Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef. Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne'. O! is dit geen grote zaak? Geen wonderlijke gebeurtenis? Dat God van eeuwigheid, de gevallene engelen voorbijgaande, Zijn liefde op een gezelschap van arme zondaren van Adams nakomelingen heeft laten vallen, die als het jonggeboren kind waren, geworpen op het vlakke des velds, zich wentelende in hun bloed en onreinheid, zonder hoop, zonder hulp, zonder kracht, zonder schoonheid of iets dat hen aan Hem kon aangenaam maken? O! de hemel en aarde verwonderen zich over dit verbazend woord (Jeremía 31:3): 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid'; van de oude jaren der eeuwigheid af heb Ik u liefgehad.

2. In dit jaar der eeuwige liefde is de grote vrederaad in de hemel beroepen onder de personen van de aanbiddelijke Drie-Eenheid, waarin de grote zaak beraamd werd, hoe satans geüsurpeerd koninkrijk in deze wereld ondermijnd en omgekeerd, en ten gevolge hiervan, hoe arme zondaren van Adams nakomelingschap, in de bestaanbaarheid met de eer van de Goddelijke wet, rechtvaardigheid, soevereinheid en andere Goddelijke eigenschappen, behouden en zalig gemaakt zouden worden? Dit was een vraag, die een algemene vergadering van engelen verstomd en tot een eeuwig zwijgen gebracht zou hebben. Hoe zal Ik ze onder de kinderen stellen? Dit is een vraag die aan God Zelf en aan Zijn oneindige wijsheid en genade alleen moet overgelaten worden, om ze te beantwoorden.

3. In dit jaar is de gelukkige voorslag gedaan en in de vrederaad besloten, dat de tweede Persoon van de heerlijke en aanbiddelijke Drie-Eenheid, de eniggeboren Zoon Gods, in de volheid des tijds de menselijke natuur zou aannemen, onder de wet komen, het werk van een Zaligmaker verrichten, en door Zijn gehoorzaamheid tot den dood de wet vervullen, de rechtvaardigheid voldoen, de overtreding sluiten, de zonde verzegelen, de ongerechtigheid verzoenen, en alles doen wat tot hun zaligheid en tot verbreking van satans koninkrijk van node was. Dat dit besloten en vastgesteld was, blijkt uit hetgeen wij lezen in Psalm 40:7-9: 'Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer, Gij hebt Mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëist. Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet (deze wet van verlossing) is in het midden Mijns ingewands'. O! hoe sprong het hart van onze heerlijke Verlosser in Zijn binnenste als het ware op, wanneer deze voorslag gedaan werd: 'Zie, Ik kom'. Met welk een vermaak spreekt Hij er van in Spreuken 8:23,30: 'Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan. Toen was Ik een voedsterling bij Hem en Ik was dagelijks Zijn vermaken, te allen tijde voor Zijn aangezicht spelende. Spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermaken zijn met der mensen kinderen'.

4. In dit jaar werd besloten, dat de eeuwige Zone Gods, die eenswezens is met den Vader, onder een nieuwe verbondsbetrekking komen zou met Zijn Vader, en dat Hij, als het Hoofd van het nieuwe verbond, het recht ten eeuwigen leven en al de zegeningen van het verbond daartoe dienende, in Zijn Persoon gevestigd zou hebben; opdat Hij het recht in Zijn Persoon gevestigd hebbende, Hij hetzelfde mocht geven, aan zovelen als Hem van den Vader gegeven waren. Het was met opzicht tot dit nieuwe verbondsrecht bij Zijn Vader, dat er van Hem voorzeggd was (Psalm 89:27): 'Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader, mijn God en de Rotssteen mijns heils'. En op grond van dit nieuwe verbondsrecht, zei Hij tot Zijn discipelen, toen Hij Zijn heerlijkheid zou ingaan: 'Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God' (Johannes 20:17).

5. In dit jaar werd besloten, dat de gehele macht en sterkte van den eeuwigen Vader, ja de gehele macht van de heerlijke Drie-Eenheid zich werkzaam zou betonen in onze heerlijke Verlosser, tot Zijn ondersteuning en doorhelping in het werk van 's mensen verlossing. 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun', zegt de Heere (Jesaja 42:1). 'Met welchen Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn arm versterken' (Psalm 89:22). Hierom wordt Christus genaamd de Man van Gods rechterhand; gelijk ook vastgesteld werd, dat de volheid der Godheid lichamenlijk in Hem zou wonen; dat Hem de Geest gegeven zou worden niet met mate, om Hem tot Zijn werk in staat te stellen en bekwaam te maken: 'Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal het recht den heidenen voortbrengen' (Jesaja 42:1).

6. In dit jaar werd ook besloten, dat het welbehagen des Heeren door Zijn hand gelukkiglijk zou voortgaan; dat Hij, ten spijt van al de tegenstand die de hel of de aarde tegen Hem verwekken mocht, in Zijn onderneming voorspoedig zou zijn. Tot dit einde verbond Hij Zich, dat Zijn hand zou zijn over den Man van Zijn rechterhand, over 's mensen Zoon dien Hij Zich gesterkt had; dat Hij Zijn vijanden zou stellen tot een voetbank Zijner voeten; dat Hij koningen zou verslaan ten dage Zijns toorns, en plagen al degenen die Hem haten. Vele andere dingen zou ik kunnen noemen, welke in dit jaar van voorverordining van onze verlossing verricht zijn, maar indien ik mij hier wilde uitbreiden, dan mocht ik alles wat in de volgende jaren behandeld is voorgekomen, omdat al wat in dezelve is voorgevallen, in dit eerste jaar van de verlossing vastgesteld en bepaald geworden is.

B. Daarom ga ik over tot een tweede jaar der verlostten, en dat is het jaar van onze verlossing door verkrijging of verwerving. Onder welk tijdsbestek ik vervat, de gehele tijd in welke de Zoon Gods in onze natuur omgewandeld heeft, totdat Hij in heerlijkheid is opgevaren. Dit was het jaar van het welbehagen des Heeren, waarnaar de gelovigen van het Oude Testament zo verlangd hebben; dit was de dag die Abraham van verre gezien heeft, en waarover hij verblijd geweest is. Vraagt gij: Wat zijn de verrichtingen van dit jaar geweest? Ik antwoord: Daar zijn grote, ja wonderlijke en ontelbare dingen in dit jaar gebeurd. Ik zal maar enige weinige daarvan noemen.

1. In dit jaar is de grote God mens geworden; 'Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond' (Johannes 1:14). O mijne vrienden! wat dunkt u van deze wonderlijke tijding? Zijn uw zielen daarover nooit bewogen geweest? Wat gij er ook van denken mocht, de grote apostel der heidenen, Paulus, spreekt er nochtans van als een zaak van de hoogste verwondering (1 Timótheüs 3:16): 'En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees', en de hemel achtte het een zaak van zo grote aangelegenheid, dat zodra dit jaar begon, een engel van den troon der heerlijkheid werd afgevaardigd, om dit aan de herders bekend te maken, zeggende: 'Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids' (Lukas 2:10-11). En terstond begon een menigte van het hemelse heirleger een lofzang aan te heffen, en uit te roepen: 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen' (Lukas 2:14). De morgensterren zongen tezamen vrolijk, uitroepende: Ere zij God in de hoogste hemelen, toen de grondsteen van onze verlossing gelegd werd. O mijne vrienden! laten hemel en aarde, engelen en mensen, zich verwonderen over hetgeen God voor ons gedaan heeft! De grote Schepper is een mens, ja een schepsel geworden; de Oude van dagen een kind en is uit een vrouw geworden! Hier is een verborgenheid van wijsheid, genade en liefde, die ons mag doen uitroepen: 'O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!' (Romeinen 11:33).

2. In dit jaar heeft de grote Wetgever, wiens wil voor engelen en mensen een wet is, Zichzelven gewillig onderworpen onder Zijn eigen wet, en dat voor en in de plaats van rebellen, die Zijn wet geschonden en Zijn gezag versmaad hadden (Galaten 4:4-5): 'Wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden'. O mijne vrienden! heeft ooit de wet zulk een onderdaan gehad? Nee, nee, hier is de grote

Schepper geworden onder de wet, die aan het schepsel gegeven is; hierom is het, dat Zijn gehoorzaamheid aan de wet, aan dezelve een heerlijkheid toebrecht die zij tevoren nooit gehad heeft, en welke de gehoorzaamheid van mensen of engelen, hoewel die nog zo volmaakt mocht wezen, nooit gedaan kon hebben. ‘De HEERE had lust aan hem om Zijner gerechtigheid wil; Hij maakte de wet groot en heerlijk’ (Jesaja 42:21, gelijk de Engelsen lezen).

3. In dit jaar is God, boven allen te prijzen in eeuwigheid, een vloek geworden; en Hij, Die te rein van ogen is dan dat Hij het kwade zou zien, zonde gemaakt. ‘Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons’ (Galaten 3:13). ‘Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem’ (2 Korinthe 5:21). O zijn dit geen wonderlijke en aanmerkelijke gebeurtenissen? Zal het niet ‘van Jakob gezegd worden en van Israël, wat God gewrocht heeft?’ (Numeri 23:23).

4. In dit jaar is een eeuwige gerechtigheid aangebracht, tot rechtvaardiging van goddeloze zondaren. O mijne vrienden! de zonde is terstond op de val van Adam, door de verbreking van het eerste verbond, in de wereld gekomen, en op datzelfde ogenblik is de gerechtigheid geheel uit de wereld gegaan, zodat er niemand rechtvaardig was, zelfs niet tot één toe. Maar in dat jaar heeft Christus, de Zoon Gods, die wederom door Zijn gehoorzaamheid tot den dood toe, in de wereld gebracht; ‘want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest’ (Romeinen 8:3-4).

5. In dit jaar heeft God de grondslag van een genadetroon, en van het huis der goedertierenheid dat eeuwiglijk gebouwd zal worden, in gerechtigheid en in gericht dadelijk gelegd. God bedoelde een nieuw huis van goedertierenheid op te richten, op de puinhopen van het verbroken verbond der werken, voor arme, ellendige zondaren; en van dit gebouw is Christus Zelf de eerste Steen (Jesaja 28:16): ‘Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten’. Het is waar, de Joodse bouwlieden hebben deze Steen verworpen, maar God heeft Hem tot een Hoofd des hoeks gemaakt, en een ander fundament kan niemand leggen. ‘Dit is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen’ (Psalm 118:23).

6. In dit jaar is het voorhangsel in de tempel gescheurd van boven tot beneden, en de weg tot het heiligdom openbaar gemaakt door het bloed van Jezus. Terstond op de val is de deur van toegang tot God en de heerlijkheid gesloten geworden, voor Adam en al zijn nakomelingen; dit werd te kennen gegeven door de cherubim met het vlamig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om de weg te bewaren van den Boom des levens. Maar door het bloed van Jezus is een verse en levende weg geopend en ingewijd; en langs deze weg mogen wij toegaan met vrijmoedigheid. ‘Ik ben de Deur’, zegt Christus, ‘indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden’ (Johannes 10:9).

7. In dit jaar is de zonde verzegeld, en de overtreding gesloten en geëindigd in een weg van voldoening, zodat de laatste kwadrantpenning van schuld, die wij aan Gods rechtvaardigheid schuldig waren, door des Verlossers bloed betaald geworden is. Dit betuigde Christus met Zijn stervende woorden, wanneer Hij uitriep: het is volbracht! en het hoofd buigende, den geest gaf. En op Christus’ uitspreken van dat woord, is de zonde veroordeeld geworden in het vlees van den Zoon Gods, en het handschrift dat

tegen ons was, namelijk onze schuldbrief aan de Goddelijke rechtvaardigheid, uitgewist, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende.

8. In dit jaar is het verbond der genade, of het Testament van Christus, bevestigd en verzekerd door Zijn bloed (Daniël 9:27): 'Hij zal velen het verbond versterken', het Testament is nu, sinds de dood van de Testamentmaker, vast en krachtig, gelijk de apostel redeneert (Hebreeën 9). De dood en het bloed van Jezus hebben aan Zijn laatste wil of Testament, dat in deze gezegende Bijbel vervat is, zulk een kracht gegeven, dat wij, om de goederen van dat Testament, met vrijmoedigheid mogen komen tot den troon der genade, zelfs met volle verzekering des geloofs.

9. In dit jaar zijn het slachtoffer en het spijsoffer opgehouden, is de Mozaïsche huishouding afgeschaft, en al de schaduwen van de Joodse ceremoniën zijn gevloeden, naardien Christus, het lichaam van die allen, gekomen is. Maar om mij met geen bijzonderheden verder in te laten; in dit jaar is de Vorst des levens voor onze schuld gevangen gezet, gestorven en onder de macht des doods gekomen voor een tijd. In dit jaar is Hij gerechtvaardigd in den Geest, en uit de angst en het gericht weggenomen, en ten volle van onze schuld ontslagen, die Hij op Zich genomen had te betalen. In dit jaar 'is Hij krachtiglijk bewezen de Zon Gods te zijn, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden' (Romeinen 1:4). In dit jaar is God verklaard geworden een bevredigd God te zijn, door de opstanding van Christus uit de doden; en voor ons een grond gelegd tot een levende hoop; ja de hoop 'ener onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt'. In dit jaar is de gehele wereld van uitverkorenen uit de doden opgewekt, in haar heerlijke Plaatsbekleder; want Hij, op den weg uit de beek gedronken hebbende, heeft het hoofd omhoog geheven in Zijn opstanding, en onze hoofden werden omhoog geheven in Hem. In dit jaar is God opgevaren met gejuich (ik meen God in onze natuur), de Heere met het geklank der bazuinen; en toen Hij opvoer in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevankelijk gevoerd, en heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja ook de wederhorigen, om bij Hem te wonen' (Psalm 68:19). O mijne vrienden! God is opgevaren in onze natuur, en zit op den troon der heerlijkheid, zodat Hij de scepter zwaait in de hemel; en Hij heeft onze natuur in de heerlijkheid, tot een zeker pand dat wij Hem zullen volgen; want het menselijk lichaam werd aangenomen omwille van het verborgen lichaam. Dus ziet gij wat een grote gebeurtenissen er voorgevallen zijn, in het jaar onzer verlossing door verwerving. O! laat dan van dit uiterste der aarde psalmen gehoord worden, over het horen van dit liefelijke geklank, zelfs tot verheerlijking van de rechtvaardigen.

C. Het derde jaar der verlostten is het jaar van de vertoonde of geopenbaarde verlossing; waardoor ik versta, het jaar van een evangelische bedeling onder een volk. Dit wordt soms in de Schriftuur een dag genaamd (Lukas 19:42): 'Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!' Vraagt men wat de grote verrichtingen zijn van dit jaar? Ik antwoord, dat er ook in dit jaar grote dingen verricht zijn, voor de verlostten. Maar eer ik tot bijzonderheden overga, moet ik u herinneren dat de verlossing in deze gelegenheid of in de openbaring daarvan aangemerkt, een zaak is die al de toehoorders van het Evangelie raakt. Hier moeten wij onze gedachten aftrekken van de besluiten der verkiezing en der verwerping, en een openbare aankondiging doen van verlossende genade en liefde in Christus, aan alle creaturen op de gehele wereld; wij moeten aan alle mensen, die uit Adam voortgesproten zijn, deze goede tijding boodschappen, dat God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonde hun niet toerekenende; dat hun de

beloften toekomen, en hun kinderen en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal door het geklank des Evangelies. O mijne vrienden! de verborgen dingen zijn voor den Heere, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen; laat daarom dit verborgen besluit van verkiezing of verwerping voor God; wilt toch in Zijn voorrecht niet treden, maar luistert naar de geopenbaarde dingen, naar de dingen die in het licht gebracht zijn door het heerlijke Evangelie, want die zijn voor u. Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden; grijpt het daarom aan met de grootste vrijheid door het geloof; het is geen vermetelheid, datgene aan te nemen, hetwelk God verklaart ons en onze kinderen toe te komen.

Dit nu vooraf gezegd hebbende, kom ik u een verhaal doen van enige van die grote dingen, welke in dit jaar van de geopenbaarde verlossing verricht zijn, welke gij en ik op dit ogenblik genieten; gij in het horen en ik in het prediken. De grote dingen die in dit jaar gedaan zijn, zijn zovele, dat ik dezelve alleen kan aanwijzen.

1. In dit jaar is het volk dat in duisternis wandelde een groot licht opegaan, en over degenen die in het land van de schaduwen des doods woonden, is een licht opgegaan. O! is dit geen stof van dankzegging en lof, dat dit heden het voorrecht is van Schotland? De tijd is geweest, dat de dikke duisternis van heidense en antichristelijke dwaling en afgoderij over ons land verspreid was, maar de Opgang uit de hoogte heeft ons bezocht, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht. De tempel Gods is geopend, en de ark Zijns verbonds kan nu gezien worden; het voorhangsel is gescheurd, en het bewindsel des aangezichts is verslonden, ik meen, ten aanzien van de voorwerpelijke openbaring, en de verborgenheden die van alle eeuwen verzwegen waren, zijn nu geopenbaard.

2. In dit jaar is een genadetroon, en een genade-vierschaar opgericht, en aan een iegelijk vrijheid vergund die zichzelf veroordeeld vindt in de vierschaar der consciëntie of der wet of der rechtvaardigheid, om zijn zaak daar te brengen bij appel, hetwelk doende, hij verzekerd mag zijn genade te vinden om geholpen te worden te bekwaamer tijd. O mijne vrienden! neem dan kennis van uw eigen voorrecht. Zegt gij inwendig in uw gemoed: 'Indien God de ongerechtigheden gadeslaat, naar de strenge eis van de wet, dan kan ik niet bestaan, o ik ben alreeds veroordeeld, en Gods toorn vervolgt mij?' Wel, ik zeg u voor een zekere waarheid, dat de vierschaar der genade voor u open staat, en dat, indien gij uw zaak daarin wilt overbrengen, al is die nog zo wanhopig, die dan gewonnen is; want al de handelingen en besluiten van dit hof of deze vierschaar zijn handelingen van genade, handelingen van vergeving en vergetelheid; want de naam van Hem Die op den troon zit, is de HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid; Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft' (Éxodus 34:6-7). 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg', zegt Hij, 'om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet' (Jesaja 43:25).

3. In dit jaar zijn de stormrammen opgericht tegen de poorten der hel, tegen de dwaling, de onwetendheid, het ongeloof, het atheïsme, de hoogmoed, de onheiligheid, de zorgeloosheid en dergelijke kwaden. Deze zijn de sterkten van satans koninkrijk, waardoor hij de zondaren in zijn dienst verzekerd houdt. Maar nu worden door de bediening van het Evangelie, Gods batterijen tegen dezelve opgericht, al de ordonnantiën van het Evangelie zijn daar tegen geschikt, maar in het bijzonder de prediking van het Woord, om die sterkten terneder te werpen (2 Korinthe 10:4): 'De wapenen van onzen krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten', enz.

4. In dit jaar zijn de fonteinen van de grote afgod van Gods liefde jegens een verloren-gaande wereld, opgebroken; ik meen Zijn liefde in het zenden van Zijn eniggeboren Zoon, tot het heerlijke werk van onze verlossing (Johannes 3:16): 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'. Wat is het grote werk van de dienaren des Evangelies anders, dan aan zondaren te vertonen de uitnemendheid van deze grote goedertierenheid, opdat de mensenkinderen toevlucht mogen nemen onder de schaduw Zijner vleugelen?

5. In dit jaar openbaart en brengt God Zijn gerechtigheid en Zijn heil nabij, zelfs tot de stijven van hart, en die verre van de gerechtigheid zijn (Jesaja 46:12-13): 'Hoor naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid'. O mijne vrienden! wij verkondigen het u, voor een goede tijding in dit jaar, 'dat Hij Die geen zonde geleend heeft, zonde voor ons gemaakt is, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem; en dat Hij het einde der wet geworden is, tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft' (2 Korinthe 5:21 en Romeinen 10:4).

6. In dit jaar schudt de Boom des levens, Die in het midden van het Paradijs Gods is, Zijn vrucht af, welke is tot spijs, en Wiens bladeren zijn tot genezing der heidenen. O! hoe menige rijpe vrucht en genezend blad van heilzame leringen zijn in deze zelfde plaats afgevallen! Gelukkig degenen die door de hand des geloofs dezelve verzameld en toegepast hebben. Gij die nog niet verzameld hebt, o! valt toch aan het werk, vergadert en leest nog op in het veld van onze gezegende Boaz, onze Nabestaande en Verlosser, en gij zult Zijn vrucht bevinden uw gehemelte zoet te zijn; en Zijn woorden zullen, wanneer gij die opeet, tot vreugde en blijdschap van uw hart zijn.

7. In dit jaar is de ladder Jakobs gesteld te Bethel, langs welke wij ten hemel kunnen klimmen, en die heerlijkheid en gelukzaligheid weder krijgen, waaruit wij door de zonde van de eersten Adam gevallen zijn. Het Evangelie wijst ons het pad des levens aan; een ladder, langs welke wij tot die gewesten van gelukzaligheid en heerlijkheid die daar boven zijn, mogen opklimmen; en het onderste van deze ladder van gemeenschap, staat voor ieders voeten, hem als ware het nodigende, het voordeel daarvan te nemen. 'Ik ben', zegt Christus, 'de Weg, de Waarheid en het Leven' (Johannes 14:6). 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden' (Johannes 10:9).

8. In dit jaar komt de zuivere rivier van het water des levens voort, van onder den troon Gods en des Lams, en loopt zelfs in de straten van de stad Gods, ik meen van de zichtbare Kerk; en een stem van den hemel roept: 'Die wil, neme het water des levens om niet' (Openbaring 22:17). 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk' (Jesaja 55:1).

9. In dit jaar zijn de deuren van Gods wijnhuis geopend, en het manna valt rondom het leger van de zichtbare Kerk. 'Hij maakt allen volken een vetten maaltijd, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn' (Jesaja 25:6). En zo is dit jaar die Schriftuur vervuld, welke wij vinden in Spreuken 9:1-5).

10. In dit jaar zijn de poorten van de vrijstad wijd open gezet, de wegen en toegangen tot dezelve aangewezen, de struikelblokken uit de weg geruimd en verloren zondaren, die onder een arrest van de wet en van Gods rechtvaardigheid zijn, toegeroepen: 'Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt; neemt de toevlucht tot deze voorgestelde hoop'. In dit jaar zijn de deuren van de gevangenis

open gezet, en wordt de gevangenen toegeroepen: Kom tevoorschijn, en hun die in duisternis zitten: Maak u op! In dit jaar is een iegelijk een recht tot de hemel en het eeuwige leven in handen gegeven, met een uitdrukkelijk bevel van God, om het voordeel daarvan te nemen door het geloof; onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben. In dit jaar is de laatste wil of het testament van Christus geopend, opdat een iegelijk, uit kracht van hetzelfde, de erfmakingen daarvan zich toe-eigenen mocht. O, 'laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van ons schijne achtergebleven te zijn' (Hebreeën 4:1). Dus ziet gij enige van de grote dingen, die er in dit jaar gedaan zijn.

D. Ten vierde, een ander aanmerkelijk jaar van de verlost, is het jaar van de toegepaste verlossing, onder hetwelk begrepen kan worden de gehele tijd van de bekering van de mens af, tot zijn dood toe. In dit jaar wordt hetgeen van den Vader verordineerd, van den Zoon verworven, en in het Evangelie vertoond of geopenbaard is, toegepast en krachtdadig gemaakt. Vraagt gij dan, welke grote dingen er voor de verlost gedaan zijn in dit jaar? Ik antwoord:

1. Dat er gewoonlijk in het begin van dit jaar, enige donderslagen van Sinai gehoord worden, waardoor de arme ziel, die vast te slapen lag aan de oever van Gods toorn, ontwaakt wordt om haar gevaar te zien. Het arme vat der barmhartigheid was onder de macht van de zonde en de satan, zich vrede belovende, hoewel het naar het goeddunken van zijn hart wandelde, en zich verschool tegen de toorn achter het scherm van de algemene barmhartigheid of van een wettische gerechtigheid of dergelijke. Maar een storm van hagel, ik meen van verschrikkingen van de wet, komt zijn toevlucht tot leugens wegvagen, en zijn vijgenbladeren waarmee hij zich dekter, ganselijk wegwaaien. En hierop begint de mens, die tevoren van de zaligheid meende verzekerd te wezen, uit te roepen met de stokbewaarder: Wat zal ik doen, opdat ik zalig worde? Hij bevindt zich volgens de wet een man des doods, en alreeds veroordeeld te zijn. Ja, niet alleen wettisch dood maar geestelijk dood te zijn, onder de macht van de zonde en de satan, en zijn banden zo sterk, dat noch hij zelf, noch alle geschapen macht, machtig is dezelve los te maken. En dit vervult hem met zulk een angst en kwelling van het gemoed, dat hij zelfs radeloos wordt en niet weet wat te doen. O! 'tot wien', zegt hij, 'zal ik vlieden om hulp, en waar zal ik mijn heerlijkheid laten?' (Jesaja 10:3). O! of ik in hemel of op aarde een toevlucht wist, waar ik mij tot verschuiling mocht kunnen heen begeven!

2. In het begin van dit jaar, wordt de dode ziel tot een nieuw geestelijk leven opgewekt: 'En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden' (Éfeze 2:1). De grote Verlosser, Die het leven heeft in Zichzelf, en hetzelfde genomen heeft om het uit te delen onder de mensen, ja ook aan de wederhorigen, komt tot des zondaars graf van zonde, waarin hij begraven ligt, en roept hem toe, gelijk Hij aan Lazarus deed: O zondaar! kom uit! en terstond worden de grendelen van de geestelijke dood verbroken, de banden van de dood ontbonden, en de wet des Geestes des levens in Christus Jezus komt in hem, waardoor hij 'vrijgemaakt wordt van de wet der zonde en des doods' (Romeinen 8:2).

3. In het begin van dit jaar opent de Verlosser de ogen van de blinde zondaar; het arme schepsel was door de satan, den god dezer eeuw, zodanig verblind, dat hoewel het licht van de Zon der gerechtigheid op en rondom hem scheen in een evangelische bediening, hij het echter niet aanschouwde. De vijand had met hem gedaan, gelijk de Filistijnen met Simson deden, namelijk zijn ogen uitgegraven; maar nu komt de heerlijke Verlosser met Zijn ogenzelf, en raakt de ogen van het verstand aan,

waardoor de blinde ogen geopend worden. ‘God Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, schijnt in het hart, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus’ (2 Korinthe 4:6). En dus wordt de ziel overgebracht uit de duisternis in een wonderbaar en verbazend licht; en nu begint zij de dingen met een ander oog te aanschouwen. En op het eerste gezicht dat zij van Christus ontvangt, wordt zij zelfs verbaasd en verblijd, en roept uit: O! dit is mijn rust tot in eeuwigheid; hier zal ik wonen, want ik heb ze begeerd; ik heb rust gezocht, maar kon die niet vinden, maar nu heb ik ze gevonden. ‘Naar Hem zullen de heidenen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn’ (Jesaja 11:10). Voormaals kon ik gedaante noch heerlijkheid in Hem zien, waarom ik Hem begeerd zou hebben, maar nu zie ik dat Hij blank en rood is, en de banier draagt boven tienduizend.

4. In het begin van dit jaar wordt de mens overgebracht in het Koninkrijk der hemelen, zelfs hier op aarde; hij komt in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Het Koninkrijk Gods wordt in de ziel opgericht, en de zonde en het eigen ik worden van de troon afgezet. De heerlijke Verlosser, Die de HEERE der heirscharen is, doet door de kracht van Zijn eeuwigen Geest, Zijn intrede door de eeuwige poorten van de ziel, zeggende: Deze ziel is de Mijne; zij is Mij gegeven van den Vader; Ik heb haar door Mijn bloed gekocht en verlost. Gij zonde, satan en eigen ik, geef daarom uw heerschappij over, en laat de ziel met al haar krachten en vermogens onder Mijn gebied komen. Dus bindt Hij de sterkgewapende, en berooft hem van zijn vaten. De batterijen van het Evangelie en deszelfs ordonnantiën, worden in de hand des Geestes zó wel bestuurd, dat de sterkten van de satan en de hoge overleggingen van de ziel, voor de voeten van de heerlijke Verlosser neervallen. En iedere gedachte van het hart wordt gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van den oversten Leidsman der zaligheid. En zo wordt de ziel een vrijwilliger in de dienst van Christus.

5. In het begin van dit jaar wordt de afgedwaalde verloren zoon weer thuis gebracht. De wonderlijke vraag wordt beantwoord: Hoe zal Ik u onder de kinderen stellen, die was heen gereisd in een vreemd land? En de Vader is met het gehele huisgezin vrolijk en verblijd dat hij wedergekomen is; en zodra is hij niet over zijns Vaders dorpel getreden, of zijn vuile klederen worden uitgetrokken, en hem wordt het beste kled van den Zone Gods aangedaan, waardoor hij gelijk wordt gemaakt aan de Zoon van zijn Vader; hetwelk mij ook leidt om u te zeggen, dat in dit jaar het recht der wet zodanig vervuld wordt in de schuldige zondaar, die in Gods vierschaar en in die van zijn eigen consciëntie veroordeeld stond, dat er nu voor hem geen verdoemenis is; maar dat hij nu het hoofd met vrijmoedigheid kan opheffen en zeggen: ‘Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is’ (Romeinen 8:33-34).

6. In het begin van dit jaar, wordt de koning Salomo gekroond en getrouwd; daar wordt een huwelijk getroffen en gesloten tussen den Vorst des levens en een erfgenaam der hel. In het voorgaande jaar werd het huwelijksvoornemen afgekondigd, zeggende: Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden; en in dit jaar geeft de bruid haar toestemming tot het huwelijk, zeggende: Ik ben des HEEREN; en die dag dat de bruid haar toestemming geeft, rekent de Bruidegom de dag Zijner kroning te zijn. ‘Gaaf uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, den koning Sálomo, met de kroon waarmede hem zijn moeder kroonde op den dag der vreugde zijns harten’ (Hooglied 3:11).

7. In dit jaar vindt de arme ziel de parel van grote waarde, in de akker of het veld van het Woord, waardoor zij voor eeuwig verrijkt wordt. Zij bespeurt een mijn van

onnaspeurlijke rijkdom van genade, van wijsheid, gerechtigheid en heerlijkheid; en matigt dit alles als haar eigendom zichzelf toe, op de vergunning die daarvan gedaan is in het Woord of in de getuigenis van God, in welke Hij ons dat eeuwige leven geeft, hetwelk in Zijn Zoon is. In dit jaar verzegelt de ziel dat God waarachtig is, het als een getrouw woord en aller aanneming waardig achtende, en daarin berustende dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken. In dit jaar gaat de ziel in het heiligdom, door het bloed van Jezus, en in een staat van gemeenschap met God, in Zijn licht, in Zijn leven en in Zijn liefde, en wordt in staat gesteld om te kunnen zeggen: ‘En deze onze gemeenschap is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus’ (1 Johannes 1:3). In dit jaar wordt het vat der barmhartigheid als een vuurbrand uit het vuur gerukt en gehangen aan de nagel, geslagen in een vaste plaats, vanwaar al de machten der hel niet in staat zullen zijn het wederom af te kunnen rukken; want ‘noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel, zal ons kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere’ (Romeinen 8:38-39). In dit jaar is de grondslag van een nieuwe tempel gelegd, voor God om in te wonen: ‘Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont?’ (1 Korinthe 3:16). In dit jaar wordt de rank van de oude Adam afgesneden, en in de ware Wijnstok, de Plant van naam ingeënt. En zij die leden van de satan waren, worden leden van Christus gemaakt, het hoofd behoudende, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijke wasdom. Dus ziet gij wat grote dingen er gedaan worden, zelfs in het begin van dit jaar van de toegepaste verlossing.

Nu zou ik u hier ook kunnen bepalen, dat de Verlosser in de voortgang van dit jaar vele grote dingen voor de verlostten doet. Het grote werk van het overige gedeelte van dit jaar is, om het goede werk van heiligmaking, dat begonnen is, te bevorderen in hun zielen, waardoor zij meer bekwaam gemaakt worden voor het jaar des eeuwigen levens en der heerlijkheid; tot welker einde Hij hen oefent met een grote verscheidenheid van bedelingen, zowel ten aanzien van de uitwendige als de inwendige mens. Soms met gezondheid, soms met krankheid; soms met voorspoed, soms met tegenspoed; soms streelt Hij en soms slaat Hij. Soms schijnt de lamp des Heeren boven hun hoofd en dan aanschouwen zij de heerlijkheid des Heeren, en soms gaan zij zwart daar heen, niet van de zon, uitroepende: Och! of ik wist waar ik Hem vinden zou! Soms drukt Hij ze door honger en dorst, en op andere tijden zalft Hij hun hoofd met olie, en maakt dat hun beker overvloeit. Soms rijden zij op de hoogte van Jakob, en op andere tijden gaan zij zwaarlijk voort, gelijk de wagens van Farao. Soms worden zij gedompeld in een gracht van zonden, zodat hun eigen klederen van hen gruwen, en op andere tijden neemt Hij ze van tussen de twee rijen van stenen, en maakt ze als de vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud. En op deze wijze wordt het overige van dit jaar doorgebracht. Door al deze verscheidenheid van bedelingen doet Hij de ziel steeds vorderen in genade en heiligheid, totdat zij rijp is voor de heerlijkheid, volgens Zijn belofte: ‘Dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn’ (Romeinen 8:28). Tot dusverre van het vierde jaar van toegepaste verlossing.

E. Nu kom ik tot het vijfde of laatste jaar, en dat is het jaar van de voltrokken verlossing; en dit is een eeuwigdurend jaar, dat nooit geëindigd wordt. Al de voorgaande jaren zijn alreeds, ten aanzien van iedere gelovige, maar dit jaar is nog niet gekomen; maar het nadert sterk. Zie, Ik kom haastelijk, zegt de Heere; en daarom mag ik ook zeggen: Heft uw hoofden op, gelovigen, want het jaar, de dag van uw verlossing, is nabij. Het jaar nu van de volmaakte of voltrokken verlossing, heeft een tweërlei tijdsbestek; het ene in de dood, en het andere in de opstanding of de dag van Christus' tweede komst.

Vraagt men wat er gedaan wordt voor de verlost des Heeren in de dood? Ik antwoord:

1. In het begin van dit jaar wordt de Jordaan gekliefd, en de wateren van dezelve lopen van alle zijden weg, opdat de verlost des Heeren een vrije doortocht hebben tot het beloofde land der heerlijkheid. Ach, arme gelovigen! gij hebt menige droevige gedachten omtrent uw overgang, of niet misschien de wateren van de Jordaan des doods u verzwelgen zullen; maar vreest niet, want zodra gij uw voet aan de kant van deze rivier zet, zult gij de ark Gods voor u zien, en de grote schare van uw medereizigers aan de overzijde, en niets dan een droge grond tussen u en hen, daar niet het minste gevaar in is.

2. In het begin van dit jaar komt Christus, volgens Zijn belofte (Johannes 14:23), om Zijn verlost te ontvangen in de heerlijkheid, opdat waar Hij is, zij ook mogen zijn. En wanneer Hij komt, zo komt Hij met de sleutelen der hel en des doods in Zijn hand, zeggende: Vreest niet, Ik leef en ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid; Ik ben Heer en Meester van de dood; Ik open het graf en sluit hetzelfde naar Mijn welgevallen; Ik heb u van het geweld der hel verlost en vrijgemaakt van de dood; ja Ik heb de dood en het graf verslonden en daarom: Vreest niet.

3. In het begin van dit jaar verhuist de gelovige uit zijn lemen hut, naar een huis, niet met handen gemaakt maar eeuwig in de hemelen. Gij betaalt mogelijk, gelovigen! zeer duur uw verblijf in deze lemen hut; want wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; maar hebt goeden moed, gij zult eerlang een betere woning hebben, alwaar al de rente die gij betalen zult, niet anders zijn zal, dan het zingen van Halleluja's aan de heerlijke Verlosser en u te verenigen bij die hemelse rei: 'De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam, in alle eeuwigheid' (Openbaring 7:10).

4. In het begin van dit jaar gaat de gelovige naar zijn slaapstede om te rusten, totdat hij in de morgenstond van de opstanding ontwaken zal. De arme mens heeft zich de ganse dag afgemat, en zijn dag is mogelijk zestig, zeventig of honderd jaren lang geweest, maar eindelijk ontslaapt hij in Jezus. Hij heeft misschien met Job vele moeilijke dagen en nachten gehad, zodat zijn bed hem geen rust kon geven, noch zijn slaapstede hem vertroosten; maar dit jaar gaat hij de vrede in, rust op zijn slaapstede, slaapt op een zachte peluw, ontslaapt in Jezus, en legt zijn hoofd neer in de warme schoot van Zijn Zaligmaker, alwaar hij, zonder de minste storing van de aarde of de hel, vast blijft slapen, totdat die stem van de hemel komt: 'Waakt op en juicht, gij die in het stof woont' (Jesaja 26:19).

5. In het begin van dit jaar wordt de gelovige tot zijn eigen volk vergaderd, namelijk tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen. Daar wordt van Jakob gezegd, als hij stierf, dat hij 'zijn voeten tezamen legde op het bed, en dat hij verzameld werd tot zijn volken' (Genesis 49:33). Een wonderlijke uitdrukking, zeker! Jakob was, toen hij stierf, in het midden van zijn kinderen en had een aanzienlijke familie van kinderen en kindskinderen rondom zich. Hij stierf in ere, alsook in gunst

en hoogachting bij de koning van Egypte, en dus mocht men denken dat hij van zijn volk scheidde; maar nee, het wordt genaamd een verzameling tot zijn volken, omdat de dood hem tot een veel beter gezelschap bracht, namelijk tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen. Het gehele gezelschap hier boven is de eerstgeborene, omdat ieder erfgenaam is en niemand de erfenis mist te ontvangen. Kortom, om over vele bijzonderheden niet uit te breiden, in het begin van dit jaar legt een gelovige het lichaam der zonde af, hetwelk hem zo gebukt deed gaan, en wordt volmaakt in heiligheid gesteld, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks. In dit jaar legt de gelovige de sterfelijkheid af, doet de onsterfelijkheid aan, en komt tot de bezitting van dat eeuwige leven, hetwelk even eeuwig duren zal als het leven Gods. In dit jaar verlaat een gelovige de woestijn van deze wereld, zegt dezelve voor eeuwig vaarwel, en komt tot zijn eigen vaderland, tot de erve der heiligen in het licht. Hij was tevoren een vreemdeling en een reiziger, maar nu komt hij tot zijn eigen woning. In dit jaar wordt zijn strijd tegen de zonde, de satan en de wereld geëindigd, en keert hij uit het veld terug als een heerlijk overwinnaar, met een palmtak van overwinning in zijn hand, zingende dat triomflied: 'Gode zij dank, Die mij de overwinning geeft door Jezus Christus mijn Heere' (1 Korinthe 15:57). In het begin van dit jaar eindigt hij zijn loop, en komt tot het wit, tot den prijs der roeping Gods die van boven is; hij komt tot het einde zijns geloofs en zijn hope, namelijk de zaligheid van zijn ziel, in de volle en onmiddellijke gemeenschap van God voor eeuwig. In dit jaar neemt alle afstand en duisternis een einde en het eeuwige licht begint. Nu zullen geen wolken van verlaten zijn hemel meer verdonkeren, tot in alle eeuwigheid; nu zal de Heere zijn eeuwig licht wezen, en zijn God tot zijn sierlijkheid; de Heere de almachtige God en het Lam, zijn het licht van die plaats. In dit jaar verlaat een gelovige de bijzettafel van de ordonnantiën, het Woord en de sacramenten in de strijdende kerk, en gaat aanzitten aan de hoge tafel, met Abraham, Izak en Jakob; ja hij drinkt van de vrucht van de nieuwe Wijnstok, met Christus in het Koninkrijk der hemelen. Met één woord, in dit jaar worden al de zuchtingen, tranen en droefenissen van een gelovige geëindigd, en hij begint zijn gezangen en gejuich: 'De vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeren met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden' (Jesaja 35:10).

Betrekkelijk het andere tijdsbestek van dit jaar, namelijk de opstanding, daarin doet de Verlosser ook grote dingen voor Zijn verlostten. Ik zal onder velen deze weinigen maar noemen.

1. In dit jaar brengt de Verlosser de zetel van Zijn rijk over van de hoogste hemelen, tot de wolken die boven ons hoofd zijn; 'Zie, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien' (Openbaring 1:7). O! met wat een Koninklijke luister en heerlijkheid zal Hij verschijnen, wanneer Hij nederdaalt van de hemel met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods, en wanneer Zijn witte troon omringd zal wezen met tien duizend maal tien duizenden, en duizend maal duizenden! Dit jaar zal de zichtbare gestalte van de natuur uit de hengsels gelicht worden, en deze aarde, die een toneel van zovele zonden geweest is, verbranden. 'De dag des Heeren zal komen, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbij gaan; en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden' (2 Petrus 3:10) en (vers 12): 'Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de

elementen brandende zullen versmelten!’ O, met wat een ontzagelijke plechtigheid zal de tweede komst van de grote Verlosser vergezeld zijn!

2. In dit jaar zal God Zijn maaiers uitzenden, om het veld van deze wereld te maaien, ik meen de heilige engelen; en deze zullen dezelve zo schoon afmaaien, dat zij niet één enkele mens, die van Adam voortgesproten is, zullen achterlaten. O nee, zij zullen allen vergaderd worden voor Christus’ rechterstoel. De dood en het graf zullen hun roof, die zij verslonden hebben, opgeven; de zee zal haar doden opgeven, en de aarde zal haar doden opgeven. Uw hoofd, gelovige! zal in dit jaar uit de gevangenis van het graf verhoogd worden. God zal het kabinet openen, en Zijn eigendom en Zijn kleinodiën voortbrengen voor het oog van mensen en engelen, waarvan ieder blinken zal gelijk de zon, in het Koninkrijk Zijns Vaders. In zoverre dat Christus Zelf wonderbaar zal zijn in Zijn heiligen; wanneer zij van het schuim der zonde en der sterfelijkheid gezuiverd zullen zijn, dan zullen zij blinken als de glans des uitspansels, en gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk; want onze vernederde lichamen zullen het heerlijke lichaam van Christus gelijkvormig gemaakt worden.

3. In dit jaar zal dit sterfelijke de onsterfelijkheid aandoen, en de dood zal verslonden worden tot overwinning. Ja al de verstrooide kleinodiën en leden van Christus, zullen tezamen vergaderd worden tot Hem; Hij zal de aarde roepen, van den opgang der zon tot aan haar ondergang, zeggende: ‘Verzamelt Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande’. O wat een glansrijk hemelgesternte zullen zij uitmaken, wanneer zij allen gezien zullen worden te staan aan de rechterhand van Christus, in witte kleding, met de drie dubbele kroon van heerlijkheid, blijdschap en gerechtigheid op het hoofd, zijnde zij een schare die niemand tellen kan!

4. In dit jaar zullen de oprechten heersen over de goddelozen; het toneel van deze wereld zal geheel veranderd en gans omgekeerd worden. De hovaardige goddelozen, die de arme gelovigen versmaden om ze bij de honden hunner kudden te stellen, zullen als een gezelschap van bevende misdadigers voor Christus’ vierschaar staan om hun vonnis af te wachten, terwijl de arme gelovigen die van hen veracht waren, met Christus als bijstanders zullen zitten op Zijn troon, Hem prijzende in al Zijn rechterlijke handelingen. Weet gij niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? Ja, weet gij niet dat zij de engelen oordelen? En dan zal die Schriftuurplaats haar volkomen vervulling hebben, welke wij vinden in Psalm 129:5-8.

5. In dit jaar zal Christus Zijn verlostten belijden voor Zijn Vader en voor Zijn engelen, welke Hem hier beleden en erkend hebben voor de mensen, zeggende: ‘Zie, Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt’; ja Hij zal ze niet alleen erkennen, maar hen ook vrijspreken van al de beschuldigingen, welke tegen hen waren ingebracht door de satan en de wereld; hun zonden zullen uitgewist worden, ‘wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren’ (Handelingen 3:19).

6. In dit jaar zal de bruiloft des Lams voltrokken worden, met de allergrootste zegepraal, zodat het gewelf des hemels als weergalmen zal, terwijl de verlostten elkaar toeroepen: ‘Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid’ (Openbaring 19:7). Dan zal dat woord zijn volkomen vervulling hebben (Psalm 45:15-16): ‘In gestikte klederen zal zij tot den Koning geleid worden; de jongedochters die achter haar zijn, haar metgezellinnen, zullen tot U gebracht worden. Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, zij zullen ingaan in des Konings paleis’, en bezit nemen van die tronen, welke voor hen bereid waren vóór de grondlegging der wereld. En dus zullen zij dit eindeloze jaar doorbrengen, met het Lam te volgen en te

zingen: ‘De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam, in alle eeuwigheid’ (Openbaring 5:13).

Dus heb ik u een kort bericht gegeven van het lange jaar der verlostten, hetwelk in zijn bijzondere tijdsbestekken van eeuwigheid tot eeuwigheid is; alsook een korte schets van de verrichtingen in ieder tijdsbestek. Maar het tienduizendste gedeelte kan niet gezegd worden, van hetgeen er in dezelve gedaan is en gedaan zal worden voor de verlostten des Heeren.

(4) Nu ga ik over tot het vierde hoofdstuk door mij voorgesteld, om te bewijzen dat het jaar der verlostten de blijdschap is van het hart van de Verlosser.

Ik zal hier niet bij blijven staan, aangezien dit zo duidelijk is in de tekst; gij ziet met wat vermaak en voldoening Hij er van spreekt: De dag der wrake is in Mijn hart, en het jaar Mijner verlostten is gekomen. Het jaar van de voorverordineerde verlossing was Zijn blijdschap; ziet hoe Hij dat Zelf verklaart (Spreuken 8:23,31): ‘Toen Hij van eeuwigheid af gezalft geweest was, was Hij spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermaken waren met der mensen kinderen’. Het jaar van de verworven verlossing was Zijn blijdschap; gelijk Hij verlangde om in de wereld te komen om zondaren te verlossen, zo verlangde Hij naar die dag, wanneer Hij dit volbrengen zou door Zijn dood aan het kruis. ‘Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!’ (Lukas 12:50). Het jaar van de geopenbaarde verlossing is Zijn blijdschap; met wat een blijdschap zendt Hij Zijn gezanten uit, om Zijn heil te verkondigen tot aan de einden der aarde. Het was onder de laatste bevelen, die Hij Zijn apostelen gaf vóórdat Hij ten hemel voer, dat Hij zeide: ‘Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen’ (Markus 16:15). Het jaar van de toegepaste verlossing, in de roeping en bekering van zondaren is Zijn blijdschap; hierom genaamd ‘de dag der vreugde zijns harten’. Het hart van de vader van de verloren zoon was blij, toen zijn zoon weer thuis gekomen was; en daar is blijdschap in de hemel over de bekering van één zondaar. En dan is eindelijk ook het jaar van de voltrokken verlossing Zijn blijdschap, O! met wat een blijdschap ontvangt Hij de ziel na de dood, in de woningen der heerlijkheid, die Hij voor haar bereid heeft in de hemel! ‘Ik kom weder, zegt Hij, en zal u tot Mij nemen, opdat gij zijn moogt waar Ik ben’ (Johannes 14:3). Christus staat als het ware gereed om de zielen van de gelovigen te houden in Zijn hand en armen, wanneer zij uit het lichaam verhuizen. En zo is ook de dag van volkomen verlossing, naar ziel en lichaam beiden, in de opstanding Zijn blijdschap; want Hij zal van de hemel nederdalen met een geroep van vreugde en zegepraal, en zal al Zijn leden roepen, om zich met Hem te verheugen! ‘Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij die in het stof woont, want Uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen’ (Jesaja 26:19). Dus ziet gij dat het jaar der verlostten en ieder tijdsbestek van hetzelfde, de blijdschap is van des Verlossers hart.

TOEPASSING

(5) Het vijfde of laatste hoofdstuk door mij voorgesteld was de toepassing.

Dit zal ik maar kort behandelen in twee of drie gebruiken.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

1. Ziet hier uit, dat God liefde is, gelijk Hij beschreven wordt door de apostel (1 Johannes 4:16). O! mijne vrienden, het grote oogmerk van het Evangelie en van de gehele openbaring van God en van Zijn’ wil in hetzelfde, is om u zodanige

beschouwingen van Zijn liefde te geven, als uw vijandschap tegen Hem mogen doden. Neemt nu maar eens een gezicht van dit wonderlijke ontwerp, dat de oneindige Wijsheid gemaakt heeft tot uw gelukzaligheid, door al die vijf tijdsbestekken welke ik genoemd heb, en ziet dan of dit niet een rechtmatige beschrijving is, dat Hij de liefde zelf is. Wat was het anders dan de eeuwige liefde, die onze verlossing voornam en besloot, toen wij in ons bloed lagen? Wat anders dan liefde kon dezelve verwerven met de prijs van Gods eigen bloed? Wat kon de Verlosser met Zijn gehele verwerving voortbrengen, en een vrije gift en aanbieding van Hem aan ons doen in het Evangelie, anders dan liefde? Wat anders dan de oneindige liefde kon de Geest geven, om die verlossing aan ons toe te passen, door ons die aan onze afgoden gebonden en verkleefd waren, met Christus te verenigen? Wat anders dan de oneindige liefde kon zo veel moeite doen om het goede werk te bevorderen, totdat hetzelfde voleindigd en volmaakt wordt in den dag van Jezus Christus? Mag niet de beschouwing van dit alles tezamen ons doen stil staan, als mensen die ten einde van hun verstand gebracht zijn, en uitroepen: O, de breedte en de lengte en diepte en hoogte van de liefde Gods, die de kennis te boven gaat!’ (Éfeze 3:18-19).

2. Ziet hier ook uit, dat immers God Israël goed is. Is Hij hun niet goed, wanneer het jaar van hun verlossing, beiden de verworven en de voltrokken, de blijdschap van Zijn hart is? O, hoe billijk mogen wij de getuigenis, welke God van Zichzelf geeft, bezegelen: ‘Gij zijt goed en goeddoende’ (Psalm 119:68). Zijn goedheid is zo groot, dat die niet uitgedrukt kan worden; hierom moest David uitroepen (Psalm 31:20): ‘O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen’. ‘Geen oog heeft het gezien, geen oor gehoord, en het is in het hart des mensen niet opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien die Hem liefhebben’ (1 Korinthe 2:9).

3. Ziet hier ook uit wat voor monsters van ondankbaarheid zij zijn, die onze heerlijke Verlosser lasteren en Zijn Goddelijke heerlijkheid en uitmuntendheid tekort doen, alsof Hij niet de Allerhoogste, Zelf-bestaande en onafhankelijke God, maar een minder afhankelijk wezen was. Niemand die Hem ooit op een zaligmakende wijze gekend heeft, of daar Zijn verlossing door de Heilige Geest aan zijn ziel toegepast geworden is, heeft zo verachtelijk van Hem kunnen spreken. Wij mogen dat voor de duivelen en gevallen engelen overlaten, om Hem te lasteren op wie de dag Zijner wraak gevallen is. Maar dat iemand van Adams nakomelingen, of wat meer is, dat iemand in de kerk Gods, die zich belijdt onder de verlostten te zijn, zulks doet, is een ondankbaarheid welke met geen woorden kan uitgedrukt worden. Indien de Zone Gods de natuur der engelen had aangenomen en het zaad Abrahams voorbijgegaan ware; indien Hij hun Verlosser was geweest, gelijk Hij nu hun wreker is, zouden zij wel ooit een nadelig woord van Hem gesproken of Zijn heerlijkheid verkort hebben? Nee, nee, hun lasteringen zouden in halleluja’s veranderd zijn geworden. Wat een schande en onverantwoordelijke zaak is het dan, dat iemand van Adams nakomelingen, en nog veel meer, dat zelfs meesters in Israël wiens ambt het is Hem te prijzen en te eren, zouden opstaan en die waardige naam lasteren, naar welken wij genoemd zijn, alsof Hij een mindere soort van Godheid was en niet de Allerhoogste God Zelf.

TWEEDE GEBRUIK TOT BEPROEVING

O mijne vrienden! In welk jaar bent u? Gij leeft allen onder het jaar van de geopenbaarde verlossing, maar dat kan niet bewijzen dat gij onder de verlost des Heeren zijt. De grote vraag is daarom, of het jaar van de toegepaste verlossing tot u gekomen is of niet? Gij hebt gehoord welke dingen er gewoonlijk gedaan worden in het jaar van de toegepaste verlossing; beproeft en onderzoekt dan of ze geschied zijn aan uw zielen in het bijzonder. Heeft de hagel van de berg Sinai uw toevlucht tot leugenen weggevaagd? Heeft het water uw schuilplaats zo overstroomd, dat gij in hemel noch op aarde plaats hebt kunnen vinden om u te verbergen, dan in Hem die een verberging is tegen de wind, en een schuilplaats tegen de vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land? In dit jaar worden de doden opgewekt; en daarom vraag ik u: Is de Geest des levens in Christus Jezus in uw ziel gekomen? Zo ja? dan zult gij uw leven niet vinden in uw hand, gelijk een huichelaar; maar gij zult uw leven vinden in uw hoofd, en ook zeggen: ik ben gestorven, en mijn leven is met Christus verborgen in God. In dit jaar worden de blinde ogen geopend; zo vraag ik u dan: Zijt gij ziende geworden? Kunt gij met de blindgeborene zeggen: Eén ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie? Ik zie zulk een gedaante en heerlijkheid in Christus, dat Hij in mijn ogen veel doorluchtiger en heerlijker is dan de roofbergen. Gij hebt ook gehoord dat in dit jaar het Koninkrijk Gods in de ziel opgericht wordt; ik vraag daarom: Wie voert het voornaamste gebied in uw binnenste? Wie zit op de troon van uw hart? Christus of één van zijn medevrijers? Indien Christus de troon heeft, dan zult gij het eigen ik, de zonde, de wereld en al wat met Hem in mededinging zou willen komen, als onrechtmatige indringers en vijanden behandelen, zeggende met David: 'Zou ik niet haten, HEERE, die U haten? En verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij geworden' (Psalm 119:21-22). Gij hebt ook gehoord, dat in dit jaar de verloren zoon, uit het verre land daar hij van honger verging, tot zijns vaders huis teruggebracht wordt; en daarom vraag ik u: Hebt gij uws vaders brood gegeten? Hebt gij in en door het Woord gesmaakt dat de Heere goedertieren is? Zijt gij er toe gebracht om te kunnen zeggen: 'Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten?' (Jeremía 15:16). Zo ja, dan is het jaar van uw verlossing gekomen. In dit jaar wordt de veroordeelde doodschuldige zondaar met een wetvervullende gerechtigheid bekleed; en daarom vraag ik: Hebt gij uw vuile voden afgelegd, en dat reine kleed van uw oudste Broeder aangedaan? Ik meen: hebt gij uw eigengerechtigheid als schade en drek verzaakt en u aan de rechtvaardigheid Gods onderworpen, zeggende: 'In den HEERE heb ik gerechtigheden en sterkte; in Hem zal ik gerechtvaardigd worden en mij beroemen?' (Jesaja 45:24-25). In dit jaar wordt de koning Salomo gekroond en getrouwd; zijt gij dan door het geloof uit de zonde, uit uzelf en uit de wereld gegaan, om Hem te aanschouwen met de kroon op Zijn hoofd? Heeft Zijn gadeloze schoonheid uw hart ingenomen, zodat gij moest zeggen: Ik ben des HEEREN, en zal voortaan naar Zijn naam genoemd worden? Zijt gij bereid om van nu af aan, het bed van uw hart voor hem te bewaren, en dat Hij als een bundeltje mirre tussen uw borsten vernachten zal? In dit jaar vindt de arme berooide ziel de parel van grote waarde; en daarom vraag ik u, of gij gehandeld hebt als de wijze koopman, alles verkopende opdat gij Hem mocht aankleven als uw enige rijkdom, zeggende met Paulus (Filippenzen 3:8): 'Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere?' Hebt gij voor Hem en voor de rijkdommen der genade die in Hem zijn, een hoogachting? Want

‘u die gelooft, is Hij dierbaar’ (1 Petrus 2:7). In dit jaar verzegelt de ziel, dat God in Zijn getuigenis waarachtig is; en daarom vraag ik u: Waarop grondt gij uw recht tot het eeuwige leven? Is het op Gods vergunning van hetzelfde, door Christus, in het verbond der genade? Kunt gij roemen in de hope der heerlijkheid Gods, gegrond op het blote woord van God, als één die een grote buit vindt, zeggende: ‘Dit is al mijn heil; God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen?’ (Psalm 60:8). In dit jaar gaat de ziel in het heiligdom en komt in een staat van gemeenschap met God; en daarom vraag ik u: Met wie is uw gemeenschap? Is die met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus? Indien dit zo is, dan zult gij geen gemeenschap hebben met de onvruchtbare werken der duisternis, en gij zult vervaard zijn voor de minste schijn van zonde of verzoeking tot dezelve, opdat die geen scheiding moge make tussen u en tussen uw God. In dit jaar wordt het vat der barmhartigheid, als een vuurbrand uit het vuur gerukt, en gehangen aan de nagel, geslagen in een vaste plaats. En daarom vraag ik u: waar en op wie het grote gewicht hangt van uw verlossing van de zonde, van de satan, van de hel en van Gods toorn? Legt gij het gewicht daarvan daar waar God hetzelfde gelegd heeft, namelijk op de Grondsteen die God in Sion gelegd heeft? Nog eens, in dit jaar is de grondslag gelegd van een nieuwe tempel voor God, om in dezelve te wonen; en daarom vraag ik u: Zijt gij bezorgd om de tempel zuiver te bewaren, van alles wat dezelve zou kunnen verontreinigen? De tempel Gods is heilig, en zo iemand de tempel Gods schendt, dien zal God schenden. Gij zult u benaarstigen om heilig te zijn in ziel en in lichaam en in al uw wandel. Nu zeg ik, beproeft u door deze of dergelijke vragen, of het jaar van de toegepaste verlossing gekomen is of niet.

DERDE GEBRUIK VAN VERMANING

Is het jaar van uw verlossing gekomen? Zijt dan vermaand:

1. Om het jaar uwer verlossing te gedenken, beide het jaar in hetwelk dezelve verworven, en het jaar waarin die door de kracht van Gods Geest toegepast geworden is. Aan de kinderen Israëls werd dikwijls bevolen, het jaar en de dag te gedenken, in welke God hen uit Egypte had uitgevoerd (Deuteronomium 16:1): ‘Neem waar de maand Abib, dat gij den HEERE uw God pascha houdt; want in de maand Abib heeft u de HEERE uw God uit Egypteland uitgevoerd’. Waren zij verplicht hun voorbeeldige en tijdelijke verlossing te gedenken, en zullen wij niet veel meer verplicht zijn de tijd van onze geestelijke en ware verlossing te gedenken? Het is waarlijk een tijd, die door al de geslachten van Gods Israël te gedenken is.
2. Wilt nu, op een dankdag, de lof van uw Verlosser groot maken, die het jaar uw verlossing zo grotelijks ter harte genomen heeft. De Heere heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de hand desgenen die sterker was dan hij; laat ons daarom komen en op de hoogten van Sion juichen (Jeremía 31:12-13). Wij lezen in Jesaja 24:16: ‘Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen tot verheerlijking des Rechtvaardigen’, dat is van Jezus Christus, de Rechtvaardige. Dit is een belofte van een gejuich, hetwelk op de aankondiging van het jaar der verlossing, onder de heidense volkeren van hen gehoord zou worden. Daar moest een gejuich van lof en dankzegging onder ons gehoord worden, dat aan de hemel weergalmde, over de aankondiging van het liefelijke geklank des Evangelies, hetwelk gij heden en in de voorgaande dagen gehoord hebt. O! laten dan psalmen van dit gedeelte der aarde gehoord worden. Ere, ere, ere zij Jezus Christus den Rechtvaardige! Ere zij Hem, Die hoewel Hij de Sterke God is, nochtans geworden is uit een vrouw, en mijn natuur aangenomen heeft, opdat Hij mijn nabestaande zou worden, en het recht van mijn

verlossing hebben mocht. Ere zij Hem, Die hoewel Hij de grote Wetgever is, nochtans geworden is onder de wet, opdat ik niet voor eeuwig onder de vloek en de veroordeling van dezelve zou verzinken! Ere zij Hem, Die de grond gelegd heeft van het huis der goedertierenheid, dat in eeuwigheid zal gebouwd worden, en Die mij binnen deszelfs muren gebracht en mij daarin een naam en plaats gegeven heeft, een eeuwige naam die niet uitgeroeid zal worden. Ere zij Hem, Die het voorhangsel des tempels gescheurd heeft van boven tot beneden, zodat ik nu zie dat er aan des Heeren zijde geen beletsel is om mijn toegang tot God te verhinderen. Ere zij die Rechtvaardige, Die de Heere mijn gerechtigheid geworden is, hebbende de wet verhoogd en verheerlijkt, waarom de Heere lust aan Hem heeft om Zijner gerechtigheids wil. Ere zij Hem, Die de overtreding gesloten en de zonde verzegeld heeft, zodat die nooit de macht zullen hebben om mij te verdoemen. Hij heeft de zonde veroordeeld in het vlees, en daarom is er geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. Ere zij de grote Verlosser, Die het verbond bevestigd en zeker gemaakt heeft, door Zijn eigen bloed, zodat bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar het verbond Zijns vredes zal niet wankelen in eeuwigheid. Ere zij Hem, Die Zich in de dood, die koning der verschrikking, overgegeven heeft, en Die als een beroemd overwinnaar daar weer uitgekomen is, dragende de sleutelen der hel en des doods in Zijn hand. Ere zij Hem, Die de vlammen van Gods toorn uitgeblust heeft met Zijn eigen bloed, welke mij anders voor eeuwig zouden verteerd hebben. En dat God, door Hem een God van vrede is, wordende zulks verklaard te wezen, door de opstanding van Christus Jezus uit de doden; zodat ik nu dat lied kan aanheffen: 'Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij; de HEERE is mij tot Heil geworden' (Jesaja 12:1-2). Ere zij den Rechtvaardige, Die gelijk Hij overgeleverd is voor mijn zonden, ook opgewekt is tot mijn rechtvaardigmaking, zodat ik in Hem een kwijtschelding heb van mijn schulden; Hij gerechtvaardigd zijnde, zo ben ik ontslagen en kan zeggen: Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? Ere zij Jezus Christus den Rechtvaardige, Die, omdat Hij leeft, verworven heeft dat ik ook zal leven; en dat hoewel 'de wormen dit mijn lichaam zullen doorknaagd hebben, ik nochtans in mijn vlees God aanschouwen zal'. O, ere zij Hem! Die ten Hemel gevaren is als mijn Voorloper, om voor mij een Voorspraak te zijn bij Zijn Vader en bij mijn Vader, bij Zijn God en bij mijn God; en ik verwacht dat Hij andermaal zonder zonde verschijnen zal, tot mijn eeuwige zaligheid. Laten dus, zeg ik, deze of dergelijke lofzangen opgezonden worden van deze uiterste einden der aarde. En om u hiertoe op te wekken, zo overweegt:

- a. Dat het u bevolen is en van u geëist wordt, als een behoorlijke schuld, voor Zijn goedertierenheid aan u bewezen. 'Verblijdt u in den HEERE en verheugt u, gij rechtvaardigen, en zingt vrolijk, alle gij oprechten van hart' (Psalm 32:11).
- b. Het wordt als een zeer betamelijke en aangename oefening aanprezen, omdat lof den rechtvaardige betaamt (Psalm 92:2-3): 'Het is goed dat men den HEERE love, en Uw Naam psalmzingt, o Allerhoogste! Dat men in den morgenstond Uw goedertierenheid verkondige, en Uw getrouwheid in de nachten'.
- c. Dit is eigenlijk het einde van uw formering, inzonderheid als verlost des Heeren (Jesaja 43:21): 'Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen'.
- d. Hoe meer gij Zijn lof vermeldt, hoe meer gelegenheid gij ontvangen zult om Hem te loven. De dankbaarste bedelaars ontvangen het meest en de dankbare gelovigen zullen vet gemaakt en hun mond meer en meer gevuld worden met het goede van Gods uitverkorenen.

e. Dit zal voor eeuwig uw bezigheid zijn in het land van lof hier boven, om den lof van de grote Verlosser te vermelden, gelijk gij zien kunt in Openbaring 5:9-10, en daarom moest gij hier, in een vreemd land, die lof al beginnen uit te stamelen.

f. Het is tot eer van uw Verlosser, dat gij Zijn lof verkondigt (Psalm 50:23): ‘Wie dank offert, die zal Mij eren’. Dat is al het inkomen dat Hij, van de strijdende of zegepralende kerk ontvangt (Psalm 65:2): ‘De lofzang is in stilheid tot U, o God, in Sion’. En zo gij onder de verlostten zijt, dan zult gij zekerlijk den Verlosser Zijn inkomen niet weigeren.

Vraagt gij: Hoe zullen wij Hem prijzen en loven?

Ik antwoord:

1. Prijst Hem, door in Hem te geloven. Abraham, de vader der gelovigen, heeft Hem door geloof de eer gegeven, en zo moesten allen die Abrahams zaad zijn ook doen; ‘Hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer’ (Romeinen 4:20). Het is tot eer van uw Verlosser, dat gij Zijn belofte gelooft, en dat gij Hem al uw belangen voor de tijd en de eeuwigheid toebetrouwd.

2. Prijst Hem, door veel aan Hem te denken. ‘Een vuur ontbrandde in mijn overdenking; toen sprak ik met mijn tong’ (Psalm 39:4). Wanneer het hart een goede reden opgeeft, dan zal de tong zijn als de pen eens vaardigen schrijvers. ‘Mijn overdenking van Hem, zegt David, zal zoet zijn; ik zal mij in den HEERE verblijden’ (Psalm 104:34). Laten uwe gedachten van Hem verhevene gedachten zijn, zeggende: ‘Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde’ (Psalm 73:25).

3. Prijst Hem, door Hem aan anderen aan te prijzen en door u te benaarstigen, om Zijn Naam voor eeuwig te doen gedacht worden. Dit was de praktijk van de bruid van Christus (Hooglied 5:10 en Psalm 45:18): ‘Ik zal Uws Naams doen gedenken van elk geslacht tot geslacht; daarom zullen U de volken loven eeuwiglijk en altoos’. Gij kunt Hem geen grotere eer aandoen, dan Zijn reuk bekend te maken aan alle plaatsen en in alle gezelschappen, waar gij gelegenheid hebt te komen.

4. Prijst Hem, uit enkele aanmerking van Zijn gebiedende wil en uit een heilige onderwerping aan de wil van Zijn voorzienigheid. Wanneer Hij Zijn gebiedende wil openbaart, weest dan bereid om Zijn bevelen te doen; en wanneer Hij u onder verdrukking brengt, legt u dan voor Zijn voeten neer en zegt: ‘Hier ben ik, Hij doe mij zo als goed in Zijn ogen is’ (1 Samuël 3:18).

5. Prijst Hem, door een standvastige erkentenis van Hem en Zijn waarheden, Zijn wegen, ordonnantiën en dienst, in deze dag van lastering van Hem; ernstig strijdende voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is; en tracht in uw standplaats te getuigen tegen alles wat strekkende is, om Zijn heerlijkheid te benadelen en te verdonkeren.

6. Prijst Hem door anderen te nodigen, dat die u helpen Zijn lof te vermelden. O, zal een ziel zeggen, ik ben onder zulk een last van verplichtingen aan Hem, dat ik zelfs de gehele schepping, engelen, mensen, zon, maan en sterren zou nodigen, om met mij zich te verenigen en mij te helpen Zijn grote en heerlijke Naam te verhogen. O! ‘maakt den HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam tezamen verhogen’ (Psalm 34:4). Dit was Davids gewone praktijk in Psalm 103:20-22, en Psalm 148 geheel door.

Nu zal ik deze eerste lering besluiten met een woord van vermaning aan allen in het algemeen. O mijne vrienden! wat zal ik u zeggen? Het jubeljaar, het jaar der verlossing is gekomen. Ja ik zeg, dat het zelfs gekomen is tot u; tot iedere ziel die mij

heden hoort, verkondig ik het jaar van het welbehagen des Heeren, zowel als den dag der wrake onzes Gods, tegen allen die hetzelfde niet omhelzen willen. Wij komen aan een iegelijk van u, in den Naam van den HEERE der heirscharen, een verworven verlossing verkondigen, 'dat God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonde hun niet toerekenende' (2 Korinthe 5:19). O, laat dit aangename geklank, dit jaar van het welbehagen des Heeren, van u door het geloof aangenomen worden, en laat uw ziel zeggen: 'Gezegend is Hij, die daar komt in den naam des Heeren, om ons te behouden'. Ik heb u gezegd in de verklaring, welke grote en heerlijke dingen er in dit jaar van de geopenbaarde verlossing, voor zondaren gedaan zijn. O! wilt dan de dag, het jaar van uw genadige bezoeking, in acht nemen, want:

1. In dit jaar is het licht aan u, die onder een heidense, antichristelijke en bisschoppelijke duisternis zat, opgegaan; namelijk, het licht van een evangelische openbaring. Laat ik u daarom vermanen en bidden, om niet onder de macht der duisternis te blijven; wacht u om onkundig en blind te blijven van de Verlosser, Die het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht heeft; want de onkunde van God, in een plaats waar het licht van het Evangelie schijnt, zal met dubbele wraak vergolden worden. Christus zal met vlammend vuur wraak doen over degenen die God niet kennen, en het Evangelie van Christus niet gehoorzaam zijn (2 Thessalonicenzen 1:8).

2. Ik zei u dat in dit jaar van de geopenbaarde verlossing een genadetroon onder een volk werd opgericht en dat er afkondigingen van genade van denzelve gedaan werden aan jammerlijke, ellendige, blinde, arme en naakte zondaren. En daarom bid ik u tot deze genadetroon te komen, opdat gij barmhartigheid mocht verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd. En laat geen bewustheid van zonde, noch onwaardigheid u terughouden, want een genadetroon wordt niet opgericht voor de waardigen, maar voor de onwaardigen, voor bedelaars, voor bankroetiërs en voor verlorenen, zodat een troon van genade zijn bestaan of duurzaamheid heeft door milddadigheid.

3. In dit jaar plant God Zijn batterijen tegen de hoge overleggingen des harten, en eist rebellen op, om hun harten aan Hem over te geven. Wil daarom de poorten voor Hem openen, zeggende: 'Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!' (Psalm 24:7).

4. In dit jaar zijn de fonteinen van de grote afgrond van Gods liefde in Christus opgebroken. Zijn welbehagen jegens de mensen op aarde, is verkondigd en openlijk uitgeroepen; een iegelijk werpe zich dan in de armen van een God der liefde en der goedertierenheid. O, 'hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen' (Psalm 36:8).

5. In dit jaar openbaart en brengt God Zijn gerechtigheid en heil nabij u, die schuldige misdadigers zijt; dezelve worden u geopenbaard, aangeboden en voorgedragen. Wil daarom uw voordeel daarmee doen; onderwerpt u daar aan, en doet dezelve aan, opdat gij in het gericht mocht kunnen bestaan.

6. In dit jaar worden de vruchten en bladeren van den boom des levens geschud, en verstrooid in ons dal des gezichts; wilt ze daarom opzamelen, toepassen en eten, opdat gij verzadigd en genezen mocht worden. O, eet van de trossen druiven van de ware Wijnstok, en uw zielen zullen leven. O, gebruikt toch de genezende bladeren van Zijn beloften, opdat gij het beloofde goed mocht deelachtig worden.

7. In dit jaar is de ladder Jakobs gesteld, die tot aan de hemel reikt. Een iegelijk beproeve daarom, of hij langs dezelve ten hemel opklimmen kan, ten einde hij die

heerlijkheid en gelukzaligheid weer verkrijgt, welke wij allen door de zonde van de eerste Adam verloren hebben.

8. In dit jaar komt de zuivere rivier van het water des levens voort, van onder den troon Gods en des Lams, en loopt zelfs in onze straten en gemene wegen; die daarom wil, die kome en drinke. O, arm stervend zondaar! proef maar eens van dit water, dan zal hetzelve in u worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.

9. In dit jaar regent het manna uit de hemel. Gods wijnhuis is geopend en Hij bereidt u een maaltijd van reine wijn en van vet vol merg. O! hongerig en van gebrek vergaand zondaar, kom, neem, eet en drink overvloediglijk, want hier is brood genoeg in overvloed. En gelijk ieder mens in het leger Israëls recht had om het manna te verzamelen, alzo heeft iedere ziel recht om Christus aan te nemen en Zijn vlees te eten en Zijn bloed te drinken, en door een toe-eigenend geloof Hem te gebruiken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing.

10. In dit jaar zijn de poorten van de vrijstad geopend, opdat ieder zondaar, die zijn eigen ziel door de zonde doodgeslagen heeft, derwaarts vlieden zou, om van Gods wrekende toorn bevrijd te worden. Keer daarom tot uw sterkte, gij gevangenen die daar hoopt; gij hebt even zulk een goed recht om tot Christus te vluchten, als ooit de doodslager had om te vluchten naar de vrijstad. En ik moet u zeggen, alle toevluchten zullen u begeven, behalve deze. Geen andere steden in Israël, noch zijn eigen huis of verblijfplaats, konden de doodslager beveiligen; zo is het ook hier.

11. In dit jaar is het testament of de laatste wil van Christus geopend, voor al de toehoorders van het Evangelie, en aan een iegelijk wordt vergund zijn deel van erfmaking, ja de gehele erfmaking van het testament te eisen. O, laat ons daarom ingaan, opdat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van ons schijne achter te blijven. O, verzegelt toch door het geloof het testament, dat Christus met het bloed van Zijn hart verzegeld heeft. Laten toch het ongelooft en de satan uw zielen niet bedriegen, terwijl gij zulk een goed recht tot de zaligheid hebt, en ook Gods gebod om er gebruik van te maken en dezelve aan te grijpen (Johannes 5:39): 'Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen'.

4. De jaarboeken van verlossende liefde, met des Verlossers wraak over de grote vijand der verlost

Jesaja 63:4. *Want de dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost was gekomen.*

Het eerste deel van de aanmerking of lering, welke ik uit de woorden getrokken heb, reeds verhandeld zijnde, zo kom ik nu tot het tweede deel, namelijk: Dat Christus, onze heerlijke Verlosser, de tijd om den twist Zijner verlost te wreken in Zijn hart heeft. *'De dag der wrake'*, zegt Hij, *'is in Mijn hart'*.

In het behandelen van dit tweede deel, zal ik, door Gods bijstand, deze orde trachten te houden:

- (1) Zal ik onderzoeken wie de grote vijand van de verlost is, die Christus hier op het oog heeft.
- (2) Wat de grond is van de twist.
- (3) Een weinig spreken van des Verlossers wraak, die over den vijand der verlost gebracht wordt.
- (4) De gestelde tijd der wraak onderzoeken, die hier een dag genaamd wordt.
- (5) Waarom die wraak gezegd wordt in zijn hart te zijn.
- (6) En dan zal ik van alles enige toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om onderzoek te doen wie de grote vijand is, die de Verlosser op het oog heeft, wanneer Hij zegt: *'De dag der wrake is in Mijn hart'*.

De grote vijand, daar Hij Zijn wraak tegen bedoelt, is de satan, de grote verleider van het menselijke geslacht. Wanneer wij op het beloop van de Schriftuur acht geven, die ons bericht geeft van des Verlossers beleid en handelwijze, in het teweegbrengen van het heerlijke werk van 's mensen verlossing, dan zullen wij bevinden dat Zijn grote twist, van het eerst tot het laatst met deze vijand geweest is. Zien wij op de eerste belofte in Genesis 3:15, dezelve bevatte een bedreiging tegen de satan, in de gedaante van een slang: *'Datzelve'*, namelijk: het zaad der vrouw, Christus, *'zal u den kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen'*, alsof Hij gezegd had: o satan, Ik zal Mij over u wreken, wegens het ongelijk dat gij de vrouw en haar zaad gedaan hebt; Ik trek Mij haar twist aan, en zal door één, uit een vrouw geboren, u den kop vermorzelen en al uw werken verbreken. Wanneer Christus in de wereld verschenen was, trad Hij dadelijk met deze vijand in het strijdperk (Mattheüs 4:1). Hij werd in de woestijn geleid, om van den duivel verzocht te worden; en hier begon Hij eerst deze overste van de heirlegers der vreemden op de vlucht te slaan. Het grote oogmerk van Zijn leer was, om het koninkrijk des satans te bederven en om te keren; en Hij zegt ons, dat Hij de satan zag vallen als een bliksem uit de hemel, voor de prediking van Zijn discipelen. Vele van Zijn wonderen waren om de satan te drijven uit 's mensen lichamen, van welke hij een zichtbaar bezit had genomen, en Zijn dood gaf de satan de dodelijke slag, wordende nu daardoor zijn kop vermorzeld. *'Nu is het oordeel dezer wereld'*, zegt Hij, *'nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden'* (Johannes 12:31). Hiermee overeenkomende is hetgeen wij lezen in Kolossenzen 2:15: *'En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld'*. Alsook Hebreëen 2:14: *'Opdat Hij door den dood tenietdoen zou dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel'*. En 1 Johannes 3:8: *'Die de zonde doet, is uit den duivel, want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de*

Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou'. Zo zien wij insgelijks in Openbaring 12 dat de oorlog voornamelijk gevoerd wordt tussen Michaël en zijn engelen en de draak en zijn engelen. Dus ziet gij, wie de voorname vijand is, die Christus op het oog heeft, wanneer Hij in deze tekst zegt: *'De dag der wrake is in Mijn hart'*. Maar hoewel nu de satan de hoofdvijand is, zo vallen hier nochtans alle andere vijanden vanzelf onder; want de wraak is bedoeld tegen al de werken des duivels en tegen al zijn medehelpers, zowel als tegen de duivel zelf, gelijk gij in het vervolg horen zult.

(2) Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om onderzoek te doen naar de grond van de twist, die onze Verlosser heeft tegen deze vijand.

Ik zal hier niet onderzoeken, wat de eerste zonde geweest is van de duivel, waarom hij uit de hemel gestoten is in de hel; hoewel het ons klaar te kennen schijnt gegeven te worden, dat hij door hoogmoed opgeblazen zijnde, in het oordeel gevallen is (1 Timótheüs 3:6). Maar de bijzondere twist, die onze Verlosser hier op het oog heeft, is het kwaad of de belediging die hij Zijn verlostten heeft gedaan. Hierom worden de dag der wrake en het jaar der verlostten bij elkaar gevoegd. Wat kwaad had de satan de verlostten gedaan? Ik antwoord:

1. De satan had hen verleid, onze eerste voorouders bedriegende, hun wijsmakende dat de boom goed was, en dat zij door het eten van dezelve als God zouden worden, kennende het goed en het kwaad, daar het tegendeel de waarheid was. En dit is geweest en is nog zijn gedurig werk, namelijk te verleiden. Hierom wordt hij ook genaamd, de grote verleider van het mensdom. Dit is één stuk van de twist, waarom de dag der wrake in Zijn hart is tegen hem.

2. Door hen te verleiden, heeft hij het beeld van God, dat Hij den mens ingedrukt had, geschonden. Wanneer de mens eerst uit de hand van zijn Maker kwam, droeg hij de levendige prent van zijns Scheppers vingers; ja zijn ware beeld, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Maar zodra de satan hem gebracht had tot de overtreding van het Goddelijke gebod, is zijn goud verdonkerd geworden; in plaats van als God te zijn, gelijk de verleider hem wijsmaakte, is hij den duivel gelijk geworden. De verf van de hel vertoonde zich terstond aan hen beiden, in plaats van de schoonheid des hemels; zijnde hun verstand vervuld met duisternis, in plaats van kennis; hun gemoed met vijandschap, in plaats van vervuld te zijn met liefde tot God; hun genegenheden omzwervende en zich vast makende aan de aarde; het stof lekkende met de slang, in plaats van zich te verheffen naar de dingen die boven zijn.

3. Hij heeft hen onder de vloek der wet en de toorn van God gebracht, daar hij zelf onder was. God had gezegd: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven', en de wet zegt: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Genesis 2:17 en Galaten 3:10). Hieronder had de satan hen gebracht, want zelfs de uitverkorenen Gods zijn, wegens de overtreding der wet, zowel kinderen des toorns als de anderen. Dit is een ander deel van de twist, die de Verlosser op de vijand wreekt.

4. De satan had hen niet alleen gebracht onder Gods vloek, maar hij had ze tot zijn eigen slaven gemaakt, hen als zijn gevangenen weggeleid, om zijn werk te doen. Ja, hij had Gods gunstelingen gewapend, en in openbare wederspanningheid tegen Hem gebracht; 'want het bedenken des vleses is vijandschap tegen God' (Romeinen 8:7); en wij zijn vijanden in het verstand door de boze werken. Hij had hun harten en handen met wapenen vervuld tegen de hemel, gelijk ongeloof, vijandschap, hoogmoed, onkunde, ijdelheid, vleselijkheid; en de leden huns lichaams zijn alle

wapentuigen der zonde en der ongerechtigheid geworden. Dus ziet gij, wat kwaad de satan den verlostten gedaan had; en dit alles deed hij uit enkel boosheid tegen God Zelf, om de majesteit des hemels te honen, die door Zijn almachtigen arm deze machtigen geesten uit hun plaatsen, uit de hemel, geworpen had. En omdat hij Gods troon niet bewegen kon, zo heeft hij zich gewroken aan Gods stedehouder in deze beneden-wereld, die Hij met heerlijkheid en waardigheid gekroond en alle dingen onder Zijn voeten gesteld had. Ter oorzaak nu van dit alles, besloot Christus, de Zoon Gods, Zich over deze vijand te wreken, zeggende: *'De dag der wrak is in Mijn hart'*.

(3) Het derde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om onderzoek te doen wat, of hoedanige wraak onze Verlosser brengt over de vijand van de verlostten.

Ik vind dat deze wraak over de satan in de Schriftuur verschillend wordt uitgedrukt. In de voorgemelde plaats, Genesis 8:15, wordt het genaamd een vermorzelen van zijn kop, hetwelk te kennen geeft een dodelijke en verderfelijke wond, waarvan hij nooit weer hersteld zou worden. Soms wordt het genaamd een oordelen van de duivel (Johannes 16:11): *'De overste dezer wereld is geoordeeld'*. Christus heeft hem als een veroordeeld misdadiger voor Zijn rechtbank gebracht, en het vonnis tegen hem uitgesproken, wegens het ongelijk dat hij Zijn verlostten gedaan had. Soms wordt het genaamd een teniet te doen van de duivel (Hebreeën 2:14): *'Opdat Hij door den dood tenietdoen zou dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel'*, zo ook 1 Johannes 8:8. De grote verderver van het mensdom is zelf verdorven door den Leeuw uit den stam van Juda, onze Bloedwreker. Nog eens, soms wordt het genaamd een uittrekken of beroven van *'de overheden en machten'* (Kolossenzen 2:15). Deze vijand had de verlostten als een roof weggevoerd, maar Christus komt, als de Overste Leidsman der zaligheid, en berooft hem van zijn roof; Hij deelt de machtigen als een roof. Dus ziet gij, hoe deze wraak van de Verlosser in de Schriftuur wordt uitgedrukt. Maar om deze zaak meer ten volle te verklaren, zal ik u verscheidene stukken van *'s Verlossers wraak, die Hij over de satan brengt, in het wreken van ons bloed, voorstellen.*

1. Onze heerlijke Verlosser, in het wreken van onze twist, valt in des satans onrechtmatig verkregen koninkrijk, hetwelk hij in deze wereld opgericht had. De satan wordt genaamd de god dezer eeuw, en heeft die eeuw of wereld zodanig onder zijn macht, dat er niet één van Adams nakomelingen is, die zijn dienst en gehoorzaamheid niet geheel is toegedaan. Van nature zijn zij *'allen afgeweken; tezamen zijn zij stinkend geworden; er is niemand die goed doet, ook niet één'* (Psalm 14:3). Wanneer nu de satan, als het ware, in de vreedzame bezitting is van zijn rijk, zo komt onze heerlijke Vorst en Gebieder, Jezus Christus, van den hemel een krijgstoet tegen hem doen. Indien er een aanhang van Adams nakomelingen was geweest, die over des satans rijk en heerschappij misnoegd en dus bereid waren geweest om zich bij Christus te voegen, wanneer Hij in des satans rechtsgebied kwam treden, dan mocht men denken dat zulks nog enige aanmoediging geweest zou zijn; maar daarvan was niets in dit geval; want zij waren allen zijn dienst volkomen toegedaan. En daarom zegt Hij in het voorgaande vers van onze tekst: *'Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij'*, enz. En in het vers dat op de tekst volgt, zegt Hij: *'Ik zag toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was niemand die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt, en Mijn grimmigheid heeft Mij ondersteund'*. Maar ondanks deze moedbeneming, randt Hij het koninkrijk van de satan aan, en Hij doet het alleen; en bij de eerste aanval die Hij op hem deed, hetwelk in een woord van belofte geschiedde, rukte Hij de arme vrouw, die hij

bedrogen en verleid had, uit zijn klauwen en macht; want het is opmerkelijk dat de woorden van de eerste belofte aldus luiden: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw' (Genesis 3:15). Dit geeft duidelijk te kennen dat zij de eerste gelovige was, die het juk van de duivel afwierp, en die zich uit kracht van die belofte voegde bij den Zone Gods; en de gehele Schriftuur is maar een brede uitlegging van die belofte, en een verdere opening van dezelve. Dus heeft Hij altoos van die tijd af (en is heden nog werkzaam, door datzelfde werktuig van het Evangelie), het koninkrijk van de satan in de wereld afgebroken, en zal daarin blijven voortgaan door datzelfde middel, totdat Hij hem geheel en al uit de bezitting gedreven heeft.

2. Onze heerlijke Verlosser heeft de satan door zijn eigen boog doorschoten; of om een schriftuurlijke spreekwijze te gebruiken: Hij vangt deze wijze geest in zijn arglistigheid, zodat de raad van deze verdraaide gestoord wordt. De satan dacht ongetwijfeld, wanneer hij onze eerste voorouders gebracht had tot het verbreken van het verbond der werken, dat hij nu van zijn roof wel verzekerd was, en dat het onmogelijk was dat God de mens, in bestaanbaarheid met de eer van Zijn wet, rechtvaardigheid en waarheid, behouden kon, en dat daarom de rechtvaardigheid verbonden was hem te bederven, en dat de waarheid van God verplicht was, de bedreiging: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven' (Genesis 2:17), ten uitvoer te brengen. Nu was, volgens de gedachte van de satan, zijn koninkrijk zeker, wanneer de wet, de rechtvaardigheid, de waarheid, ja de heilige soevereiniteit en andere volmaaktheden van God, Hem verplichtten de gevallen mens onder zijn macht te laten. Maar onze heerlijke Verlosser weet hoe de eer van Zijn wet, van Zijn rechtvaardigheid, waarheid, heiligheid en gestrengheid hersteld zullen worden, in de zaligheid van de verloren mens. Hij bestuurt het zo dat de wet, in plaats van daarbij te verliezen, verhoogd en verheerlijkt wordt. De rechtvaardigheid, in plaats van nadeel te lijden, ontvangt een volkomen voldoening; de waarheid van God, in zijn bedreiging, wordt bevestigd door de uitvoering van dezelve, door Hem, als onze Borg; en de Goddelijke getrouwheid en waarheid zijn verpand voor de zaligheid van de vrouw en haar gelovig zaad; Gods soevereiniteit wordt meer tentoongespreid dan ooit, terwijl Hij de genade doet heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere. Dus worden de voorname batterijen, welke de satan opgericht heeft, en onder welke hij begraven lag, omvergeworpen en tot verderf van hem en zijn koninkrijk gebruikt.

3. Onze heerlijke Verlosser en Bloedwreker heeft, in het wreken van onze twist, de zonde, des duivels eerstgeborene, veroordeeld. Wat groter wraak kunt gij over iemand brengen, dan dat gij zijn eerstgeborene dood slaat voor zijn ogen? Dit doet onze heerlijke Verlosser bij de satan; hij heeft de zonde veroordeeld in het vlees, ja die verzegeld en geëindigd. De duivel had door de zonde, het grootste kwaad gedaan in de wereld; door de zonde had hij God beroofd van Zijn heerlijkheid, en al Zijn volmaaktheden ontluisterd; door de zonde had hij Gods regering in de wereld gestoord; door de zonde had hij Gods beeld in de mens geschonden, en Zijn voornaamste werkstuk bedorven. Maar nu zegt Christus tot de satan: Ik zal uw eerstgeborene veroordelen, en voor uw ogen doden; en dus vernietigt Hij de schuld daarvan, zodat zij niet kan verdoemen; Hij verbreekt de macht daarvan, zodat zij niet kan heersen; Hij wast de smet daarvan af, zodat zij de gemeenschap met God niet kan scheiden of verbreken; en eindelijk neemt Hij zelfs het wezen daarvan weg in al de verlost. O! wat is dat een wraak over de satan, dat hij dus zijn eerstgeborene voor zijn ogen moet zien bederven en vernietigen.

4. Onze heerlijke Verlosser heeft, in het wreken van onze twist, de sleutelen des doods en der hel, de satan ontworpen. Zodra de zonde in de wereld gekomen was, heeft Gods rechtvaardigheid, in den zondaar te vervolgen, de sleutelen des doods en der hel in de handen van de satan, als cipier en scherprechter, overgegeven; en hij oordeelde nu ongetwijfeld dat zijn heerschappij over de mens gans zeker was, wanneer de sleutelen des doods en der hel in zijn eigen hand waren. Maar Christus, de zonde vernietigd en aan Gods rechtvaardigheid genoeg gedaan hebbende, zo valt natuurlijk alle macht in hemel, op aarde en in de hel, in Zijn hand; maar de satan, onwillig zijnde de macht des doods over te geven, zo heeft Christus door de dood hem vernietigd en van zijn macht beroofd, zelfs aan het kruis, waar hij het meest scheen te zegepralen; en nu houdt Christus de sleutelen in Zijn hand, voor het oog van Zijn verlostten, uitroepende: ‘Vrees niet, Ik leef en ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutels der hel en des doods’ (Openbaring 1:18). En men kan gemakkelijk denken, hoe kwellend dit voor de trotse geest moet zijn, de sleutelen te zien in de hand van onze gezegende nabestaande.

5. Dit is het nog niet alleen, maar onze heerlijke Verlosser heeft in het wreken van onze twist, de brullende vijand aan een zware keten gelegd, zodat hij zich niet één haarbreedte roeren kan, verder dan zijn keten verlengd of verkort wordt, door de bedwingende en onverwinnelijke hand van onze Verlosser. Ons wordt gezegd in Judas vers 6, dat Hij de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, met eeuwige ketenen of banden der duisternis bewaart, tot de grote oordeelsdag. De duivel is onder een drieërlei keten; onder een keten van zonde, onder de banden der ongerechtigheid, en de band van zijn eigen zonde, die hij aangedaan heeft, kan of wil hij nooit afleggen; de keten van schuld in zijn eigen consciëntie, welke hij zo weinig kan afleggen, als hij ophouden kan te zijn, en onder deze keten siddert en beeft hij, dragende de hel in zijn binnenste met zich om, overal waar hij gaat; en dan is er de keten van oneindige macht, die door de Zone Gods, als onze Verlosser, geoefend wordt; de Man van Gods rechterhand bindt de sterkgewapende, en berooft hem van zijn vaten. Ons wordt gezegd in Openbaring 20:2 dat Christus hem grijpt en bindt duizend jaren, hem leggende onder een bedwang, zodat hij het kwaad niet doen kan dat hij zou willen. Hij kon Job geen kwaad doen, totdat hem zulks toegestaan werd, noch ook in de Gadareense zwijnen varen, zonder Zijn toelating. En hoe gemakkelijk wierp Christus hem uit de zielen en lichamen van mensen, zelfs in den staat van Zijn vernedering!

6. Christus, in Zijn wraakoefening over de satan, werpt niet alleen door de kracht van Zijn Woord, zijn sterkten in het hart terneder, maar Hij neemt degenen die zijn slaven waren, van onder zijn macht, en wapent ze met Zijn waarheid, als met een schild en beukelaar, waardoor Hij ze onder Hem, als hun Vorst en Gebieder, tegen de satan doet strijden. O! wat een smartelijke wraak is dit voor die trotse geest, dat zij, die tevoren zijn gebonden slaven waren, nu tegen hem strijden, hem wederstaande, zijn vurige pijlen uitblussende, en hem op de vlucht drijvende: ‘Wederstaat den duivel’, zegt Christus, door Zijn apostel, ‘en hij zal van u vlieden’ (Jakobus 4:7).

7. Christus, in het wreken van onze twist, overwint, bindt en berooft de satan niet alleen van zijn roof, maar Hij maakt ook een schouwspel van hem en van al zijn legioenen. Daar wordt in Kolossenzen 2:15 gezegd, dat Hij de overheden en machten openlijk tentoongesteld heeft. Sommigen denken dat er in deze uitdrukking een zinspel is op de Romeinse overwinnaars, welke in hun zegepraal hun vijanden in ketenen omleidden, als zegetekenen van hun overwinning; en dat Christus zo, zelfs aan het kruis, de overheden en machten tentoongesteld heeft, voor de gehele wereld van geesten; de goede engelen den satan aanschouwende, als overwonnen door hun

grote Heere, in de menselijke natuur. O! wat een wraak was dit over de satan, wat een kwelling voor deze trotse Lucifer!

8. Christus, de wreker van onze twist, maakt als het ware een weg tussen de hemel en de aarde, door Zijn eigen opvaring ten hemel, zelfs door de gewesten van de duivel, die genaamd wordt de overste der macht der lucht. Wanneer Christus in onze natuur opvoer, trok Hij door de lucht, waar de duivel zijn principale of voornaamste macht heeft, met tweemaal tienduizend wagens van engelen die Hem vergezelden; en langs diezelfde weg volgen hem al de verlost en in de dood, onder een wacht van engelen. O! hoe kwellend is het voor die trotse geest, dat hij de arme gelovige veilig ziet doortrekken door zijn rechtsgebied, om bezit te nemen van die tronen, welke open stonden door zijn val en de val van zovele legioenen, welke hij met zich getrokken had.

9. Onze heerlijke Verlosser zal, om onze twist verder te wreken, ten laatsten dage de arme gelovigen, die tevoren onder zijn macht waren, en die hij menigmaal zwaar met zijn vurige pijlen afgemat had, hem doen oordelen: Weet gij niet, dat de heiligen de engelen zullen oordelen? O! wat een spijt zal het voor die trotse geest zijn, voor de rechterstoel te moeten staan, en te moeten zien dat de gelovigen op tronen zitten, inzonderheid wanneer de God des vredes hen zal roepen, om hem onder hun voeten te vertreden, wegens de menigvuldige beledigingen die hij God en hun heeft aangedaan. Dan zullen de rechtvaardigen zich verblijden, als zij de wraak aanschouwen.

10. En om dit hoofdstuk te besluiten, Christus zal in Zijn wraak de duivel en al zijn aanhangers, opsluiten in dat eeuwige vuur, hetwelk Hij voor hem bereid heeft. Tofeth is vanouds bereid, ja hij is voor den koning van den put des afgronds bereid; zijner brandstapels vuur en hout is veel; de adem des Heeren zal hem aansteken als een zwavelstroom. Hij zal ook zijn galerijen verbranden, welke hij omgetrokken en doorwandeld heeft; want de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden.

(4) Laat ons nu voortgaan tot het vierde hoofdstuk door mij voorgesteld, hetwelk is om een weinig te spreken van den dag der wraak of van de gestelde tijd, wanneer de Verlosser de twist van de verlost wreekt.

Maar deze zaak is grotendeels voorgekomen, door hetgeen al reeds gezegd is. Tot verklaring hiervan, zal ik alleen zeggen dat er enige tijden zijn, waarop Christus zich over de vijand wreekt in zijn eigen persoon, en dat er enige tijden zijn waarop Hij Zich over hem wreekt in zijn leden.

A. Daar zijn enige tijden waarin Hij Zich over hem wreekt in zijn eigen persoon, gelijk:

1. Terstond op zijn eerste zonde; wanneer die trotse geest, door eerzucht opgeblazen, den troon des hemels poogde te beklimmen, heeft de Zone Gods, gewapend zijnde met Zijns Vaders macht, hem met zijn afvallige legioenen uit de hemel in de hel neergestoten (2 Petrus 2:4): 'Hij heeft de engelen die gezondigd hebben niet gespaard, maar in de hel geworpen'.

2. Ten dage van zijn menswording en verschijning in het vlees, van Adams val af, tot Christus' geboorte toe, was er niets in de wereld gekomen, zonder des duivels livrei van een bedorven natuur, welke vijandschap was tegen God; maar toen Christus verscheen, had de overste dezer wereld niets aan Hem; Hij was heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren; Hij trad in deze wereld, dragende de witte livrei van de oorspronkelijke gerechtigheid; en door dit teken heeft de duivel ongetwijfeld Hem gekend het beloofde Zaad der vrouw te zijn, Dat hem den kop

vermorzelen zou, hetwelk niet missen kon, hem en zijn helse legioenen met schrik en vrees te vervullen, dat nu hun koninkrijk zou vallen, en hun onrechtmatig verkregen heerschappij omvergeworpen zou worden.

3. Een andere dag der wraak was in de dood van Christus, wanneer Hij door den dood teniet deed dengene die het geweld des doods had; de dood was zijn eigen werktuig, zijn eigen uitvinding, en nu werd hij door zijn eigen wapen tenietgedaan.

4. Eindelijk zal de dag der volkomen wraak zijn, ten dage van het laatste oordeel; tot welke dag zij gezegd worden, in ketenen bewaard te worden; duidelijk te kennen gevende dat in hoedanige hel van ellende de duivel alreeds ligt, hij nochtans een verdere wraak te wachten heeft, bij de tweede komst van Christus.

B. Ik zal hier alleen nog enige weinige tijden bijvoegen, waarin Christus Zich over deze vijand wreekt in zijn leden of in de verlostten.

1. De wraak van de Verlosser valt op deze vijand, ten dage der bekering; want dan rukt de Verlosser, door de kracht van Zijn soevereine genade, het arme schaapje uit de klauwen van deze leeuw. Dan wordt de ziel getrokken uit de macht der duisternis en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon van Gods liefde; en de sterkten van die vijand, welke hij in het hart had opgericht, worden geslecht en terneder geworpen.

2. De dag des geloofs, wanneer de arme ziel door de kracht van den Geest des geloofs, gebracht wordt te bezegelen dat God waarachtig is, is ook een dag der wraak; het grote werk van de duivel is om God te lasteren in deze wereld, alsof Hij geen geloof verdiende en Zijn Woord niet te vertrouwen was. Hij is in de waarheid niet staande gebleven, en hij kan niet dulden dat enig mens in de waarheid blijft of die toestemt. Dit was het kunstwerk, waardoor hij onze eerste voorouders bedierf; eerst bracht hij hen er toe om hetgeen God gezegd had aangaande het kwaad en het gevaar van het eten van de verboden boom niet te geloven. Is het ook, zeide hij, dat God zo en zo gezegd heeft? Hij overtuigde hen dat het anders was dan God gesproken had, en toen kon hij hen gemakkelijk als een roof wegvoeren. Dus, zeg ik, is het satans voorname werk God te lasteren, alsof Hij niet te vertrouwen was. Maar wanneer nu een arme ziel, niettegenstaande al zijn kunststreken en helse listen, gebracht wordt om te verzegelen dat God waarachtig is en haar eeuwige zaligheid waagt op de waarheid van een belovend God in Christus, wat kan er dan meer kwellend of pijnigend zijn dan dat zij, die zijne gebondene slaven waren, hem logenstraffen en Gods waarheid in zijn Woord onderschrijven?

3. De dag van vernieuwde werkzaamheden des geloofs, onder sterke verzoeking, is ook een tijd wanneer des Verlossers wraak op de vijand valt. Dit is een tijd wanneer zijn vurige pijlen uitgeblust en tot zijn eigen schande op hemzelf wederom teruggekaatst worden. O, hoe wordt het hart van de grote Overste Leidsman der zaligheid verblijd, wanneer Hij Zijn soldaten zich zo dapper ziet kwijten in het strijdperk tegen zijn dodelijke vijand, hem wederstaande, op de vlucht drijvende en zijn stalen boog verbrekende!

4. De dag van bijzondere nabijheid en toegang tot God in Zijn ordonnantiën is ook een dag der wraak; wanneer de arme gelovige bevoorrecht wordt om te rijden in de koets van het hout Libanons; wanneer hij gebracht wordt in het wijnhuis en met lust mag zitten onder Zijn schaduw. De vijand kan niet dulden enige gemeenschap te zien tussen God en de mens. Zijn eerste toeleg was om een breuk te maken; maar nu hij ziet dat de breuk geheeld is, en dat de mens met God in vriendschap staat, hoe moet hij nu zijn tanden van spijt knerssen, wanneer hij bemerkt dat zijn grote toeleg en oogmerk verijdeld is. Dan is het dat God voor Zijn volk een tafel toericht tegenover

hun wederpartijder, de vijand en wraakgierige, die dit met spijt en kwelling aanschouwt.

5. Wanneer de Verlosser in staatsie omrijdt in de koets van het Evangelie door een land; wanneer Hij uitgaat overwinnende, opdat Hij overwinne, dan is het een dag van wraak over de satan en zijn koninkrijk. Wanneer de zeventig discipelen wederkeerden van het prediken van het Evangelie in de steden van Israël en Christus bericht gaven van hun voorspoed (Lukas 10:17-18), zo zeide Hij terstond: 'Ik zag den satan vallen als een bliksem uit den hemel'. De discipelen verblijdden zich in het uitwerpen van de satan uit de lichamen van mensen, maar Christus ziet en verheugt zich in de val van de duivel, uit het belang dat hij had in mensenzielen, hetwelk zijn macht genaamd wordt in de lucht.

6. Wanneer er een heerlijke getuigenis gegeven wordt voor Christus, in een kerk of onder een volk, tegen de dwalingen en lasteringen die de duivel en zijn uitzendingen hebben uitgedacht tot verdonkering van des Verlossers heerlijkheid, dan is zulks een dag van wraak over de satan; de dwaling is één van de voornaamste pilaren van zijn koninkrijk, alsook één van zijn voornaamste werktuigen, tot beschadiging van het koninkrijk van Christus, en vergiftiging van de zielen der mensen; maar wanneer nu de kerk genade ontvangt, om de waarheid standvastig aan te kleven en getuigenis te geven voor de heerlijkheid van Christus, dan is zij verschrikkelijk als een slagorde met banieren, voor de satan en zijn uitzendingen.

7. Ook is de dag des doods een dag van wraak over de satan; wanneer de arme gelovige ten hemel geleid wordt, door zijn rechtsgebied heen, door enigen van die wagens van engelen, welke Christus vergezelden in Zijn hemelvaart, dan trekt de gelovige in de heerlijkheid, geheel buiten het bereik van des satans vurige pijlen; en dit kan niet anders dan tot kwelling van de vijand en de wraakgierige zijn, gelijk de satan zo genaamd wordt (Psalm 8:3). Dus ziet gij wat de dag der wraak is.

(5) Het vijfde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om onderzoek te doen waarom er gezegd wordt dat de dag der wraak in des Verlossers hart is.

Hierop zal ik kortelijk in deze weinige zaken antwoorden.

1. *De dag der wrake is in Mijn hart*, dat geeft te kennen dat Hij het vastelijk voorgenomen en besloten had. Het is alsof Hij gezegd had: Het staat onder de onherroepelijke besluiten des hemels vast, dat de kop van de oude slang, door het Zaad der vrouw, zal vermorzeld worden.

2. *Het is in Mijn hart*, geeft te kennen dat de gedachten daarvan Hem een vermaak waren; gelijk Christus Zich vermaakte in de wereld Zijns aardrijks, en Zich verheugde dat Hij tot de zaligheid der mensen komen zou. Zo verheugde Hij Zich ook terzelfder tijd, dat Hij wraak zou nemen over de satan, en dat Hij, als een zegepralend en overwinnend Overste; zijn koninkrijk vernielen zou. Hij vermaakte Zich met Zijn glinsterend zwaard te wetten, Zijn wederpartijders wraak te vergelden en vergelding te doen aan degenen die de vijand gehaat, en geweigerd hebben onder zijn regering te zijn.

3. *Het is in Mijn hart*, geeft te kennen dat Hij de twist niet vergeten had met de satan en zijn werken. Nee, nee, het is alsof Hij zeide: Hoewel het enige duizenden jaren geleden is, dat Ik gezegd heb dat Ik den slang den kop vermorzelen zou, denk evenwel niet dat de twist vergeten is; nee, die is nog vers in Mijn geheugen; de dag der wrake is in Mijn hart; hoewel het vonnis niet spoedig uitgevoerd wordt, zo zal Ik hem echter zekerlijk straffen, en wanneer Ik aan het werk kom, zal Ik het met een grote wraak uitvoeren.

4. *Het is in Mijn hart*, geeft te kennen dat de gestelde tijd van de eindelijke wraak in Zijn eigen boezem verborgen lag; want Hij heeft de tijden en gelegenheden in Zijn eigen hand gehouden. Wij weten alleen in het algemeen, dat de tijd komen zal, wanneer Hij ziet dat dit het meest tot Zijn eigen heerlijkheid en ten goede van de verlostten strekken kan.

TOEPASSING

(6) Het zesde hoofdstuk door mij voorgesteld is de toepassing.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

1. Hieruit zien wij een glansrijke straal van de hoogste Godheid van onze Heere Jezus Christus, in tegenstelling van de verdoemelijke ariaanse dwaling, die tegenwoordig in de kerk van Schotland tevoorschijn komt. Wat klaardere reden kunnen wij hebben om te bewijzen dat Hij de Allerhoogste, Zelf-bestaande en onafhankelijke God is, dan ditzelfde woord, hetwelk Hij in de tekst uitdrukt: *'De dag der wraak is in Mijn hart'*. De wraak is Gods voorrecht alleen (Romeinen 12:19): 'Mij komt de wrake toe; Ik zal het vergelden, zegt de Heere'. Zou de Zone Gods Zijns Vaders voorrecht wel ooit geschonden of hetzelfde Zich aangematigd hebben, indien Hij niet eenswezens en van gelijke macht en heerlijkheid was met Zijn eeuwige Vader? Zij die Zijn Goddelijke heerlijkheid benadelen, alsof Hij niet de Allerhoogste God en eenswezens met de Vader was, treden met de machten der hel in een verbond tegen de heerlijke Verlosser en Zaligmaker, en leggen zich ook gevolglijk bloot voor dezelfde wraak die in Zijn hart is, tegen de satan en al zijn werken. En in plaats van dank te behalen bij den Vader, voor de verkleining van de heerlijkheid van Zijn Zoon, uit voorgeven van de heerlijkheid des Vaders te vergroten, zo stellen zij zich bloot voor de wraak des Vaders, zowel als voor de wraak des Zoons; want het is de wil des Vaders dat alle mensen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren, met dezelfde trap van eer. En de Vader acht Zichzelf in Zijn eer verongelijkt, wanneer men aan de eer van Zijn Zoon tekort doet; want Hij verklaart, dat Hij Hem, zelfs als onze Middelaar 'een Naam gegeven heeft, welke boven allen naam is, opdat in den Naam van Jezus zich zouden buigen alle knieën dergenen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders' (Filippenzen 2:9-11). En ik zou allen ernstiglijk aanbevelen, die een hartelijke liefde hebben voor Christus, voor Zijn zaak en Zijn Koninkrijk, om God vurig te bidden, dat de naastvolgende kerkelijke vergadering door Hem bestuurd mocht worden, om een getrouw en heerlijk getuigenis te geven voor Zijn hoogste Godheid, die in twijfel getrokken wordt; en om een rechtmatig en behoorlijk vonnis uit te brengen, tegen die openbare laster van de Koning der koningen en Heere der heren, onze gezegende Bloedwreker.

2. Ziet ook uit deze leer, hoe de liefde en goedertierenheid van onze God en Zaligmaker, den mensen verschenen is. Hier is het grootste blijk of het bewijs daarvan, dat God kon geven; want Hij zendt Zijn eigen Zoon tot een krijgsverrichting in deze benedenwereld; wapent Hem met macht en gezag als onzen Verlosser, om onze twistzaak te wreken op die Apóllyon, de verleider en bederver van het menselijke geslacht. En wanneer Hij Hem last gaf, om den slang den kop te vermorzelen, verbond Hij Zich om Zijn wapenen voorspoedig te maken en Hem te sterken in Zijn onderneming, ja 'al zijn wederpartijders te verpletteren en zijn vijanden te plagen' (Psalm 89:24). O mijne vrienden! indien wij het oog des geloofs maar konden opheffen en Hem aanschouwen in de uitgangen tot onze twist, welke

geweest zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid. Indien wij Hem maar konden aanschouwen in Zijn voor- en tegentrekken, tot vervolging van onze vijand, wij zouden niet nalaten kunnen ons bij de kerk te voegen, in het eerste vers van dit hoofdstuk, zeggende: ‘Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht?’ O mijne vrienden! wilt maar eens Zijn klederen beschouwen, hoe die rood geverfd zijn met Zijn eigen bloed en met het bloed van Zijn vijanden, in het vervolgen van onze twist, gelijk één die de wijnpers treedt; en ziet of gij Zijn liefde en goedertierenheid dan wel in twijfel kunt trekken.

3. Ziet ook hieruit hoe grotelijks wij, die christenen genaamd worden, verplicht zijn de gedachtenis van Zijn dood te vieren. Hij stierf in het wreken van onze twistzaak, en in ons te wreken over onze vijand, die ons bedorven en vernield had. In het vermorzelen van de kop van de slang, werden de verzenen van Zijn menselijke natuur vermorzeld, in zoverre dat Zijn bloed en Zijn menselijke ziel uit Zijn lichaam geperst werden. Gelijk Zijn dood een voldoening was aan de Goddelijke rechtvaardigheid, zo bracht dezelve ook tegelijk satans koninkrijk in de wereld een dodelijke slag toe. Dezelve was een veroordelen van de zonde, opdat die geen macht zou hebben om ons te veroordelen, een verscheuren van onze schuldbrief aan de wet en aan Gods rechtvaardigheid, door welken wij, door onze eigen toestemming, aan de macht der zonde en des satans, voor eeuwig waren overgegeven. O! zijn wij dan niet verplicht om Zijn dood te gedenken, in gehoorzaamheid aan Zijn eigen bevel, totdat Hij wederkomt?

4. Ziet ook hieruit, de ellende van alle ongelovigen en waarom zij alreeds veroordeeld zijn en de toorn Gods op hen blijft. De reden hiervan is, omdat zij de zijde van den Zone Gods, onze Bloedwreker, niet willen kiezen. Zij willen tot Hem niet komen om het leven, maar blijven steeds de satan aankleven, en verenigen zich met hem, door God tot een leugenaar te maken; en daarom moet ook dezelfde wraak van de satan op hen vallen. Hierom vinden wij dat alle ongelovigen, die niet wilden dat Christus Koning over hen zou zijn, bij de duivel en zijn engelen samengevoegd worden, in het vonnis van de laatste dag (Mattheüs 25:41): ‘Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is’. Alsof Hij gezegd had: gij wilde niet uit het leger van de duivel komen, maar gij wilde zijn werken doen, welke Ik kwam verbreken, en daarom moet gij ook voor eeuwig uit zijn drinkbeker van wraak drinken.

5. Ziet ook hieruit de gelukzaligheid en veiligheid van de gelovigen of de verlost des Heeren. Zij zijn onder de bescherming van de grote Verlosser, en de dag der wraak is in Zijn hart, tegen al hun vijanden. Zijn wraak is over de satan en die zal ook zijn over allen die hun kwaad doen. O mijne vrienden! wat gij daar ook van denken mocht, het is een gevaarlijke zaak om iemand te benadelen, die het beeld van Christus draagt; want hun Verlosser is sterk; HEERE der heirscharen is Zijn Naam. En Hij heeft gezegd dat het recht bij Hem is, verdrukking te vergelden dengenen die ze verdrukken; ook zal ‘Hij geopenbaard worden van den hemel met de engelen Zijner kracht, met vlamvend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn’ (2 Thessalonicenzen 1:6-8).

6. Ziet ook hieruit wat reden wij hebben om geduldig te zijn onder al de verdrukkingen van dit tegenwoordige leven. O gelovigen! Christus heeft uw twistzaak in handen genomen; Hij heeft gezegd: Den dag der wrake is in Mijn hart. De gelovigen hebben veel reden om medelijden te hebben met en te bidden voor degenen

die hen smaden en vervolgen; want indien de genade het niet voorkomt, zo zal des Verlossers wraak hen onvermijdelijk vervolgen. En ik ben verzekerd dat er niemand is, die den Geest van Jezus in zich heeft wonen, of hij zal bereid zijn met Jeremia te zeggen, wanneer hij van zijn vijanden sprak en den toorn Gods zag, die over hen komen zou: 'Ik heb den dodelijken dag niet begeerd; Heere, Gij weet het' (Jeremia 17:16), maar liever, dat zij barmhartigheid mochten genieten, vóórdat de dag der wraak aankwam.

7. Ziet hier ook één van de redenen, waarom de bezoeken van Christus voor de gelovigen zo aangenaam en dierbaar zijn; namelijk, omdat wanneer Hij Zijn verlostten komt bezoeken, Hij dan wraak doet over hun grote vijand, de satan, door hen te verlossen van de onderdrukking der zonde, welke (gelijk ik gezegd heb) des duivels eerstgeborene is. De apostel Johannes zegt ons, 'dat de Zone Gods hiertoe geopenbaard is, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou' (1 Johannes 3:8). En zo gij wilt weten wat het grote werk des duivels is, ziet dat in vers 5, waar gezegd wordt: Gij weet dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonde zou wegnemen; dit was het oogmerk van Zijn openbaring in het vlees; dit is het oogmerk van Zijn openbaring door het Woord, en dit is het oogmerk van Zijn openbaring, hetzij in de eerste bekering of in de volgende openbaringen van Zichzelf. En daarom is het niet te verwonderen dat een arm gelovige, zuchtende onder het lichaam der zonde, of onder de verzoeken van de satan, door de innigheid van zijn begeerte uitroept: Wanneer zult Gij tot mij komen? O dat ik wist waar ik Hem vinden zou! Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden! En de reden is, omdat zodra de Verlosser Zijn voet zet op de dorpel van de gelovigen, al de werken des duivels in zijn ziel, waarmee hij bezwaard is, terneder vallen, gelijk Dagon voor de Ark des Heeren; de tegenwoordigheid van Christus door Zijn Geest brengt terstond den gelovige hulp toe.

Daar konden nog vele andere zaken uit deze leer getrokken worden, indien ik niet voor de tijd bevreemd was, gelijk:

a. Deze leer doet ons zien waarom de duivelen uitriepen, wanneer zij Christus Zelf in de staat van vernedering zagen, zeggende: 'Jezus, Gij Zone Gods, wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen vóór den tijd?' (Mattheüs 8:29). Het enkel zien van Christus onze Verlosser was voor hen een schrik, omdat zij wisten dat de dag der wraak tegen hen in Zijn hart was.

b. Ziet hier ook uit, waarom de hel en de aarde op de been kwamen, toen de Zone Gods in de wereld verscheen (Psalm 2:1-3): 'Waarom woeden de heidenen en bedenken de volken ijdelheid? De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tezamen, tegen den HEERE en tegen Zijn Gezalfde, zeggende: Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen'. Waarom was er zulk een beweging bij de komst van Christus in de wereld? De reden hiervan is klaar; de dag der wraak over de satan en zijn koninkrijk naderde. Gij weet, wanneer een buitenlands vijand binnen de palen van een land treedt, dat dan de koning en al zijn onderdanen in beweging zullen zijn, en dat een iegelijk tot zijn wapenen zal lopen; evenzo is het ook in dit geval: de satan was de god dezer eeuw, en de wereld leefde vreedzaam onder zijn regering; Christus was een buitenlands vijand, Die gekomen was om zijn koninkrijk aan te vallen, de satan daaruit te drijven, en de regering voor Zichzelf te nemen; en daarom woedde de duivel en al zijn aanhangers en waren in beweging, omdat er iemand gekomen was, Die wraak in Zijn hart had tegen hem en zijn koninkrijk.

c. Ziet hier ook uit, de verborgenheid van de bekering van de moordenaar aan het kruis, tot wien Christus zeide: 'Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn' (Lukas 23:43). De reden was: Christus wilde Zijn macht over de duivel en diens koninkrijk tonen, zelfs in Zijn laagste staat van vernedering. Wanneer Hij ten koste van de vermorzeling van Zijn eigen verzenen, den satan den kop vermorzelde, wilde Hij één van de gevangen van de duivel vrij laten gaan; en dus Zijn macht tonen door de gevangenen des machtigen te bevrijden, en den vang des tirans te doen ontkomen.

d. Ziet hieruit ook de reden, waarom de dag van de bekering van de zondaar genoemd wordt, de dag van Christus' heirkraft (Psalm 110:3): 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft', omdat het een dag is, waarop de arm des Heeren geopenbaard wordt, als ook de uitnemende grootheid van de macht van Christus, in wraak te nemen over de satan en in de bevrijding van de ziel, van onder zijn heerschappij.

e. Ziet ook, waarom Christus gezegd wordt gegeven te zijn tot een Vorst en Gebieder der volken; de reden hiervan is, omdat Hij, als de Vorst van het heir des HEEREN, al de verlostten, als hun Hoofd, aanvoert en bestuurt in hun strijd tegen de dood, de zonde en de wereld, en al hun strijd voor hen strijdt, en zij door Hem overwinnaars, ja meer dan overwinnaars zijn.

f. Ziet hier ook de reden waarom de kerk van het Oude Testament zozeer verlangde naar de komst van Christus in het vlees; Abraham verblijdde zich, Zijn dag van verre gezien te hebben, en de heiligen hebben de grootste verlangens uitgedrukt naar Zijn komst, zeggende: 'Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden; keer om, mijn Liefste, word Gij gelijk een ree of een welp der herten, op de bergen van Bether' (Hooglied 2:17). Zij hebben naar deze dag zo sterk verlangd, omdat zij zagen dat de dag der wraak zou komen over de satan en zijn werken; en om diezelfde reden verlangen de heiligen van het Nieuwe Testament naar Zijn komst in de kracht van Zijn Geest, en naar Zijn tweede komst ten laatsten dage, omdat dan de dag van volkomen verlossing zal komen van de zonde, van de satan, van het ongeloof, van de vijandschap, van het atheïsme en van alles wat hun nu enige smart aanbrengt.

g. Ziet hier ook een billijke reden voor dat bevel, van 'de werken der duisternis af te leggen, en aan te doen de wapenen des lichts' (Romeinen 13:12), en waarom wij 'tegen te staan hebben tot den bloede toe, strijdende tegen de zonde', namelijk, omdat 'die de zonde doet, uit den duivel is', (1 Johannes 3:8), dat is; hij verkiest de zijde van den duivel, doet zijn werken en heeft te verwachten dat de wraak van de Verlosser over hem en al zijn werken en over allen die hem behulpzaam zijn geweest in zijn werken, komen zal. O! mijne vrienden, indien gij enige vrees hebt voor de wraak van de Verlosser, zo gij enige liefde voor Christus, of haat tegen de duivel hebt, wacht u dan voor de zonde; want iedere zonde is een belediging van Christus, en een begunstiging van de duivel, alsook een bevordering van zijn koninkrijk in de wereld.

h. Ziet ook uit deze leer, wat grond wij hebben, om een dag van wraak te verwachten; want de werken des duivels, om welke te verbreken Christus gekomen is, nemen allerwegen onder ons toe; gelijk atheïsme, dwaling, onkunde, ongeloof, verachting van het heerlijke Evangelie en de onvruchtbaarheid daaronder; vloeken, zweren, meinedigheid, lastering, sabbatschennis, doodslag, overspel, dieverij, roven, bedriegen, stelen, gierigheid en allerlei ongerechtigheid neemt de overhand. Dit zijn alle werken des duivels; en naardien dezelve zo toenemen, hebben wij dan geen reden te vrezen, dat Hij wraak in Zijn hart heeft tegen ons?

i. Ziet ook hieruit wat gevaarlijke zaak het is, de bruid van Christus of Zijn Kerk te verongelijken; want de wraak des Heeren, de wraak van Zijn tempel, zal al degenen

die Zijn tempel verontreinigen of ontheiligen, zekerlijk vervolgen. De satan zoekt heden den tempel Gods een slag toe te brengen, mikkende op de heilige gesteltenis van de kerk; maar zij mogen zijn wie zij willen, die zich verstouten Gods tempel te schenden, God zal hen schenden; zij brengen het misnoegen van de Zaligmaker over zichzelf.

TWEEDE GEBRUIK TOT VERSCHRIKKING

Aan allen die in het duivelse leger zijn liverei dragen en onder zijn vaandel krijg voeren tegen den Zone Gods.

Wee u, indien gij lang in deze staat blijft, want de wraak van de Verlosser zal u overkomen, indien gij die niet spoedig zoekt te ontgaan. Zie wat de Heere ten aanzien van u zegt (Deuteronomium 32:11): ‘Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wette en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik de wraak op Mijn tegenpartijen doen wederkeren en Mijn haters vergelden’. Ik zal u meer bijzonder enige soorten van mensen noemen, over welke de dag der wraak staat te komen.

1. Over alle goddeloze regenten en overheden (Psalm 76:13): ‘Hij zal den geest der vorsten afsnijden; Hij is den koningen der aarde vreselijk’ (Psalm 110:5). ‘Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns’. Ziet eens, bijvoorbeeld, hoe het MENÉ, MENÉ, TEKEL van Bélsazar, hem de banden van zijn lenden losmaakte, en zijn knieën tegen elkander deed stoten.

2. De dag der wraak zal komen over alle nietige herders, over alle ontrouwe leraars, die het volk niet getrouw waarschuwen, maar de handen der goddelozen in de zonden sterken (Ezechiël 33:8 en Zacharia 11:17).

3. Over allen, die Zijn getrouwe gezanten, in de uitvoering van hun plicht mishandelen (2 Kronieken 36:16): ‘Maar zij spotten met de boden Gods en verachtten Zijn woorden, zij verleidden zichzelf tegen Zijn profeten; totdat de grimmigheid des HEEREN tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was’.

4. Over alle ontheiligers van den Naam Gods: ‘Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken’ (Éxodus 20:7). Die Zijn Naam verscheuren, zal Hij verscheuren, zodat niemand hen zal kunnen redden.

5. Over alle sabbatschenders, die Gods dag houden als een last (Amos 8:7-8): ‘De HEERE heeft gezworen bij Jakobs Heerlijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten! Zou het land hierover niet beroerd worden, en al wie daarin woont treuren?’

6. Over allen die hun ouderen ongehoorzaam zijn, hetzij natuurlijke, burgerlijke of geestelijke. ‘Het oog dat den vader bespot of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken; en des arends jongen zullen het eten’ (Spreuken 30:17). Ook over allen die de wettige overheid in derzelve wettige bevelen wederstaan (Romeinen 13:2).

7. Over allen die onschuldig bloed vergieten, hun naasten in een overloop van toorn dodend of de vruchten van hun eigen lichaam bedervend. Het bloed van Abel riep om wraak over zijn broeder Kaïn; en God heeft bevolen, dat ‘wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed door den mens vergoten zal worden’ (Genesis 9:6).

8. Over alle onreine personen, hoereerders en overspelers, zal God oordelen. De pijlen der Goddelijke wraak zullen door de lever en het hart gaan van de onreinen.

9. Over allen die onrechtvaardig zijn in hun handelingen, door stelen of benadeling van hun naasten: ‘De vliegende rol van Gods vloek, zal ingaan in het huis van den dief’ (Zacharia 5:2-4).

10. Over alle meinedigen en verbondsbrekers, hetzij nationale of persoonlijke: 'Zal hij het verbond breken en ontkomen? Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wrake des verbonds wreken zal' (Ezechiël 17:15 en Leviticus 26:25).
11. Over alle begeerlijke personen, die met hun lot niet vergenoegd zijn, en de voorspoed van hun naasten benijden. De wraak achtervolgde Achab, om het begeren van Naboths wijngaard. Zij zijn in Gods achting afgodendienaars, mensen van deze wereld, wiens deel in dit leven is.
12. Over allen die zich in vleselijke lusten omwentelen, gelijk in dronkenschap, overdaad en ongebondenheid; de wraak des Verlossers zal hen zekerlijk vervolgen: 'Hun buik is hun god, en hun einde is het verderf' (Filippenzen 3:19).
13. Over alle huichelaren (Jesaja 33:14): 'De zondaren te Sion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaars aangegrepen; zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen Gloed wonen kan?'
14. Over allen die onder de middelen van kennis onkundig blijven (Jesaja 27:11): 'Daarom zat Hij, Die hen gemaakt heeft, Zich over hen niet ontfermen; en Die hen geformeerd heeft, zal geen genade bewijzen'. Verder, over alle afvalligen, die nadat zij van de waarheid belijdenis hebben gedaan, met de hond wederkeren tot zijn uitpuwsel, en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden (2 Petrus 2:22 en Spreuken 14:14).
15. Eindelijk, over allen die door hun ontere wandel, het geslacht der rechtvaardigen bedroeven of ergernis gegeven (Mattheüs 18:6-7): 'Maar zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem nutter dat een molensteen aan zijn hals gehangen en dat hij verzonken ware in de diepte der zee. Wee der wereld vanwege de ergernissen; want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen; doch wee dien mens door welken de ergernis komt'.

Deze leer, zeg ik, dient tot verschrikking van alle zodanigen, omdat zij uit den vader den duivel zijn en zijn werken doen. Daarom zal de wraak des Verlossers hen vervolgen. Zo zal het zijn met alle ongelovigen, die het Evangelie niet gehoorzaam zijn; 'Hij zal met vlammend vuur wraak over hen doen, en zij zijn alreeds veroordeeld, 'dewijl zij niet hebben geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon Gods' (Johannes 3:18).

HET DERDE GEBRUIK TOT VERTROOSTING VAN AL DE VERLOSTEN DES HEEREN

Heeft Christus uw twist, met het besprengen van Zijn klederen, op de satan, uw grote vijand, gewroken? Heeft Hij om uwentwil zijn koninkrijk verbroken; zijn eerstgeborene, namelijk de zonde, gedood; de sleutelen der hel en des doods uit zijn handen gewrongen; hem aan ketenen gebonden; hem en zijn engelen openlijk tentoongesteld, en zal Hij hem voor eeuwig in de hel stoten, en dat alles om uwentwil? Dan kunnen wij vele zaken daaruit besluiten, tot troost en bemoediging van de verlost des Heeren.

1. Uw nabestaande, de wreker van uw bloed, zal zekerlijk uw schuld betalen, en voor u instaan tegen al de beschuldigingen die de wet, uw consciëntie, de rechtvaardigheid, de duivel en de wereld tegen u kunnen inbrengen. Zou Hij uw bloed op de satan gewroken hebben en nochtans toelaten dat gij onder de beschuldiging van de wet of Gods rechtvaardigheid zou verzinken? Nee, nee, Hij zal de nooddriftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen die zijn ziel veroordelen. En

daarom mocht gij uw hoofd met blijdschap en vrijmoedigheid opheffen en zeggen: 'Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is' (Romeinen 8:33-34). Ja terzelfder tijd als Hij de overheden en machten uittoog aan het kruis, heeft Hij ook het handschrift dat tegen u was uitgewist, en hetzelfde aan het kruis genageld.

2. Hier is troost tegen de overgebleven verdorvenheid en inwonende zonde. Gij moet mogelijk menigmaal uitroepen: Ik ellendig mens! Maar hier is hulp voor u; Hij, Die uw bloed op de satan gewroken heeft, door hem den kop te vermorzelen, zal niet toelaten dat zijn werk lang in uw ziel stand zal houden; nee, al zijn sterkten moeten terneder geworpen en bedorven worden. Zijt gij door de kracht van het ongeloof gekweld, dat u steeds doet afwijken van den levenden God? Dat zal de wraak des Verlossers verbreken; want het is één van de werken des duivels. Hij is de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs, en daarom moet Hij aan Zijn naam beantwoorden, 'en in u volbrengen al het welbehagen Zijner goedheid, en het werk des geloofs met kracht' (2 Thessalonicenzen 1:11). Wordt gij met een overgebleven vijandschap gekweld? Dit is een werk des duivels, om het gemoed des mensen te vervullen met vijandschap en vooroordeel tegen God, Die de liefde Zelf is. En daarom is de dag der wraak ook daarom in Zijn hart; Hij heeft de vijandschap alreeds door Zijn bloed gedood, aan Gods zijde, en Hij zal ook aan uw zijde hoe langer hoe meer de vijandschap doden door Zijn Geest. En zover hij het werk des geloofs voortzet, zal Hij ook de liefde voortzetten; want het geloof is door de liefde werkende, en de Geest des geloofs is ook een Geest der liefde. Zucht gij onder de overgebleven onkunde, dat gij niet tot meerdere kennis van Christus en van God in Hem geraken kunt? Dit is ook een werk des duivels; zijn koninkrijk is een koninkrijk der duisternis, en daarom zal de wraak des Verlossers daarop vallen; 'want Hij is het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld' (Johannes 1:9). En gelijk Hij alreeds begonnen heeft te schijnen in uw harten, met het licht der kennis Zijner heerlijkheid, zo zult gij ook bevinden dat Zijn uitgang bereid is als de dageraad, en dat uw pad zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe. Zijt gij bezwaard met de wettisch-gezindheid van uw geest, met een krachtige neiging om meer te rusten op de werken der rechtvaardigheid die gij gedaan hebt, dan op Christus en Zijn rechtvaardigheid, het enige fundament dat God in Sion gelegd heeft? Wel, hier is troost; ook dit werk des duivels zal hoe langer hoe meer door uw Bloedwreker vernietigd worden. 'De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken' (Psalm 25:14). Hij zal uw harten meer en meer afbrengen van den weg der werken en u meer en meer verenigen met den weg der genade door Jezus Christus; want Hij heeft gezegd dat de genade heersen zal door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere (Romeinen 5:21). Met één woord, om geen bijzonderheden te vermenigvuldigen, welke zonde of begeerlijkheid den troon van Christus in uw harten beklimmen moge, die zal ter nedergeworpen worden. De wraak des Verlossers zal daarop vallen, als op een werk des duivels; want Hij heeft gezegd: 'Ik zal hun ongerechtigheden dempen; van al uw drekgoden zal Ik u reinigen; de zonde zal niet over u heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade'.

3. Is Christus uw Bloedwreker op de satan? Dan zal Hij zekerlijk niet dulden dat die vijand u geduriglijk zal afmatten met zijn vurige pijlen. Nee, Hij zal deze vijand en wraakgierige doen ophouden; Hij zal den verzoeker bestraffen, of anders zal Zijn genade u genoeg zijn, en Zijn kracht zal in uw zwakheid volbracht worden, opdat gij met uw God, Die u sterkt, mocht springen over zijn muur, en zijn stalen boog

verbreken. Ja, Zijn getrouwheid is verbonden, 'dat Hij u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar dat Hij met de verzoeking ook de uitkomst geven zal, opdat gij ze kunt verdragen' (1 Korinthe 10:13).

4. Zijt gij bedekt met donkere wolken van verlaten, zodat gij moest uitroepen: Och of ik wist waar ik Hem vinden zou? Hier is troost; Hij Die uw bloed op de satan gewroken heeft, zal u niet lang in benauwdheid houden, door Zijn eigen afwezigheid. 'Hij zal niet eeuwiglijk twisten noch geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Zijn aangezicht overstelpt worden, en de ziel die Hij gemaakt heeft' (Jesaja 57:16). 'Des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich' (Psalm 30:6). 'Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser' (Jesaja 54:7-8).

5. Hier is troost tegen de vrees van afval, tot schande van de godsdienst en het eeuwige verderf van uw ziel. Hij, Die uw bloed gewroken en u gerukt heeft uit de klauwen van die vijand, Hij zal u niet verlaten. Al Zijn heiligen zijn in Zijn hand; Hij bewaart ze in Zijn kracht door het geloof tot de zaligheid, en mens noch duivel zal u uit Zijn hand rukken. En daarom mocht gij juichen en zeggen: Hoewel ik val, ik zal nochtans weer opstaan, want de Heere ondersteunt mijn hand.

6. Hier is troost: Hij, Die uw bloed gewroken heeft, zal al uw noden vervullen, zowel uitwendige als inwendige. Zou Hij zo veel voor u gedaan hebben en u dan van gebrek laten vergaan? O nee; 'Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift, in heerlijkheid door Christus Jezus' (Filippenzen 4:19). Uw Nabestaande bezit een volheid van alles: Hem ontbreekt niets en u zal ook niets ontbreken, van alles wat u goed en nuttig is.

7. Uw Bloedwreker zal zorg voor u dragen in alle openbare bewegingen en opschuddingen. Wanneer de bergen uit hun plaatsen bewogen worden en de wateren bruisen, dan zit Hij over de watervloed, en Hij zal alle dingen ten goede van u doen medewerken.

8. Uw Bloedwreker zal medelijden met u hebben in al uw verdrukkingen.

9. Hij zal u sterkte geven tot het werk daar Hij u toe roept, hoe zwak gij ook in uzelf mag zijn; want 'Hij geeft den moeden kracht' (Jesaja 40:29).

10. Hij zal u doen zegepralen over de dood, de laatste vijand; de dood zal verslonden worden tot overwinning. Hij heeft het graf gemaakt tot een geruste slaapstede, tot een doorgang tot uws Vaders huis en Koninkrijk, en Hij Zelf zal u door de Jordaan leiden; en daarom mocht gij in geloof zeggen: 'Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe' (Psalm 48:15).

VIERDE GEBRUIK TOT VERMANING

Is het zo dat de dag der wraak geweest is en nog is, in het hart van onze heerlijke Verlosser? Heeft Hij onze twist gewroken op de oude slang, door haar de kop te vermorzelen en heeft Hij haar onrechtmatig in bezit genomen koninkrijk en heerschappij verbroken? Dan moet ik:

A. In de eerste plaats, in de naam van onze vriendelijke Nabestaande, de heerlijke Wreker van ons bloed, vrijheid uitroepen voor alle slaven der hel en gevangenen van den vorst der duisternis. O mijne vrienden! de satan heeft alle nakomelingen van Adam in zijn macht gevangen, omdat wij tegen de woorden van God gerebelleerd en den raad des Allerhoogsten versmaad hebben. Daarom moeten wij zitten in duisternis

en in de schaduwen des doods, gebonden en gekluisterd door den god dezer eeuw, met de koorden van onze eigen ongerechtigheid, als met ijzeren boeien. Maar ik breng u een blijde boodschap: onze Goël, onze Verlosser en Bloedwreker heeft des duivels gevangenis geopend, de koperen poorten en ijzeren grendelen aan stukken gebroken en Hij komt en roept tot Zijn gevangenen: Komt uit! en tot de gebondenen: Komt tevoorschijn! Wij daarom, als herauten van deze grote Koning, Welke de heirlegers in de hemel volgen en Wiens Naam op Zijn kleed en Zijn dij geschreven staat: Heere der heren en Koning der koningen! Ik zeg: wij als herauten, in Zijn Naam uitgezonden, roepen het jubeljaar voor u uit; het jaar van uw verlossing en bevrijding van de slavernij van deze vijand. De Zoon Gods maakt u vrij, en daarom zult gij waarlijk vrij zijn. Hij roept een vrijheid uit voor de gevangenen, en voor de gebondenen opening der gevangenis; vrijheid voor de schuld der zonde, dat die niet mag verdoemen; vrijheid van de macht der zonde, dat die niet mag heersen in uw sterfelijke lichamen; vrijheid van de smet en vuiligheid van de zonde, dat die de gemeenschap tussen God en u niet moge verhinderen; vrijheid van de wet als een verbond der werken, dat die geen macht zal hebben om u te verdoemen; vrijheid van de macht des doods en des grafs, dat die u met haar prikkel niet moge steken noch de overwinning over u hebben; vrijheid van deze tegenwoordige boze wereld, dat die u niet verstrikken moge, en vrijheid van al uw vijanden, opdat gij den Heere mocht dienen zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid, al de dagen uws levens. O mijne vrienden! ik verkondig u dit aangename jaar van vrijheid en verlossing, van al deze vijanden. O, wilt dan om des Heeren wil, deze vrijheid aannemen, die uw Nabestaande en Bloedwreker u aanbiedt.

Deze vermaning en roeping, om vrijheid aan te nemen van de macht der duisternis en van de heerschappij van de satan, de vorst der duisternis, heeft zoveel bekoorlijkheid in zich, voor ieder redelijk en bedachtzaam mens, dat men denken mocht dat er geen beweegredenen nodig waren, om de mensen daartoe over te halen. Mensen die in een tijdelijke harde slavernij zijn, zullen hun vrijheid kopen voor de waardigste dingen die zij in de wereld hebben. En zij die hun vrijheid bezitten, zullen niet alleen hun goederen, maar zelfs hun bloed besteden tot verdediging van dezelve. Zij zullen liever hun leven overgeven dan hun tijdelijke vrijheid. Wie twijfelt, indien een gezelschap van mensen in een gevangenis opgesloten was door een machtige vijand, die hun dood bedoelde, wanneer iemand die machtiger was dan hij, hem kwam overwinnen, de deuren van de gevangenis openen en den gevangenen toeriep om vrijuit te gaan: wie twijfelt, zeg ik, of ieder gevangene zou in dat geval zijn vrijheid verkiezen en de ene sneller dan de andere de gevangenis uitlopen? Maar mijne vrienden! hoewel deze vrijheid, die onze Nabestaande voor ons uitroept, oneindig waardiger is dan al de tijdelijke vrijheden van de wereld, zo leert de droevige ondervinding nochtans, dat de meeste toehoorders van het Evangelie, aan wie het jubeljaar des Heeren of jaar van vrijheid verkondigd wordt, liever verkiezen gevangenen van de satan te blijven en in de banden der ongerechtigheid te volharden, die de satan om hun lenden gewrongen heeft, dan deze heerlijke vrijheid aan te nemen, daar ik van gesproken heb. De duivel heeft hen zodanig betoverd in de zonde, dat zij in zijn boeien zo gerust blijven liggen, alsof hun slavernij een volmaakte vrijheid was; zichzelf nooit in vrijheid achtende, dan wanneer zij wandelen naar de eeuw dezer wereld, naar den overste der macht der lucht, des geestes die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. En daarom zeg ik dat men denken zou dat er geen beweegredenen nodig waren, om de mensen te overreden deze vrijheid aan te nemen; nochtans is het mensenhart, door de macht die

de satan en de zonde over hen hebben, zo afkerig dat wij hun niet alleen vrijheid moeten aankondigen, maar ook drangredenen moeten gebruiken om hen tot de aanneming van dezelve te bewegen. Vergun mij daarom dat ik u, uit naam van onze dierbare Vriend en Bloedwreker, op een redelijke wijze bespreek; want wij handelen met mensen, die getrokken moeten worden met koorden van liefde en met mensenzelen. O, of God u door Zijn Geest mocht overreden en bekwaam maken om Zijn roepingen in te willigen! Ik zal u dan enige beweegredenen voordragen.

1. Overweeg het kwaad en het gevaar van die dienstbaarheid en slavernij daar gij onder zijt. Het is de meest troosteloze slavernij; daar is in den kuil der zonde geen troost te vinden. Deze kuil is des duivels gevangenis, welke daarom genaamd wordt: 'een kuil waar geen water in is' (Zacharia 9:11). Het is waar, de satan belooft wel vermaak, voordeel en troost te geven in de zonde en in zijn dienst, maar helaas, het is maar als het kraken van doornen onder een pot, of gelijk een beker van zoet vergif, hetwelk zodra dat gedronken is, als de gal van adderen is in de ingewanden; 'De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede' (Jesaja 57:21). De slavernij daar gij onder zijt, o zondaar, is een moeilijke en harde slavernij; de zondaren worden gezegd, 'zich moede te maken met verkeerdelijk te handelen' (Jeremia 9:5). Vele afgematte en vermoeide dagen heeft de zondaar in des duivels dienst; deze leidt hem als het ware om in een keten, en doet hem zichzelf afmatten in de opvolging, dan van deze, dan van een andere begeerlijkheid. Het is een schandelijke dienstbaarheid, een slaaf van de satan te zijn, die zelf 'bewaard wordt onder ketenen der duisternis, tot het oordeel des groten dags' (Judas:6). Ach, wie zou verkiesen een dienstknecht te zijn van die geketende brullende leeuw? Het is de wreedste dienstbaarheid die er ooit was; deze vijand en wraakgierige behandelt de arme schepselen die onder zijn macht zijn op de aller-wreedste en barbaarste wijze, beide ziel en lichaam pijnigende. Men vindt een voorbeeld van zijn wreedheid in die ellendige mens in Markus 5:2-5 en Lukas 8:27. Het is een verschrikkelijke dienstbaarheid; aldaar worden zij gezegd te wonen in de duisternis, en in het land van de schaduwen des doods, waar niets dan schrik en vrees is, zijnde zij een schrik voor zichzelf en voor anderen die rondom hen zijn. O, mijne vrienden! wie zou dan de vrijheid uit zulk een slavernij en dienstbaarheid niet omhelzen en aannemen?

2. Overweeg ook wat soort van vrijheid het is, die de Zoon Gods, de Wreker van ons bloed, u aanbiedt en voorstelt. Het is een vrijheid, over welke men zich nooit genoeg verwonderen kan, dat de Zoon Gods onze natuur zou aannemen, een natuur minder dan die van de engelen, ten einde Hij het recht van lossing mocht hebben, als onze Nabestaande en Bloedwreker. En dat voor degenen die de wet geschonden en het gezag Zijns Vaders met voeten getreden hadden; dat Hij van Edom en Bozra zou komen, Zijn klederen besprengende met Zijn eigen bloed en met het bloed Zijner vijanden, ten einde ons te verlossen. O, mogen wij niet met verwondering uitroepen met de Kerk, in het eerste vers van ons teksthoofdstuk: Wie is Deze, Die van Edom komt? O, wie zou ooit gedacht hebben, dat Hij zulk een krijgstoet, ten behoeve van ons ondernomen zou hebben! Overweegt daarbij dat deze vrijheid, welke wij u aankondigen, verkregen is door een grote prijs; gelijk die overste eens zei: 'Ik heb deze vrijheid of dit burgerrecht voor een grote som geld verkregen' (Handelingen 22:28). Het heeft onze Nabestaande duur gekost; geen zilver of goud, maar Zijn dierbaar hartebloed. Het is de wezenlijkste vrijheid, het is geen ingebeelde zaak, nee: 'Indien de Zoon u vrij maakt, zo zult gij waarlijk vrij zijn' (Johannes 8:36). Het is een heerlijke vrijheid, gij zult gebracht worden tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Gij zult mede-erfgenamen zijn, met de algemene vergadering der

eerstgeborenen, die allen erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus zijn. En uw vrijheid zal niet duren voor een dag, een jaar of een eeuw, maar voor eeuwig. Gij zult een eindelijke en volkomen vrijlating genieten. Noch zonde noch satan zullen heerschappij meer over u hebben, indien gij deze vrijheid wilt aannemen, die onze Nabestaande en Bloedwreker u aanbiedt en uitroept. Het is waar, de satan en de zonde mogen u verzoeken en u trachten te brengen onder uw vorige slavernij, maar zij zullen niet kunnen. Mens noch duivel zal machtig zijn, u te rukken uit de handen van onze Nabestaande; gij zult bewaard worden in de kracht Gods, door het geloof tot de zaligheid. O, mijne vrienden! zult gij zulk een vrijheid niet geredelijk omhelzen? Bij dit alles zal ik alleen nog voegen, dat hoewel de Zoon Gods voor deze vrijheid, welke Hij u aankondigt, duur betaald heeft, dezelve u nochtans om niet geschonken wordt. U worden geen harde voorwaarden afgevorderd. Wil maar die vrijheid aannemen, dan zult gij waarlijk vrij zijn; geen geld, geen prijs wordt van u geëist, gaat maar alleen vrij uit.

3. Overweeg ook dat de duivel geen wettig recht heeft, om u in zijn vang en slavernij te houden. Hij heeft zijn recht verloren, nu Gods rechtvaardigheid voldaan is, door het bloed van onze Nabestaande. Wat recht heeft een cipier, iemand in de gevangenis te houden, wanneer de rechter voldaan is door een vriend, en de schuld volkomen betaald is aan de schuldeur? Zodat het dus een onrechtmatige gevangenhouding is, inzonderheid na des konings afkondiging van vrijheid. Maar ik zal u nog meer zeggen; gelijk de duivel geen recht heeft, zo heeft hij ook geen macht om u gevangen te houden tegen uw wil. Het is waar, de satan heeft het verstand verblind, en de wil zodanig bedorven dat de mensen vrijwillig in zijn dienst blijven en naar zijn gebod wandelen; maar de satan kan niemands wil dwingen; indien gij maar eens waarlijk van harte gewillig was, om van de slavernij des satans verlost te wezen, zo ware de zaak gedaan. O, mijne vrienden! stelt uw wil in de hand van onze Nabestaande, opdat Hij, volgens Zijn belofte, u gewillig make op den dag Zijner heirkraft. O, wat is dit een bemoediging voor u om de vrijheid aan te nemen, dat de duivel noch recht noch macht heeft om u gevangen te houden tegen uw wil!

4. Gij zult door deze vrijheid aan te nemen, het hart van Christus verblijden en onze Nabestaande de arbeid van Zijn ziel doen zien. Hij is in een zware zielsarbeid geweest, ten einde onze bevrijding van de zonde en de satan te verwerven; ja Hij arbeidde totdat Zijn ziel geheel bedroefd was tot den dood toe. O, zult gij dan zo onvriendelijk zijn, dat gij Hem, na zulk een zware en harde arbeid, die verzadiging of voldoening zult weigeren, welke Hij zo zeer begeert, namelijk uw ware bevrijding te zien van de macht van satan? En aan de andere zijde, het zal Hem beledigen en aan het hart smarten, indien gij in uw ketenen onder de macht van satan wilt blijven, weigerend verlost te worden uit de macht van die vijand, nadat Hij zijn koninkrijk verwoest en hemzelf tenietgedaan heeft, door Zijn eigen dood. O, hoe weende Hij over Jeruzalem, hetwelk de vrijheid en hulp die Hij hun aankondigde, in de dagen van Zijn vlees, verwierp. Hij zeide met tranen: 'Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen' (Lukas 19:42). 'Hij wilde ze vergaderen, gelijk een hen haar kiekens vergadert onder haar vleugelen, maar zij hebben niet gewild' (Mattheüs 23:37).

5. Indien gij deze aangeboden vrijheid verwerpt, zo zult gij de satan begunstigen, en hem een gelegenheid geven van te zegepralen over onze heerlijke Verlosser, alsof zijn slavernij beter is dan de vrijheid van Christus, welke Hij zo duur heeft verworven. O, mijne vrienden, kan het u van het hart, dat gij die vijand een gelegenheid bezorgt, om onzen heerlijke Verlosser te versmaden? Maar aan de andere zijde, indien gij deze

vrijheid aanneemt, die Christus u aanbiedt, zo zal zulks een kwelling voor die vijand zijn. Want, gelijk ik in de verklaring gezegd heb, het is een dag van wraak over de satan, en een pijnigende kwelling voor hem, wanneer hij een arm schepsel uit zijn gevangenis ziet gaan, en het de zijde van Christus verkiest. Wilt gij de duivel dan een ondiens doen? Want ik ben verzekerd dat gij aan hem niet gebonden zijt, zo neemt deze vrijheid aan, welke onze heerlijke Verlosser door Zijn bloed verworven heeft, en die Hij aan een iegelijk van u in dit heerlijke Evangelie aanbiedt.

6. Bij dit alles zal ik alleen nog voegen, dat indien gij dezelve niet aanneemt, uw verderf dan aan niemand te wijten is dan aan uzelf, en uw bloed zal op uw eigen kop komen. O, hoe rechtvaardig zal uw verdoemenis zijn, daar u de vrijheid was aangeboden, en gij nochtans liever verkoos in de ketenen van de duivel te blijven! Uw banden zullen zekerlijk vaster gemaakt worden en uw verdoemenis zal rechtvaardiger zijn, dan die van de duivel zelf. Want de duivel is nooit die vrijheid aangeboden, welke hij zekerlijk van ganser harte zou aannemen; maar de zondaren onder het Evangelie, is het leven, de vrijheid en de zaligheid aangeboden, en nochtans hebben zij de dood verkozen boven het leven, de slavernij boven de vrijheid, en de verdoemenis boven de zaligheid.

TEGENWERPING: Gij dringt ons de bevrijding van de slavernij des satans aan te nemen; maar zo Christus die vrijheid voor mij niet bedoeld of besloten heeft, of zo ik niet uitverkoren ben, zo zal ik nooit van zijn slavernij bevrijd worden.

Ik antwoord: deze tegenwerping is eigenlijk één van de listen van de duivel, die hij gebruikt om de zondaren af te houden van alle pogingen om vrij te raken van zijn dienst en heerschappij. Het is een bedrieglijke sluitrede, en wanneer die behoorlijk wordt overwogen, dan is die geheel krachteloos. Want het is eveneens alsof een gezelschap van gevangenen, liggende onder het vonnis van de dood, wanneer de deuren van hun gevangenis openstaan, als hun cipier de voeten aan het hoofd gebonden zijn en des konings afkondiging van pardon aan de gevangenen bekend gemaakt is, om vrij uit de gevangenis te gaan. Ik zeg, het is even alsof die gevangenen in dit geval zeiden: 'Hoewel de gevangenis open staat, en de afkondiging van de koning voor onze oren gelezen is, zo weten wij nochtans niet of de koning het oogmerk in zijn hart heeft, dat wij er ons voordeel mee zullen doen, en onze ontkoming behartigen. Wij weten niet of hij voor heeft dat wij altijd gevangenen zullen blijven, en daarom zullen wij maar blijven waar wij zijn'. Wie zou niet achten dat die gevangenen een gezelschap van krankzinnige mensen waren, welke op zulk een wijze redeneerden? Hoe zal het hart van de koning bekend geworden zijn, anders dan uit zijn verklaring? Zo ook hier: De duivel zegt dat gij de bevrijding van de zonde en van de satan niet hoeft aan te nemen, omdat gij niet weet of Christus deze vrijheid voor u bedoeld heeft. Maar hoe zult gij ooit het voornemen van Christus weten, anders dan uit Zijn Woord, uit Zijn afkondiging van genade, welke het eigenlijke ontwerp is van Zijn gedachten en voornemens? O, mijne vrienden! zie altijd in Gods hart en oogmerk, door Zijn woorden en afkondigingen van genade; en wanneer gij zulks doet, dan zult gij niets dan genade, liefde en barmhartigheid vinden in Zijn hart tegenover u. Maar zo gij de weg van de duivel wilt houden, en naar Gods hart en heimelijke gedachten zien, zonder acht te geven op Zijn woorden, en te geloven hetgeen Hij tot u spreekt, dan is er geen helpen aan, maar gij moet met de duivel verloren gaan.

TEGENWERPING: Gij gebiedt ons de bevrijding van de slavernij van de satan aan te nemen; maar helaas, onze banden zijn zo sterk, dat wij geen macht hebben om die af te schudden; of om deze vrijheid aan te nemen.

Ik antwoord: De vraag tussen Christus en u is niet: Zijt gij machtig om de dienst en slavernij van de satan te verlaten? Maar de vraag is: Zijt gij gewillig? Zo gij maar gewillig zijt om vrij gemaakt te wezen, dan kunnen al de duivelen in de hel u niet langer houden.

TEGENWERPING: Daar ligt waarlijk de kracht van de zaak; mijn wil is zo jammerlijk bedorven, dat ik die niet gebogen kan krijgen tot deze aangeboden vrijheid.

Ik antwoord: Indien de ijzeren zenuw van de hardnekkige wil voor u te sterk is om te buigen, stelt die dan in de band van Christus, uw gezegende Nabestaande, dat Hij het werk voor u doet. Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft. O het is een aangename blijk van een ziel, die alreeds gewillig is gemaakt, wanneer zij over de afkerigheid van het hart zucht en treurt, dat zij het niet brengen kan om zich aan de roeping van Christus te onderwerpen. En tot uw bemoediging, om uw afkerige wil in Zijn hand te stellen, zo weet dat Hij door Zijn belofte verbonden is het werk te doen; zelfs het stenen hart weg te nemen en een vlezen hart te geven; dat is, om de vijandschap en de afkerigheid van het hart en de wil tegen Hem te overwinnen. O pleit op de belofte; geloof de belofte; houdt bij Hem aan op Zijn woord, bij den troon Zijner genade; want Hij heeft nooit iemand afgezet, die deze weg ingeslagen heeft. Ook is dit het vermaak van Christus, om wraak te nemen op de satan door zijn vergif van vijandschap en afkerigheid te drijven uit het hart van den zondaar. En laten daarom de woorden van de tekst u in deze zaak tot grond van geloof zijn: *'Want de dag der wrake is in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost is gekomen'*.

B. Mijn tweede vermaning uit de leer is deze: Indien het zo is, dat onze gezegende Goël, onze vriendelijke Nabestaande en Verlosser, onze twist gewroken heeft op de satan door zijn koninkrijk in te nemen; zijn ontwerpen gemaakt tot ons verderf te verijdelen; zijn eerstgeborene te doden, hem de sleutels der hel en des doods uit de hand te wringen, hem onder de ketenen van duisternis te leggen en te bewaren tot het oordeel van de grote dag, en dergelijke. Ik zeg, heeft onze nabestaande dit alles gedaan, in het wreken van onze twist op de vijand? O laat dit alles u dan bemoedigen, om u onder de schaduw van Zijn vleugelen te vertrouwen; beveel uw ziel en al uw eeuwige belangen aan Hem, want onze Nabestaande zorgt voor u. Indien Hij geen zorg voor, noch liefde tot ons had, zou Hij dan ooit Zijn bloed gestort of Zijn klederen besprengd hebben in onze twist? O mijne vrienden! wie zullen wij vertrouwen, indien wij Hem niet vertrouwen, Welke voorttrok in Zijn grote kracht, om te strijden met de machten der hel, en om haar te verderven, wegens het ongelijk dat zij ons gedaan hadden? O hoe dierbaar is die goedertierenheid, welke Hem aanzette en verbond om deze verrichting te ondernemen! Wat een verbazende liefde, tot verloren zondaren van Adams geslacht, openbaart zich in deze woorden, wanneer dezelve beschouwd worden als een bedreiging tegen de machten der hel! De dag der wrake is in Mijn hart. De plicht nu, zeg ik, en wel de eerste plicht waar deze genade en liefde van onze heerlijke Nabestaande ons toe verbinden moest, is op Hem te vertrouwen. Dit is het voornaamste oogmerk van het Evangelie, en van de gehele openbaring van het Woord aangaande Christus. Laat ik u daarom vermanen, u daarmee te verenigen en deze goedertieren Vriend te vertrouwen, Die meer aankleeft dan een broeder. Dit is een

zaak van het grootste gewicht voor een iegelijk die het Evangelie hoort, en waaraan de gelukzaligheid of de ellende van de kostelijke ziel voor een eindeloze eeuwigheid hangt. En daarom zal ik, ten einde deze vermaning wat te verklaren, enige weinige vragen beantwoorden.

EERSTE VRAAG: Wat is het daar gij ons toe roept, wanneer gij ons gebiedt deze goedertieren Vriend, deze Verlosser, te vertrouwen?

Ik antwoord, het onderstelt noodzakelijk:

1. Een diepe en hartgrondige belangneming omtrent de zaligheid of de verlossing van die slavernij en ellende, waarin wij door de satan en de zonde gebracht zijn. O mijne vrienden! gij die uzelf nooit gezien hebt gevangenen van de duivel te zijn, onder de macht van de schuld en de smet der zonde, uit kracht van een gebroken wet, en die nooit gebracht zijt onder een hartgrondige bezorgdheid, hoe gij daarvan verlost zult worden, uitroepende met de stokbewaarder: 'Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (Handelingen 16:30). Al uw voorgevingen van op Christus te vertrouwen, zijn allen maar geveinsd en ingebeeld; 'want de wet is onze tuchtmeester tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden' (Galaten 3:24).

2. Dit vertrouwen sluit in een hartelijke goedkeuring van de persoon en de onderneming van onze gezegende Nabestaande en Verlosser, tot onze bevrijding en verlossing van deze dienstbaarheid van de zonde en de satan. Een goedkeuring daarvan als een weg, die de oneindige Wijsheid betamelijk is, en van alle andere wegen de meest geschikte tot verheerlijking van God en behoudenis van de zondaar. Wanneer een zondaar ontwaakt is, en zijn ogen geopend worden om zijn verloren staat te zien, dan doen zich natuurlijk deze twee vragen op, namelijk: Hoe zal God verheerlijkt worden? En hoe zal ik, in een bestaanbaarheid met Zijn heerlijkheid, kunnen zalig worden? Wanneer nu Christus ontdekt, en de weg der zaligheid door Hem voor de ziel geopend wordt, dan ziet zij deze twee vragen op een beminnelijke wijze in Hem beantwoord; zij ziet hoe Christus aan God en aan al Zijn deugden heerlijkheid, en aan de verloren zondaar de zaligheid toebrengt; in deze weg 'ontmoeten de goedertierenheid en de waarheid elkander, en de gerechtigheid en vrede kussen elkander' (Psalm 85:11). En dit doet de ziel haar hartelijke toestemming en goedkeuring geven aan deze heerlijke uitvinding, zeggende: Dit is mijn rust, mijn ziel begeert die en heeft er een welgevallen in.

3. Het sluit in een verzaking van alle andere wegen en middelen van hulp en zaligheid, zeggende met de kerk (Jeremia 3:23): 'Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk, in den HEERE onzen God is Israëls heil'. En Hoséa 14:4: 'Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze god'. 'Wij zijn de besnijding, wij die God in den geest dienen, en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen' (Filippenzen 3:3). O, mijne vrienden! Christus is nooit de eerste weg die een zondaar verkiest tot zaligheid; o nee! Hij is altijd de laatste toevlucht; een mens zal vele wegen beproeven, eer hij tot Christus komt. Wanneer hij in een staat van zonde en onheiligheid is, levende in een openbare verachting van de wet, dan vertrouwt hij gewoonlijk op de algemene barmhartigheid van God, zich met sommigen inbeeldende, dat het genoeg is om hem in de hemel te brengen, indien hij maar op een sterfbed zo veel tijd heeft om tot God te roepen: Heere, ontferm u over mijn ziel! Wanneer hij door den Geest der overtuiging er toe gebracht wordt om te zien dat dit niet gaan kan, dan loopt hij tot de weg van de werken door de wet, en beproeft wat hij door zijn reformatie, gebeden, tranen, beloften, boete en dergelijken

tot zijn zaligheid doen kan. Wanneer hij zich in het zoeken van zaligheid in deze weg heeft afgemat, en de wet zo heilig, zo geestelijk en zo uitgebreid bevindt te zijn, dat het hem onmogelijk is dezelve volmaakt te gehoorzamen, dan zal hij Christus en de wet tezamen voegen; ik meen Christus en zijn wettische werken. En hij denkt bij zichzelf: 'Ik kan toch de hemel en de zaligheid niet verkrijgen door mijn eigen gehoorzaamheid, omdat die zo gebrekkig is; maar daar ik in mijn gehoorzaamheid tekort kom, zal ik op de gerechtigheid van Christus vertrouwen, om al mijn gebreken te vervullen'. Dus neemt hij het nieuwe kleed van Christus' gerechtigheid, om zijn eigen vuile vossen op te flansen. Hier blijft menig mens staan, zonder een stap verder te gaan, de zaligheid zoekende door Christus en de wet tezamen; hetwelk de zaak is, die de apostel noemt een zoeken van de rechtvaardigheid, niet recht uit, maar als uit de werken der wet. Maar wanneer een zondaar er toe gebracht wordt om waarlijk op Christus te vertrouwen, dan neemt hij Hem aan en berust alleen op Hem, gelijk Hij in het Evangelie wordt aangeboden; zijn eigengerechtigheid verzakende als wegwerpelijke klederen, zeggende met de apostel: 'Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere' (Filippenzen 3:7-8).

4. Dit vertrouwen op Christus sluit in een voldoening omtrent het recht dat God in Zijn Woord bezorgd heeft, tot aanvaarding van Christus en Zijn zaligheid. Het is een zeer gewone zaak, bij degenen die ontwaakt worden tot een behoorlijke bekommring omtrent hun zaligheid, om deze taal in de mond te hebben: 'Het is waar, Christus is een gepaste en genoegzame Zaligmaker, Die volkomenlijk zaligmaken kan; maar helaas! ik weet niet of ik recht heb om Hem aan te nemen; ik ben bevreesd dat ik mij aan vermetelheid zal schuldig maken'. Maar wanneer iemand in Christus gelooft, of op Hem vertrouwt om zaligheid en bevrijding van zonde, satan, hel en toorn, dan ziet hij op het Woord; en daar ziet hij dat Christus voorgesteld wordt als Gods ordonnantie tot zaligheid van de zondaren; dat deze Zoon ons gegeven en geboren is. Daar vindt hij het woord der genade en zaligheid, gezonden aan alle zondaren; dat de beloften gedaan zijn aan ons en onze kinderen, en aan allen die verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal, door het liefelijke geklank van het Evangelie. Daar vindt hij dat God een iegelijk gebiedt in Zijn Zoon Jezus Christus te geloven, zich naar Hem te wenden en behouden te worden. Op deze en dergelijke gronden wordt de mens overtuigd, dat hij een genoegzaam recht heeft om Christus aan te nemen, en om de zaligheid van zijn ziel aan Hem toe te vertrouwen, zonder gevaar en vermetelheid; en hierop waagt hij zijn zaligheid op Hem. O, mijne vrienden! ziet toch toe, dat gij de voet mocht zetten op een vaste grond; en ik weet niet hoe ons geloof in Christus ooit wel gegrond kan zijn, zonder dat wij recht voor hetzelfde vinden in het Woord; het Woord is de onmiddellijke grond van het geloof, en zonder hetzelfde zouden wij nooit kunnen geloven. Zie Psalm 119:49: 'Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen'. En Psalm 130:5: 'Ik hoop op Zijn Woord'.

5. Dit vertrouwen op Christus sluit in, een vaste en volkomen overtuiging van Christus' gewilligheid en bekwaamheid om ons te verlossen uit de hand van de satan, de zonde en van al onze geestelijke vijanden; ja een overtuiging van Zijn getrouwheid dat Hij, volgens Zijn belofte, ons verlossen zal. De arme ziel is uit Zijn Woord overtuigd van Zijn macht en bekwaamheid, omdat zij daarin Gods getuigenis van Hem vindt, 'dat Hij machtig is te verlossen en volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan' (Hebreeën 7:25). Zij is overtuigd van Zijn gewilligheid uit hetzelfde Woord, omdat zij daarin getuigd vindt, dat die tot Hem komen, Hij die

geenszins zal uitwerpen. O, zou Hij wel ooit zulk een werk hebben komen verrichten, namelijk de twist te wreken van verloren zondaren, de overtredingen te sluiten en de zonde te verzegelen, indien Hij niet gewillig was om verloren zondaren zalig te maken, die tot Hem komen? Zij is overtuigd van Zijn waarheid, dat Hij volgens Zijn belofte zal zalig maken; dat Hij volgens Zijn belofte Zich harer ontfermen, haar de zonden vergeven, genezen en verlossen zal, omdat het onmogelijk is dat God liegen zou. O heeft Hij het gezegd en zou Hij het niet doen? Gewisselijk ja! 'Nog een zeer weinig tijds, en Hij Die te komen staat, zal gewisselijk komen; Hij zal niet achterblijven' (Hebreeën 10:37).

6. Meer bepaald, wanneer iemand op deze heerlijke Verlosser en Nabestaande tot zaligheid vertrouwt, dan is hij niet alleen van de macht, goedheid en getrouwheid van de Heere Jezus overtuigd in het algemeen, maar hij is van dit alles overtuigd met een bijzondere toepassing van Christus en van de zaligheid in Hem, aan zijn eigen ziel in het bijzonder. De ziel vertrouwt, dat al wat Christus door Zijn bloed verworven en in het verbond beloofd heeft, te Zijner tijd aan haar geschonken zal worden. En zij rust en vertrouwt op de zekerheid die zij vindt in het Woord, in de belofte of het verbond Gods, dat door het bloed van haar Nabestaande verzegeld is. Zij omhelst en neemt Christus aan, zoals Hij in Zijn woord der genade voorgesteld wordt, en zegt: Dit is al mijn heil. God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen; dit is het mijne, dit is het mijne en alles is het mijne, omdat God het in Zijn heiligheid gesproken heeft; ik heb Zijn woord voor dit alles, en dat is genoeg. Dit geloof is het bewijs van zaken die men niet ziet, en de vaste grond der dingen die men hoopt. En hoewel God het nodig mocht achten, de dadelijke vervulling van de belofte uit te stellen, waardoor het hart gekrenkt wordt, wanneer zij nochtans de beloofde goederen beschouwt, zo houdt het geloof die als zijn eigendom op grond van de verzekering die God in de belofte gegeven heeft. En daarom zegt zij met de kerk (Micha 7:7-8): 'Ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht wezen. Hij zal mij brengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid'. Ik zeg niet, dat dit vertrouwen in alle gelovigen altijd even sterk is, of ook niet in dezelfde gelovige; want de droevige ondervinding leert en doet het buiten alle tegenspraak openbaar zijn, dat het vertrouwen van het geloof in de gelovige droevig kan geschud worden, en menigmaal dadelijk wordt geschud, door de overmacht van het ongeloof, door de aanvallen van de verzoeking, en door de voorzienigheden welke tegen de belofte schijnen in te werken. Hierdoor komt het dat een arm gelovige vele twijfelingen, vrezende en waggelingen heeft, zodat hij somtijds moet uitroepen: 'Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Zal Hij voortaan niet meer goedgunstig zijn? Heeft de toezegging een einde van geslacht tot geslacht? Ik zal één der dagen door de hand van Saul omkomen. En hij wordt weleens in zijn haasten gebracht om te zeggen: Alle mensen zijn leugenaars, de profeten Gods niet uitgezonderd. Maar hoewel deze twijfelingen, vrezende en waggelingen in de gelovige zijn, zo zijn ze nochtans niet in zijn geloof. Deze dingen bewijzen wel de zwakheid van zijn geloof, maar onder dit alles strijdt het geloof om de overwinning. En zoveel geloof als de ziel oefent, zoveel vertrouwen zal zij hebben dat de belofte aan haar in het bijzonder zal vervuld worden. En naarmate zij de belofte met toepassing op zichzelf gelooft, naar die mate zullen ook haar vertrouwen en haar verzekering zijn.

Maar opdat ik deze daad van geloof of van vertrouwen op Christus, u een weinig nader verklaar, zo zal ik die door twee of drie gelijkenissen trachten op te helderen.

a. Het is zulk een vertrouwen, als dat, hetwelk gij oefent omtrent een mens, van ontwijfelbaar geloof en getrouwheid. Wanneer een eerlijk man u voor een zaak zijn woord of zijn belofte geeft, hetzij mondeling of in geschrift, zo weet gij allen wat het is, hem in zulk een geval te vertrouwen. Indien er in de belofte een dag van betaling bijzonderlijk bepaald is, dan zijt gij van de betaling tegen zulk een dag verzekerd; indien er geen dag bepaald is, zo vertrouwt gij nochtans dat hij te zijner tijd zijn belofte vervullen zal. Op deze wijze geloofde Abraham, de vader der gelovigen, de belofte Gods (Romeinen 4:20): 'Hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongelooft, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer'. O mijne vrienden, vertrouwt gij het woord van een mens, neemt gij zijn belofte aan, en rust gij daarop met een verzekerd vertrouwen en zult gij de mens Christus Jezus niet vertrouwen, in Wiens mond nooit bedrog gevonden is, of in de getuigenis Gods, aangaande Hem, Wien het onmogelijk is te liegen? Vergunt mij u te zeggen, dat ieder bloot mens, dien gij vertrouwd hebt sinds gij in de wereld gekomen zijt, tegen u in het gericht getuigen en u veroordelen zal, zeggende: Gij hebt mij vertrouwd, maar gij wilde geen vertrouwen stellen op een belovend God in Christus. Zal Christus op die dag niet tot de ongelovigen zeggen: Gij hebt op het woord van zulk een mens vertrouwd, toen hij u een belofte deed; maar hoewel gij Mijn woord, Mijn eed, Mijn verbond door Mijn bloed verzegeld, gehad hebt, en hoewel de Drie Die in den hemel getuigen de waarheid van de belofte, die Ik u gegeven heb, verzekerden, zo wilde gij Mij evenwel geloven noch vertrouwen. Ik heb nooit dat vertrouwen van u kunnen verkrijgen, hetwelk gij aan gemene mensen gegeven hebt; gij hebt Mij en Mijn Vader behandeld alsof Wij leugenaars en onoprecht waren geweest. O hoe beschaamd zullen de ongelovigen gemaakt worden, wanneer hun dit in den dag des oordeels ten laste gelegd zal worden door de grote Rechter van hemel en aarde, van de mens Christus Jezus, onze Bloedwreker op de satan. Hijzelf zal alsdan Zijn zwaard wetten, en wraak vergelden al dengenen die God niet kennen en het Evangelie niet gehoorzaam zijn.

b. Dit vertrouwen op Christus is zulk een vertrouwen, als iemand in een sterke vesting of schuilplaats heeft, tot welke hij zich ter beveiliging heen begeeft. Of zulk een vertrouwen, als de kiekens hebben onder de vleugelen van een hen, wanneer zij dezelve dekt onder haar vleugelen (Ruth 2:12): 'De HEERE vergelde u uw daad, en uw loon zij volkomen van den HEERE, den God Israëls, onder Wiens vleugelen gij gekomen zijt om toevlucht te nemen'. 'Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o, God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen' (Psalm 36:8). 'Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar' (Psalm 91:4). O, zondaren! gij ligt bloot voor de toorn Gods, voor de wreedheid van de satan, die vijand en wraakgierige, die omgaat als een brullende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden; gij zijt in gevaar van de vloek van een geschonden wet. Op Christus nu te vertrouwen, is even gelijk de jonge kiekens, heen te lopen onder de vleugelen van de hen, of gelijk de doodslager onder de wet, tot de vrijstad liep, en vertrouwde dat hij aldaar in veiligheid was. 'O, keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt!' (Zacharia 9:12), 'want Hij is een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed' (Jesaja 32:2). O, vertrouwt op Zijn liefde, op Zijn belofte, op Zijn voorzienigheid, op Zijn gerechtigheid; gelijk iemand doet in zijn huis daar hij in woont, niet bevreesd zijnde voor storm of kou, wanneer hij maar onder deszelfs dak gekomen is.

c. Dit vertrouwen op onze gezegende Nabestaande en Verlosser, wordt somtijds uitgedrukt door een leunen op Hem (Hooglied 8:5): 'Wie is zij die daar opklimt uit de

woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?’ En dus zinspeelt dit op iemand, die zijn gewicht legt op een sterke staf, welke hij weet dat buigen noch breken zal; of op iemand die op de grond leunt, of op een sterke rotssteen, welke hij weet dat zijn gewicht volkomen dragen kan, en niet onder hem wegzinken zal. Dus heb ik getracht, u de natuur van dit vertrouwen te verklaren, welke ik wilde dat gij stellen zou op Christus, onze gezegende Nabestaande en Bloedwreker, Die van Edom en Bozra komt, voorttrekkende in Zijn grote kracht tot onze verlossing en zaligheid. Tot dusverre tot beantwoording van de eerste vraag in het vervolgen van deze vermaning.

TWEEDE VRAAG: Wat recht of bemoediging heb ik, om op Hem te vertrouwen tot zaligheid? Ik antwoord:

1. De nauwe betrekking waarin Hij met u staat, beide ten aanzien van Zijn natuur en van Zijn ambt, mag u aanmoedigen en geeft u recht om op Hem te vertrouwen. Zult gij uw Nabestaande niet vertrouwen, Die in het wreken van uw twist u wraak gegeven heeft op uw vijand, die u bedorven had, door hem den kop te vermorzelen? Maar ach! zult gij zeggen, is Hij mijn Nabestaande? Ik antwoord: Ja, want Hij is God geopenbaard in het vlees; Zijn Naam is Immánuël, God met ons. Hij is geworden uit een vrouw en is ons vlees en bloed deelachtig geworden, en daardoor heeft Hij onze natuur versierd met een veel grotere heerlijkheid, dan waarmee die ooit versierd was, wanneer zij eerst uit de hand van haar Maker voortkwam in de staat der rechtheid, ja, tot een grotere heerlijkheid dan waartoe de natuur van de engelen ooit verheven was; want Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan. Laat ons daarom op deze grond, Hem aannemen als onze Heere Jezus Christus, onze oudste Broeder; want Hij schaamt Zich niet ons broeders te noemen. Het is opmerkelijk dat Christus hier in de staat van vernedering Zich gewoonlijk beroemde op die naam, van Zichzelfen de Zoon des mensen te noemen, liever dan op die van Zone Gods. Wat was daarvan de reden anders dan dat Hij ons daarmee Zijn betrekking wilde inboezemen als onze Nabestaande, uit kracht van de aanneming van onze natuur, ten einde wij daardoor zouden aangemoedigd worden de toevlucht te nemen onder de schaduw Zijner vleugelen. Maar overweegt ook, mijne vrienden! dat Christus niet alleen betrekking op u heeft door Zijn natuur, maar ook door Zijn ambt. Hij is de Profeet, Priester en Koning van de Kerk; Profeet om wijsheid te geven aan de onkundige; Priester om de schuldige zondaar te rechtvaardigen; en Koning om de vijandschap van het hart ten onder te brengen, en om de gevangenen van de duivel te verlossen. Hij wordt ons in het Evangelie vertoon onder al deze betrekkingen, opdat wij in een weg van geloof bemoedigd zouden worden om op Hem te vertrouwen. O mijne vrienden! waarvoor is een Zaligmaker? Is Hij het niet voor verloren zondaren? Immers ja; Hijzelf zegt ons dat dit Zijn eigenlijke boodschap of het einde van Zijn komst was, ‘om te zoeken en zalig te maken dat verloren was; dat Hij gekomen is te roepen niet rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering’ (Lukas 19:10 en Mattheüs 9:13). Waartoe is een Borg anders, dan voor onmachtige schuldenaars? En zijt gij niet zodanig? Immers ja; ik, gij, wij zijn in alle opzichten onmachtige schuldenaars geworden in de eerste Adam. En aan u wordt Hij in dit Evangelie voorgesteld tot dit oogmerk, opdat gij door op Hem te vertrouwen, in staat gesteld mocht worden, om alle eisen die de wet of Gods rechtvaardigheid op u doen mochten, te beantwoorden. Dus zeg ik dan, laat de nauwe betrekking, waarin Hij met ons staat, u bemoedigen om op Hem te vertrouwen en de toevlucht te nemen onder de schaduw Zijner vleugelen.

2. Het uitdrukkelijke bevel van God moest u bemoedigen, om uw vertrouwen te stellen op deze uw Nabestaande. De Vader beveelt u door een stem van de

hoogwaardige heerlijkheid, zeggende: Hoort Hem, Hij is Mijn geliefde Zoon. Hierom spreekt de apostel hiervan als van het kort begrip van alle geboden, ja, alsof dit het eeuwige gebod van God was aan zondaars, zeggende: 'Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus' (1 Johannes 3:23). Nu, in Christus te geloven en Hem onze zaligheid toe te vertrouwen is één en dezelfde zaak. Hoe vaak wordt dit gebod ingestampt, beide in het Oude en Nieuwe Testament! En hetgeen in het Nieuwe Testament genaamd wordt in Christus te geloven, dat wordt in het Oude Testament genaamd op den Heere te vertrouwen (Jesaja 26:4): 'Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen'. En Psalm 62:9: 'Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela'. O mijne vrienden! wat kan ons recht geven tot het doen van een enige plicht, indien niet het uitdrukkelijk bevel en het gezag van de grote God zulks doet? Meent niet dat het vermetelheid is, te geloven in of te vertrouwen op Christus (gelijk dat tevoren beschreven is). O nee, men kan zich nooit schuldig maken aan vermetelheid, door te doen hetgeen God ons gebiedt; ja, zulks niet te doen en Hem niet te gehoorzamen in deze zaak, is een aanlopen tegen Zijn hals en een vertreden van Zijn gezag. Denkt niet dat het in uw keus gegeven is, of gij op Hem vertrouwen wilt of niet; nee, de wet is gegeven en gij zijt onder de gehoorzaamheid van dezelve besloten, en de ongehoorzaamheid daaraan is als de zonde van toverij. Meent niet dat er in de ongehoorzaamheid aan Gods gebod in deze zaak geen gevaar is; nee, het is een gebod, dat met de zwaarste bedreigingen beschut is, van al hetgeen God de mensenkinderen ooit geboden heeft. 'Die niet gelooft is alreeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem' (Johannes 3:18,36).

3. Laat de belofte, die bij het geloven of vertrouwen gevoegd wordt, u bemoedigen om op uw Nabestaande te vertrouwen, 'Die gelooft zal zalig worden; die in Hem gelooft zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben' (Markus 16:16 en Johannes 3:16). Indien gij daarom liefde hebt voor uw leven, ja voor het eeuwige leven van uw ziel, zo neigt dan uw oren, komt tot uw Nabestaande, en vertrouwt aan Hem uw eeuwig al. Dit verband tussen het vertrouwen en de zaligheid, opent een deur voor allen die het Evangelie horen; want het geloof is zekerlijk de plicht van alle mensen, door het uitdrukkelijk bevel van God; anders kon het ongelooft hun zonde niet zijn. Naardien nu de plicht voor allen is, zo moet ook de belofte des levens, daaraan vastgemaakt, voor allen zijn; zodat het waar is van ieder Adamskind, dat indien hij gelooft, hij zalig zal worden. Maar overweegt ook, dat de belofte, ja al de beloften van dit heerlijke Testament, aan u luiden en aan u toegezonden worden, als een recht om u aan te moedigen, om uw vertrouwen te stellen op onze gezegende Nabestaande. 'Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden' (Handelingen 13:26). 'U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal' (Handelingen 2:39). De apostel meent niet, dat de belofte de hunne was in bezitting, voordat zij dezelve geloofden, maar dat de belofte de hunne was, in de voorstelling en aanbidding; gelijk een brief aan iemand gezonden, zijn brief is, omdat het opschrift aan hem luidt, zelfs voordat hij die ontvangt of openbreekt en de inhoud daarvan leest.

4. Om u tot het vertrouwen op deze gezegende Vriend en nabestaande Bloedwreker aan te moedigen, zo overweegt hoe aangenaam het voor Hem is, dat arme zondaren onder de schaduw Zijner vleugelen toevlucht nemen. Zie Johannes 6:28, waar Christus zegt tot een hoop volk, die begerig was te weten wat de werken Gods waren, opdat zij mochten doen hetgeen Hem welbehaaglijk was: 'Dit is het werk Gods', zegt Hij, 'dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft' (vers 29), of op Hem vertrouwt

Dien Hij gezonden heeft. Alsof Hij had gezegd: God heeft Zijn Zoon gezonden in de wereld, om Zijn rechtvaardigheid te voldoen, wraak te nemen over de satan en zijn werken en om zondaren te verlossen van hun slavernij, onder welke zij aan hun vijanden zijn en daar is Hem niets zo aangenaam en welbehaaglijk, ja daar is niets dat Hem behagen kan, tenzij gij in Hem gelooft of op Hem vertrouwt tot zaligheid en tot verlossing van de zonde, van de satan en de toorn. O, mijne vrienden! nooit heeft een moeder haar borsten met meer genoegen uitgehaald voor haar zuigend kind, wanneer die geprangd en gepijnigd werden door een overvloed van melk, dan wanneer een God van liefde, Zijn genade, barmhartigheid en liefde voortbrengt tot zondaren in het Evangelie, opdat zij door het geloof zuigen en verzadigd mochten worden met de overvloed van Zijn genade. O hoe wordt Hij als aan het hart gepijnigd, totdat de zondaren komen en de borsten Zijner genade zuigen, door toevlucht te nemen onder de schaduw Zijner vleugelen! 'Jeruzalem, Jeruzalem, enz. Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen' (Mattheüs 23:37). En hoe klaagt Hij over de afkerigheid van Zijn volk, zeggende: 'O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan, en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuigt tegen Mij' (Micha 6:3). Alsof Hij gezegd had: Wat hebt gij tegen Mij? Wat heb Ik u misdaan? 'Ben Ik u ooit een dorre woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid?' (Jeremía 2:31).

5. Om uw geloof en vertrouwen op deze heerlijke Nabestaande en Wreker van ons bloed aan te moedigen, zo overweegt dat dit het einde bereikt van alles wat Hij ooit gedaan of gesproken heeft. Zeg mij toch eens, waarom heeft God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden? Waarom heeft Hij onze natuur aangenomen, en onze plaats vervuld in de wet? Waarom heeft Hij des satans kop vermorzeld? Waarom is Hij gestorven, opgestaan, ten hemel gevaren en ter rechterhand der majesteit Gods gaan zitten? Waarom heeft Hij Zijn apostelen en andere dienaren uitgezonden als herauten, om al Zijn heerlijke verrichtingen uit te roepen aan een verloren wereld? Wat is het oogmerk van een gepredikt Evangelie? Waarom heeft Hij u Zijn inzettingen en getuigenissen gegeven, u de grote dingen van Zijn wet en verbond verklaard, en u de liefde van Zijn hart geopend? En waarom brengt Zijn ontferming een roepende stem tot u, die in den weg des verderfs heen rent, zeggende: 'Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in den dood der goddelozen, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve' (Ezechiël 33:11). Wat is, zeg ik, het oogmerk van dit alles anders, dan dat de zondaren rusten en vertrouwen en in Christus geloven zouden, met een verzekerd vertrouwen, opdat zij niet verderven, maar het eeuwige leven hebben? Dit is de spil waar alle godsdienst op draait; en dit is het wit daar wij in het prediken en gij in het horen op doelen moeten, namelijk, dat wij gebracht mogen worden om te vertrouwen op onze Bloedwreker. Omdat dit nu het oogmerk is van de gehele openbaring van het Evangelie, en van alles wat Christus ooit gezegd of gedaan heeft, geeft u dat geen genoegzaam recht om in Hem te geloven en op Hem te vertrouwen?

6. Overweegt het gevaar van niet in Hem te geloven of op Hem te vertrouwen; want dan doet gij al wat gij kunt om het gehele oogmerk van het Evangelie te verijdelen. Gij maakt God tot een leugenaar, wanneer gij weigert de getuigenis te geloven, die Hij van Zijn Zoon getuigd heeft. Gij moet in een verbond blijven met de satan tegen Hem, indien gij niet gelooft; daar is geen tussenweg. Gij legt uw ziel bloot voor een onvermijdelijk verderf; 'want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welchen wij moeten zalig worden, dan de naam van Jezus' (Handelingen 4:12). Gij stelt uw vriendelijke Nabestaande tot uw vijand, en gij brengt

de wraak, die Hij tot uw verlossing bedoeld had, op uw eigen kop. En daar is geen wraak zo verschrikkelijk, als die van een vertoornde vriend. O hoe verschrikkelijk is de toorn van een versmadede Zaligmaker! 'Hij zal geopenbaard worden van den hemel met de engelen Zijner kracht; met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn' (2 Thessalonicenzen 1:7-8). Overweegt dit toch, gij die nu zegt: Wij willen niet dat deze over ons Koning zij.

7. Overweegt de heerlijke voordelen, welke u toegebracht zullen worden door te vertrouwen op en te geloven in deze gezegende Verlosser; een volkomen vrede zal daar de vrucht van zijn; een vrede die alle verstand te boven gaat (Jesaja 26:3): 'Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd'. De vreugde zal in uw boezem ontspringen op uw vertrouwen op Hem, ja een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; wij worden vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloven. Ook met allerlei voorraad naar ziel en naar lichaam (Psalm 37:3): 'Vertrouw op den HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met getrouwheid'. Gij zult beschermd en beveiligd worden in een tijd van gevaar, namelijk van de satan, die listige vogelvanger, en van al zijn roofvogels (Psalm 91:2-4): 'Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burcht; mijn God, op Welken ik vertrouw'. Dan volgt: 'Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie. Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen'. Vastheid en onbeweeglijkheid zijn de vruchten van op Hem te vertrouwen, zodat gij niet, gelijk de bomen van het woud, bewogen zult worden door de wind van verzoeking (Psalm 125:1): 'Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid'. Hierom was het, dat de koning Jósafat het volk Israëls raadde, onder een zeer schuddende bedeling der Voorzienigheid, zeggende: 'Geloof in den HEERE uw God, zo zult gij bevestigd worden; geloof aan Zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn' (2 Kronieken 20:20). Gij zult geen kwaad gerucht vrezen, indien uw hart vast is, vertrouwend op den Heere. Wasdom in de genade is de vrucht van het vertrouwen op Hem; wilt gij uw ziel in een levende en bloeiende toestand hebben, gelijk de palmboom en de cederboom op Libanon? Vertrouwt dan op uw vriendelijke Nabestaande en Bloedwreker. Ziet tot dit einde een dierbare belofte (Jeremía 17:7-8): 'Gezegend is de man die op den HEERE vertrouwt, en wiens Vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen'. Wat zal ik meer zeggen? Het eeuwige leven en al wat daaraan vast is, is de vrucht van het vertrouwen op Hem; en die in Hem gelooft, zal nooit beschaamd worden in zijn hoop en verwachting. Dus ziet gij welke heerlijke bemoedigingen gij hebt, om op deze heerlijke Nabestaande, uw Bloedwreker, te vertrouwen.

DERDE VRAAG: Wanneer moesten wij op deze onze vriendelijke Nabestaande vertrouwen? Welke zijn de bijzondere tijden van deze plicht, welke wij Hem schuldig zijn? Ik antwoord in het algemeen: Dat er geen tijd ontijdig is, maar dat het op alle tijden nodig is (Psalm 62:9): 'Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht'. Daar is niet één ogenblik van uw leven, niet één beurtwisseling in uw vreemdelingschap hier op aarde, waarin gij geen barmhartigheid en genade van uw Nabestaande nodig hebt, om geholpen te worden. En daarom hebt gij nodig op Hem te vertrouwen ten allen tijde, tot Wien gij, door een levendig geloof

en vertrouwen komende, opgebouwd wordt tot een geestelijk huis, enz. Maar daar zijn enige bijzondere tijden, waarin wij op een bijzondere wijze geroepen worden tot de oefening van vertrouwen, van geloof, hoop en het afhangen van Hem om Zijn hulp en genade.

1. Onder de arrestatie van de wet als een verbond, of onder de beschuldigingen van de consciëntie, ondersteund wordende door de wet, eisende de schuld van gehoorzaamheid of straf. Volgens de voorwaarden en de inhoud van het verbond der werken, worden wij geroepen om door het geloof op Hem te vertrouwen en tot Hem te vlieden, als het einde der wet, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. O zondaar! die onder uw schuld, die gij aan Gods rechtvaardigheid schuldig zijt, als het ware nederzinkt, kom, stel uw vertrouwen op deze Borg. Hij Die den slang den kop vermorzeld heeft, in het wreken van uw twist op hem, zal zekerlijk tussen u en de rechtvaardigheid intreden, want Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Hij heeft de wet als een verbond verhoogd en verheerlijkt; ‘Hij is voor ons zonde gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem’ (2 Korinthe 5:21).

2. Wanneer gij gekweld wordt met een lichaam des doods en der zonde, ik meen met de werkingen van de inwonende verdorvenheid, vertrouwd dan op uw gezegende Nabestaande, opdat Hij door de wet des Geestes des levens, die in Hem is, u vrij make van de wet der zonde en des doods. Hij is ons van God geworden heiligmaking; en onze oude mens is met Hem gekruisigd, opdat het lichaam der zonde tenietgedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen zouden (zie Romeinen 8:2, 1 Korinthe 1:30 en Romeinen 6:6). Het atheïsme, de vijandschap, het ongeloof, de vleselijkheid en andere hartskwaden daar gij onder zucht, zijn zowel Zijn vijanden als de vijanden van uw ziel. En daarom zal Hij den kop van al deze vijanden verbreken; al Zijn vijanden zullen vergaan, zij zullen als rook verdwijnen; Hij zal dat lichaam der zonde, onder hetwelk gij zucht, uitteren, verzwakken en verdorren.

3. Wanneer gij door de vurige pijlen van de satan afgemat wordt; als hij u mogelijk verzoekt tot de zonde van atheïsme, wanhoop en zelfmoord, tot welke hij de onbeschaamdheid had om Christus Zelf te verzoeken, toen Hij hier op aarde was, dit is een tijd om op Hem te vertrouwen, als op uw Vriend en Nabestaande. En om u tot het vertrouwen op Hem in dit geval aan te moedigen, zo bedenkt dat de dag der wrake in Zijn hart is. Zijn wraak is op een bijzondere wijze gekeerd tegen die vijand, en daarom zal Hij Zich zekerlijk voegen en wenden tot de arme ziel, die onder haar onderdrukking zucht en tot Hem om hulp roept. Behalve dat Hij door Zijn belofte verbonden staat, ‘dat Hij u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen’ (1 Korinthe 10:13). Hij staat den nooddruftigen ter rechterhand: ‘Hij is den armen en den nooddruftigen een Sterkte, als het hun bang is, wanneer het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand’ (Jesaja 25:4).

4. Zijt gij onder donkere en dikke wolken van verlatenheid? Dit is een bekwame tijd om op uw Nabestaande te vertrouwen (Jesaja 50:10): ‘Wie is er onder ulieden, die den HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam des HEEREN en steune op zijn God’. Het geloof en het vertrouwen moeten dan inzonderheid geoefend worden, wanneer het gevoel en de rede niets anders kunnen vernemen dan toorn en grimmigheid; ‘want wij wandelen hier door geloof en niet door aanschouwen’ (2 Korinthe 5:7). ‘Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet’ (Hebreeën 11:1). En om u te bemoedigen, om op Hem in zulk een geval te vertrouwen, zo ziet op Zijn belofte, daar Hij gezegd heeft:

‘In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen’ (Jesaja 54:8). ‘Des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich’ (Psalm 30:6).

5. Wanneer gij de aangename en gevoelige openbaringen van Zijn liefde geniet, dan is zulks een tijd om te vertrouwen, zowel als wanneer gij onder verbergingen zijt. Nooit is een gelovige in meer gevaar, dan wanneer zijn gevoel begunstigd wordt met een verzadiging van de smeer en vettigheid en van de wijn van zijns Vaders huis. Het is waar, het gevoel is dierbaar, ja het is een voorsmaak van de hemel; maar ik zeg, een gelovige is nooit meer in gevaar om zich te verheffen, dan wanneer hij tot de grootste gevoelige nabijheid toegelaten wordt. Het is bezwaarlijk een volle beker te dragen met een effen hand; en daarom zeg ik: een tijd van bijzonder gevoelige nabijheid, is een bekwame tijd voor het geloof en het vertrouwen op den Heere, opdat Hij u helpe tot het recht gebruiken van zulke blijken en bezoeken van Zijn liefde. En waarlijk, dit is een groot oogmerk van al de gevoelige uitlatingen van Zijn liefde, zowel als van de openlegging van dezelve in het Evangelie, opdat de mensenkinderen bemoedigd zouden worden om ‘de toevlucht te nemen onder de schaduw Zijner vleugelen’ (Psalm 36:8).

6. Wanneer men in de wereld teleurstellingen ontmoet, ten aanzien van die dingen, omtrent welke wij voldoening gehad hebben, dan is het een gepaste tijd van op Christus onze heerlijke Nabestaande te vertrouwen. Wanneer vrienden trouweloos en meinedig worden, dan moest zulks ons leren op die vriend te vertrouwen, die meer aankleeft dan een broeder. Zo deed David, toen zijn vader en zijn moeder hem hadden verlaten, vertrouwde hij dat de Heere hem zou aannemen. Zo ook Psalm 142:5-6: ‘Ik zag uit ter rechterhand, en zie, zo was er niemand die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel. Tot U riep ik, o HEERE; ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden’. Wanneer onze wereldlijke goederen verdorren, en onze aardse bezittingen ons ontnomen worden, hetzij door list of bedrog, dan is het een bekwame tijd om op Christus te vertrouwen (Hábakuk 3:17-18): ‘Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal, zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in den God mijns heils’. O mijne vrienden! God breekt met opzet onze aardse vertroosting aan stukken, opdat wij gebracht zouden worden om ons door het geloof in Hem alleen te vertroosten, als een algenoegzaam erfdeel voor eeuwig, zeggende met de psalmist: ‘Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid’ (Psalm 73:26). Wanneer Job van alles beroofd werd wat hij in de wereld had, zo riep hij met vrijmoedigheid uit: Ik weet, mijn Verlosser leeft; en dan wederom: ‘Al doodde mij de Heere, zou ik niet op Hem hopen?’ (Job 19:25 en 13:15). Ik zou nog vele andere tijden kunnen noemen, van op den Heere Jezus Christus te vertrouwen; maar ik heb daarvan iets gesproken in het gebruik van vertroosting, en daarom zal ik voor het tegenwoordige niet langer daarbij blijven staan.

Dus heb ik getracht u enig bericht te geven van de natuur van dit vertrouwen op den Heere Jezus, daar ik u toe roep. Ook heb ik u enige bemoedigingen voorgesteld en enige tijden aangewezen, wanneer dit vertrouwen meer bijzonder moet geoefend worden. Nu zal ik deze vermaning besluiten, met u enige hulpmiddelen daartoe voor te dragen. Ik zal alleen deze weinigen noemen:

1. Weest verzekerd van het verderf en de ellende daar gij uzelf onder gebracht hebt door de zonde; hoe gij aan de satan verslaafd zijt en bloot ligt voor de vloek van de wet en de toorn Gods, en ieder ogenblik in gevaar zijt van de eeuwige verdoemenis. Totdat de mensen nu ontwaakt en overtuigd worden van hun ellende, zullen zij nooit in goede ernst tot de Verlosser en de hoop die hun is voorgesteld, de toevlucht nemen.
2. Weest verzekerd van de goedwilligheid van uw Nabestaande, tot uw hulp en verlossing. Geloof toch de eed die Hij gedaan heeft (Ezechiël 33:11): ‘Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve!’ Wij zullen nooit iemand vertrouwen, indien wij niet van zijn goedwilligheid ten aanzien van ons verzekerd zijn. Welnu mijne vrienden! overweegt maar eens hetgeen wij van Christus in de verklaring gezegd hebben, hoe Hij Zijn leven afgelegd en Zijn bloed gestort heeft, in het wreken van onze twist. En ziet of gij dan wel aan Zijn goedwilligheid ten aanzien van mensen, en op hun vertrouwen op Hem, kunt twijfelen.
3. Weest verzekerd van Zijn bekwaamheid en macht, om uw zaken te kunnen doen. Hoewel wij van iemands goedheid verzekerd zijn, indien hij nochtans zwak en onvermogen is, zo zal zijn zwakheid en zijn onvermogen, ons vertrouwen en onze verwachting om hulp van hem te ontvangen, verzwakken. Maar onze gezegende Bloedwreker is niemand anders dan de Sterke God Zelf; ‘Die volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan’ (Hebreeën 7:25).
4. Weest verzekerd van Zijn waarheid en getrouwheid in Zijn belofte van hulp. Indien wij over iemands getrouwheid en eerlijkheid achterdochtig zijn, zo zal zulks ons vertrouwen op hem verhinderen. Maar uw Nabestaande, gelovigen, is de Amen, de Waarachtige en getrouwe Getuige, Die de waarheid en getrouwheid heeft tot gordel Zijner lendenen; en Zijn getrouwheid blijkt hierin, dat Hij denkt voordat Hij spreekt. Al Zijn beloften zijn de uitslag van Zijn eeuwig voornemen; Zijn belofte is de schilderij van Zijn gedachten. Hij denkt niet een zaak en zegt een andere; Hij kan Zijn belofte niet vergeten. Nee, Hij gedenkt Zijn verbond in eeuwigheid, en daarom is het vals dat Hij vergeten heeft genadig te zijn, gelijk Hij beloofd heeft. Hij kan Zijn gedachten niet veranderen, gelijk de mensen; zij vergunnen voorrechten en veiligheid, maar zij herroepen dezelve wederom, omdat zij van gedachten veranderen. Maar dat is hier zo niet; Hij heeft nooit Zijn woord verbroken; Hij is altijd beter dan Zijn woord, maar heeft het nooit teniet gedaan. Wanneer gij van deze dingen ten volle verzekerd zijt, dan zult gij tot een onwankelbaar vertrouwen gebracht worden, zodat gij met Abraham, den vader der gelovigen, zonder twijfeling zult geloven. Tot dusverre van de tweede vermaning.

C. Mijn derde vermaning uit deze leer, is deze: Is het zo, dat Christus onze heerlijke Nabestaande, onze twist gewroken heeft op de satan en zijn hulpbenden? O, wees dan toch vermaand, uw gezegende Nabestaande te trouwen, Die zo goed geweest is zulk een verrichting te komen doen, tegen de machten van de hel, tot onze verlossing. O, mijne vrienden! wanneer Christus, de heerlijke Messias, uit den hemel nederzag, dat wij door de satan, die grote Abáddon en Apóllyon, verleid waren in een eeuwig verderf; wanneer Hij ons zag staan in een verbond met de hel en in een voorzichtig verdrag met de dood, liggende onder de vloek van de wet, en in de overspelige omhelzing van onze begeerlijkheden. Toen ontstak Zijn Geest in Hem, en werd bewogen om wraak te nemen over de vijand; dus daalde Hij terstond neder, onderzocht de zaak, riep de oude slang voor Zich en veroordeelde haar tot het verderf,

zeggende: Het zaad der vrouw zal den slang den kop vermorzelen; alsof Hij zeide: O, satan, Ik zal Mij over u wreken, wegens het ongeluk dat gij de vrouw en haar zaad gedaan hebt; Ik zal de menselijke natuur aannemen, en in die natuur zal Ik u en al uw werken verbreken en bederven. Dienvolgens is Hij ook in de volheid des tijds gekomen, met een hart vol liefde jegens ons, en met wraak tegen de overheden en machten, welke Hij aan het kruis uitgetogen hebbende, de plicht van een liefhebbende Nabestaande en Verlosser volbrengt, een huwelijksverbond voorstellende; zeggende gelijk er staat in Hoséa 2:18-19: 'En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen'. O, mijne vrienden! ik kom tot u, als een vriend van de grote Bruidegom, om uw toestemming te verzoeken tot dit gezegend huwelijksverdrag; uw Nabestaande, Die uw bloed gewroken heeft, is gewillig en begerig om in een huwelijksbetrekking met u te treden. En daarom, o geef Hem toch het woord, doet het met uw gehele hart en met uw mond, zeggende: Ik ben des Heeren, ik ben de Zijne en Hij is de mijne. Deze is mijn Vriend en Nabestaande, gij dochters van Jeruzalem.

Omdat wij nu met u als redelijke schepselen moeten handelen, zo zal ik u enige aanmerkingen voordragen, ten einde uw toestemming te winnen, om met deze onze gezegende Nabestaande in het huwelijk te treden.

1. Overweegt dat Hij juist tot dit einde onze Nabestaande geworden is, en onze natuur aangenomen heeft, opdat Hij onder een nauwere betrekking met ons mocht komen, ja ons met Zichzelf ondertrouwen, in de betrekking van een bruid. Onder de wet waren de Joden verbonden, iemand uit hun eigen stam of geslacht te trouwen; maar zo is ook de Zone Gods, opdat Hij ons mocht trouwen, van onze stam of geslacht geworden, nemende niet de engelen, maar het zaad Abrahams aan. De afstand tussen de Goddelijke en de menselijke natuur was zo groot, dat er geen huwelijksbetrekking tussen God en de mensen zijn kon, tenzij die afstand weggenomen en die twee naturen tot één nauwere vereniging met elkander gebracht werden. Om hiertoe nu de weg te banen, zijn de Goddelijke en de menselijke naturen tot één Persoonlijke vereniging samengevoegd; God is geopenbaard in het vlees. Indien gij dus met uw Nabestaande en Verlosser niet in het huwelijk treedt, zo doet gij al wat gij kunt om het oogmerk van Zijn menswording te verijdelen, en dat heerlijke ontwerp en meesterstuk van de oneindige wijsheid en liefde te vernietigen. O, laat dan de overweging van Zijn verbazende nederbuiging; om van onze stam, natuur en geslacht te worden, uw toestemming toch winnen.

2. Beschouwt de grootheid en heerlijkheid van uw Nabestaande. Wat zal ik van Hem zeggen? Woorden, ja gedachten ontbreken ons hier, wanneer wij van Zijn uitnemendheid beginnen zullen te spreken. Wie is Hij Die uw genegenheden vrijt? Wij zouden niet één woord van Hem weten te spreken, indien Hij door Zijn Geest, in Zijn Woord, ons niet met bekwame uitdrukkingen van Zijn heerlijkheid verzorgd had. Waarlijk, de woorden waardoor onze denkbeelden van Hem gevormd moeten worden zijn zodanig, dat die ons eindig verstand tot een verrukking vervoeren, wanneer die gelovig beschouwd worden. O wie of wat is Hij? Wie kan Zijn geslacht uitspreken? Zijn Naam is zo groot en heerlijk, dat geen mens die recht kan uitspreken, dan door de Heilige Geest. O, mijne vrienden, zult gij weigeren te trouwen met uw Maker en Verlosser, Wiens Naam is HEERE der heirscharen, de Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst, het Afschijnsel van Vaders heerlijkheid, de blinkende

Morgenster; in Wiens tegenwoordigheid al de sterren van geschapen heerlijkheid, in hemel of op aarde, de hoofden intrekken en verdwijnen, alsof zij beschaamd waren bij Hem gezien te worden? Uw Nabestaande, Die naar uw toestemming wacht, is wegens Zijn schoonheid zo uitmuntend, dat Hij schoner is dan de mensenkinderen; Zijn gedaante is als de Libanon, en als de zon schijnende in haar kracht. Zijn wijsheid is zo uitmuntend, dat Hij de wijsheid Gods is, bestaande in verborgenheid, en al de schatten van wijsheid en kennis zijn in Hem verborgen. Zijn kracht is zo uitmuntend, dat Hij de Man is van Gods rechterhand, dien Hij Zich verstrekt heeft. Hij is zowel de kracht als de wijsheid Gods; Zijn arm brengt zondaren heil aan, in spijt van al de machten der hel. Zijn geboorte en afkomst is zo uitmuntend, dat Hij Gods eengeboren Zoon is, ten hoogste boven de koningen der aarde. Hij is ten aanzien van Zijn Goddelijke natuur, de Eniggeborene van den Vader, de enige Plaatsbekleder van Zijns Vaders huis, en al de heerlijkheid Zijns Vaders hangt aan Hem. En ten aanzien van Zijn menselijke natuur kunt gij uit Zijn geslachtregister zien (Mattheüs 1), dat Hij uit de oude koningen, uit het koninklijke huis van David voortgekomen is. Betrekkelijk Zijn eer, Hij is gelijke eer waardig met den Vader, en Hij behoeft het geen roof te achten Gode even gelijk te zijn; Hij is het eerwaardige Hoofd van alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en alle naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige. Wat Zijn rijkdom betreft, Hij is de erfgenaam van alles; de rijkdommen van Salomo waren maar kaf en schuim, in vergelijking van dat goud, beproefd komende uit het vuur, hetwelk Hij aan Zijn bruid besteden wil. Wat Zijn liefde aangaat, Hij zwijgt en rust in Zijn liefde, en Hij verandert niet; Zijn Naam is: Ik zal zijn, of Ik ben, zonder verandering of schaduw van omkering. Betrekkelijk Zijn leven, Hij is de onsterfelijke; andere mannen sterven en laten hun vrouwen als bedroefde weduwen na; maar o mijne vrienden, uw Nabestaande leeft tot in eeuwigheid. Gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, alsoo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelve. Het is waar, Hij is dood geweest en is begraven geworden, maar Hij, de Vorst des levens zijnde, zo was het onmogelijk dat de dood of het graf hem houden konden. O nee, hoewel Hij dood was, zo leeft Hij nochtans nu tot in eeuwigheid; de dood zal nooit de huwelijksband tussen Hem en u verbreken, want Hij brengt Zijn bruid, op datzelfde ogenblik als zij haar toestemming geeft, het leven en de onsterfelijkheid toe; want die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Dus ziet gij, wat een heerlijk en uitmuntend Persoon onze Nabestaande is, Die Zich aanbiedt met u te trouwen. O mijne vrienden, wie zou zich niet met Hem verenigen? Wie zou het niet zijn grootste eer rekenen, onder een huwelijksbetrekking met Hem gebracht te zijn?

3. Overweegt ook, indien gij uw toestemming tot het huwelijk wilt geven, dat Hij u wedergeven zal hetgeen Hij niet geroofd had, hetwelk de wet niet kon doen, noch ook de gehele wereld van engelen en mensen, maar Hij alleen.

a. Hij zal het schone en sierlijke beeld in u herstellen, dat door het besmettelijke vergif van de oude slang geschonden was. Gij zijt zo vuil en lelijk, ja zo zwart als de hel geworden, door te liggen tussen 's duivels twee rijen van stenen; maar indien gij met uw Nabestaande wilt trouwen, zo zal Hij u volkomen schoon maken, door Zijn eigen heerlijkheid op u te leggen. De schoonheid van den Heere uw God zal op u gelegd worden, zodat gij zult zijn 'als de vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud' (Psalm 68:14).

b. Hij zal uw recht herstellen tot de verloren en verbeurde erfenis. Gij hebt op datzelfde ogenblik, waarin uw vader Adam de verboden vrucht nam, uw recht verloren; maar door uw toestemming aan deze beteren Man, zal uw recht tot de erfenis

op een betere en vastere grond gezet worden, dan die in het eerst gestaan heeft; want gij zult een erfgenaam Gods, en een mede-erfgenaam van Christus gemaakt worden. Gij weet, dat een vrouw door het huwelijk deel krijgt aan de goederen van haar man; evenzo is het ook hier.

c. Als de grondslag van uw recht op de erfenis, zal Hij u een volmaakte gerechtigheid wedergeven en in u herstellen, waarmee gij in staat gesteld zult worden, om alle beschuldigers en beschuldigingen in het aangezicht te zien. Gij hebt uw gerechtigheid in de eerste Adam verloren, maar in Christus, uw Nabestaande, zult gij met de rechtvaardigheid bekleed worden. Adams rechtvaardigheid was zijn kleding en sieraad, en zodra hij deze verloor, zijn hij en al zijn nakomelingen naakt geworden; maar uw Nabestaande zal u versieren met de klederen des heils, en met de mantel der gerechtigheid. Christus geeft Zijn bruid haar huwelijkskleed; zij heeft niet één draad van zichzelf om haar naaktheid te dekken.

d. Hij zal al uw schulden betalen, die gij aan de wet en aan Gods rechtvaardigheid schuldig zijt; want de macht van de zonde te vergeven is in Zijn hand: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet' (Jesaja 43:25).

e. Hij zal al uw krankheden genezen. Gij ligt natuurlijk in uw bloed, gelijk die man welke tussen Jericho en Jeruzalem, in de handen van de moordenaars viel. Maar indien gij uw Nabestaande tot uw man wilt aannemen, zo zal Hij al uw kwalen genezen; want Zijn Naam is Jehovah Rophi, de Heere uw Heelmeester. En eindelijk zal Hij u Zijn Vader voorstellen, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks.

f. Hij zal uw belangen voor u besturen, hetzij in de hemel boven of op de aarde beneden. Hebt gij enige zaken in het hoge hemelhof? Die zullen door uw Nabestaande behandeld worden; want Hij is onze Voorspraak bij den Vader. Hebt gij enige zaken op de aarde, waarmee gij verlegen zijt? Ook die zal uw Nabestaande besturen: want Hij heeft gezegd, dat alle dingen ten goede zullen medewerken, dengenen die God liefhebben en naar Zijn voornemen geroepen zijn, en Hij beveelt Zijn bruid al haar zorgen op Hem te werpen.

g. Hij zal u een rijke bruidsschat bezorgen; hoewel de bruid van Christus niets dan schulden heeft, zo is Zijn milde liefde tot haar nochtans zodanig, dat Hij haar een geheel koninkrijk bezorgt: 'Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs Mij de Vader dat verordineerd heeft' (Lukas 22:29). Hij bezorgt haar een huwelijkshuis, waarin Hij en zij voor eeuwig zullen wonen: 'In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; Ik ga heen om u plaats te bereiden' (Johannes 14:2). Met één woord, Hij geeft Zichzelf en Zijn gehele volheid, hetwelk meer is dan hemel en aarde en de volheid van beiden. O zal dit alles u niet bewegen om uw Nabestaande en Bloedwreker de hand te geven?

4. Overweegt dat de voorstelling van het huwelijk, aan de zijde van deze heerlijke Nabestaande, bekendgemaakt en verkondigd is. Wij leraren, als vrienden van de Bruidegom, verkondigen zulks als met een bazuin, op de tinnen der hoogten der stad, op de hoge plaatsen van Sion. Het zij dan allen bekend, dat de Zone Gods, de Vorst des levens, de Heere der heerlijkheid, met een iegelijk van Adams nakomelingen in een huwelijk wil treden, die zijn toestemming maar wil geven. O mijne vrienden! zult gij het huwelijk dan tegenstaan, na de afkondiging van hetzelfde?

5. Overweegt dat het verdrag is opgesteld, ik meen het verdrag van het nieuwe en betere verbond. Ja, wat meer is, de Bruidegom der ziel, de vriendelijke Immánuël, heeft in Zijn eigen Naam en in den Naam Zijns Vaders het verdrag ondertekend met Zijn dierbaar bloed; en door het storten van hetzelfde, heeft Hij het verbond met velen versterkt. Ja Hij heeft Zijn eed daar nog bijgedaan, opdat gij twee onveranderlijke

dingen mocht hebben, om daar uw geloof op te gronden. Daarenboven, dit huwelijksverdrag is ook alreeds getuigd door Drie Die in den hemel getuigen, den Vader, het Woord en den Heiligen Geest, welke allen hun verenigde getuigenis geven tot dit verdrag.

6. Overweegt dat dit verdrag van het nieuwe verbond en de belofte aan u gezonden is, om u te doen weten dat het geen vermetelheid voor u is, hetzelfde door het geloof te ondertekenen. Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden; u komt de belofte toe en uw kinderen en allen die daar verre zijn. De belofte is u gelaten, en wij leraren zijn gezonden om de inhoud van dezelve aan u te verklaren; om u de vrijheid, de volheid, de schone orde en de vastheid daarvan open te legen u te verzoeken, om die met de hand des geloofs te onderschrijven, zeggende: Ik ben des Heeren.

7. Overweegt dat gij alreeds zover aan deze heerlijke Nabestaande uw toestemming gegeven hebt, dat Hij uw man en gij Zijn bruid zoudt zijn; dat gij nu zonder meinedigheid en overspel uw woord niet kunt herroepen. Wanneer een vrouw, in tegenwoordigheid van getuigen, aan een man de hand gegeven en met haar mond gezegd heeft, dat zij zulk één voor haar man verkoren heeft, hem belovende getrouw te zullen zijn tot den dood toe, dan rekenen wij zulk een vrouw voor de wereld getrouwd te wezen. En het is niet geoorloofd dat zij eens anderen wordt, zonder zich aan trouweloosheid in het verbreken van de huwelijks-eed schuldig te maken; en zo zij zich bij een andere vervoegt, dan is zij een overspeelster. Welnu, mijne vrienden, zover is het verdrag tussen Christus en een iegelijk van ulieden gegaan; ik bid u om dit toch behoorlijk te overwegen, want het is een zaak van het grootste gewicht. Gij zijt alreeds aan Christus getrouwd; gij hebt in de doop uw toestemming gegeven om de Zijne te zijn; toen zijt gij aan Hem opgedragen en toegewijd; en hebt gij niet menigmaal een openlijke belijdenis gedaan van de Naam van Christus? Erkent gij Hem alleen voor uw Zaligmaker, voor uw Profeet, Priester en Koning? Zijt gij niet ten Avondmaal geweest? Zijt gij niet naar Hem christenen genaamd, gelijk een vrouw genoemd wordt naar haar man? Maken nu al deze dingen de trouw niet uit, tussen Hem en u? Zijt gij nu dat dit alles wel vrij om andere minnaars na te wandelen? Ik beken dat er in de zichtbare kerk velen zijn, daar het zo ver mee gekomen is, die nochtans nooit met Hem getrouwd geweest zijn met hun harten, maar die inwendig met hun afgoden verenigd zijn. Maar of gij het met uw harten gezegd hebt of niet, zo hebt gij nochtans voor de wereld beleden dat Hij, en wel Hij alleen, uw Heere zal zijn, en dat andere heren over u niet zullen heersen. En zo uw harten niet met uw belijdenis gepaard geweest zijn, dan zijt gij louter geveinsden; maar uw beleden toestemming maakt het huwelijk uit voor de wereld, en gij staat door den eed Gods verbonden, voor Hem te zijn, en niet voor een ander. En wanneer gij nu andere boelen nawandelt, en uw zielen aan dezelve overgeeft, dan boeleert gij, gelijk de Heere tot Israël spreekt (Jeremía 3:1). En wij vinden dat deze beleden en openlijk verklaarde toestemming in de Schriftuur een trouwen met den Heere genaamd, en door den Heere als een drangreden van wederkeren tot Hem aangedrongen wordt (Jeremía 3:14): 'Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd'. En om deze reden worden hun afgoderij en andere zonden, op rekening gesteld van geestelijke hoerij en overspel (vers 2): 'Gij hebt het land ontheiligd met uw hoerijen en met uw boosheid'. Dus ziet gij, dat er alreeds een huwelijksbetrekking bestaat tussen Christus en u, welke gij niet zonder hoerij en overspel kunt herroepen; en naardien gij nu alreeds openlijk het verbond voor de wereld ondertekend hebt, waarom wilt gij het ook niet met uw harten doen, waardoor men gelooft ter rechtvaardigheid? Indien gij

het niet doet, zo handelt gij bedrieglijk met God; ‘en vervloekt zij, die des HEEREN werk bedrieglijk doet’ (Jeremía 48:10).

8. Overweegt hoe krachtig het hart van onze Nabestaande en Bloedwreker, op een huwelijk met u gezet is. Zijn hart is daar zodanig op gezet geweest, dat zelfs de gedachten daaraan, vóór de grondlegging der wereld, Hem een stof van verheuging waren. Hij vermaakte Zich van alle eeuwigheid in de wereld Zijns aardrijks, dat is, in die delen van het aardrijk, alwaar Hij voorzag dat Hij een bruid zou hebben uit Adams nakomelingen. Zijn hart was daar zo op gezet, dat Hij is komen voorttrekken in Zijn grote kracht, ten einde Zijn bruid te verlossen wanneer Hij ze gebonden zag met de ketenen der hel. Hij vliegt als op de vleugelen des winds tot haar hulp, roepende: De dag der wrake is in Mijn hart, en het jaar Mijner verlossen is gekomen. Zijn hart is er zo op gezet, dat Hij de ernstigste minnaar is, die er ooit was; Hij nodigt, Hij bidt, Hij smeekt en betuigt tot zondaren, dat zij de toestemming van hun harten zouden geven, zowel als die van hun mond. En wanneer de zondaren weigeren hun hartelijke toestemming te geven aan Hem, als hun Man, dan is het alsof Zijn hart breken zou; ‘Mijn hart is in Mij omgekeerd, zegt Hij, al Mijn berouw is tezamen ontstoken’ (Hoséa 11:8).

9. Dit is al de vergelding die Hij van u verzoekt, voor Zijn zware arbeid en smart, in het uitstorten van Zijn hartenbloed, tot voldoening van Gods rechtvaardigheid en in het wreken van onze twist op de machten der hel, namelijk, de toestemming van uw ziel om de Zijne te zijn, en niet eens anderen. O laat Hem dan den arbeid Zijner ziel zien, opdat Hij verzadigd worde.

10. Alle partijen zijn voldaan en tevreden, wanneer gij maar uw toestemming geeft. De Vader van onze Nabestaande is tevreden; Hij stelde eerst het huwelijk voor aan Zijn Zoon, in den raad des vredes, en Hij stelt hetzelfde ook aan ons voor, in Zijn Woord. Hij zendt Zijn dienaren uit, ons allen nodigende tot het avondmaal van de bruiloft van des Konings Zoon, zeggende: ‘Zie, Ik heb Mijn middagmaal bereid; Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed: komt tot de bruiloft’ (Mattheüs 22:4). Zodat God de Vader tevreden is met het huwelijk. Onze Nabestaande, Christus, de heerlijke Messias, is zo weltevreden, dat wanneer een zondaar zijn toestemming geeft om met Hem in het huwelijk te treden, Hij zulks houdt voor den dag Zijner kroning, en ‘den dag der vreugde Zijns harten’ (Hooglied 3:11). De vrienden van de Bruidegom zijn tevreden, alle getrouwe leraren verblijden zich, want zij zijn als in barensnood totdat gij bewilligt, om deze onze getrouwe Nabestaande te trouwen. De speelmaagden, alle ware gelovigen, zijn tevreden en verblijden zich, wanneer Christus een nieuwe bruid ontvangt. Met één woord, het ganse geslacht van de strijdende en zegepralende Kerk verblijdt zich; wanneer een zondaar met Christus ondertrouwd wordt. Dewijl nu alle belanghebbende partijen met het verdrag tevreden zijn, zal dan hetzelfde langer ophouden en gestuit worden?

Wij staan hier in Zijn Naam, bereid om alle tegenwerpingen te beantwoorden, die door het ongeloof ingebracht kunnen worden, tegen uw trouwen met uw Bloedwreker.

TEGENWERPING: De afstand tussen Hem en mij is zo groot, dat ik mij niet verbeelden kan dat Hij ooit naar mij zal omzien; ik ben onwaardig dat iemand naar mij zou vragen, veel meer dat de Overste der koningen der aarde zulks zou doen.

Ik antwoord: Naardien Hij op de ongelijkheid van het huwelijk niet staat, zo moest gij er immers niets tegen in brengen; want het verschil ligt aan Zijn zijde. Nog eens, hoe groter de ongelijkheid is, hoe meer de heerlijkheid van de vrije genade geopenbaard

wordt; en dit is Zijn oogmerk, dat de genade heersen zal en niet de verdienste. En gedenkt daarbij, dat het Gods gewone weg is om de groten, de rijken en de edelen voorbij te gaan, en het dwaze, het zwakke, het onedele en het verachte van deze wereld te verkiezen, opdat geen vlees zou roemen voor Hem.

TEGENWERPING: Ik ben zwart, lelijk en mismaakt; zou Hij, Wiens gedaante is als de Libanon, met mij in een huwelijk treden?

Ik antwoord: Dat Hij nooit met enigen van Adams nakomelingen in zulk een betrekking gekomen is om hun schoonheid, maar omdat Hij van voornemen was hen schoon te maken door Zijn heerlijkheid op hen te leggen. Zegt gij: Mijn zonden zijn van zulk een donkere verf; ik zeg, zulks behoeft geen verhindering te maken (Jesaja 1:18): 'Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol'.

TEGENWERPING: Ik ben een dood zondaar, zou dan ooit de Vorst des levens met mij in een huwelijk willen treden?

Ik antwoord: Hoor hoe Hij Zelf deze tegenwerping beantwoordt (Jesaja 55:3): 'Hoort en uw ziel zal leven'. Geef uw toestemming aan Hem door het geloof, dan zult gij leven, al waart gij ook gestorven.

TEGENWERPING: Ik weet niet of de Bruidegom mij ooit heeft liefgehad, of voorgenomen dat ik Zijn bruid zou zijn.

Ik antwoord: Indien iemand aan een vrouw een huwelijk voorsloeg en beloofde, en zij haar toestemming weigerde, onder voorwendsel dat zij het voornemen van zijn hart niet wist, zou dit niet een beschuldiging van haar vrijer zijn van onoprechtheid? Evenzo is het ook in deze zaak gelegen; wij moeten over de voornemens en het hart des Heeren oordelen uit de woorden van Zijn mond; en het geloof houdt Hem ook bij Zijn woord.

TEGENWERPING: Mij ontbreekt een wil om mijn toestemming aan Hem te geven.

Ik antwoord: stel uw wil in Zijn hand; Hij belooft u gewillig te maken, op den dag Zijner heirkraft. En indien de vijandschap en afkerigheid van uw wil u waarlijk tot een last is, dan is zulks een bewijs dat de inwendige toestemming van uw hart alreeds gewonnen is; want ik heb nooit een grotere blijk van ware liefde tot Christus begeerd, dan zuchtende heen te gaan onder de vijandschap van het hart tegen Hem; zo is het ook een teken dat de wil waarlijk voor Hem gebogen is, daar de overgebleven bedorven wil een last en kruis is voor de ziel.

Nu zal ik deze vermaning besluiten, met enige weinige raadgevingen. Indien gij zin hebt in dit huwelijk met onze Goël, onze heerlijke Nabestaande, Die onze twist op de satan, de hel, de zonde en de dood gewroken heeft; zo zal ik u, tot uw besturing, aanbevelen het gedrag van Ruth, tot de vervulling van haar huwelijk toe, met Boaz, haar nabestaande of verlosser. Want in het Hebreeuws betekent hetzelfde woord een nabestaande en een lossen. Ik zeg dan: let op het gedrag van Ruth in deze zaak, en volg haar voorbeeld na; 'want deze dingen zijn tot onze lering tevoren beschreven' (Romeinen 15:4).

1. Ruth kleefde haar moeder Naomi vastelijk aan, en bewees haar grote vriendschap, zodat zij op generlei wijze van haar wilde scheiden, toen zij weer naar haar land trok, om toevlucht te nemen onder de vleugelen van den God Israëls. Ons wordt verhaald

dat Orpa haar schoonmoeder kuste, en toen wederkeerde tot haar eigen land in Moab; maar Ruth wilde geenszins van haar scheiden (Ruth 1:16-17). Zo is ook mijn raad aan u. Kleeft uw moeder de kerk aan, in haar wederkeren tot den Heere den God van Israël. Ik raad u niet, onze moeder aan te kleven in haar afwijkingen van den Heere, maar zoverre zij wederkeert tot den Heere, den God van Israël, om toevlucht te nemen onder Zijn vleugelen. Indien Ruth haar moeder Naomi verlaten had, gelijk Orpa deed, zo zou zij nooit met haar nabestaande Boaz getrouwd zijn geworden, maar zij zou gans buiten de weg daartoe geweest zijn. Zo is dan ook mijn raad, ten einde een huwelijk te verkrijgen met Christus uw gezegende Nabestaande, houd u bij uw moederkerk, de kerk van Christus, in haar wederkeren tot den Heere, en doet haar al de vriendschap aan die in uw macht is. Boaz nam het zeer wel op dat Ruth zo met haar schoonmoeder gehandeld en haar weldadigheid bewezen had in een vreemd land, en dat zij met haar gekomen was in het land Israëls, zo zal Christus het vriendelijk opnemen, wanneer iemand weldadigheid bewijst aan Zijn kerk en haar aankleeft, wanneer zij in een vreemd land of in het midden van haar vijanden is. Zeg dan met de psalmist: 'Indien ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf. Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap' (Psalm 137:5-6). O! tracht toch om u bij de arme kerk van Christus te houden, inzonderheid in haar wederkeren tot den Heere. Ik beken dat er heden in de kerk vele dingen verkeerd zijn; maar wij moeten haar daarom niet verlaten; wij moeten niet gelijk Orpa haar kussen en dan vaarwel zeggen; nee! wij moeten onze moeder aankleven, en ons nochtans afzonderen van haar afwijkingen, door getuigenis te geven tegen hetgeen dat in haar verkeerd is.

2. Ruth ging, volgens de raad van haar moeder Naomi, in het veld van Boaz haar nabestaande, om aren te lezen. En haar werd door Boaz, zowel als door haar schoonmoeder, verboden om in een andermans veld te lezen; doe gij ook alzo; ga in het veld van onze gezegende Nabestaande, Jezus Christus, de aren lezen, en houd u bij Zijn maaiers, ik meen de getrouwe dienaren van Christus. Dit is de raad die de bruid gegeven wordt (Hooglied 1:7-8): 'Waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen? Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen'. Treed niet terzijde af in de velden van vreemden, van bedriegers, dwalende leraren of huurlingen, die wel in schaapsklederen verschijnen, maar van binnen grijpende wolven zijn. Houd u bij de groene weiden van Christus, in Zijn veld; want daar mocht gij verwachten, dat er op order van de grote Heere van het veld, iets tot uw bemoediging vallen zal, gelijk Boaz zo zijn maaiers beval, om van de handvullen te laten vallen, wanneer Ruth in zijn veld was. Zo mocht gij ook, wanneer gij u bij het zuivere veld houdt van het gepredikte woord, en de ordonnantiën, gelijk Hij die bevolen heeft te bedienen, verwachten dat onze vriendelijke Nabestaande wel iets zal laten vallen tot uw bemoediging.

3. Ruth maakte van iedere blijk van Boaz' vriendelijkheid en goedwilligheid gebruik, om hem als haar nabestaande aan te kleven; en hoe meer zij zijn goedheid aanmerkte, hoe meer zij bemoedigd werd. Zo moest gij ook het geloof en het vertrouwen zoeken aangemoedigd te krijgen, uit iedere blijk van vriendschap en goedwilligheid van uw Losser en Nabestaande, in Zijn Woord geopenbaard. Doe gelijk Benhadad's knechten, die ieder gunstig woord aangrepen, hetwelk uit de mond van de koning van Israël voortkwam. Verzamel de schoven of handvullen, welke Hij Zijn maaiers gebiedt voor u te laten vallen. En wanneer Hij u beveelt tegen etenstijd te komen, en van Zijn brood te eten, en uw bete te dopen in Zijn azijn of wijn, draag dan zorg Zijn bevel na te

komen, en neem dat als een teken van Zijn vriendschap; want zijn hart is vol liefde, zijnde Hij de liefde zelve.

4. Ons wordt verhaald dat Ruth zich neerlegde aan de voeten van haar nabestaande (Ruth 3:7), en onder zijn deksel, zijnde daartoe aangemoedigd door de betrekking die hij op haar had als nabestaande, en door de vriendelijke woorden en daden die hij haar bewezen had. Zo is ook mijn raad aan u, om neer te liggen aan de voeten van onze vriendelijke Nabestaande, en te kruipen onder het dekkleed van Zijn gerechtigheid; want Hij is bekleed met een lang kleed tot aan de voeten; en bemoedigt u om zulks te doen door Zijn goedheid; welke Hij bewijst door Zijn woorden en werken. O! wat goedertierenheid heeft Hij bewezen in Zijn Woord! ‘Die tot Mij komt’, zegt Hij, ‘zal Ik geenszins uitwerpen. Die wil, die kome, en neme het water des levens om niet’. O, wat vriendelijke nodigingen doet Hij, om te komen eten van Zijn brood en te drinken van de wijn die Hij gemengd heeft! Wat blijkt er niet al vriendelijkheid in Zijn daden, inzonderheid in het worden van been van ons been, en vlees van ons vlees; in het geven van Zijn ziel tot een rantsoen voor velen; in het uittrekken en beroven van de overheden en machten, hen openlijk tentoonstellende, en over hen triomferende aan Zijn kruis. Laat dit alles u nu bemoedigen, om dicht bij Hem te kruipen, en te schuilen onder het dekkleed van Zijn wetvervullende gerechtigheid, en zeg tot onze Goël, gelijk Ruth tot Boaz zeide (Ruth 3:9): ‘Breid Uw vleugel over mij uit; want Gij zijt de Losser’. O, mijne vrienden! onze gezegende Boaz zal zo ver zijn van dit kwalijk te nemen, dat Hij integendeel tot u zal zeggen, gelijk Boaz tot Ruth zeide (Ruth 3:10-11), en zo gij dit doet, zal onze Nabestaande ‘niet stil zijn, totdat Hij de zaak zal voleind hebben’ naar wens van uw hart (vers 18). En dus zien wij ook, hoe Boaz de lossing en het huwelijk voltrok, in het laatste hoofdstuk.

D. Nu zal ik overgaan tot een vierde vermaning uit deze leer, welke ik maar kort zal behandelen. Is het zo dat Christus, onze heerlijke Nabestaande en Losser, onze twist gewroken heeft op de machten der hel? Heeft Hij in het wreken van onze twist, het rijk des satans verwoest; zijn ontwerp, genomen tot ons verderf, verijdeld; zijn eerstgeborene gedood; hem de sleutels der hel en des doods uit de hand gewrongen, hem krijgsgevangen genomen, en met ketenen der duisternis bewaard? Ik zeg, heeft Hij dus onze twist gewroken op onze vijanden? Laat ons dan gemene vrienden en vijanden hebben, met onze heerlijke Nabestaande, zeggende met David (Psalm 139:21-22): ‘Zou ik niet haten, HEERE, die U haten? En verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan? Ik haat hen met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij’. O, mijne vrienden! gij en ik worden christenen genaamd naar onze gezegende Nabestaande, Christus. Onze namen zelf geven te kennen, dat wij onder Zijn vaandel zijn opgeschreven, en met Hem in dezelfde strijd tegen de satan en al zijn hulpbenden zijn gewikkeld. Laat daarom onze wraak ook hetzelfde doelwit hebben met die van Christus, wanneer Hij zeide: De dag der wrake was in Mijn hart. Het misnoegen van Christus is niet tegen de satan als schepsel, maar als zondaar en misdadiger. Het was het verderf van de zonde dat Christus bedoelde. De zonde is de voorname zuil van satans koninkrijk in de wereld; zij is zijn enig bolwerk, zijn eerstgeborene en het beginsel zijner kracht. Christus wist wel, dat wanneer die eens afgesneden en gedood was, satans koninkrijk in de wereld als een bliksem uit de hemel zou vallen. En daarom vinden wij zo menigmaal gezegd, dat dit het voorname einde was van Zijn openbaring in het vlees, en van de openbaring in Zijn Woord en door Zijn Geest: ‘Gij weet, zegt de apostel, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen’ (1 Johannes 3:5). Hij is gekomen om Zijn volk zalig te maken van hun zonden.

‘Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou’, dat is de zonde en de dood (1 Johannes 3:8). Ja Zijn eigen Naam was Jezus, omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden’ (Mattheüs 1:21). Ik zeg dan: is de wraak van Christus, de Verlosser, tegen de zonde, deze eerstgeborene van de satan, gemunt ten einde ons te verlossen? O! dan roep en nodig ik allen, die de Naam van Christus belijden, of Wiens Naam over hen is aangeropen, te komen tot de hulp des Heeren tegen de machtige; voegt u bij de Zoon Gods, om de werken des duivels in de wereld te helpen afbreken. Gelijk Christus Zijn bloed gestort heeft, om de overtredingen te sluiten en de zonde te verzegelen, laat ons ook zo wederstaan tot den bloede toe, strijdende tegen de zonde. Dit is hetgeen onze heerlijke Nabestaande en Bloedwreker ons gewoonlijk in Zijn Woord toeroept; en om ons met te groter misnoegen tegen de zonde te wapenen, roept Hij ons tot de strijd tegen de zonde met één woord, dat ontleend is aan de dood die Hij geleden heeft, in het wreken van onze twist, namelijk de kruisiging. Hij roept ons tot de ‘kruisiging van het vlees, met deszelfs bewegingen en begeerlijkheden’ (Galaten 5:24): ‘Ik ben met Christus gekruist’, zegt Paulus (Galaten 2:20). De Geest van God maakt ongetwijfeld van zulk een woord gebruik om heilige einden, inzonderheid, opdat door ons de dood en het kruis van Christus voor ogen te stellen, de gedachtenis van Zijn dood voor onze zonden, ons nergens minder op mocht doen toelagen, dan op de dood en het verderf van de zonde in onze eigen zielen. En daarom zeg ik: O, dood toch de werkingen van het lichaam der zonde, en laat niets dan de gehele uitroeiing van dezelve u vergenoegen.

AMEN

5. De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Jesaja 2:3. *Want uit Sion zal de wet uitgaan.*

Van het begin van dit hoofdstuk en vervolgens hebben wij een voorzegging aangaande het heerlijke Koninkrijk der genade, dat door de Messias onder de bedeling van het Nieuwe Testament, zou opgericht worden, waarin wij op twee of drie dingen acht mogen geven.

1. Op de benaming, die de profeet aan de Kerk van het Nieuwe Testament geeft, dezelve noemende: *'de berg van het huis des HEEREN'*. Dit is die berg, op welke de Heere belooft om 'allen volken een vetten maaltijd te maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn' (Jesaja 25:6). Onder het Oude Testament was de 'berg van het huis des HEEREN' bepaald tot Jeruzalem. De Kerk Gods werd toen besloten binnen de enge palen van Jeruzalem en Judea; maar onder het Nieuwe Testament wordt de 'berg van het huis des HEEREN' gevonden overal waar God gediend, het Evangelie verkondigd en de verborgenheid der zaligheid door een Verlosser geopenbaard wordt.

2. Wij ontvangen hier ook bericht van de inzameling van de heidense volken in de schoot van de Kerk, onder het Nieuwe Testament; *'en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien'*. Het Koninkrijk van Christus zal niet langer tot het Joodse volk, de natuurlijke nakomelingen van Abraham, bepaald worden; nee, de middelmuur des afscheidsels zal verbroken worden en 'van het uiterste einde der aarde zullen wij psalmen horen tot verheerlijking des Rechtvaardigen' (Jesaja 24:16). Dit toevloeien van de heidenen tot de schoot van de Kerk, geeft te kennen de grote menigte van bekeerden, alsook hun gewillige onderwerping aan de gehoorzaamheid van Christus. Zij zouden ontelbaar zijn, gelijk de druppelen water in een rivier; en gelijk het water van een rivier naar de zee vloeit, alzo zouden ook de volken toevloeien en vergaderd worden tot de gezegende Silo. Zij zullen als gehele benden van vrijwilligers dienst komen nemen onder de banier van Christus: 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft' (Psalm 110:3). Wij hebben hier ook acht te geven op de aanmoediging, welke de bekeerden onder het Nieuwe Testament aan hun vrienden en naasten geven, om met hen te gaan en om deel te nemen aan de zegeningen van het christendom en van de voordelen van de regering van de Messias. En vele volken zullen heengaan en zeggen: *'Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs'*, enz. Zij die Christus kennen, en die genade en zaligheid door Hem ontvangen hebben, zijn zeer begerig dat ook anderen met hen deel hebben, zeggende met de vrouw van Samaria tot haar medeburgers: 'Komt, ziet een Mens Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' (Johannes 4:29). Zij wilden wel dat de gehele wereld van Hem bevoordeeld werd, zo zij hun begeerte hadden.

Nu volgt er een bericht van het grote middel, waardoor dit alles uitgewerkt zou worden, en hoe het Koninkrijk van Christus onder het Nieuwe Testament zou worden opgericht: *'Want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem'*. Het laatste gedeelte van het vers is een verklaring van het eerste; want het woord des HEEREN, dat van Jeruzalem uitgaat, is hetzelfde als de wet die van Sion uitgaat. Dit laatste is het, daar ik mij voor het tegenwoordige bij bepaal. Waarin ons dan voorkomt:

1. De benaming die hier gegeven wordt aan het Evangelie; hetzelfde wordt hier uitgedrukt onder het begrip van een wet. Het wordt bij alle rechtzinnige uitleggers gemeenlijk daarvoor gehouden, dat hier door de wet, het Evangelie moet verstaan worden. En het is ook hier niet zonder reden dat zij dit zo uitleggen, want het is geen wet die van Sinaï, maar die van Sion uitgaat. Het is een wet die het grote middel is om de volkeren in te zamelen in den schoot der Kerk; *'en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien'*; want van Sion zat de wet uitgaan; dit wordt nu niet door de wet der geboden, maar alleen door het Evangelie teweeggebracht. Het is waar, de wet der geboden is wel het middel tot overtuiging, en is om der overtredingen wil daarbij gesteld, maar het is het Evangelie dat het grote middel tot bekering is; zie Romeinen 10:17: *'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods'*; namelijk, *'het Evangelie onzer zaligheid'* (Éfeze 1:13). Dit is de scepter van Christus' sterkte, welke Hij uit Sion zendt, en door welke te zwaaien Hij gehele legers van vrijwilligers inzamelt, *'gelijk de druppelen dauw uit de baarmoeder des dageraads'* (Psalm 110:2-3). Ook is dit de enige plaats niet daar het Evangelie de naam van wet ontvangt; want zo vinden wij Paulus, die grote apostel der heidenen, dezelfde spreekwijze gebruiken (Romeinen 3:27): *'Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs'*; waarvan meer in het vervolg, als de Heere wil.

2. In de woorden mogen wij ook acht geven op de koninklijke troon, van welke deze wet wordt afgekondigd, namelijk uit Sion. Sion is de gewone naam, met welke de Kerk van het Oude Testament genaamd wordt: *'De HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd'* (Psalm 132:13-14). *'Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende'* (Psalm 50:2). De Kerk werd toenmaals Sion genaamd, naar de berg op welke de tempel gebouwd was. Daarheen gingen de stammen Israëls om den God Israëls te dienen, die tussen de cherubims woonde. Ook vinden wij, dat deze naam van de Kerk van het Oude Testament wordt overgebracht op de Kerk van het Nieuwe Testament (Hebreeën 12:22): *'Maar gij zijt gekomen tot den berg Sions en de stad des levenden Gods'*. De reden hiervan is, omdat het Nieuwe Testament, als het ware in de wortel van de Kerk van het Oude Testament is geënt, aangezien de gehele huishouding van het Oude Testament niet anders geweest is dan een voorbereiding van die heerlijke openbaringen van de genade, barmhartigheid en liefde Gods, die gedaan zouden worden aan een verloren wereld, bij de komst van de grote Messias. En de aanbiddelijke Voorzienigheid heeft het ook zo geschikt, dat het Evangelie of de Kerk van het Nieuwe Testament, te Sion of Jeruzalem, waar de Kerk van het Oude Testament een einde nam, op de opstanding van Christus uit de doden, eerst gegrond geworden is, door de plechtigheid van het uitstorten van de Geest op een zichtbare wijze op den dag van het Pinksterfeest, en door de bekering van drieduizend mensen door de predicatie van Petrus (Handelingen 2), alwaar het volk van verschillende natiën bijeengekomen was, gelijk: Parthers, Meders en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopotámië, en Judéa, en Cappadócië, Pontus en Azië, Frygië en Pamfylië, Egypte en de delen van Libië, hetwelk bij Cyréne ligt, en uitlandse Romeinen; Kretenzen en Arabieren. Ik zeg, het volk uit al deze natiën, te Sion of te Jeruzalem bijeenvergaderd, waren de toehoorders van de eerste predicatie van het Evangelie; en hun harten geraakt zijnde door deszelfs krachtadigheid, hebben het zekerlijk terstond verbreed en voortgezet in hun wederkering naar hun bijzondere plaatsen. En dus is de wet van Sion uitgegaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem. Verder vinden wij ook, dat er in de Schriftuur een

tegenstelling wordt gemaakt tussen de berg Sinaï en de berg Sion (Galaten 4:24 en Hebrëen 3:22). De berg Sinaï, daar de wet der geboden verkondigd is geworden, was een plaats van vreselijke donkerheid en duisternis en onweder; maar de berg Sion, daar het Evangelie verkondigd is, is een plaats van blijdschap, troost en licht, een gezicht des vredes. Op den berg Sinaï verschijnt de Heere in Zijn vreselijke majesteit, maar van den berg Sion verschijnt Hij als een God van vrede, genade en liefde. De berg Sinaï en deszelfs wettisch verbond is tot dienstbaarheid barend; 'maar Sion of Jeruzalem dat boven is, dat is vrij; en haar kinderen zijn kinderen der vrije' (Galaten 4:26,31). God kwam op Sinaï nederdalen alleen voor een tijd, en toen heeft Hij deze berg geheel verlaten; maar de berg Sion geestelijk aangemerkt, is Zijn vaste woonplaats; hier zal Ik wonen, zegt Hij. Kortom, de wet der werken is uit Sinaï voortgekomen en de wet des geloofs, de wet der genade en der liefde, is uit Sion voortgekomen.

3. Wij vinden hier ook de uitgang van deze wet uit Sion; zij gaat er uit voort gelijk een proclamatie, die afgekondigd wordt door een koninklijke autoriteit aan Zijn onderdanen, opdat niemand enige onkunde daarvan zou mogen voorwenden. Zij is als de wateren die van onder de dorpel van het huis des Heeren uitvloeiden naar de woestijn van heidense volkeren, doende alles levend worden waar zij komen (Ezechiël 47). Hieruit zullen wij nu aanmerken:

Dat het Evangelie, hetwelk de wet van soevereine genade is, van Sion uitgegaan, of verkondigd is ten behoeve van verloren zondaars, welke nederzinken onder de vloek en de veroordeling van het verbond of de wet der werken. De wet zal van Sion uitgaan.

In het behandelen van deze tekst en deze leer, zal ik deze volgende orde houden:

- (1) Zal ik enige algemene aanmerkingen omtrent het Evangelie, dat hier een wet genaamd wordt, voordragen.
- (2) Zal ik de redenen van deze benaming voordragen, of aanwijzen, waarom het Evangelie een wet genaamd wordt.
- (3) Zal ik enige van die evangelische wetten van vrije genade aanmerken, welke van Sion uitgaan.
- (4) Zal ik enige uitnemende hoedanigheden aanwijzen van die wet.
- (5) Zal ik het onderscheid onderzoeken tussen de wet die van Sion uitgaat, en tussen de wet die van Sinaï voorkomt.
- (6) En dan zal ik eindelijk met enige praktikale gebruiken alles besluiten.

(1) Het eerste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om enige aanmerkingen voor te dragen omtrent het Evangelie, hetwelk hier een wet genaamd wordt die van Sion uitgaat.

Hiervan zal ik voor het tegenwoordige alleen het volgende zeggen.

1. Dat het woord Evangelie eigenlijk betekent enige goede rede of blijde boodschap; en dat het daarom zeer juist toegepast wordt op het Evangelie, omdat het aan verloren zondaars de aller-heugelijkste tijding brengt die ooit gehoord is. 'Ziet', zeggen de engelen tot de herders, 'wij verkondigen u grote blijdschap; namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids' (Lukas 2:10-11). Om diezelfde reden wordt het ook het liefelijke geklank genaamd (Psalm 89:16-17): 'Welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent; o HEERE, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen; zij zullen zich den gansen dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden'. Het Evangelie brengt een

geklank van vrijheid voor de gevangenen, een geklank van pardon voor veroordeelde misdadigers, een geklank van vrede voor rebellen, een geklank van leven voor de doden, en van zaligheid voor degenen die aan de grenzen van de hel en de verdoemenis lagen.

2. Weet ook dat het Evangelie, strikt of bepaald genomen, een woord van belofte is. Het eerste Evangelie dat aan onze voorouders verkondigd werd in het paradijs, toen er een vreselijke wolk van toorn over hun hoofd hing, was in een woord van belofte: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen' (Genesis 3:15). Wat was het Evangelie dat aan Abraham verkondigd is? Wat was dat anders dan een belofte van Christus: 'In u zullen al de volken gezegend worden?' (Galaten 3:8). En mij dunkt dat het al zeer opmerkelijk is, dat de apostel hetzelfde dat hij in vers 8 het Evangelie noemt, ook de belofte en het verbond noemt in vers 17-19, zodat het Evangelie strikt genomen een belofte is. Zo ook Hebrëeën 4:1-2 alwaar de apostel de belofte van in Zijn rust in te gaan (vers 1), het Evangelie noemt (vers 2). Ook bedeeft een God van liefde en genade, Zijn genade in een woord van belofte, tot onze aanmoediging om dezelve aan te grijpen in een weg van geloof; want daar is niets, waarin de getrouwheid van God zozeer verbonden is, als in de belofte, welker voornaamste oogmerk wij te geloven hebben.

3. Wij hebben ook nauwkeurig onderscheid te maken tussen het Evangelie en tussen de bedeling van het Evangelie. Want hoewel het Evangelie, bepaald genomen een woord van belofte is, zo zijn er nochtans verschillende andere dingen die tot de bedeling van het Evangelie behoren, zoals bijvoorbeeld: de gehele wet van God, zowel als een verbond als wel als regel aangemerkt; wordt onder de bediening of de bedeling van het Evangelie ingetrokken. De wet, aangemerkt als verbond, is als een tuchtmeester om ons tot Christus te leiden, door ons te overtuigen van zonde en ellende; de wet als regel aangemerkt komt om ons te tonen wat goed en recht is, en wat de Heere van ons eist, niet tot onze rechtvaardigmaking, maar in het stuk van liefde en dankbaarheid, namelijk, 'recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglich te wandelen met onze God' (Micha 6:8). Ook zal een iegelijk mens, die door het geloof met de belofte of met de wet des geloofs verenigd wordt, gewis de wet der geboden als heilig, rechtvaardig en goed, goedkeuren; en dus is dezelve voor hem een 'licht op zijn pad, en een lamp voor zijn voet' (Psalm 119:105). Al de instellingen van het Evangelie, gelijk het Woord, de sacramenten, het gebed en andere middelen van Gods instellingen, behoren tot de bedeling van het Evangelie, welke als zovele gouden pijpen zijn, door welke de gouden olie der genade Gods in de belofte heengeleid wordt tot de stad Gods. Al de historiën, profetieën en voorbeelden van het Woord, wat zijn die anders dan een opening of verklaring van de belofte? Elke zaak van het Woord, van het begin tot aan het einde van hetzelfde, is op de één of andere wijze dienstig tot de opening of de toepassing van de belofte voor ons.

4. Het Evangelie is sinds de komst van Christus in het vlees, en de oprichting van de Kerk van het Nieuwe Testament, veel klaarder verkondigd, dan onder de oude bedeling. Onder het Oude Testament lagen de heerlijke verborgenheden van verlossende liefde onder een voorhangsel van duistere profetieën, voorbeelden en ceremoniën en dergelijke; 'maar nu is het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie' (2 Timótheüs 1:10). De verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen, is nu geopenbaard aan Zijn heiligen. De fonteynen van de grote diepten van de liefde, wijsheid en goedertierenheid Gods in Christus, worden nu ontsloten en in het zuiverste licht tentoongesteld.

Tot dusverre van het eerste hoofdstuk, hetwelk was om u een algemeen gezicht te geven van het Evangelie.

(2) Het tweede hoofdstuk dat door mij voorgesteld was, is om te onderzoeken waarom het Evangelie een wet genaamd wordt?

Van Sion zal de wet uitgaan. Wij zeggen:

1. Het Evangelie mag een wet genaamd worden bij wijze van accommodatie en toegeeflijkheid aan de zwakheid van de Joodse natie, die het woord 'wet' in zulk een eerbied hield, dat zij geen leringen kon aannemen, dan die onder die naam en dat begrip voorkwamen. Dit is ook een reden die vele uitmuntende uitleggers geven, waarom Paulus het Evangelie de wet des geloofs noemt (Romeinen 3:27). Dus werd hij aan allen dienstbaar, 'den Joden is hij geworden als een Jood; dengenen die onder de wet waren, is hij geworden als onder de wet', enz. (1 Korinthe 9:19-20). Zo spreekt hij ook hier in hun eigen dialect, wanneer hij het Evangelie de wet des geloofs noemt; alsof hij had willen zeggen: 'Gij wilt toch door de wet gerechtvaardigd worden, en door de wet der werken kan zulks niet geschieden; maar hier is een wet door welke gij gerechtvaardigd kunt worden, namelijk de wet des geloofs, het Evangelie der genade Gods'. Wij vinden ook dat Christus Zichzelf veelszins voegt naar de Joden, zoals wij zien kunnen in Johannes 6:28, alwaar een gehele schare van legalisten of wettische mensen tot Christus kwam, die geen ander begrip hadden van den weg der zaligheid, dan door doen of werken, zeggende tot Hem: 'Wat moeten wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?' waarop Christus in hun dialect antwoordt, zeggende: 'Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft'. Het werken en het geloven staan, in het stuk van de rechtvaardigmaking van de zondaar, recht tegenover elkaar, zoals wij zien kunnen in Romeinen 4:5, en nochtans noemt Christus, om Zich naar deze Joden te voegen, het geloof een werk, hoewel het zichzelf en alle andere werken in het stuk der rechtvaardigmaking uitsluit. Evenzo noemt ook hier de apostel het Evangelie een wet uit toegeeflijkheid aan de Joden, hoewel dezelve een wet is, die gelijk wij gehoord hebben, geen werken vereist, die van ons gedaan moeten worden, want het is niet de wet der werken, maar de wet des geloofs.

2. Het Evangelie mag een wet genaamd worden, omdat het de wil is van een Soeverein, die bekend gemaakt is aan dezulken, die van Hem, ten aanzien van hun wezen en welzijn, afhangen, en die geheel aan Zijn genade en barmhartigheid verbonden liggen. Een wet moet een indruk van soevereine autoriteit hebben, en in deze zin wordt het Evangelie zeer gevoegelijk een wet genaamd, omdat het een indruk heeft van Goddelijke autoriteit. Niet alleen wordt de wet der geboden, maar ook de wet des geloofs, of het Evangelie, met een 'zoo spreekt de HEERE' afgekondigd. En indien het Evangelie op deze grond, namelijk van de getuigenis Gods, niet geloofd wordt, zo is het geen geloof van de rechte soort; want de taal des geloofs is: 'Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort' Het ontvangt Gods wil, 'niet als eens mensen woord, maar gelijk het waarlijk is, als Gods woord' (1 Thessalonicenzen 2:13).

3. Het Evangelie mag een wet genaamd worden vanwege deszelfs verbintenis op God en op mensen. Het heeft een geweldige kracht, om allen die er belang in stellen te binden en te verplichten. Wat is meer verbindend voor God dan Zijn eigen belofte? Zij is voor Hem als de wetten van de Meden en de Perzen, die niet veranderd werden; ja, Zijn belofte, die de wet des geloofs is, is niet 'ja en nee, maar altijd ja en amen' (2 Korinthe 1:20). En dit is ook de grote troost van de gelovigen, dat Hij Zijn woord niet verandert of intrekt. O nee, 'Hij, Die de Overwinning Israëls is, liegt niet, en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou' (1 Samuël

15:29). Gelijk nu deze wet des geloofs verbindend is op God, de Wetgever, zo is dezelve ook verbindend op ons, die ze ontvangen en aan welke dezelve gegeven wordt. Want hoewel dezelve gebiedenderwijze geen plichten eist, zo gebiedt ze echter het geloof voorwerpelijk aangemerkt. Dat is, zij is het voorwerp van het geloof, de stof en het voedsel voor het geloof, en zij gebiedt of eis het geloof in ons, evengelijk spijs en drank een hongerig en dorstig mens vereisen om gegeten en gedronken te worden, wanneer dezelve hem voorgesteld worden. Wat kan er een betere nodiging zijn dan dat ons spijs en drank worden voorgesteld, met een hartelijke verwelkoming aan ons als gasten? Maar wat kan er ook sterker verbintenis op ons gelegd worden om te geloven, dan dat Christus en Zijn volheid ons in een volle, vrije en onbepaalde roeping en belofte worden voorgesteld?

4. Het Evangelie wordt een wet genaamd wegens de openbare bekendmaking van dezelve aan een verloren wereld. Gij weet dat de wetten van koningen gewoonlijk door herauten, onder het geklank van de bazuin, op de markt afgekondigd worden, opdat niemand enige onkunde van dezelve zou mogen voorwenden. Zo wordt ook het Evangelie door herauten (ik meen door de bedienaars van het Evangelie) verkondigd, welke aangesteld zijn om hetzelve af te kondigen van de toppen van hoge plaatsen, in de ingang van poorten en plaatsen van de algemene samenloop van mensen. Ja, onze commissie bestuurt ons, om het aan de mensenkinderen bekend te maken, en om dit 'Evangelie te prediken aan alle creaturen' (Markus 16:15), opdat niemand door onkunde van den weg der zaligheid verloren moge gaan.

5. Het Evangelie wordt zeer gevoeglijk een wet genaamd, omdat het de regelmaat des geloofs is, en daarom wordt het van de apostel in de bovengemelde plaats 'de wet des geloofs' genaamd (Romeinen 3:27). Onze gehele godsdienst wordt in twee dingen begrepen, welke in de derde vraag van onze catechismus uitgedrukt worden, namelijk in hetgeen wij te geloven hebben, en in hetgeen wij te doen hebben. Betrekkelijk het laatste, te weten welke plichten God van de mens eist, dat wordt hoofdzakelijk begrepen in de wet der tien geboden. Die is de regelmaat van alle plichten, en daar is niets dat zondig is, of de wet verbiedt het en daar is niets dat onze plicht is, of zij komt het te gebieden. Maar wat het eerste aangaat, te weten wat wij van God te geloven hebben tot zaligheid van onze zielen, daarvan is het Evangelie alleen de maatstaf. Ons geloof moet bepaald worden door het Evangelie, evenals onze praktijk door de wet, zodat wij de begrippen of uitspraken van mensen voor geen leringen moeten aannemen. Het ware geloof wil niets aannemen, dan alleen datgene, hetwelk God in het Evangelie gesproken heeft; elk woord van God neemt het aan en geeft het plaats, en meer niet. Het is de maatregel en de ware bepaling van het geloof, en daarom wordt hetzelve zeer gepast de wet des geloofs genaamd.

6. Het Evangelie mag ook de wet des geloofs genaamd worden, wegens de kracht en het geweld, daar het een zondaar onder brengt om hetzelve aan te nemen en te geloven, wanneer het gepaard gaat met de kracht en uitwerking van de Geest. Ik herinner hoe deze zelfde apostel de inwonende zonde doorgaans een wet noemt (Romeinen 7:23): 'Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds', enz. en (Romeinen 8:2): 'De wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods'. De zonde wordt een wet genaamd wegens de macht die zij heeft over de mens om hem gevangen te leiden in haar dienst. Om diezelfde reden mag ook het Evangelie de wet des geloofs genaamd worden, omdat het, wanneer het met de kracht des Heiligen Geestes gepaard gaat, 'een kracht Gods tot zaligheid is een iegelijk die gelooft; omdat in hetzelve de rechtvaardigheid Gods geopenbaard wordt uit geloof tot geloof'

(Romeinen 1:16-17); en omdat het 'krachtig is door God, tot nederwerping der sterkten, dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachten gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus' (2 Korinthe 10:5). O dat het Evangelie in dit opzicht voor velen de wet des geloofs moge zijn, ten einde het de kracht Gods wordt tot zaligheid hunner zielen.

7. Het Evangelie mag een wet genaamd worden, ten aanzien van de koninklijke troon, vanwaar hetzelfde voortkomt. De wet der geboden komt van Gods troon, volstrekt aangemerkt; maar de wet des geloofs gaat uit van den troon Gods en des Lams, dat is van een troon der genade; hierom lezen wij van 'een zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit den troon Gods en des Lams' (Openbaring 22:1), hetwelk verstaan kan worden van de leer des Evangelies, welke gewoonlijk in de Schriftuur bij water vergeleken wordt. Het is van deze troon, dat al de genadewetten in het Evangelie uitgezonden zijn.

8. Eindelijk wordt het een wet genaamd, omdat de belofte die de ziel is van het Evangelie, in een stijl voorkomt van aanbiddelijke soevereiniteit en soevereine genade. 'Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn' (Ezechiël 37:27). 'Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken' (Hebreeën 8:12). Wanneer deze wet der genade door het geloof aangenomen wordt dan zegt de ziel: O Heere! Uw wil geschiede; en die zal ook geschieden omdat het Uw wil is.

(3) Het derde hoofdstuk, dat wij in de orde hadden voorgesteld, is namelijk om enige van die wetten en bekendmakingen van soevereine genade na te gaan, welke ten voordeel van verloren zondaars onder het doods vonnis, wegens het schenden van het verbond der werken, zijn uitgegaan en uitgesproken.

Wij, die de dienaren en herauten zijn van deze grote Koning, Wiens Naam is de HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, moeten niet alleen uit hoofde van ons ambt op den berg Sinaï staan, en de wet der werken verkondigen met haar vloeken die zij uitdondert tegen een iegelijk; die niet blijft in alles wat er in geschreven is om hetzelfde te doen, maar wij zijn op een bijzondere wijze verbonden om op den berg Sion en Gerizim te staan, om het Evangelie des vredes te verkondigen, en om een blijde boodschap te brengen van het goede. En daarom durven wij Zijn goedertierenheid en weldadigheid, op gevaar van onze zielen, niet verhehlen in de grote gemeente van Adams nakomelingschap. Ik kom dan als één van de minste herauten van deze grote Koning, om in Zijn Naam en autoriteit van deze hoge plaats der stad Gods enige van deze wetten van soevereine genade te verkondigen, welke voor den troon der genade vastgesteld zijn, een iegelijk mens die mij hoort, biddende en verzoekende, om toch het voordeel van deze grote evangeliewet te ontvangen. Wat ook uw geval mag zijn, o zondaar! hoe dodelijk hetzelfde in uw ogen zijn moge, zo kunt gij nochtans een genadewet vinden, voor den troon der barmhartigheid, die op uw toestand toepasselijk is.

1. Laat ons het ergste veronderstellen dat er zijn kan, namelijk dat gij zijt zonder God in de wereld, hetwelk het geval is van elk mens in de wereld van nature, sinds de val van Adam. Wij hebben onze God verloren, hetwelk het grootste en het meest in zich bevattende verlies is, dat een schepsel uit kan staan. Welnu, tegen dit geval kom ik u een blijde boodschap verkondigen, dat God, een rantsoen gevonden hebbende, en een liefelijke reuk in de dood van Zijn eeuwige Zoon geroken hebbende, een wet van genade laat uitgaan van den berg Sion, zeggende: 'Ik zat u tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn'. En met deze wet van genade heeft Hij ook de zedelijke

wet van Sinai ingevoerd (Éxodus 20:2): ‘Ik ben de HEERE uw God’ enz. hetwelk de somma en de inhoud is van het verbond der genade. Deze wet of genadedaad wordt als een grondslag van gehoorzaamheid gelegd van al de geboden van de zedelijke wet. Ja, door het eerste gebod was elk mens in het leger Israëls verbonden om hetzelfde aan te nemen, en om de enige ware God te kennen en te erkennen als zijn God, en Hem ook als zodanig te dienen en te verheerlijken. O mijne vrienden! beantwoordt toch aan het oogmerk van deze genadewet, en geloof dat het zo is als God gesproken heeft, op grond van Zijn eigen belofte in Christus. Zie het antwoord eens van een ziel op deze wet der genade (Psalm 16:2): ‘O mijn ziel, gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de Heere!’ En (Zacharía 13:9): ‘Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: de HEERE is mijn God’. Maar hiervan heb ik in een bijzondere redevoering breder gehandeld.

2. Ligt gij onder een last van zonden en van schuld, welke u schijnt neer te drukken tot in de onderste hel? Welaan, hier is een wet des geloofs voor u, om in dit geval te pleiten voor den troon der genade (Jesaja 43:25): ‘Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet’. Tot datzelfde einde dient ook die wet van soevereine genade (Hebreeën 8:12): ‘Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken’. Laat nu het geloof op deze daad of wet der genade pleiten in de gebeden, om een vol ontslag van de schuld der zonde, die gij aan de wet en aan Gods rechtvaardigheid schuldig zijt; want dit doende mocht gij uw hoofd van onder de schuldenlast opheffen en uitroepen: Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen mij?

3. Zijt gij gekweld met de werkingen der inwonende zonde en verdorvenheid? Ook tegen deze vijand is een wet gemaakt tot uw hulp; want het is door de soevereine genade vastgesteld, en in het boek van de vierschaar der genade Gods aangetekend, ‘dat de zonde niet over u heersen zal; omdat gij niet zijt onder de wet, maar onder de genade’ (Romeinen 6:14). Ziet ook tot datzelfde einde een andere wet (Micha 7:19): ‘Hij zal onze ongerechtigheden dempen’. Wanneer dan te eniger tijd de ongerechtigheid of de inwonende verdorvenheid de overhand heeft, gaat dan tot den troon der genade, en stelt den Heere deze wet der genade voor, zeggende: Heere! hebt Gij niet besloten en vastgesteld dat de zonde over mij niet heersen zal? Hebt Gij deze boezemvijand niet ten verderve gedoemd? Zie, zulk een verdorvenheid, zulk een lust, of zulk een afgod zoekt over mij de heerschappij te voeren; en hebt Gij niet beloofd, dat het anders zijn zal? Heere! Laat dan Uw eigen wet worden uitgevoerd, en het zal ook zo geschieden, omdat de soevereine genade het gesproken heeft.

4. Wordt gij aangevallen door de vurige pijlen van de satans? Komt hij als een briesende leeuw met open mond op u aan, om u te verslinden? Welaan, arme ziel! hier is een wet der genade ten voordeel van u: ‘De God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren’ (Romeinen 16:20). ‘Zijn genade zal u genoeg zijn, en Hij zal Zijn kracht in uw zwakheid volbrengen’ (2 Korinthe 12:9). Doe toch uw voordeel met deze genadewet, en laat het geloof dezelve brengen voor den troon der genade, waar dezelve vastgesteld en gemaakt is, zeggende: ‘HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg’ (Jesaja 38:14). Ik weet niet wat ik doen zal; zult Gij, Die de overheden en machten uitgetogen hebt, en Die de satan tot het verderf veroordeeld hebt, en gekomen zijt om zijn werken te verbreken, mij niet bevrijden van de kwellingen van de satan, of mij anders kracht schenken om tegen hem te kunnen strijden en staande blijven?

5. Of wordt gij door vrees gekweld van af te zullen vallen, en dat die kleine mate van genade die gij ontvangen hebt, er u nooit zal doorhelpen, maar dat gij eens zult

afvallen tot schande voor de godsdienst? Wees goedsmoeds, arme bevende ziel! Er is een wet afgekondigd van den troon der genade, 'dat Hij Die het goede werk in u begonnen heeft, het voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus' (Filippenzen 1:6), en dat 'wanneer gij valt, gij niet weggeworpen zult worden, want de HEERE ondersteunt uw hand' (Psalm 37:24); ja dat gij uw weg zult vasthouden en in sterkte toenemen, totdat gij 'wederkeren zult tot Sion met gejuich, en met eeuwige blijdschap op uw hoofd' (Jesaja 35:10). Laat dan het geloof omtrent deze wetten werkzaam zijn, en pleiten om derzelve vervulling bij Hem, Die dezelve uitgesproken heeft.

6. Vreest gij voor dagen van verdrukking en vervolging om de godsdienst, of voor dagen van persoonlijke beproeving? Welaan, houdt maar moed, er is een wet des geloofs van den troon der genade afgekondigd: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar in Mij zult gij vrede hebben' (Johannes 16:33). Daar is besloten en vastgesteld, dat Hij met u zijn zal in het vuur en in het water (Jesaja 43:2): 'Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken'. Daar is besloten, 'dat uw lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, u een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid zal werken, dewijl hij niet aanmerkt de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig' (2 Korinthe 4:17-18). Daar is besloten (Psalm 34:20): 'Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de HEERE'. Laat het geloof nu werkzaam zijn om deze wetten der genade te gebruiken, want de Koning die dezelve gemaakt en besloten heeft, zal toezien dat dezelve vervuld worden.

7. Zijt gij onder enige nijpende noden naar ziel of naar lichaam? Ook daartegen zijn wetten in het hof der genade genomen tot uw hulp en ondersteuning. Daar is besloten ten aanzien van lichamelijke noden, 'dat uw brood u zal gegeven worden, en dat uw wateren gewis zullen zijn' (Jesaja 33:16) en dat u niets ontbreken zal, dat tot Zijn verheerlijking of tot uw welzijn strekken kan. En ten aanzien van zielsnoden is besloten, dat gij 'uit Christus' volheid ontvangen zult genade voor genade' (Johannes 1:16). En wanneer 'de ellendigen en nooddriftigen water zoeken, en daar niet is, en als hun tong van dorst versmacht, dan zal Ik, zegt de Heere, hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten' (Jesaja 41:17). Laat dan uw geloof zich vastmaken aan deze wet des geloofs, zeggende: 'Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al mijn nooddrift, in heerlijkheid door Christus Jezus' (Filippenzen 4:19).

8. Zijt gij in een tweestrijd ten aanzien van zonde of van plicht, zodat gij niet weet waar gij u keren zult? In dit geval is het ook besloten, 'dat uw oren zullen horen het woord Desgenen Die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven' (Jesaja 30:21); 'dat Hij de blinden zal leiden door den weg dien zij niet geweten hebben; Hij zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Hij hun doen en Hij zal hen niet verlaten' (Jesaja 42:16). Laat dan het geloof zich vastmaken aan de eer en getrouwheid van Hem, Die zulk een wet heeft laten afkondigen; en zeg met Asaf: 'Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij opnemen in heerlijkheid' (Psalm 73:24).

9. Klaagt gij over het gebrek van de regen van de Geest, zodat uw ziel is als de bergen van Gilbóa? Ook daartegen is in het hof der genade een wet gemaakt (Jesaja 44:3): 'Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen'. 'En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn

rechten zult bewaren en doen' (Ezechiël 36:27). 'En Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands' (Hoséa 6:3).

10. Klaagt gij dat uw hart zo hard is, als de onderste molensteen? Dat het noch gesmolten noch verzacht kan worden, noch door het Woord, noch door de roede, noch door de beloften of bedreigingen? Ook met betrekking op het stenen hart is er een wet gemaakt, dat de Heere zelf daarmee een weg zal inslaan (Ezechiël 36:26): 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezend hart geven'. Neem dan deze wet tot den troon der genade; verzoek de Koning, dat Hij Zijn woord vervulle, en geloof dat Hij Die het gesproken heeft, het ook doen en vervullen zal.

11. Zijt gij binnen het gezicht van de dood en de eeuwigheid, bevreesd zijnde om den koning der verschrikking in het aangezicht te zien? Welaan, hier is een wet van soevereine genade afgekondigd, welke gij in de hand van het geloof mocht nemen, voor welke de vrees en schrik van de dood verdwijnen zal (Hoséa 13:14): 'Doch Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal hen vrijmaken van den dood. O dood, waar zijn uw pestilentiën; hel, waar is uw verderf? Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn'. Daar is ook besloten dat uw God u begeven noch verlaten zal; 'dat Hij uw God zal zijn eeuwig en altoos; dat Hij u geleiden zal tot den dood toe' (Hebreeën 13:5 en Psalm 48:15).

Dus heb ik getracht, naar de mate der genade die mij gegeven is, om enige van die wetten of besluiten der genade voor te stellen, welke van Sion uitgaan. Wil dan, om des Heeren wil, een gelovig gebruik van dezelve maken. Gij zult mogelijk zeggen: O ja, deze zijn wel waarlijk voordelige wetten voor dezulken, die dezelve toekomen; maar helaas! ik kan niet geloven dat zij mij toekomen. Ik antwoord: Deze wetten der genade behoren aan de gehele zichtbare kerk, opdat een iegelijk die het liefelijke geklank van dezelve hoort, het voordeel van dezelve mag aannemen. Indien gij mij niet wilt geloven, zo hoop ik echter dat gij den Geest Gods, Die door Paulus spreekt, geloof zult geven (Romeinen 9:4), alwaar Hij van het Oude Testament of de Joodse kerk sprekende zegt: 'Welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst Gods, en de beloftenissen'. Nu vraag ik: Is het voorrecht van de kerk van het Nieuwe Testament besnoeid of enger gemaakt dan het voorrecht van de Joodse kerk? O nee, geenszins; maar het is in tegendeel vermeerderd en uitgebreid. Waren het verbond en de beloftenissen de hunne? Zijn ze ook de onze niet? Ja, de apostel zegt ons duidelijk (Hebreeën 4:1), dat ze ons als de laatste of uiterste wil van onze heerlijke Verlosser nagelaten zijn, en dat wij daarom toe te zien hebben dat wij het voordeel van dezelve niet verliezen mogen door ongelooft. 'Laat ons dan vrezen (zegt hij) dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn'. En de apostel Petrus, tot een menigte van mensen sprekende, wiens handen onlangs gedoopt waren geweest in het bloed des Verlossers, om hen tot het geloof aan te moedigen, zegt hun uitdrukkelijk (Handelingen 2:39): 'Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere uw God toe roepen zal'. En daarom, zeg ik, werp deze wetten niet van u, als zaken waarin gij geen belang hebt; want tot u is het woord dezer zaligheid gezonden, en ik waarschuw en betuig aan een iegelijk die mij hoort, dat, indien gij deze wet der genade niet door het geloof aangrijpt, de wet der werken en haar vloek u zal aangrijpen; ja, zij rust alreeds op u. Het vuur is alreeds ontstoken in Zijn toorn; 'want die niet gelooft, is alrede veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem' (Johannes 3:18,36). Wanneer gij het

voordeel van de wet, die van Sion uitgaat, weigert aan te nemen (ik meen van het Evangelie der genade Gods) door het geloof, dan doet gij de grote God de allergrootste smaadheid aan, die bedacht kan worden. Gij maakt Hem tot een leugenaar, en gij zegt zakelijk dat Zijn genadewetten en beloften niet te betrouwen zijn. En is het dan wel denkkelijk dat zulk een schrikkelijke godslastering ongestraft gelaten zal worden? Ik bid u dan, om des Heeren wil, ziet toch toe wat gij doet.

Nu zou ik voortgaan tot het vierde hoofdstuk, om u enige uitnemende hoedanigheden van deze wet, die van Sion uitgaat, voor te stellen; maar ik zal voor het tegenwoordige hier afbreken.

AMEN

6. De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Jesaja 2:3. *Want uit Sion zal de wet uitgaan.*

De leer welke ik uit de woorden aangemerkt heb, is deze: Het Evangelie is een wet van soevereine genade, die van Sion uitgaat ten behoeve van verloren zondaren, liggende onder het vonnis van de dood, wegens de schending van het verbond der werken.

De wet der werken is uitgegaan van Sinai; maar het moet een wet der genade zijn die van Sion uitgaat, omdat deze twee bergen doorgaans in de Schriftuur tegen elkaar gesteld worden, gelijk de apostel ons dat zo verklaart in Galaten 4 en Hebreeën 12. De berg Sinai wordt als een toneel van toorn voorgesteld, omwonden met donkerheid, duisternis en onweder; maar de berg Sion als een toneel van genade, liefde en barmhartigheid, welke ontwonden worden ten aanzien van verloren zondaren, door het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel. Aan de berg Sinai wordt de stem van donder en wraak gehoord, tegen een iegelijk 'die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen' (Galaten 3:10); maar aan de berg Sion wordt het lieflijke geluid van leven, licht, vrijheid, vrede, vergeving en zaligheid voor een zondaar gehoord, die in gevaar was, van door de vlammen van de Goddelijke wraak en toorn, verteerd te worden. De wet der werken, of de wet die de werken der rechtvaardigheid gebiedt om door ons gedaan te worden, kan het niet zijn, maar het moet de wet des geloofs of het Evangelie zijn, dat hier bij de profeet gemeend wordt, wanneer hij zegt: *Van Sion zal de wet uitgaan*. Ook geeft ons de profeet hier in het laatste deel van het tekstvers, een uitlegging over zijn eigen woorden, opdat men zijn mening niet misvatten mocht, zeggende: 'En des HEEREN woord uit Jeruzalem'; zodat de wet die van Sion uitgaat, en des HEEREN woord uitgaande van Jeruzalem, één en dezelfde zaken zijn. Wat is nu des HEEREN woord, dat van Jeruzalem uitging, anders dan het heerlijke Evangelie, hetwelk volgens Christus' bevel aan Zijn discipelen, eerst te Jeruzalem na Zijn opstanding is begonnen verkondigd te worden, en van daar uitgebreid werd in Judea, Samaria en aan de uiterste einden der aarde; waardoor de voorzegging van Joël is vervuld geworden, 'dat de wateren uit het huis des HEEREN uit zouden gaan, en het dal van Sittim bewateren' (Joël 3:18).

De orde die ik voorgesteld had, om deze leer te verhandelen, was:

- (1) Om te tonen wat het Evangelie is, dat hier onder het begrip van een wet wordt uitgedrukt.
- (2) Om de redenen van deze benaming te onderzoeken.
- (3) Om enige van deze Koninklijke wetten der genade, die van Sion uitgaan, aan te merken.
- (4) Om enige uitnemende hoedanigheden of eigenschappen voor te dragen van deze nieuwe Evangeliewet.
- (5) Om het onderscheid te onderzoeken tussen de wet der werken, die van Sinai uitgaat, en tussen de wet der genade, die van Sion voortkomt.
- (6) En dan eindelijk van alles enige toepassing te maken.

Gisteren heb ik de twee eerste hoofdstukken afgehandeld, alsook het derde begonnen. Ik trachtte, als één van Gods herauten, enige van deze wetten der genade, welke van Sion uitgaan, te verkondigen, opdat zondaren het voordeel van dezelve door het geloof mochten aannemen, en met dezelve pleiten voor den troon der genade.

Gaat gij dan onder een last van schuld, welke u als ter hel doet nederzinken? Hier is een wet der genade voor u (Jesaja 43:25). In het voorgaande vers liep de beschuldiging tegen Israël: 'Gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden'. Iemand zou hier denken, dat het vonnis van de wet der werken terstond hierop volgen zou: 'Daarom zult gij voor eeuwig den dood sterven; Ik zal u voor eeuwig vermoeien met de pijlen van Mijn wraakvorderende toorn en grimmigheid, die uw geest uitdrinken zal'; maar de soevereine genade neemt hier, als het ware, de voortocht van de rechtvaardigheid, een wet van vrijspreking voortbrengende, zeggende: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet. Wordt gij door de werking van de inwonende zonde gekweld? Daar is een wet der genade van Sion uitgegaan, die op uw toestand past (Romeinen 6:14). Wordt gij met de vurige pijlen van de boze besprongen? Hier is een wet der genade tot uw hulp: 'En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren' (Romeinen 16:20); 'Zo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen' (2 Petrus 2:9), of zo de verzoeking wordt aangehouden, zo is er een resolutie van genade tot uw ondersteuning, en om er u door te helpen (2 Korinthe 12:9). Zijt gij bevlekt en onrein? Beschaamd om tot den Heere op te zien, wegens een gevoel van uw onreinheid en walgelijkheid? Daar is ook een wet afgekondigd, die zeer gunstig ziet op uw geval: 'Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden' (Ezechiël 36:25). 'Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud' (Psalm 68:14). Wordt gij nu en dan verschrikt door het zien van het bleke aangezicht van den koning der verschrikking, zodat gij over de gedachten van uw ontbinding bevende zijt? Zelfs in dit geval is er een wet der genade, om u van het gevaar te beveiligen (Hoséa 13:14). Vreest gij voor het vonnis van veroordeling, wanneer gij gesteld zult worden voor Gods vierschaar? Ook hiertegen is een genadewet om u te beveiligen (Romeinen 8:1): 'Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn'. Dus ziet gij dan, dat er wetten der genade van Sion uitgaan, gepast voor elke toestand. Wat zal ik nu meer zeggen? Door deze wet der genade heeft zich de Heere verbonden om onze God te zijn, en dat wij zijn volk zullen wezen; dat Hij ons begeven noch verlaten zal; dat Hij onze afkerigheden genezen, ons het goede geven en ons vrijwillig liefhebben zal. Kortom, al de beloften van het verbond zijn alle wetten van genade of genadige tussensprekers, welke ten voordeel van verloren zondaars uitgegaan zijn.

Ja maar, zal mogelijk een zondaar zeggen, deze zijn waarlijk wel heerlijke en verbazende wetten; maar helaas! ik heb geen aandeel in dezelve. Ik durf mij het voordeel van die wetten niet toe te eigenen, want ik ben een zondaar en zeer ver daarvan af. Ik antwoord, dat de wetten der genade alleen geschikt zijn voor zondaren, en dat een rechtvaardige geen genadewet, maar een wet der rechtvaardigheid tot zijn voordeel nodig heeft. Indien gij zo rechtvaardig was als Adam vóór de val, dan zoudt gij het leven, met alles wat daaraan vast was, als een schuld u mogen aanmatigen; maar gij zijt een zondaar, die alle recht en eigendom tot het leven door de wet der werken verloren hebt; en nu is de wet der genade door de oneindige Wijsheid voor dezulken alleen geschikt. En wat aangaat dat gij verre zijt, zo weet tot uw

aanmoediging, dat de genade vrede toespreekt, ‘dengenen die verre en die nabij zijn’ (Jesaja 57:19); ‘U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal’ (Handelingen 2:39); ‘Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden’ (Handelingen 13:26). Deze wet der genade wordt gepredikt aan alle creaturen, opdat elk die dezelve hoort, het voordeel daarvan neme, en uit kracht daarvan tot God in Christus kome.

(4) Het vierde hoofdstuk, dat door ons was voorgesteld, namelijk om enige uitnemende hoedanigheden en eigenschappen aan te wijzen van deze genadewet, die van Sion uitgaat.

O mijne vrienden! het is de uitmuntendste wet voor een verloren zondaar, die er ooit was. De uitnemendheid van dezelve zal uit de volgende bijzonderheden nader blijken, welke ook tevens als zovele beweeg- of drangredenen mogen gebruikt worden, om zondaren op te wekken en te verbinden om het voordeel van dezelve aan te nemen.

1. Het is een levendmakende wet voor dezulken, die wettisch en geestelijk dood zijn. De wet der geboden heeft nooit, sinds de val van Adam, aan iemand van zijn nakomelingen het leven gegeven. Nee, zij is door de verdorvenheid der natuur krachteloos geworden, om iets te kunnen doen voor de gevallen mens. In plaats van het leven te geven, spreekt zij het doodsvonniss over ons uit, over iedere zelfs de minst zondige gedachte, woord of werk. De apostel geeft ons duidelijk te kennen, dat noch het leven, noch de gerechtigheid, noch enig goed, de zondaar kan toekomen door enigerhande gebiedende wet (Galaten 3:21): ‘Indien er een wet gegeven was die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn’. Maar o mijne vrienden! ik verkondig u heden grote blijdschap, die het hart van een zondaar moest doen opspringen in zijn binnenste. Want hoewel de wet die van Sinai komt, of de wet der geboden, het leven noch de gerechtigheid geven kan, hier is nochtans zulk een wet der genade, die van Sion uitgaat, welke die beiden geeft. En zo gij deze wet maar recht gehoor wilt geven, dan zal het leven door dezelve gebracht worden tot uw dode zielen (Jesaja 55:3): ‘Hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids’. Wat is het nu, dat een verloren zondaar horen moet? Gij ziet hier, hoe ernstig de Heere is, dat de zondaren luisteren zullen, omdat Hij hun in één adem toeroept om hun aandacht te bepalen (vers 2-3): ‘Hoort aandachtiglijk naar Mij’, en dan: ‘Neigt uw oor’; en dan wordt het ten derden male met een belofte des levens herhaald, zo zij Hem gehoor willen geven: ‘Hoort en uw ziel zal leven’. Daar moet gewisselijk, na zulk een plechtigheid, iets van grote aangelegenheid gezegd worden. En dat is ook zo, want in vers 4 wordt ons een wet van vrije soevereine genade voorgesteld, waardoor Christus aan verloren zondaren gegeven wordt; en die, behalve al de voorgaande plechtigheden, ingevoerd wordt met een ‘zie’, als een teken van aandacht en verwondering: ‘Zie, Ik heb Hem tot een Getuige der volken gegeven, een Vorst en Gebieder der volken’. Dit is de wet, die van Sion uitgaat, en ‘die in dezelve gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben’ (Johannes 3:15). O, dat een zondaar dezelve dan onthaalt en verwelkomt; ‘want het is een getrouw woord en alle aanneming waardig’ (1 Timótheüs 1:15). Zie, hoe Johannes deze wet als een levendmakende wet verkondigt, onder het begrip van de getuigenis Gods (1 Johannes 5:11): ‘En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon’. O mijne vrienden! verzegelt dan dat God waarachtig is; pas deze gift des eeuwigen levens door Christus op uw eigen zielen in

het bijzonder toe; houdt God bij Zijn Woord, Hij zal hetzelfde niet weer inhalen; 'want Zijn genadegiften zijn onberouwelijk' (Romeinen 11:29).

Mogelijk zult gij zeggen: Dat God het eeuwige leven aan de uitverkorenen en aan de gelovigen gegeven heeft, geloof ik als een waarheid; maar Hij heeft het eeuwige leven niet gegeven aan zulk één als ik ben; want ik ben geen van dezulken.

Ik antwoord, dat velen naar de hel zullen gaan, welke dit als een waarheid verzegeld hebben, dat God het eeuwige leven aan de uitverkorenen en aan de gelovigen gegeven heeft; en daarom kan dat de zaak niet zijn, die de Geest Gods in die getuigenis beoogt. Nee, maar de zin moet zijn, dat God in Zijn onbepaalde belofte, door een daad van soevereine genade, een gift van het eeuwige leven gedaan heeft aan verloren zondaars van Adams nakomelingschap. En dit wordt uit Sion afgekondigd, opdat een iegelijk het voordeel daarvan aannemen moge, door te verzegelen dat God waarachtig en getrouw is. Niet alleen aan anderen, maar ook waarachtig aan zijn eigen ziel in het bijzonder; dat Hij mij het eeuwige leven gegeven heeft in en door Zijn Zoon Christus Jezus, in Wiens hand het eeuwige leven is, om het te geven aan een iegelijk, die hetzelfde uit kracht van de wet der genade, of het verbond der genade in de belofte, aanneemt. O mijne vrienden! Neem toch het voordeel van deze gift van soevereine genade, omdat uw leven, ja het eeuwige leven van uw zielen daaraan hangt. 'Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven' (Job 2:4). Indien nu het lichamelijke leven zo waardig is, dat een mens het gevaar lopen wil van alles wat hij in de wereld heeft, om hetzelfde te behouden, hoe veel te waardiger is dan het leven niet van de onsterfelijke ziel! O! denkt en herdenkt eens dat ontzaggelijke woord in Mattheüs 16:26: 'Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?' Wilt dan om des Heeren wil toch het voordeel van deze wet aannemen, die het leven aan uw arme zielen geven moet; en zonder welke gij onvermijdelijk voor eeuwig verloren moet gaan, indien gij dezelve blijft weigeren.

2. Deze wet die van Sion uitgaat, is een wet der liefde. Het Evangelie is niet anders dan de uitspraak van een God der liefde. De liefde is de regerende eigenschap van Zijn natuur; en om de weg te banen tot derzelve openbaring, in overeenkomst met de eer van Zijn rechtvaardigheid, heeft Hij Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem in den dood voor ons allen overgegeven. O! 'Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden' (1 Johannes 4:10). Het Evangelie is een aankondiging van deze liefde Gods, in het geven van Christus, en van alle dingen met Hem (Johannes 3:16): 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'. Elk woord van het Evangelie heeft een sterke reuk van deze liefde Gods tot verloren zondaren. Hier zien wij Zijn vleugelen van liefde uitgespreid, om ze te bedekken en te beveiligen tegen Gods wrekende toorn en rechtvaardigheid; de armen der liefde uitgestrekt om ze te omhelzen; de hand van liefde om ze te helpen; en de ogen der liefde om ze te beschouwen met oneindige ontferming en ingewanden van barmhartigheid, hun toeroepende: 'Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve' (Ezechiël 33:11).

3. De wet die van Sion uitgaat is een rechtvaardige wet, of een wet der rechtvaardigheid voor een schuldig zondaar, die ver van de gerechtigheid is. O mijne vrienden! ik en gij, wij zijn van nature zeer geneigd om een gerechtigheid te zoeken

uit de werken der wet; hoewel dat een zaak is die ten enenmale voor een zondaar, die maar eens een gebod verbroken heeft, onmogelijk is te verkrijgen. Wij lezen wel, dat de Joden het ondernomen hebben, 'want alzo zij hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zoo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen' (Romeinen 10:3). Hebben zij die rechtvaardigheid nu wel verkregen? O nee! zie wat de apostel er van zegt (Romeinen 9:31-32): 'Maar Israël, zegt hij, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet'. 'Nu zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden' (Romeinen 3:20). Maar hoewel gij nu, mijne vrienden! de rechtvaardigheid niet verkrijgen kunt uit de wet der werken, zo is hier nochtans een wet waardoor men de rechtvaardigheid verkrijgen kan; ja een rechtvaardigheid die de wet der werken in al haar bevelen, eisen en straffen beantwoorden kan: 'Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest' (Romeinen 8:3-4). Het Evangelie, hetwelk de wet is die van Sion uitgaat, openbaart de gerechtigheid van Christus, om Welker wil God voldaan is, en waarin Hij een genoegen heeft, omdat die de wet der werken verhoogt en verheerlijkt. Het openbaart deze gerechtigheid niet alleen, maar het brengt dezelve nabij de zondaar die ver van de gerechtigheid is (Jesaja 46:12-13): 'Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen', enz. De satan en uw eigen ongelovig hart zullen u wijs maken, dat Christus en Zijn gerechtigheid geheel buiten uw bereik zijn; en dat het daarom nodeloos is om daarnaar om te zien. Christus is immers in de hemel, zult gij zeggen, en hoe zal ik er dan enig voordeel van kunnen hebben? Maar wacht u toch, om wille van uw onsterfelijke ziel, voor zulke gedachten, want die brengen de ziel tot een verborgen wanhoop, en doen de handen van mensen slap hangen; zodat zij zorgeloos worden en onverschillig omtrent Christus, Zijn gerechtigheid en zaligheid. Ziet tot dat einde wat de apostel tot u en tot mij zegt (Romeinen 10:6-8). In vers 5 had hij ons verklaard wat de wet zegt, namelijk: 'De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven'; maar dan gaat hij ons zeggen, wat het Evangelie zegt, hetwelk hij de rechtvaardigheid uit het geloof noemt, omdat de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt uit geloof tot geloof; dat is, uit het geloof der Goddelijke openbaring, tot het geloof van 's mensen aanneming van dezelve. Wat zegt het Evangelie of de wet des geloofs nu? Zij spreekt aldus: 'En zegt niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen. Of wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken' (Romeinen 10:6-8). Wat kan er nu dichter bij iemand zijn, dan het woord dat in zijn mond, of de gedachte die in zijn hart is? En nochtans zo nabij komen Christus, Zijn gerechtigheid en zaligheid, tot elk mens die het Evangelie hoort; want terwijl wij daarvan spreken, of om hetzelve denken, zo onze zielen het maar geloofden, zo zouden Christus en Zijn gerechtigheid de onze zijn voor eeuwig. Gij dan, die graag een gerechtigheid had, die aan de beschuldiging van de wet der werken kon beantwoorden, alsook een gerechtigheid die er u door zal helpen en bestand doen zijn, wanneer gij voor Gods gericht zult gesteld worden. O, omhels dan de wet des geloofs die van Sion uitgaat, want daarin wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard; Christus wordt daarin gegeven en aangeboden als de HEERE ONZE GERECHTIGHEID (Jeremía 23:6).

‘Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem’ (2 Korinthe 5:21).

4. De wet die van Sion uitgaat, is gelijk gij reeds gehoord hebt, een wet van bevrijding (Hebreeën 8:12; Jesaja 43:25). Ja, de Naam van Hem, Wiens wet het is, is de HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft. Dat is alle soorten van zonden, grote en kleine, hoe groot ook haar getal of hoedanigheid is; het is Zijn voorrecht en heerlijkheid die te vergeven. Het is waar, Hij wil de schuldige, zonder een voldoening aan Zijn gerechtigheid, niet onschuldig houden; maar de voldoening is geschied, de verzoening is gevonden, en nu is Hij zowel rechtvaardig in het vergeven als in het veroordelen. Hij is zowel rechtvaardig in het vergeven van een zondaar die gelooft, als Hij rechtvaardig is in het veroordelen van een zondaar die niet gelooft. Ja, ik zeg tot uw bemoediging, om het voordeel van deze bevrijding, die van Sion uitgaat, aan te nemen, dat Gods rechtvaardigheid meer verheerlijkt wordt in het vergeven van een zondaar door Christus, dan in het straffen en in het vorderen van de schuld van de zondaar in zijn eigen persoon. Want wanneer de rechtvaardigheid de zondaar aangrijpt, en de schuld van hem komt afvorderen, zo zal zij voor eeuwig voldoening afnemen van hem, en nochtans nooit voldaan worden; maar wanneer Hij een zondaar ontslaat door het bloed van Christus, gelijk dan Zijn barmhartigheid verheerlijkt wordt, zo wordt ook Zijn rechtvaardigheid ten volle voldaan. Vandaar dat zeggen van de apostel (Romeinen 3:25-26): ‘Welken God voorgesteld heeft tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden die tevoren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods. Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene die uit het geloof van Jezus is’.

5. De wet die van Sion uitgaat, is een wet des vredes; een wet die de vrede voor de zondaar vaststelt, en dezelve aan hem verkondigt, nadat hij zo lang strijd gevoerd heeft tegen de hemel. ‘Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede dengenen die verre zijn, en dengenen die nabij zijn’ (Jesaja 57:19). Het is waar, God, volstrekt aangemerkt, verschijnende op de troon van Zijn gericht, verkondigt niet anders dan een bloedige oorlog tegen elke zondaar en overtreder van Zijn wet. Hij is een God Die alle dagen toorn over de goddelozen (Psalm 7:12), ja Hij is zo vertoornd op hen, dat Hij verklaart (Jesaja 57:21): ‘De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede’. ‘Hij zal den kop Zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen die in zijn schulden wandelt’ (Psalm 68:22). Doch diezelfde God, verschijnende van den berg Sion en op een genadetroon, die besprengd is met het bloed van Christus, verkondigt nu vrede aan de grootste zondaar aan deze zijde van de hel; Hij reikt hun nu den gouden scepter des vredes toe, hen nodigende om dezelve aan te grijpen (Jesaja 27:5): ‘Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken’. Zie ook tot dit einde 2 Korinthe 5:19-20: ‘God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen’. O wederspannige zondaren, neem dan het voordeel van deze wet die van Sion uitgaat; en Hij Die opgevaren is in de hoogte, en de gevangenis gevankelijk gevoerd heeft, en die gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen, om de wederhorigen bij Hem te doen wonen, zal ook u genade geven (Psalm 68:19). ‘De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE’, dat

is tot God in Christus, ‘zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk’ (Jesaja 55:7).

6. De wet die van Sion uitgaat, is een wet der vrijheid voor een zondaar, die een wettig gevangene is van de wet en van Gods rechtvaardigheid, en die in slavernij is van de zonde en de satan. Christus, Gods rechtvaardigheid voldaan hebbende, beklimt de genadetroon en laat dus haar macht uitgaan tot bevrijding van zondaren. Door deze wet die van Sion uitgaat, is besloten dat de zondaar tevoorschijn zal komen; en aan hem die in duisternis zit, wordt vergund om zich als een vrijgelatene te vertonen aan het oog van de wereld. Ik zeg, deze wet is een wet der vrijheid, niet om te zondigen, maar van vrijheid van de zonden, van de schuld, van de smet en macht derzelve. ‘De zonde zal over u niet heersen’, dit is één van de koninklijke wetten van het genadehof (Romeinen 6:14). O gevangenen! komt voor, omhelst deze vrijheid, op grond van de wet die van Sion uitgaat, of anders zult gij rechtvaardiglijk met de duivelen voor eeuwig in ketenen gebonden moeten blijven liggen.

7. De wet die van Sion uitgaat, is een gemakkelijke wet. Zij legt u geen zware last op, als een voorwaarde des levens; zij gebiedt niet: doet dat en gij zult leven, gelijk het verbond der werken. En zij wil ook niet, dat gij een gerechtigheid zult spinnen uit uw eigen ingewanden, maar dat gij een gerechtigheid zult aannemen, die door een Borg is uitgewerkt en voor u gereed gemaakt. Zij gebiedt niet dat gij een zaligheid voor uzelf zult verwerven, maar dat gij een zaligheid zult aannemen, die alreeds door Christus verworven is. Zij verbindt u niet om de wet te gehoorzamen, om daardoor een recht ten leven te verkrijgen, maar zij vereert u met een recht ten leven door Hem, die de rechtvaardige Erfgenaam is, namelijk Jezus Christus. Hier is dan een wet, welker geboden niet zwaar zijn; ‘een juk dat zacht, en een last die licht is’ (Mattheüs 11:30). Ja, deze wet des geloofs maakt de wet der werken een lichte en gemakkelijke zaak, omdat zij een gerechtigheid bezorgt om dezelve te vervullen als een verbond, en ook sterkte om dezelve te gehoorzamen als een regel; zodat het, zeg ik, een gemakkelijke wet is die van Sion uitgaat. Hier is een wet van rust voor de vermoeiden (Mattheüs 11:28): ‘Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven’; en wanneer een arme ziel door het geloof het voordeel van deze wet der genade aanneemt, dan gaat zij terstond in de rust (Hebreeën 4:3).

8. De wet die van Sion uitgaat, is een verwaardigende en adelende wet. Al wie het voordeel van dezelve aangrijpt, wordt op datzelfde ogenblik een kind van God, ‘een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam van Christus’ (Romeinen 8:17); ‘hem wordt een naam gegeven beter dan der zonen en der dochteren; een eeuwig naam, die niet uitgeroeid zal worden’ (Jesaja 56:5). Ik en gij, voor zoveel wij afkomelingen zijn van de eerste Adam, zijn snood geboren erfgenamen der hel, kinderen des toorns en der verdoemenis; maar hier is een wet, welke wanneer gij die door het geloof aanneemt en gebruikt, u door een genadedaad zal overzetten uit de familie van de hel, in de familie van den hemel (Johannes 1:12): ‘Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven’. O! wil toch het voordeel van deze wet der genade aannemen.

9. De wet die van Sion uitgaat, is een wet van aanbiddelijke soevereiniteit. Nooit scheen de soevereiniteit en koninklijke majesteit van de hemel met zulk een luister en schoonheid in de wet die van Sinai uitgegaan is, als in deze wet die van Sion uitgaat. Het is waar, de soevereiniteit van de rechtvaardigheid, de billijkheid en de heiligheid heeft wel duidelijk geschenen, en schijnt nog in de geboden van de wet die van Sinai afgekondigd is, maar in deze wet schijnt de soevereiniteit van genade, liefde en barmhartigheid, alsook van al de andere eigenschappen van de Goddelijke natuur,

welke in de wet der werken ontdekt en geopenbaard waren; gelijk rechtvaardigheid, heiligheid, macht en wijsheid, welke als zovele pilaren dit gebouw der genade en deszelfs wetten, die in het Evangelie worden afgekondigd, ondersteunen.

10. De wet die van Sion uitgaat, is een vaste, bestendige en onherroepelijke wet, die nooit vernietigd kan worden. ‘Daarom is zij uit het geloof, opdat zij zij naar genade; teneinde de belofte vast zij al den zaden’ (Romeinen 4:16). Zij is vaster dan de wetten van Meden en Perzen, vaster dan enige verbintenis of recht, dat ooit door menselijke wijsheid gemaakt of vastgesteld is. De worm en de mot zullen al uw rechten op uw aardse erfenissen verteren; maar het evangelisch verbond, dat de wet der genade is, is een voorrecht dat voor eeuwig niet veranderen kan, want die is zelfs in de hemelen bevestigd; ‘de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, eer er één jota of één tittel van deze Wet voorbij zal gaan’ (Mattheüs 5:18). ‘Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer’ (Jesaja 54:10).

11. Eindelijk, de wet die van Sion uitgaat, is een wet die voor eenieder openstaat, die dezelve lezen of horen zal; ik meen, dat elk mens vrijheid heeft om het voordeel van dezelve te mogen aannemen. Gij weet, dat elk mens, hier in Brittannië, het voordeel heeft van de wetten van het koninkrijk, of van de besluiten van het parlement en de proclamatie van de koning. In Handelingen 19:38 leest men, dat de stadsschrijver van Éfeze tot het volk, dat op het aansteken van Demétrius tot oproer gebracht was, zeide: ‘Indien dan nu Demétrius en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden’; zo zeg ik ook dat, gelijk de wetten of rechtsdagen van het koninkrijk openstaan voor rijken en voor armen, ten einde zij het voordeel van dezelve zich mochten aanmatigen, in de gerechtigde hoven van het koninkrijk, ook zo de wet der genade of het verbond der belofte openstaat voor allen, die binnen de zichtbare kerk, het koninkrijk van Christus, leven. ‘Welgelukzalig is het volk hetwelk dit geklank kent!’ zodat hetzelfde het voordeel daarvan gebruikt: ‘U komt de belofte toe, en allen die daar verre zijn’. Wij leraren verkondigen en maken het Evangelie of deze wet der genade bekend, opdat een iegelijk het voordeel van dezelve toch omhelzen zou. Hetgeen voormaals als in de oren van de discipelen heimelijk ingefluisterd was, dat verkondigen wij nu op de daken of op de hoogten van Sion: ‘Tot u, o mannen, roepen wij, en onze stem is tot der mensen kinderen’ (Spreeken 8:4). O! laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte nagelaten zijnde, wij van dezelve zouden schijnen achtergebleven te zijn (Hebreeën 4:1).

(5) Het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk om te onderzoeken het onderscheid en de overeenkomst tussen de wet die van Sion uitgaat, en tussen de wet die van Sinaï uitgaat; of in andere woorden: tussen de Wet en het Evangelie.

1. De wet der geboden, die van Sinaï uitgaat, is een zaak die door het licht der natuur (hoewel niet in deszelfs grootste uitgestrektheid) bekend is, zoals blijkt uit Romeinen 2:14-15, alwaar de apostel ons zegt, ‘dat de heidenen die de wet niet hebben, van nature de dingen doen die der wet zijn, dezen de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet; als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten’, enz. De schriften van Seneca, Plato, Confucius en andere heidense zedeleraars, zijn ontegenzeggelijke blijken van deze waarheid. Maar het Evangelie of de wet der genade die van Sion uitgaat, is een zaak die alleen gekend kan worden door een bovennatuurlijke openbaring uit de hemel. Doorzoekt vrij al de schriften van de heidense filosofen van

het ene einde tot het andere, gij zult er nooit de minste schets vinden van een mens-geworden God, noch van de heerlijke verborgenheid der zaligheid door een gekruiste Christus. Het is wel waar, zij hebben God wel als Schepper en als Onderhouder ontdekt, ook als een gebiedend en een bedreigend God, maar zij hebben Hem nooit ontdekt als een belovend God in Christus. O nee, dit is men alleen verschuldigd aan de openbaring, die God van Zichzelf gedaan heeft in het Evangelie. Ja, de verborgenheid der zaligheid door Christus, is zoverre buiten het bereik van de natuurlijke rede, dat zelfs wanneer die al geopenbaard is in de uitwendige bediening van het Woord, de onkunde en de beroving van de natuur, alsook de sterke neiging die ze heeft naar de wet der werken, zodanig is dat zij die kent noch aannemen kan, totdat er een straal van bovennatuurlijk licht in het hart schijnt. Hierom zei Christus tot Zijn discipelen: ‘U is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven’ (Mattheüs 13:11). Het licht van de natuurlijke rede is er zo ver af, om de openbaring des Evangelies aan te nemen, dat het integendeel daartegen indruist en dezelve tegenstaat: ‘Hoe kan ons Deze Zijn vlees te eten geven?’, zeiden de Joden tot Christus (Johannes 6:52). Het Evangelie dat Paulus predikte, was voor de Joden een ergernis, en voor de wijzen Grieken en Atheners een dwaasheid en een ijdel geklap (1 Korinthe 1:23). Vandaar komt die moeilijkheid van in Christus te geloven tot zaligheid van de ziel. De sterke neiging en loop van de natuur moeten veranderd, en de rede (die als een koningin op de troon zit in de ziel) moet van haar soevereiniteit afgezet worden, en nederliggen als een dienstmaagd aan de voeten van de soevereine genade, heersende door de toegerekende rechtvaardigheid van den Zone Gods. En nu weet gij, dat de verandering van een regering in een koninkrijk niet verkregen wordt zonder een grote worsteling tussen de partijen die om de regering strijden. Hiervan komt ‘de strijd dergenen die met gedruis strijden, en de klederen in bloed gewenteld’ (Jesaja 9:4). De natuurlijke rede, de eigen wil, de eigengerechtigheid en het zelfvertrouwen zoeken hun eis op de regering in het hart te handhaven tegen de genade. Dit maakt als het ware een rei van twee heiren, tussen welke een gedurige strijd is, totdat de dood de aftocht slaat.

2. Het ambt of het werk van de wet der werken, die van Sinäi uitgaat, is om de zonden en de schuld te ontdekken. Waartoe is dan de wet? ‘Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld’, zegt de apostel (Galaten 3:19). ‘Uit de wet is de kennis der zonde’ (Romeinen 3:20). En in Romeinen 7:13 zegt de apostel ‘dat de zonde door het gebod openbaar wordt boven mate zondig te zijn’, zodat nu in de vierschaar der wet de gehele wereld voor God verdoemelijk is; ‘daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem’ (Romeinen 3:19-20), indien Hij met ons handelt volgens de inhoud van de wet. Maar het ambt of het werk van het Evangelie, hetwelk van Sion uitgaat, is om Christus te ontdekken als ‘de HEERE ONZE GERECHTIGHEID’ (Jeremia 23:6), en als ‘het einde der wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4). Het Evangelie leert ons dat Christus ‘de overtredingen gesloten, de zonden verzegeld en een eeuwige gerechtigheid aangebracht heeft’ (Daniël 9:24), en dat ‘Hij, Die geen zonde gekend heeft, voor ons tot zonde gemaakt is, opdat wij zouden worden rechtvaardig Gods in Hem’ (2 Korinthe 5:21). Het Evangelie toont hoe de gerechtigheid van de wet in ons vervuld kan worden, namelijk door de toerekening Gods en het gelovig aannemen van deze gerechtigheid Gods, die tot dat einde geopenbaard wordt in het Evangelie.

3. De wet der werken is een woord van vervloeking en van veroordeling voor een schuldig zondaar (Galaten 3:10): ‘Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen

geschreven is in het boek der wet, om dat te doen'. Zij roept: wee, wee dengenen die op de aarde wonen! Daar wordt niets gezien door een schuldig zondaar, wanneer hij naar Sinai ziet, dan wolken van toorn en van gramschap; 'verdrinking en benauwdheid over alle ziel des mensen die het kwade werkt' (Romeinen 2:9). Maar het Evangelie is een woord van zegening; het vertoont Christus, het gezegende zaad Abrahams, en het roept ons toe: 'In Hem zullen wij gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen' (Psalm 72:17). De wet is een woord van toorn, maar het Evangelie komt met een olijftak van vrede. De wet vertoont de rode oorlogsvlag, maar het Evangelie hangt de witte vlag van verzoening uit, zeggende: 'God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende' (2 Korinthe 5:19). Het laat allerwege het woord der verzoening horen: 'Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die den vrede doet horen; desgenen die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen', enz. (Jesaja 52:7).

4. De wet van Sinai afkomende, is voor een zondaar een dodend woord. Hier had de apostel Paulus bij zijn eerste bekering bevinding van; zij was hem een scherpe pijn, gedoopt in toorn, die hem op de weg naar Damascus ter aarde deed neervallen en uitroepen: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Handelingen 9:6). Hierom is het, dat hij zich aldus uitdrukt (Romeinen 7:9-10): 'En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven. En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden'. Maar het Evangelie, of de wet die van Sion uitgaat, is daarentegen een woord des levens. Het eerste gebod van het Evangelie, wanneer hetzelfde tot het hart wordt gebracht, is voor een arme ziel die in een land der schaduwen des doods ligt, als een leven uit de doden; door hetzelfde worden wij 'wedergeboren tot een levende hope, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt' (1 Petrus 1:3-4). Het is met opzicht op de verkondiging van het Evangelie en deszelfs kracht, dat Christus zeide (Johannes 5:25): 'De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven'. Hierom wordt het Evangelie genaamd, een kracht Gods tot zaligheid; het behelst de woorden van het eeuwige leven. 'Gaat heen', zeide de engel des Heeren tot de apostelen, wanneer hij ze uitleidde uit de gevangenis, waarin zij door de vervolgende Joden gesloten waren geweest, 'en staat en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens' (Handelingen 5:20); dat is, verkondigt het Evangelie, maakt de wet Mijner genade aan verloren zondaars bekend, in spijt van al de boosheid en macht van uw vijanden.

5. De wet der werken die van Sinai uitgaat, is een woord van dienstbaarheid; maar het Evangelie of de wet die van Sion uitgaat, is een woord van vrijheid. Dit wordt door de apostel zeer breedvoerig verklaard en opgehelderd in Galaten 4:22 en vervolgens, alwaar hij degenen die onder de wet zijn, vergelijkt bij Hagar en bij Ismael haar zoon; en degenen die onder het Evangelie, of die kinderen der beloften zijn, bij Sara en haar zoon Izak, vers 24: 'Hetwelk dingen zijn die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden: het ene van den berg Sinai, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Hagar'. En vers 25: 'Want dit, namelijk Hagar, is Sinai, een berg in Arabië, en komt overeen met Jeruzalem dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen. Maar Jeruzalem dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder'. En vers 28: 'Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Izak was'. En verder vers 30: 'Werp de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije'. Uit dit alles blijkt, dat de wet een woord van dienstbaarheid is; en dat allen die hetzelfde aankleven, onder de slavernij van de zonden, de satan, en onder de vloek en

de toorn van God zijn. Maar het Evangelie is een woord van vrijheid; en zij die door het geloof deszelfs liefelijk geklank aannemen en onthalen, zijn geen kinderen der dienstmaagd, maar der vrije, omdat zij vrij zijn van de wet als verbond, vrij van derzelver vloek, van de heerschappij der zonden, en van de macht van satan, en verheven in de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. Het is al zeer opmerkelijk dat Ismaël, de zoon van de dienstmaagd, uitgeworpen wordt, zelfs nadat hij vele dingen gedaan had in gehoorzaamheid aan zijn vader Abraham. Al zijn diensten die hij in de familie gedaan had, konden hem geen recht geven tot de erfenis. O nee! maar hij wordt niettegenstaande alles wat hij gedaan had, van de erfenis verstoken. Evenzo gaat het met een legalist of wettisch mens, die de wet op een knechtse wijze gehoorzaamt, met een uitzicht om daardoor voor zichzelf een recht op de erfenis te verkrijgen, of om zichzelf door zijn gehoorzaamheid te bevrijden van de hel en van de toorn van God. Al zijn gehoorzaamheid en dienst komt hem niets te stade, omdat hij eindelijk met de zoon van de dienstmaagd uitgeworpen wordt. Maar gelijk Izak, een kind der belofte zijnde, uit kracht van de belofte recht had op de erfenis van Abraham, alvorens hij bekwaam was om zijn vader enige dienst te kunnen doen, zo is het met de gelovigen; zij verloochenen alle recht op de erfenis van het eeuwige leven door de wet of door derzelver werken, en zij verklaren zich alleen erfgenamen te zijn van de erfenis uit kracht van de beloften, die in Christus Jezus ja en amen zijn. Dus zeg ik, is de wet tot dienstbaarheid barend, maar het Evangelie tot vrijheid.

6. Al wat de wet aan iemand van Adams nakomelingen geeft, dat geeft zij in een weg van schuld, hetzij het leven of de dood. Zo iemand de wet volmaaktelijk onderhoudt, zo zal hem het leven als een beloning gegeven worden, en als een schuld die hem toekomt uit hoofd van het verbond; maar zo hij de wet overtreedt, zal hem de dood gegeven worden als een schuld die hem toekomt, wegens zijn ongehoorzaamheid en rebellie tegen God; en daarom 'is de bezoldiging der zonde de dood' (Romeinen 6:23). 'Dengene nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld' (Romeinen 4:4). Maar al wat het Evangelie of de wet die van Sion uitgaat, aan iemand geeft, dat geeft zij uit vrije genade, of bij wijze van een vrije gift. Hierom lezen wij ook, 'dat de genadegift Gods het eeuwige leven is, door Jezus Christus, onzen Heere' (Romeinen 6:23). Dit wordt ons ook op de getuigenis van een Drie-Enig God verzekerd, 'dat Hij ons het eeuwige leven gegeven heeft', namelijk uit Zijn eigen vrije en soevereine genade, 'en ditzelve leven is in Zijn Zoon' (1 Johannes 5:11). 'Hij heeft ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid' (Titus 3:5). Door de wet der werken heerst de rechtvaardigheid ten eeuwigen leven, of ten eeuwigen dood, naardat de wet gehoorzaamd of verbroken wordt; maar door de wet des geloofs, of door het Evangelie, 'heerst de genade door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere' (Romeinen 5:21).

7. De wet der werken is alleen geschikt tot de rechtvaardiging van een rechtvaardige, hoedanig Adam was in de staat van volmaakte oprechtheid. Ook spreekt zij aan niemand dan aan de zodanigen de vrede toe. Maar het Evangelie, of de wet die van Sion uitgaat, is geschikt tot rechtvaardigmaking van een gevallen, bedorven en verloren zondaar. Zij toont een weg aan hoe God de goddeloze rechtvaardigt (Romeinen 4:5): 'Doch dengene die niet werkt, maar gelooft in Hem Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid'. Niemand dan hij, die zichzelf als een goddeloze en een onrechtvaardige erkent, kan het voorrecht van rechtvaardigmaking genieten door het Evangelie; 'want Christus is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering' (Mattheüs 9:13).

8. De wet der werken verwekt en versterkt, door de verdorvenheid van de natuur, de zonde en de verdorvenheid; zie Romeinen 7:5: 'Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen'. En vers 8: 'Maar de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood'. Zie ook vers 11: 'Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid en door hetzelfde gedood'. Waaruit blijkt dat de wet, in het afgetrokkene aangemerkt, in plaats van de zonde te doden, 'de kracht der zonde is' (1 Korinthe 15:56). Zodra het gebod van de wet verbroken wordt, grijpt de vloek aanstonds plaats; waarvan dit een bijzonder gedeelte is, dat zulk een mens overgegeven wordt aan de macht van de zonde, opdat hij nergens toe in staat mag zijn dan om te zondigen, en om in dezelve voort te gaan totdat hij rijp is voor de hel en voor de toorn. 'Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild; dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelen in hun raadslagen' (Psalm 81:12-13). Het is de stem van de wet, en wel de aller-vreselijkste die ze aan deze zijde van de hel laat horen: 'Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen. Omdat hij de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen' (Hoséa 4:17 en 8:11). Dus geeft de wet der werken, in plaats van de zonden te verbreken in de ziel, de zondaar over aan de macht van de zonden, opdat hij daarin voort mag gaan zonder bedwang, totdat het laatste vonnis van de wet met vloek en toorn uitgevoerd wordt. Ook is de bedorven natuur zo oplopend, dat hoe meer dezelve door de wet wordt ingebonden, hoe meer zij rijst en woedt, totdat ze alle dijken en dammen doorbreekt, die de wet daartegen heeft gesteld. Zodat de wet der werken, in het afgetrokkene aangemerkt, door de verdorvenheid van de natuur de verdorvenheid opwekt en versterkt. Maar het Evangelie, of de wet die van Sion uitgaat, gaat tot in het hart, alwaar zij door de kracht van den eeuwigen Geest de zonde verteert, verzwakt en doodt in derzelver oorsprong en fontein; 'want het is door den Geest, dat wij de werkingen des lichaams doden' (Romeinen 8:13). Hoe ontvangen wij den Geest? 'Niet uit de werken der wet, maar door de prediking des geloofs' (Galaten 3:2). Ik erken wel dat de wet, die de gehoorzaamheid vordert en dezelve aandringt, zoveel invloed hebben kan op degenen die daaronder zijn, dat zij hun uitwendige wandel zeer beschaven kan; echter laat zij het hart en de wil steeds verhard en weerspanning blijven tegen derzelver geestelijke geboden. De ijzeren zenuw kan nooit gebogen of verbroken worden door enige kracht die de wet heeft, omdat de verdorvenheid de heerschappij blijft behouden in het hart. Maar de evangelische genade dringt tot in de sterkte der ongerechtigheid, 'alle hoogten en overleggingen terneder werpende, en alle gedachten gevangen leidende tot de gehoorzaamheid van Christus' (2 Korinthe 10:5). Wij lezen dat Mozes de grenzen en buitenste palen van Kanaän ingetrokken is, evenals in het land van Sihon, koning der Amorieten, en Og de koning van Basan; maar hij is niet tot in het hart van het land ingedrongen om de Kanaänieten te overwinnen. Nee, dit werd bewaard voor Jozua, het voorbeeld van onze Heere Jezus. Evenzo is het ook hier; het meest dat de wet doen kan omtrent degenen die eronder zijn, is alleen de zonde te bedwingen in de wandel, en het leven te reformeren. Zij kan iemand brengen om te dienen in de oudheid van de letter, terwijl de zonde ondertussen de heerschappij behoudt in het hart. En daarom blijft er bij een wettisch mens altijd of trotsheid, of geveinsdheid, of een woedende radeloosheid over; het is alleen het Evangelie, of de wet die van Sion uitgaat, 'dat een kracht Gods is tot zaligheid' (Romeinen 1:16).

9. De wet der werken die van Sinai uitgaat, is een gebiedend woord; maar de wet die van Sion uitgaat is een belovend woord. Door het Evangelie toont God, wat Hij voor ons uit Zijn soevereine genade doen wil; maar door de wet toont Hij, wat wij uit hoofd van onze plicht moeten doen voor Hem. ‘Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is; en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God?’ (Micha 6:8). Door het Evangelie toont God, wat wij van Hem verwachten mogen; maar door de wet, wat Hij van ons bij wijze van plicht en dankbaarheid verwacht. Het Evangelie is de bepaling van het geloof; maar de wet is de bepaling van de praktijk, of van hetgeen van ons gedaan moet worden. Kortom, alle geboden, hoe ook genaamd, behoren tot de wet; maar alle beloften, aanbiedingen en openbaringen der genade behoren tot het Evangelie.

10. De wet der werken gebiedt de plicht, maar zij geeft geen kracht om dezelve te volbrengen. Zij geeft aan de bankroetier geen nieuw kapitaal om daarmee te handelen, maar zij onderstelt zulk een kapitaal en kracht in ons te zijn, die God bij onze schepping gegeven heeft. Zij laat niets afkorten, en zij scheldt niets van haar bevelen kwijt uit hoofde van onze krachteloosheid, maar zij eist van de kranke en krachteloze zondaar evenveel dienst, alsof hij sterk en gezond was. Zij weet van geen afmaken of bijlegging ten gunste van de onmachtige zondaar. Maar de wet die van Sion uitgaat, merkt de zondaar als een bankroetier aan; en daarom vereert zij hem een eeuwige gerechtigheid, waarmee hij de wet als een verbond beantwoorden kan. Zij merkt hem aan als geheel onmachtig tot enige plicht, en daarom leidt ze hem uit zichzelf tot Christus, Die de sterkte is van de arme en de nooddriftige. ‘Hij geeft den moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft’ (Jesaja 40:29). Zij leert de ziel zeggen: alhoewel ik uit of van mijzelf niet bekwaam ben om iets goeds te denken, of om een goede plicht te doen, nochtans vermag ik alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft’ (Filippenzen 4:13). De wet des evangelies die van Sion uitgaat, merkt de mens aan als arm; en daarom verzorgt zij hem van goud, beproefd komende uit het vuur, opdat hij rijk moge worden. Zij merkt hem aan als naakt, en daarom verzorgt zij hem met witte klederen. Zij merkt hem aan als blind, en daarom verzorgt zij hem van ogenzalf, opdat hij zien zou (Openbaring 3:18). Zij merkt hem aan als vergaande van honger, en daarom nodigt zij hem om het goede te eten, en om zich te verlustigen in de overvloed van vettigheid. Zij ziet hem aan als verdwaald, en daarom wijst zij hem een versen en levenden weg aan ten hemel en ter heerlijkheid, roepende: Dit is de weg, wandelt in denzelven. Dus heb ik u enige van de voornaamste onderscheidingen tussen de Wet en tussen het Evangelie aangetoond.

Nu zal ik het leerstellige gedeelte van deze redevoering besluiten, door met weinige woorden nu ook derzelfer overeenkomst aan te wijzen. Want hoewel er al deze onderscheidingen tussen de Wet en het Evangelie zijn, zo strijden ze nochtans met elkaar niet, maar zij accorderen zeer liefelijk met elkander in hun eigen plaats. De Wet is niet tegen het Evangelie, zomin als het Evangelie tegen de Wet. O nee, maar daar is een aangename overeenstemming, hetwelk blijken zal wanneer wij overwegen, dat door het Evangelie de wet haar einde bereikt, ‘want Christus is het einde der wet, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4). In het Evangelie zien wij de wet als een verbond vervuld, en dat dezelve vastgesteld is als een regel der gehoorzaamheid. Ik zeg, zij is als een verbond vervuld door de gerechtigheid, die in het Evangelie geopenbaard wordt; ja niet alleen vervuld, maar ook verhoogd en verheerlijkt, alsook een nieuwe mate van heerlijkheid daaraan toegebracht, door het komen van Christus, den Zone Gods onder de wet, om ons, die onder de wet zijn, te

verlossen. En dan wordt zij ook door het Evangelie vastgesteld als een regel der gehoorzaamheid (Romeinen 3:31): 'Doen wij dan de wet teniet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet'. Het Evangelie brengt nieuwe beweegredenen tot gehoorzaamheid aan het licht, die de wet in het afgetrokkene aangemerkt, niet geven kon; namelijk, zulke drangredenen, welke getrokken worden uit aanmerking van verlossende genade en liefde; welke voor een oprechte ziel een veel grotere dringende kracht tot gehoorzaamheid hebben, dan al de vloeken en de straffen, die de wet uitspreekt tegen degenen, die niet blijven in de gehoorzaamheid daaraan.

Verder, de overeenkomst tussen de Wet en het Evangelie blijkt ook hieruit: Dat de wet de weg baant voor de genade van het Evangelie; 'want zij is onze tuchtmeester tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden' (Galaten 3:24). De wet is als een lancet of vlijm in de hand van de chirurg, om het gezwel van de zonde en de verdorvenheid te openen; en het Evangelie is als een medicinale balsem, die de wond opdroogt en trapsgewijze geneest, wanneer hetzelfde door het geloof wordt toegepast. De wet is als een ploeg, om het braakliggende land van 's mensen hart om te ploegen; het Evangelie is als het goede zaad, dat geworpen wordt in de voren, hetwelk door de hemelse dauw bevrucht zijnde, opwast ten eeuwigen leven. De wet is als een hamer, om de steenrots te vermorzelen; het Evangelie doet dezelve versmelten door het hete vuur van 'de liefde Gods, die in het hart uitgestort wordt door den Heiligen Geest' (Romeinen 5:5). Dus is de wet aan het grote einde van het Evangelie dienstig en ondergeschikt.

Nog eens, hetgeen de wet gebiedenderwijze leert, dat leert het Evangelie krachtadig en uitwerkenderwijze. De wet gebiedt de plicht, maar het Evangelie verzorgt ons van genade om aan dezelve te gehoorzamen. Er is niet één plicht die de wet gebiedt, of daar is een genoegzame en gepaste voorzorg voor, in de belofte van het Evangelie, om dezelve te volbrengen. Gebiedt ons de wet den Heere te kennen, hetwelk het eerste gebod is van de wet, hiertoe is een genoegzame en een gepaste genade verzorgd in het Evangelie: 'En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben' (Jeremía 24:7). Gebiedt de wet, dat wij op Hem vertrouwen zullen ten allen tijd? Ook hiernaar is de belofte geschikt: 'Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen' (Zefánja 3:12). Vordert zij van ons, 'dat wij lief zullen hebben den Heere onzen God, met geheel ons hart, met geheel onze ziel, en met geheel ons verstand' (Mattheüs 22:37), hier is de genade van het Evangelie om zulks te volbrengen: 'De HEERE uw God zal uw hart besnijden, om den HEERE uw God lief te hebben met uw ganse ziel' (Deuteronomium 30:6). Vordert zij een gehele gehoorzaamheid, zeggende: 'Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht' (Genesis 17:1), de genade van het Evangelie zegt daarentegen: 'Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen' (Ezechiël 36:27). Gebiedt de wet ons den Naam des Heeren aan te roepen, en dat wij Hem stellen tot onze vrees en tot onze verschrikking? Ook dat beantwoordt de genade van het Evangelie op het aller-nauwkeurigst: 'Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken' (Jeremía 32:40). Vereist de wet, dat wij den Naam des Heeren zullen aanroepen, Hem dienen en aanbidden? Daarentegen belooft het Evangelie, dat de Geest der genade en der gebeden uitgestort zal worden, om onze zwakheden te hulp te komen, om ons te leren bidden en danken, en alle andere daden van de godsdienst te volbrengen. Gebiedt de wet ons, dat wij ons 'bekerden zullen van onze wegen?' (Ezechiël 33:11), het Evangelie belooft 'het stenen hart uit ons vlees weg te

nemen, en ons een vlezen hart te geven' (Ezechiël 36:26), alsook dat God Zijn Zoon gezonden heeft 'om ons te zegenen, daarin dat Hij een iegelijk van ons afkere van zijn boosheden' (Handelingen 3:26). Dus ziet gij, dat hetgeen de wet gebiedenderwijze leert, het Evangelie zulks krachtdadiglijk leert.

Verder blijkt de overeenkomst tussen de Wet en het Evangelie ook hieruit: Dat de wet de plicht van de zondaar ontdekt, en het Evangelie ontdekt het voorwerp van de plicht. De wet gebiedt het geloof, en het Evangelie openbaart Christus als het voorwerp van hetzelfde. 'En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden', namelijk op de stang van het Evangelie, 'opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Johannes 3:14-15). De wet gebiedt de zondaar, om God lief te hebben met zijn gehele hart, maar het is alleen het Evangelie dat God in zulk een gezicht voorstelt, dat Hij het voorwerp van liefde wordt voor een arm, schuldig zondaar, namelijk gelijk Hij een verzoend God en Vader is in Christus Jezus; want God, volstrekt aangemerkt, gelijk Hij voorgesteld wordt in de spiegel van de heilige Wet is het voorwerp van schrik en vrees in plaats van liefde. De wet gebiedt ons, op straf van de eeuwige vloek en toorn, om ons van de zonde te bekeren, het Evangelie toont de zondaar een schuilplaats aan, waarin hij zich te keren heeft: 'Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt' (Zachariá 9:12). De wet gebiedt het treuren en de droefheid over de zonde: 'Scheurt uw hart en niet uw klederen', enz. (Joël 2:13), het Evangelie stelt een gekruiste Christus voor: 'Die om onze overtredingen verwond, en om onze ongerechtigheden verbrijzeld is' (Jesaja 53:5); zodat, wanneer de zondaars Hem door het geloof aanschouwen, 'zij over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene' (Zachariá 12:10). De wet gebiedt ons den Heere onze God aan te bidden en Hem alleen te dienen; het Evangelie openbaart ons zowel het voorwerp als de wijze van de godsdienst, namelijk een God in Christus, en de weg tot het heiligdom geopend door het bloed van Jezus.

Eindelijk: De wet vaagt, door haar verschrikkingen, de toevlucht tot de leugenen weg; en het Evangelie ontdekt een nieuw fundament van hoop en van hulp, zeggende: 'Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten' (Jesaja 28:16). De wet ondergraaft de zandgrond, en keert de toren welke de zondaar wilde opbouwen, ten einde hij de hemel daarmee beklimmen mocht, ten onderste boven; en het Evangelie ontdekt de Rots der eeuwen, op welke een zondaar zijn huis kan bouwen, hetwelk de poorten der hel niet overweldigen zullen. De wet, geestelijk beschouwd zijnde, drijft de zondaar buiten hemzelf, door hem zijn ledigheid, armoede en ellende te ontdekken; het Evangelie trekt en lokt hem uit zichzelf, door aan hem de volheid en algenoegzaamheid te ontdekken van een Verlosser en Zaligmaker, om al zijn noden te vervullen, hoewel dezelve nog zo groot zijn. De wet doet een mens zien, dat hij geld noch prijs heeft; het Evangelie toont, dat hoewel hij geld noch prijs heeft, hij nochtans komen mag en kopen goud, beproefd komende uit het vuur, witte klederen en ogenzalf. De wet doet een zondaar zien, dat bij besloten is in een kuil daar geen water in is; het Evangelie toont, hoe hij door het bloed des verbonds verlost kan worden uit den kuil daar geen water in is, hem een fontein openende daar hij met vreugde water uit scheppen en drinken kan. De wet leidt ons tot Christus om gerechtigheid, en het Evangelie leidt ons wederom tot de wet als regel van gehoorzaamheid, als een lamp voor onze voet, en als een licht op ons pad. Dus is het gehele werk en leven van een

christen een gedurige handel van de Wet tot het Evangelie, en van het Evangelie wederom tot de Wet als regel. Hieruit kunnen wij dan de overeenkomst zien tussen de Wet en het Evangelie.

TOEPASSING

(6) Het zesde of laatste hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is de toepassing van deze leer, welke wij u in enige gebruiken voor zullen dragen.

EERSTE GEBRUIK VAN WAARSCHUWING

Om het misbruik van deze leer voor te komen, wil ik u gewaarschuwd hebben, dat hoewel er zulk een wet der genade van Sion uitgaat tot zaligheid van verloren zondaren, niemand echter hieruit besluite, dat de wet der geboden die van Sinaï uitgaat, terzijde moet gelegd worden als een onnodig ding onder de bedeling van het Evangelie. Daar zijn twee uitersten, daar de bedorven natuur gereed toe is, om de mensen die het Evangelie horen in te brengen; namelijk, zij zijn gereed om in het antichristelijke of in het antinomiaanse leger over te lopen. Ik zeg, sommigen zijn gereed om in het antichristelijke leger over te lopen, door het stellen van de wet en derzelve werken in de plaats van Christus en Zijn eeuwige gerechtigheid. Dit is het uiterste daar alle legalisten of wettische mensen in vervallen, welker harten niet genoegzaam losgemaakt zijn van het verbond der werken. Maar dan zijn er wederom anderen, welke van de leer der genade, of van de wet die van Sion uitgaat, wel enige letterlijke kennis hebben in het hoofd; maar van alle harts-kennis vervreemd zijnde, beginnen zij zich in te beelden dat de zedelijke wet, of de wet der geboden, nu onder het Evangelie een onnodig ding is, en dat het een onverschillige zaak is of zij dezelve gehoorzamen of niet; en zij veranderen dus de genade Gods in ontuchtigheid.

Ik zal mogelijk in het vervolg gelegenheid hebben om u tegen de eerste van deze uitersten enige behoedmiddelen voor te dragen; en daarom zal ik voor het tegenwoordige alleen iets zeggen om u af te houden van de antinomiaanse dwaling van het wegwerpen van de wet, die van Sinaï uitgaat, als een zaak die nu onder het Evangelie niet nodig is. Dit zal ik trachten te doen, door u verschillende uitnemende gebruiken voor te dragen, daar de wet dienstig voor is, zelfs onder het Evangelie. Maar ik zal omtrent dezelve niet uitbreiden, omdat wij er zo-even enigen gemeld hebben, in het verklaren van het onderscheid en de overeenkomst tussen de Wet en het Evangelie. Weet dan, dat de godgeleerden gewoon zijn twee voorname einden voor te stellen, waarom de wet van Sinaï is afgekondigd geworden; het ene was een burgerlijk en het ander was een godsdienstig einde.

Het eerste einde of gebruik was burgerlijk. Dit schijnt de apostel aan te wijzen in 1 Timótheüs 1:8-9, wanneer hij zegt: 'Doch wij weten dat de wet goed is, zo iemand die wettelijk gebruikt; en hij dit weet, dat den rechtvaardige de wet niet is gezet, maar den ongerechten en den halsstarrigen, den goddelozen en den zondaren, den onheiligen en den ongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den doodslagers, den hoereerders', enz. Dat is, zij is voor hen gezet, opdat zij hun zo niet ten regel dan tot een straf zou zijn.

Het andere gebruik was godsdienstig. Dit theologisch gebruik en einde van de wet is tweeledig: Ten aanzien van degenen die niet gerechtvaardigd zijn en ten aanzien van degenen die immers gerechtvaardigd zijn.

1. Ik zeg, ten aanzien van degenen die niet gerechtvaardigd zijn, maar die in een gerechtvaardigde staat gebracht zullen worden. Het gebruik van de wet ten aanzien van dezulken is om hun de zonden te ontdekken, of om zich over dezelve te vernederen, opdat zij zo door de wet der wet als verbond mochten sterven, en dus zichzelf tot Christus begeven, 'Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft' (Romeinen 10:4).
2. Ten aanzien van degenen die gerechtvaardigd zijn, dient de heilige wet:
  - a. Als een regel van gehoorzaamheid, om hen te besturen in hun plicht.
  - b. Als een spiegel, om de heiligheid van God, en de onvolmaaktheid van onze gehoorzaamheid te zien, opdat wij een gedurig gebruik voor Christus mochten hebben, zowel tot rechtvaardigmaking als tot heiligmaking.
  - c. Als een toom, om de overgebleven verdorvenheid te bedwingen en in te binden; als een roede, om ons te kastijden en te bestraffen over onze zonden (2 Timótheüs 3:16). De Heere gebruikt dezelve als een gesel, om Zijn eigen kinderen te slaan met inwendige schrik en vrees, zodat men ze soms hoort klagen: 'De pijlen des Almachtigen zijn in mij'; de pijlen van wettische verschrikkingen, 'welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods rusten zich toe tegen mij' (Job 6:4). Dit is iets van den geest der dienstbaarheid tot vreze, hetwelk de gelovigen nochtans niet overkomt in een weg van wraakvorderende toorn, gelijk de goddelozen, maar in een weg van vaderlijke kastijdingen.

Dusver tot waarschuwing tegen het antinomianisme, hetzij in beginsel of in praktijk. Wacht u dan om de wet die van Sinaï uitgaat, te verwerpen als een onnodig ding; want indien gij zulks doet, zo is dat een bewijs dat gij nog nooit de genade van het Evangelie waarlijk ontvangen hebt. Want dit is ook een wet der genade die van Sion uitgaat, 'dat God Zijn wet in het hart van Zijn volk zal schrijven, en die in hun binnenste geven' (Jeremía 31:33). Zodat zij zullen moeten zeggen: 'Ik heb een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mens' (Romeinen 7:22). Zij is en blijft de betrachtting van het ware Israëls Gods, om naar deze regel te wandelen; ook zal Davids bede veel van hen gehoord worden: 'Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde' (Psalm 119:80), en (vers 5): 'Och, dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren!' En zo er iemand hier mocht zijn, die onder voorwendsel van de genade van het Evangelie, zich van de wet der geboden ontslaan wilde, dien zal ik alleen maar wijzen op dat ontzaggelijke woord (Psalm 50:16-17): 'Maar tot den goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heen werpt'. Denk dan niet gezaligd te worden door Gods verbond, terwijl gij in verachting leeft van Zijn geboden.

TWEEDE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

Dit gebruik zal ik alleen in vier of vijf dingen voordragen. Is het zo, dat het Evangelie of de wet der genade, van Sion uitgaat ten voordeel van verloren en veroordeelde zondaren door de wet der werken? Zie hier dan uit:

1. Hoe overeenkomstig het met Gods geopenbaarde wil is, dat een zondaar in Christus gelooft; omdat wij door te geloven, beantwoorden zowel aan de autoriteit van God, Die het geloof gebiedt in de wet der geboden, alsook aan Gods grote oogmerk in het Evangelie of in de wet der genade, hetwelk is om Christus en Zijn genade den zondaren nabij te brengen, opdat zij Hem door het geloof mochten aannemen

(Johannes 20:31): ‘Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam’.

2. Zie hier ook uit, het schrikkelijke kwaad van de zonde van het ongelooft, die beiden de Wet en het Evangelie als met voeten vertreedt. Het versmaadt de autoriteit van God, die in de wet der geboden opgesloten is; ‘want dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus’ (1 Johannes 3:23). En het veracht ook de rijkdom van Zijn genade, geopenbaard in het Evangelie of de wet der genade; het maakt Hem tot een leugenaar; en het zegt zakelijk, dat Hij in geen één woord of belofte die Hij ooit gesproken of gedaan heeft, te betrouwen is. Gedenkt dat ontzaglijk woord (Hebreeën 10:28-29): ‘Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen; hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zone Gods vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?’

3. Uit deze leer zien wij nu ook, welk een schone verzekering er is voor zondaren die onder de bedeling van het Evangelie leven, voor de eeuwige zaligheid van hun zielen. De wet die van Sion uitgaat, bestaat uit daden van genade en barmhartigheid, welke vandaar voortkomen en afgekondigd worden, waardoor zij ten volle gerechtigd en geautoriseerd worden om er het voordeel van te ontvangen. Indien eens aan een bende veroordeelde rebellen een pardonbrief afgekondigd werd, en men gaf hun de brief van de koning zelf in handen, wie zou te beschuldigen zijn, zo zij het voordeel van dezelve niet aannamen? Immers niemand dan zichzelf? Evenzo is ook het geval met zondaren, die door de wet, door hun eigen consciëntie, alsook door hemel en aarde veroordeeld zijn. Aan hen wordt het Evangelie of de wet der genade verkondigd, ten einde zij ‘niet verderven, maar het eeuwige leven hebben’ (Johannes 3:15). ‘Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden’ (Handelingen 13:26). ‘U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn’ (Handelingen 2:39). O mijne vrienden! ‘Hoe zult gij ontvlieden, indien gij op zo grote zaligheid geen acht neemt’, een zaligheid die u zo nabij gebracht wordt in ‘het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken’ (Hebreeën 2:3 en Romeinen 10:8).

4. Zie hier ook uit, onder wat zalige en gunstige regering de gelovigen zijn. Zij zijn niet onder de strenge bediening van de wet of het verbond der werken, welke een volmaakte of een oprechte gehoorzaamheid vereist, als een voorwaarde des levens, maar onder de milde en zachte regering der genade, waarin de wet die van Sion uitgaat de overhand heeft; zie Hebreeën 12:18 vergeleken met vers 22: ‘Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, enz. Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen; tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen; en tot den Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel’. Elk adamskind woont en leeft binnen de grenzen van één van deze bergen, of van Sinaï of van Sion. Een zondaar die buiten Christus is, hij mag dan zijn wat hij wil, hetzij hij een bedaar, zedig mens is, of een geschilderd huichelaar, of een los en onheilig goddeloze, hij is toch binnen de grenzen van de berg Sinaï, en hij blijft een schuldenaar om de gehele wet te doen, op straf van de eeuwige dood. Maar op dat ogenblik, dat een zondaar in Christus gelooft, zo wordt hij uit kracht van het verbond der genade, of van de wet die van Sion uitgaat, verenigd en toegevoegd aan die hemelse inlijving van de strijdende en triomferende

Kerk, bestaande uit engelen en de geesten der volmaakte rechtvaardigen, alsook van onvolmaakte mensen hier op aarde, waarvan Christus het heerlijke Hoofd is (hetwelk de berg Sion en het hemelse Jeruzalem genaamd wordt), alwaar hij voor eeuwig bevrijd wordt van de gebiedende en de verdoemende macht der wet als verbond, zodat hij niet meer te wachten heeft om door dezelve gerechtvaardigd of verdoemd te worden. Door de wet die van Sion uitgaat, wordt hij bevrijd van de wet als verbond, zodat dezelve van hem geen gehoorzaamheid kan vorderen als een voorwaarde des levens, terwijl dit volbracht is door Christus als Borg. Hij is ook bevrijd van den vloek der wet, als verbond aangemerkt, zodat zij hem niet bedreigen kan met de straf van de eeuwige dood, omdat Christus, zijn Borg, dezelve in zijn plaats geleden heeft; zodat er nu voor hem geen verdoemenis is, omdat hij in Christus Jezus is. En dat is het niet alleen, maar hij is uit kracht van zijn vereniging met Christus, de erfgenaam van alles, gekomen tot de algemene vergadering en gemeente der eerstgeborenen, welke allen erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus zijn. Dus is een gelovige, zeg ik, onder een zalige en gunstige bediening, om welke reden wij de woorden van Mozes hier mogen toepassen (Deuteronomium 33:29): 'Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk? Gij zijt een volk, verlost door den HEERE, het Schild uwer hulp, en Die een Zwaard is uwer hoogheid'. Of die van Bileam (Numeri 23:9): 'Dat volk zal alleen wonen en het zal onder de heidenen niet gerekend worden'.

5. Zie hier uit deze leer ook, vanwaar het komt dat de gelovigen, wanneer zij onder de invloeden van den Geest des geloofs zijn, zulk een vrijmoedige verzekerdheid hebben in het toegaan tot den troon der genade. Namelijk zij hebben de wet, ja zelfs de wet die van Sion uitgaat, aan hun zijde; en dit geeft hun die vrijmoedigheid in het verzoeken van barmhartigheid en genade, om geholpen te worden te bekwamer tijd. Gij weet, dat wanneer iemand enige zaak voor het gerecht te doen heeft, en hij de wet of het recht aan zijn zijde heeft, hij dan het hoofd opsteekt, een moedig gelaat vertoont, en met vrijmoedigheid tot de rechter spreekt. Nu, juist dit is ook het geval van een gelovige; hij heeft de wet die van Sion uitgaat, de daden der genade en des vredes, ik meen al de beloften van het welgeordeneerd verbond aan zijn zijde. Daar pleit hij op, hij maakt zich vast aan de waarheid en getrouwheid van een God der genade, Hem verzoekende te doen zoals Hij gesproken heeft, dat Hij toch zorg draagt voor de uitvoering van Zijn eigen genade-wil, welke vastgesteld is in het hof der genade, en geregistreerd in het boek Zijner genade. Dit, zeg ik, is de grond van zijn vrijmoedigheid (Hebreeën 10:22): 'Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen zijnde met rein water', waarop dan volgt (vers 23): 'Want Die het beloofd heeft, is getrouw'.

DERDE GEBRUIK VAN WEERLEGGING

Deze leer kan ook dienen tot weerlegging van de papisten, arminianen, pelagianen, baxterianen en anderen die het Evangelie in een nieuwe gebiedende wet veranderen. Zij gebieden het geloof, de bekering, oprechte gehoorzaamheid en dergelijken, welke dingen zij zeggen, dat in de zedelijke wet die van Sinaï afgekondigd is, nooit gevorderd zijn geworden; waardoor zij dan één van de voornaamste onderscheidingen tussen de Wet en het Evangelie vernietigen. Want, gelijk ik tevoren zei, de wet is een systeem of samenstel van geboden, en het Evangelie is een samenstel van de beloften of daden van genade, strikt aangemerkt. Om nu enige geboden in het Evangelie in te voeren, welke nooit vervat geweest zijn in de zedelijke wet, dit is een leer die altijd

van een allerverderfelijkt gevolg geweest is, omdat dezelve aan de volmaaktheid van de zedelijke wet tekort doet, alsof er onder het Evangelie enige zonden waren welke zij niet verbood, en enige plichten die zij niet gebod. Zij die vaststellen dat het geloof en de bekering niet geboden, en dat het ongeloof en de onboetvaardigheid niet verboden zijn, zelfs in het eerste gebod van de zedelijke wet, die spreken onze aangenomen leer tegen, in het bijzonder onze grote catechismus in het verklaren van het eerste gebod. Zij moeten dan ook noodzakelijk een andere gerechtigheid dan de gerechtigheid van Christus vaststellen, om die nieuwe evangeliewet te vervullen, omdat Christus niet onder dezelve geworden is, maar Hij is geworden onder de zedelijke wet als een verbond, om ons, die onder dezelve waren, te verlossen. Toen wij in Adam zondigden, hebben wij niet de nieuwe evangeliewet, maar de oude zedelijke wet der tien geboden, verbroken. Indien Adam nu die nieuwe evangeliewet, daar zij van spreken, niet gebroken heeft, zo kunnen zijn nakomelingen niet beschuldigd worden dat zij geen kracht hebben om zich te bekeren en te geloven. En indien het geloof en de bekering geboden worden door een nieuwe wet, zo zou het ook welgevoegelijk zijn dat er ook een nieuwe kracht gegeven werd om dezelve te gehoorzamen. En dus wordt dan de algemene genade van de pelagianen, die aan elk mens onder het Evangelie besteed wordt, wederom ingevoerd. Vele andere dingen zou men omtrent dit stuk kunnen zeggen, maar wij zullen hier niet bij blijven staan.

VIERDE GEBRUIK VAN BEPROEVING

Uit deze leer kunt gij u ook beproeven, of gij onder de wet van Sinaï of onder de wet van Sion bent. Zijt gij nog onder het wettisch verbond, of zijt gij onder het verbond van het Evangelie? Zijt gij nog aan den berg Sinaï met de dienstmaagd en haar zaad? Of zijt gij gekomen tot den berg Sion, de plaats der vrijheid, met de kinderen der belofte? Om deze zaak wat op te helderen, zal ik deze volgende dingen bij wijze van beproeving voordragen.

1. Indien gij nooit door de wet gedood geworden zijt, dan zijt gij nog onder dezelve, en daaraan getrouwd als aan uw man (Galaten 2:19): 'Ik ben door de wet der wet gestorven'. 'En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven' (Romeinen 7:9). Elk mens zit van nature op de troon van zijn eigen ingebeelde gerechtigheid. Hij beeldt zich in dat hij levend is, en dat hij in staat is om door zijn betrachtingen, na dit leven het wel genoeg te kunnen stellen. Maar wanneer de wet van God komt in derzelver geestelijkheid, dan beweegt zij het fundament van zijn toevlucht der leugenen, evengelijk de aardbeving het fundament van de kerker bewoog bij de bekering van de stokbewaarder, hetwelk die arme man deed uitroepen: 'Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (Handelingen 16:30). Beproeft dan uzelf hieruit. Heeft God u ooit gebracht aan de voet van de berg Sinaï, om u de donderslagen van Zijn wet te doen horen, om u te doen ontwaken uit uw zorgeloosheid? Heeft Hij u ooit zulk een gezicht van de wet gegeven, in derzelver uitgebreidheid en geestelijkheid, dat gij geheel gestorven zijt aan alle verbeelding van gerechtigheid door enige gehoorzaamheid van uzelf, zeggende: 'Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet?' (Jesaja 64:6). Indien gij nooit tot deze engte gekomen zijt, zo zijt gij nog vreemdelingen van de wet der genade die van Sion uitgaat, en nog onder de wet der werken als een verbond.

2. Gij die niet weet wat het is te waken, te bidden en te worstelen tegen de wettische neigingen van uw hart, geeft daardoor een blijk dat gij nog vastkleeft aan de wet van Sinaï. Want gelijk elk mens van nature een gerechtigheid zoekt door de wet der

werken, zo zullen ook de gelovigen zelf, zolang zij nog iets van de oude Adam in zich hebben, een sterke neiging in hun harten vinden om tot die man weder te keren. Zij bevinden het een zaak te zijn van de grootste moeilijkheid, om hun bedrieglijke harten af te houden van te rusten in hun plichten, gestalten, genaden of genietingen als een grond van aangenaamheid voor den Heere; en een gevoel hiervan doet hen treuren voor den Heere, evenveel, indien niet meer, dan over al hun andere fouten en zwakheden. Indien gij dan van deze natuurlijke neiging van uw hart naar de wet, als een verbond der werken, geen de minste kennis hebt, alsook niet weet wat het is te waken, te bidden en te strijden tegen deze neiging van uw hart, zo zijt gij nog binnen de grenzen van de berg Sinäi en nog niet gekomen tot den berg Sion.

3. Wanneer gij onder enige kwelling of beroerte van de consciëntie bent, waar loopt gij dan om troost en hulp? Wat is het, dat u vrede geeft? Een mens die aan de wet getrouwd is, loopt tot zijn man om hulp; ik meen, hij roeit met de riemen van zijn eigen gehoorzaamheid; hij heelt zijn wond met een pleister van geloften, tranen en boete en trachten naar verbetering. Maar weet, mijne vrienden! dat, indien gij de wonden van uw consciëntie met zulk een pleister heelt, gij dan nog aan de berg Sinäi zijt, die tot dienstbaarheid is barend. Een waar gelovige, die gekomen is tot de berg Sion, loopt, wanneer hij door een pijl van de berg Sinäi getroffen en gewond wordt, niet tot Sinäi, maar tot de berg Sion, 'tot het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel' (Hebreeën 12:24). Daar is geen balsem dan die van Gilead, die zijn wonden genezen kan; hij kan nergens enige rust vinden dan alleen onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid.

4. Gij die over grove zonden en uitbrekingen beroerd kunt zijn, maar die nooit bewogen of gedrukt zijt geworden door de schuld van Adams zonde, met de verdorvenheid van uw natuur, noch met de schrikkelijke natuur van de zonde van het ongeloof; gij hebt nog nooit de wet in haar geestelijkheid gezien, en zijt gevolgljik nog nooit daaraan als een verbond gestorven. Daar zijn twee dingen die voor een gelovige, die gekomen is tot de berg Sion, zwaarder zijn dan enige andere dingen, hoe ook genaamd, namelijk de oorspronkelijke zonde en de zonde van het ongeloof. O, dat zijn de dingen die hem gebukt doen gaan, zodat hij moet roepen: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' (Romeinen 7:24).

5. Wat is het dat u aan het werk zet in de doding der zonde? Want een wettisch mens kan zich zowel vervoegen tot de doding der zonde, als een waar gelovige. Maar hier ligt het onderscheid: zij worden uit onderscheidene beginsels bewogen en werkzaam. Een wettische doodt en gaat de zonde tegen enkel uit eigenliefde, opdat hij bevrijd mocht worden van de hel, of opdat hij een recht tot de hemel daardoor verkrijgen mocht. Maar een waar gelovige wordt voornamelijk bewogen, en is werkzaam uit een beginsel van liefde tot Christus. Hij ziet op Hem Dien hij doorstoken heeft; dit ontvonkt hem met ongenoegen en wraakzucht tegen dezelve, zodat hij zich benaarstigt om Christus' twistzaak te wreken, door het hart te doorsteken van zijn meest geliefde lusten en afgoden. Hij heeft een ware liefde tot Christus, een begeerte om God te verheerlijken en om gemeenschap en omgang met Hem te onderhouden. Dit zijn de voorname dingen, welke hem dringen tot de plichten en hem afhouden van de zonden. Keert dan naar binnen, en ziet of het eigenliefde of liefde tot Christus is, die de voornaamste invloed heeft op uw gehoorzaamheid. Ik ontken niet dat de begeerten naar de genieting van God in heerlijkheid en de eeuwige gelukzaligheid van de ziel, ook een dadelijke invloed op de ziel tot gehoorzaamheid, in de tweede plaats mogen hebben, maar het is zeker dat de liefde van Christus en de heerlijkheid Gods het uiterste einde, en de voorname springbron zijn van alle gehoorzaamheid.

6. Indien gij niet zoveel zwakheid en verdorvenheid, zoveel doodsheid en verwarring in uw beste plichten ziet, om u te overtuigen van de absolute noodzakelijkheid van het bloed van Jezus Christus en van Zijn verdiensten en middelaarschap, om beiden u en hen aangenaam te maken voor God, zo is dat een blijk dat gij niet van de wet als verbond zijt afgebracht. Wanneer een arm gelovige gebracht wordt tot de grootste verruiming in de plichten, en tot de beste gestalte die hij zou begeren kunnen, zo moet hij uitroepen: ‘Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?’ (Psalm 130:3). Hij ziet zichzelf een onnutte dienstknecht te zijn, en dat zijne ‘goedheid niet raakt tot den Heere’ (Psalm 16:2).

7. Indien gij meer belang stelt om toe te nemen in de uitwendigheden van de godsdienst, dan in de kennis van derzelve inwendige kracht, zo is dat een zeker bewijs, dat gij nog op een wettische grond vast zit, gelijk degenen daar men van leest (Micha 6:7): ‘Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebekken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding? De vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?’ ‘Waarom vasten wij en Gij ziet het niet aan? Waarom kwellen wij onze ziel en Gij weet het niet?’ (Jesaja 58:3). Maar een gelovige, die gekomen is tot den berg Sion, hoewel hij de uitwendige plichten van de godsdienst niet verzuimen zal, zo is nochtans zijn bijzondere zorg om te wassen en toe te nemen in inwendige heiligheid, en gelijkvormigheid van hart en leven met den Zone Gods, ‘om datzelfde gevoelen in zich te hebben, hetwelk ook in Christus Jezus was’ (Filippenzen 2:5). Hij verlangt en begeert maar om Hem en de kracht Zijner opstanding meer te kennen; alsook de kracht van Zijn zonde-dodend bloed, en het vermogen van Zijn Geest, hem bewegende en opwekkende om ‘te zoeken de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods’ (Kolossenzen 3:1). En wanneer hij hiertoe geraken kan, zo bekommert hij zich te minder omtrent het toenemen, groeien en wassen van de blote belijdenis, hetwelk alles is wat een geveinsde en een wettische beoogt; hoewel hij intussen nochtans ‘groeit als een palmboom en wast als een cederboom op Libanon’ (Psalm 92:13).

8. Gij wiens harten vervuld zijn met vijandschap en vooroordeel tegen de kinderen der genade, of de erfgenamen der belofte, en die een strikte en heilige wandel met God niet verdragen kunt, maar die gereed zijt om dezulken te benijden, die gij denkt dat u voorbijstreven en meer uitblinken dan gij, uw harten vol zijnde met een inwendigen haat en vooroordeel tegen dezelve; of die hen mogelijk bespot en vervolgt met uw hart, met uw mond of met uw hand en daden, gijlieden toont dat gij nog binnen de grenzen van Sinai onder de kinderen der dienstmaagd zijt (Galaten 4:29): ‘Doch gelijkerwijs toen, die naar het vlees geboren was, vervolgte dengene die naar den Geest geboren was, alzo ook nu’. Een geest van vervolging of haat en nijd tegen dezulken, die wij oordelen heiliger te zijn dan wijzelf, en die wij ons verbeelden dat ons licht verduisteren, zulks is een klaar bewijs van een wettische geest. Zij die van een ware evangelische geest zijn, die zijn ook gereed om de gemeenschap en het gezelschap der heiligen te beminnen; in het bijzonder wanneer zij denken dat zij hen overtreffen; en hoe heiliger zij zijn, hoe meer zij ze beminnen; hoe meer zij van het beeld Gods bezitten en uitdrukken, hoe beminnelijker en begeerlijker zij voor hen zijn.

9. Indien gij van den berg Sinai zijt afgebracht, en tot den berg Sion gekomen zijt, of van de Wet tot het Evangelie, dan zullen die dingen welke u voormaals gewin waren, u nu maar schade en drek zijn. Zodra Paulus van de wet was afgebracht, om deelgenoot te worden van de genade des Evangelies, zei hij: ‘Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht’ (Filippenzen 3:7). Wat nu die dingen zijn, die een wettisch mens gewin acht, en die een gelovige om Christus’ wil schade

reken, die worden ons omstandig verhaald in vers 4-6, hetwelk gij op uw gemak moge lezen en overwegen. Tot dusverre van de beproeving. Nu zou ik tot andere gebruiken overgaan, maar daarmee zal ik mij voor het tegenwoordige niet verder inlaten.

AMEN

7. De wet des geloofs, uitgaande uit Sion

Jesaja 2:3. *Want uit Sion zal de wet uitgaan.*

Romeinen 3:27. *Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.*

Enigen van u zullen zich nog wel herinneren dat wij enige malen gesproken hebben over de eerste van deze twee teksten; en dat wij ook enige voortgang gemaakt hebben in het behandelen van deze volgende leer, die wij uit dezelve hebben afgeleid, namelijk dat het Evangelie een wet van soevereine genade is, die van Sion uitgaat ten behoeve van verloren zondaren, welke onder het vonnis des doods liggen, uit kracht van een geschonden en verbroken verbond der werken.

Hieromtrent heb ik getracht:

- (1) Enige aanmerkingen voor te dragen met betrekking tot het Evangelie, dat hier een wet wordt genaamd, die van Sion uitgaat.
- (2) Heb ik getoond waarom het een wet genaamd wordt.
- (3) Heb ik getracht enige wetten van de soevereine genade van deze hoge plaats der stad Gods af te kondigen.
- (4) Heb ik gezocht om van de uitnemendheid te spreken van deze wet der genade, die van Sion uitgaat.
- (5) Heb ik onderzocht naar het onderscheid en de overeenkomst tussen de wet die van Sion uitgaat, en tussen de wet die van Sinai komt; omdat de onkunde van dat onderscheid, alsook van derzelve connectie en ondergeschiktheid aan elkaar, een verward werk veroorzaakt, zowel in het prediken van ons, leraren, als in de praktijk van ulieden, die het volk zijn.
- (6) Eindelijk heb ik ook enige toepassing zoeken te maken bij wijze van besluit, tot waarschuwing, wederlegging en beproeving.

Nu heb ik nog een andere tekst daarbij gevoegd, welke ik hoop dat nog iets zal toebrengen, om hetgeen wat ik omtrent de eerste verhandeld heb nog verder op te helderen; namelijk Romeinen 3:27: *'Waar is dan de roem?'* enz. Waarbij wij dan acht te geven hebben:

1. Op de natuur van de wet, die van Sion uitgaat; zij wordt genaamd de wet des geloofs. Al onze uitleggers komen overeen, dat het Evangelie het is, hetwelk hier door de apostel de wet des geloofs genaamd wordt; want zij wordt in de tekst gesteld tegenover de wet der werken. Het Evangelie is het grote werktuig des geloofs; het openbaart het Voorwerp des geloofs, en het is de eigenlijke bepaling van hetzelfde, gelijk de zedelijke wet de bepaling is van de zeden of van de praktijk.
2. Wij hebben ook acht te geven op het oogmerk van het Evangelie of van de wet des geloofs; zij sluit de roem uit. De mens is door de zonde van hoogmoed bedorven; 'en gij zult als God wezen', was het grote lokaas daar onze voorouders door gevangen zijn genomen. Nu heeft de oneindige Wijsheid het ontwerp van onze zaligheid willen stellen in een directe tegenstelling van dat kwaad van hoogmoed; Hij wil dat de mens gezaligd zal worden in een weg van zelfvernedering; en het Evangelie of de wet des geloofs is het grote werktuig, dat de oneindige wijsheid gebruikt, 'om al die overleggingen terneder te werpen, en alle hoogte van eigengerechtigheid, die zich verheft tegen de kennis Gods, en dat alle gedachte gevangen leidt tot de

gehoorzaamheid van Christus' (2 Korinthe 10:5). Het sluit alle roem uit, opdat geen vlees zou roemen voor Hem; 'opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere' (1 Korinthe 1:29,31).

3. Wij vinden hier ook een tegenstelling tussen de wet der werken en tussen de wet des geloofs. De wet der werken laat het roemen toe, maar de wet des geloofs sluit hetzelfde uit. Wat wet het ook zou mogen zijn, hetzij de zedelijke, ceremoniële of burgerlijke wet, die enige werken der gerechtigheid van ons eist, om ons een recht ten leven te geven, of om ons aangenaam voor God te maken, die wordt gesteld tegen de wet des geloofs, omdat de wet des geloofs alle soorten van werken uitsluit, in het stuk van des zondaars rechtvaardigmaking. En laat niet de minste van dezelve toe; ja zij sluit de allerminste grond van roem in het schepsel uit, terwijl indien iemand uit de werken gerechtvaardigd werd, hij roem zou hebben.

Deze tekst dan op de voorgaande ingeënt hebbende, zal ik dezelve in een andere vorm overbrengen en die als volgt voorstellen:

Het Evangelie, hetwelk de wet des geloofs is, die van Sion uitgaat, is door de oneindige Wijsheid geschikt tot vernedering van het eigen ik, en tot verhoging van de soevereine en vrije genade Gods in de zaligheid van zondaren. *Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten, door de wet des geloofs.*

Van de wet die van Sion uitgaat, hebben we reeds veel gesproken, daarom zal ik voor het tegenwoordige alleen deze grote waarheid bevestigen en dan dezelve toepassen.

Eerst in de bevestiging zal ik twee dingen aanmerken: De leer des geloofs en dan de genade des geloofs. Waaruit dan blijken zal, dat de oneindige Wijsheid de zaken zo geschikt heeft, om alles neder te werpen wat er in de verhoging van de soevereine genade in het zaligen van zondaren in de weg stond.

Voordat ik verder ga, moet ik zeggen dat, hoewel de wet als een verbond of in het afgetrokkene aangemerkt, op veronderstelling dat wij dezelve vervullen en onderhouden konden, een roem toelaat, dezelve nochtans, gelijk die in de Bijbel in een ondergeschiktheid staat aan de grote einden van het Evangelie, zelfs als een verbond aangemerkt, een tuchtmeesteres is, om ons uit onszelf te leiden tot Christus, 'Die het einde der wet is, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft' (Romeinen 10:4). De wet is, sinds de val van Adam, nooit aan iemand gegeven, om daarin of in derzelver werken te blijven, als de grond van zijn aanneming of zaligheid. Dit mag u mogelijk vreemd voorkomen, nochtans is het een zekere waarheid. Indien anders de Schriftuur het Woord Gods is, zo is de wet door het vlees krachteloos geworden tot de rechtvaardigmaking en de zaligheid van een zondaar; ja, zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld om de zonden te ontdekken, opdat zondaren zich elders heen begeven mochten dan tot de wet, namelijk tot Christus, in Wien zij haar einde en haar vervulling verkrijgt; zodat de wet, zeg ik, gelijk zij in een ondergeschiktheid aan de bedeling van het Evangelie staat, van God beoogd is om de mond van alle zondaren te stoppen, 'opdat geen vlees zou roemen voor Hem' (1 Korinthe 1:29). Maar hetgeen ik voornamelijk voor het tegenwoordige bedoel, is om u te tonen dat het Evangelie of de wet des geloofs allen roem in het schepsel uitsluit, of dat zij geschikt is om het eigen ik te vernederen, en om de vrije genade Gods in het zaligmaken van de zondaar te verhogen. Dit blijkt:

1. Uit de evangelische verklaringen of getuigenissen (Éfeze 2:8-9): ‘Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme’. Daar zien wij, dat het eigen ik uitgestroopt wordt van alles dat enige stof van roem zou kunnen opleveren, en dat de gehele eer van onze zaligheid wordt toegeschreven aan de genade, en ook aan de genade alleen. Wat is de eerste evangelie-les, die Christus, de grote Profeet, Zijn leerlingen leert? Het is immers deze: ‘Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij’ (Mattheüs 16:24). Dat is, hij verloochene zijn eigen wijsheid, zijn eigengerechtigheid, zijn eigenheiligheid, en alles waarop hij het gewicht van zijn zaligheid of de grond van zijn hoop gevestigd had; en hij vergenoegde zich om neder te liggen aan de voeten van soevereine genade, als een ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt schepsel, om alles in een weg van vrije genade te ontvangen. Deze les had Paulus geleerd (Filippenzen 3:7-8): ‘Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen’. Overall vinden wij hem zichzelf verloochenen, en al de heerlijkheid toeschrijven aan de vrije genade. Al wat hij was, dat was hij niet aan zichzelf verschuldigd, maar aan de vrije genade; door de genade Gods ben ik wat ik ben; en al wat hij deed, daarvan gaf hij de genade alleen de eer: ‘Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is’ (1 Korinthe 15:10).

2. Het blijkt uit de evangelische ondervragingen, welke van zulk een natuur zijn, dat zij alle vlees den mond stoppen om niet te roemen, waarvan wij er zelfs in de woorden van onze tekst drie vinden: *Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.* Een dergelijke bundel van verstommende vragen vindt men ook in 1 Korinthe 4:7: ‘Wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen hadt?’ Het moet gewis een roemzuchtig mens zijn, die zich in geleende klederen beroemt.

3. Het blijkt ook uit de evangelische weg van zich te schatten. Het is een wonderlijke weg daar de apostel ons toe opwekt en bestuurt (Romeinen 6:11): ‘Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levend zijt in Christus Jezus, onzen Heere’. Een gelovige moet zichzelf nooit schatten naar hetgeen hij is, heeft of gedaan heeft; maar hij moet zich schatten naar hetgeen hij is, heeft of gedaan heeft in zijn heerlijk Hoofd en Borg. Wanneer hij op zichzelf ziet, dan houdt hij het daarvoor dat hij een dood mens is, dood door de wet, en alreeds veroordeeld onder het vonnis van de dood, en ook geestelijk dood onder de macht van de zonde. Maar aan de andere zijde moet hij het daarvoor houden, dat hij Gode levend is in Christus Jezus. Dus schat de apostel zich en hij leert ons ook zo te doen (Kolossenzen 3:3): ‘Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God’. Zo ook (Galaten 2:20): ‘Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij’. Alsof hij had willen zeggen: Ik leef; wat zeg ik? Ik maak mijn rekening verkeerd, wanneer ik zeg ik leef; want het is niet ik die leef, maar Christus leeft in mij. Laat ons ook eens zien, hoe de gelovigen zich ook schatten omtrent het stuk van de rechtvaardigmaking. Paulus was vóór zijn bekering, naar de rechtvaardigheid die in de wet is, onberispelijk (Filippenzen 3:6), en na zijn bekering was hij zichzelf niets bewust; dat is, hij wist niets daar zijn consciëntie hem in veroordeelde. Maar ziet hij dit nu aan als de grond van zijn aanneming bij God? O nee! want zegt hij: ‘Ik ben

mijzelf van geen ding bewust, doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd' (1 Korinthe 4:4). Hij schat al zijn gerechtigheid, voor en na zijn bekering, maar als hondenspijs, het geringste dat er was, 'opdat hij in Christus gevonden mocht worden, niet hebbende zijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is', enz. (Filippenzen 3:9). Zie deze rekening ook ten aanzien van de gerechtigheid (Jesaja 45:24): 'Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden'. Nog eens, hoe rekenen en schatten zij zich ten aanzien van sterkte? O! zegt Paulus: 'Wij zijn van onszelven niet bekwaam om iets te denken, als uit onszelven, maar onze bekwaamheid is uit God' (2 Korinthe 3:5). Maar hoewel wij uit en van onszelf niet bekwaam zijn om iets te doen, 'zo vermogen wij nochtans alle dingen door Christus, Die ons kracht geeft' (Filippenzen 4:13). 'In den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte' (Jesaja 45:24). Christus is de fontein van al hun kracht, en zij rekenen zich sterk, niet in zichzelf, 'maar in de sterkte Zijner macht' (Éfeze 6:10). Dus ziet gij, dat de gehele evangelische weg van zich te schatten, daartoe strekt om het schepsel uit zichzelf te leiden, opdat het niet in zich zelf, maar in den Heere en in Zijn vrije genade roemen zou.

4. Beschouwen wij de evangelische leringen, dan zullen wij ook bevinden dat zij allen geschikt zijn tot dit heerlijke einde, om het eigen ik te vernederen en de vrijheid der genade Gods in Christus te verhogen in de zaligheid van zondaren. Daarom wordt ons geleerd dat het verderf uit de mens zelf is, maar dat zijn hulp en herstelling alleen in de genade is (Hoséa 13:9): 'Het heeft u bedorven, o Israëel, want in Mij is uw hulp'. *'Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs'* (Romeinen 3:27). In het Evangelie hebben wij de leer van de wedergeboorte of de krachtadige roeping. Wat doet nu een mens tot zijn eigen wedergeboorte? Even zo weinig als het kind bij zijn formering in zijns moeders lichaam (Johannes 1:13): 'Wij worden niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren'; en daarom moet de genade daarvan de eer hebben. Nog eens, daarin is ook de leer van de rechtvaardigmaking. O, hoe wonderlijk dient die om het eigen ik te vernederen, en om ons van al onze werken van rechtvaardigheid af te zetten, opdat de genade alleen de eer ontvangen moge. 'Wij worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is' (Romeinen 3:24). Daarin is ook de leer van onze aanneming tot kinderen. Stellen wij onszelf onder de kinderen? O nee, het is de genade die zulks doet; het is Christus, 'Die ons macht of recht geeft om kinderen Gods te worden' (Johannes 1:12). 'Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden' (1 Johannes 3:1). Daarin is ook de leer van de heiligmaking. Wassen en reinigen wij onszelf? O nee, het is de genade, die zulks doet; het is de schoonheid van den Heere onzen God. 'Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had' (Ezechiël 16:14). En wat de leer van onze volharding of van ons staande-blijven in den staat der genade betreft, bewaren wij onszelf in die staat? O nee, maar 'wij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid', enz. (1 Petrus 1:5). Kortom, de gehele leer van het Evangelie is tot dat einde geschikt, om het eigen ik terneder te werpen, 'opdat hij die roemt, in den Heere roeme' (1 Korinthe 1:31).

5. Overwegen wij ook eens het oogmerk van de evangelische gelijkenissen. Christus was een leraar door gelijkenissen. Hij leerde doorgaans door gelijkenissen, waarvan velen, indien niet allen, wanneer wij dezelve behoorlijk overwegen, daartoe dienen om de zondaren uit henzelf te leiden. Om er nu maar een stuk of twee drie bij te brengen.

Wij lezen in Lukas 15 de gelijkenis van de verloren zoon. Wat is daarvan anders het oogmerk dan om de zondaren te doen zien dat zij een deel arme bankroetiers zijn, die hun kapitaal, dat zij in de eerste Adam ontvangen hadden, doorgebracht hebben, opdat zij de toevlucht mochten nemen tot de barmhartigheid en de genade Gods in Christus? Wij lezen ook in de gelijkenis van de farizeër en de tollenaar, hoe de eerste op zijn goede werken stofte en roem droeg, en hoe de ander onder een gevoel van zijn zonde, van verre stond en uitzag naar de vrije barmhartigheid Gods in Christus; ‘deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan de andere’ (Lukas 18:14). Nog eens, wij lezen ook de gelijkenis van de vijf wijze en dwaze maagden. Maar wat is wederom het oogmerk anders dan dat de zondaren niet als voldaan zouden blijven rusten in iets van henzelf, hetzij in hun belijdenis of in enige schijn-genaden in henzelf; maar dat zij naar de markt van vrije genade moesten gaan, om olie te kopen in hun vaten, die alleen in de woningen van wijzen te vinden is, die hen alleen in de toekomst van de grote Bruidegom aangenaam kan maken: Nog eens, om er geen meerdere te noemen, wij lezen ook de gelijkenis van de wijze koopman, zijnde het oogmerk daarvan om de zondaren uit henzelf te leiden; want zij moeten alles verkopen wat zij hebben, om die kostelijke parel te kopen; dat is, zij moeten zichzelf en al hun goede hoedanigheden verloochen en zichzelf begeben tot de vrije genade Gods in Christus.

6. Dit zou ook verder verklaard kunnen worden uit het evangelische verbond en de belofte; te weten het nieuwe verbond door hetwelk wij zalig worden. Wat is dat voor een verbond? Het is een verbond der genade; dat is een verbond om het eigen ik te vernederen en om de vrijheid der genade Gods in het zaligmaken van zondaren te verhogen. Het verbond zelf is geen verbond dat wij gemaakt hebben. Het is waar, men leest wel in de Schriftuur van verbondmakingen door mensen, gelijk Psalm 50:5: ‘Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offeranden’. En Israël kwam ook in een verbond met de Heere; maar die verbonden welke door ons gemaakt worden, zijn alleen maar verbintenissen tot de plicht door de kracht van die genade, welke in het verbond der genade beloofd wordt, welk verbond wij niet maken, maar God de Heere Zelf: ‘Ik zal een eeuwig verbond met hen oprichten’ (Ezechiël 16:60); ‘Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene’ (Psalm 89:4); ‘Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids’ (Jesaja 55:3); en dergelijke plaatsen meer. Nog eens, het eigen ik is gereed om voorwaarden en hoedanigheden van onszelf te maken, om ons een belang te doen hebben in dit verbond en in deszelfs zegeningen; maar dit verbond is door de oneindige Wijsheid zo geschikt, dat het die allen uitsluit, opdat niemand zou roemen; want deszelfs beloften zijn zo gesteld, dat alles vrijelijk geschonken wordt zonder opzicht op enig goed of kwaad in het schepsel. Het komt voor onder de gedaante van een testament of vrije gift, zodat er niets vrijer kan bedacht worden: ‘Ik zal hun tot een God zijn; Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn; Ik zie hun wegen en Ik zal ze genezen’, dat is: Ik zal dit en dat doen uit Mijn eigen soevereine genade, zonder opzicht op de hoedanigheden van het schepsel. Dit zal nader blijken, wanneer wij het volgende overwegen.

7. De inhoud van de evangelische roepingen en nodigingen, om Christus en Gods verbond in Hem aan te grijpen. Is de nodiging of de roeping wel tot degenen, die zo en zo geschikt zijn, en zulke hoedanigheden hebben? Geschiedt zij tot de rechtvaardigen of tot de heiligen? Nee, ‘Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering’ (Mattheüs 9:13). Zijn het ook dezulken, die geld en prijs hebben om zich aangenaam te maken? Nee, ‘o alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet; ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk’ (Jesaja 55:1). Geschiedt die roeping tot dezulken die hun kapitaal

nog bewaard hebben? Nee, het zijn de bankroetiers en onmachtigen om te kunnen betalen; dezulken die ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt zijn; aan hen raadt Christus 'dat zij van Hem kopen zullen goud, beproefd komende uit het vuur' (Openbaring 3:17-18). Het zijn de blinden, de verminkten, de geraakten, de ellendigen; met één woord, allen en een iegelijk onder de hemel, indien zij nog aan deze zijde van de hel zijn. Dus ziet gij dan, dat de wet des geloofs of het Evangelie geschikt is tot vernedering van het eigen ik en tot verhoging van de vrije genade Gods in het zaligmaken van de zondaar door Christus.

Gelijk nu het Evangelie of de wet des geloofs geschikt is om de zondaar van zijn grond af te brengen, en om de vrije genade Gods in onze zaligheid te verhogen, zo is ook de genade des geloofs tot dat einde geheel geschikt. De geschiktheid of de bevoegdheid van de genade des geloofs, om alle roem in het schepsel te voorkomen, en om de vrije genade te verhogen, zal uit deze volgende bijzonderheden nader blijken.

1. Het geloof is een bloot aannemende genade. Zo vinden wij hetzelfde uitgedrukt in Johannes 1:12, Kolossenzen 2:6 en Openbaring 22:17. Dit maakt de eigenlijke ziel en het wezen des geloofs uit, namelijk dat het alles ontvangt en aanneemt, maar niets geeft; alle andere genaden van den Geest geven iets aan God. De liefde geeft Hem een ontvonkt en een brandend hart; de bekering een smeltend en een bloedend hart; de gehoorzaamheid een werkende hand; de lijdzaamheid een ruime of brede schouder, om lasten te willen dragen; en de vrees geeft Hem een bevend hart. Maar het geloof is van zulk een bedelende natuur, dat het niet komt om wat te geven, maar om te ontvangen, en om alles te nemen van den Heere. Hierom wordt het 'een wijd open doen van den mond om vervuld te worden' genaamd (Psalm 81:11). Onze gehele zaligheid is, gelijk dezelve in het verbond der genade opgesloten ligt, van het eerst tot het laatst één enkele genadegift van soevereine genade. 'De HEERE zal genade en ere geven' (Psalm 84:12), alsook Zijn Zoon 'tot een Verbond des volks' (Jesaja 42:6), en in Hem het nieuwe hart en een nieuwen geest, vrede en vergeving, ja, 'al de gewisse weldadigheden Davids' (Jesaja 55:3). Welke genade is nu geschikter tot dit einde en voornemen Gods, in het zaligmaken van zondaren door dit verbond, dan het geloof, hetwelk enkel een ontvanger is? Gij weet dat het een milddadige gever alleen ontbreekt aan een ontvanger. Nu, zulk een zaak is het geloof; het ontvangt en neemt alles aan, hetwelk God in Zijn milddadigheid aan de mens geeft in het verbond der genade. Mij dunkt dat het zeer opmerkelijk is, hetgeen van Lydia gezegd wordt, wanneer zij op het horen van Paulus' prediking, geloofde (Handelingen 16:14): 'En een zekere vrouw met name Lydia, die God diende, hoorde ons, welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd'. In het Grieks staat dat God haar hart opende, om het tot zich te nemen, namelijk hetgeen van Paulus gesproken werd. God opende haar hart om die dingen te ontvangen of aan te nemen (Handelingen 26:18): 'Opdat zij vergeving der zonden zou ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij'. Indien nu het geloof niet anders is dan een ontvangen of aannemen, waar is dan de roem? Hij is uitgesloten, zowel door de genade des geloofs als door het Evangelie of de wet des geloofs.

2. Gelijk het geloof een bloot ontvanger is, zo wil het ook niets ontvangen dan hetgeen uit de hand van vrije genade komt. Indien men het geloof iets aanbiedt in een weg van schuld of als een beloning voor zichzelf, zo zal het zijn handen afhouden, ten einde zulk een geschenk niet te ontvangen, en uitroepen: Weg, weg met alles, dat naar schuld smaakt; dat is mijn genoeg niet. Het geloof wil op geen andere markt dan op

die van vrije genade handelen, alwaar geen geld gangbaar is, en waar geen prijs of verruiling gebruikelijk is. Hierom leest men van te 'kopen zonder geld en zonder prijs' (Jesaja 55:1). Hierom worden ook het geloof en de werken tegenover elkaar gesteld, in het bijzonder in Romeinen 4:5: 'Doch dengene die niet werkt, maar gelooft in Hem Die den goddeloze rechtvaardigt', enz. De werken eigenen zich de voorrechten toe in een weg van schuld, maar het geloof op rekening van de genade, en wil die in geen andere weg aannemen. Ja, zo afkerig is het geloof van de verdiensten der werken, dat het in het stuk der rechtvaardigmaking ganselijk weigert om onder de benaming van de daden der gehoorzaamheid geteld te worden, zodat het zijn eigen daad uitsluit; want het is niet door de daad, maar door het Voorwerp des geloofs, dat wij gerechtvaardigd worden. Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten door de wet des geloofs en der genade.

3. Dit zal nog verder blijken wanneer wij overwegen, dat het geloof niets ontvangen wil, dan voor zo ver het in een woord van genade, in een belofte, in een verbond, of in een aanbidding van genade gelegen is. Dit is de eigen aard en natuur van het geloof, dat het zich alleen bemoeit met de zegeningen en voorrechten, welke het ontvangt op grond van Gods woord der genade, waarin Hij dezelve ons gegeven of vergund heeft, gelijk dat in onze belijdenis des geloofs zeer wel wordt uitgedrukt; 'het geloof ontvangt en past zich Christus en Zijn zaligheid toe, uit kracht van het verbond der genade'. En hierin ligt een voornaam onderscheid tussen het schijn geloof en het zaligmakende geloof, dat het schijn geloof naar de gift van Gods genade grijpt, maar niet uit kracht van een verbond der genade; maar het zaligmakende geloof wil niets ontvangen zonder het bevel van God tot zijn recht en zonder Zijn belofte tot zijn aanmoediging. En deze twee dingen in het oog hebbende, is het zeker dat het zich niet aan enige schendige indringing schuldig maakt. Laat het geloof zich maar eens op de belofte Gods gevestigd hebben, en laat het maar eens zien dat God aan hetzelfde gebiedt om de belofte en de beloofde zaak aan te nemen, dan zal het juichen en zeggen: 'God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen; Gilead is mijne' (Psalm 60:8-9). God is de mijne, Christus is de mijne, de Heilige Geest is de mijne, de vrede is de mijne, de vergeving en de heerlijkheid zijn de mijne, omdat God gesproken heeft in Zijn heiligdom, en dit is ook al mijn heil en zaligheid. Dus gaat het geloof, zeg ik, alleen te werk op grond van de belofte; het kent geen andere wet dan de wet des geloofs. En daarom moet het noodzakelijk de roem uitsluiten, en alleen geschikt zijn tot verhoging van de vrije genade Gods.

4. Dit zal nog nader blijken, wanneer wij aanmerken dat het geloof geen andere wil heeft, dan de wil van de soevereine genade. Men zegt van de goudbloem, dat zij zich met de zon opent en sluit, en met dezelve rondgaat, een gezette overeenkomst daarmee houdende; evenzo houdt de genade des geloofs een nauwe en gezette overeenkomst met de wil van Gods genade in het Woord, of in Zijn verbond der genade. Gelijk de menselijke natuur van Christus, verenigd zijnde met de Goddelijke natuur, niet als een onderscheiden persoon gehandeld heeft, en geen wil had die afgescheiden was van de Goddelijke wil, maar geheel overeenkwam met de wil van de Goddelijke natuur, zo heeft het geloof ook geen andere wil dan de wil van Gods genade. De wil van Gods genade is de wil van het geloof, en het geloof is de echo van de wil van de genade in het Woord. De genade zegt: Ik zal u tot een God zijn; Ik ben de Heere uw God. Het geloof zegt: Amen, dat is ook mijn wil. Ik zal hun afkeringen genezen, zegt de genade; het zij zo, zegt het geloof, ook dat is mijn wil. 'Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw dreggoden zal Ik u reinigen' (Ezechiël 36:25); amen, zegt het geloof, dat is ook mijn

wil. ‘Het is de wil Gods’, namelijk ‘uw heiligmaking’ (1 Thessalonicenzen 4:3).

O, zegt het geloof, juist dit is het, hetwelk ik ook wil. Dus ziet gij, dat het geloof geschikt is om alleen de wil van Gods genade te verhogen, en gevolglijk om alle roem uit te sluiten.

5. Het geloof wil tot geen andere troon, dan tot den troon der genade naderen. Brengt men het geloof tot den troon der rechtvaardigheid, dan staat het van verre. Het slaat op zijn borst en roept uit: ‘O God, zijt mij zondaar genadig’ (Lukas 18:13). ‘Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?’ (Psalm 130:3). Het geloof heeft niets te doen voor een troon der rechtvaardigheid; maar brengt het geloof eens binnen een gezicht van den troon der genade, die een genoeggedane rechtvaardigheid en een uitgevoerde gerechtigheid op den Zone Gods tot basis en fundament heeft, dan zal het moed en vrijmoedigheid scheppen, zeggende (Hebreeën 4:16): ‘Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd’. En (Hebreeën 10:19): ‘Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg; zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs’. Omdat het nu niet handelt met een troon der rechtvaardigheid, maar alleen te doen heeft met een genadetroon, zo moet noodzakelijk volgen, dat het geloof alle roem in het schepsel uitsluit, en alleen geschikt is tot de verhoging van de vrije genade.

6. Het geloof wil roem noch heerlijkheid voor zichzelf ontvangen; maar het geeft al de heerlijkheid aan de genade, aan de genade alleen. Er wordt gezegd dat God Zijn eer aan geen ander geven wil, en nochtans vinden wij dat Hij dezelve geeft aan de genade des geloofs. Soms vinden wij dat Hij aan hetzelfde Zijn almacht toeschrijft: ‘Alle dingen zijn mogelijk dengene die gelooft’ (Markus 9:23). Ook spreekt het geloof als een kleine almachtige: ‘Ik vermag alle dingen’, enz. (Filippenzen 4:13). Soms vinden wij dat Hij aan hetzelfde de eer van de vergeving der zonde toeschrijft, hetwelk Zijn voorrecht alleen is; wij ontvangen de vergeving der zonde door het geloof in Zijn bloed. Het reinigen van het hart is Gods voorrecht alleen; ‘gereinigd hebbende het hart door het geloof’ (Handelingen 15:9). Waarom denkt gij nu dat God Zijn eigen kroon zet op het hoofd van de genade des geloofs, die Hij aan geen mens, of engel, of aan enig schepsel hoe ook genaamd, geven wil? De ware reden is, omdat het geloof zulk een zelfverloochenend ding is, dat het geen eer voor zichzelf hebben wil, maar alles wedergeeft aan de genade Gods, zeggende: ‘Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere’ (Psalm 115:1). Al wat een mens doet door het geloof, daarvan zal hij verre zijn van in zichzelf te roemen of in de ontvangen genaden; maar hij geeft de gehele eer aan de genade Gods, zonder het minste achter te houden, gelijk Ananias en Saffira en alle geveinsden gewoonlijk doen. Het is wel waar, zegt het geloof, dat ik alle dingen vermag, ‘maar het is door CHRISTUS, Die mij kracht geeft’ (Filippenzen 4:13). Het is waar, ik heb wel een volmaakte gerechtigheid, ‘maar het is in den HEERE, dat ik gerechtigheden en sterkte heb; in den HEERE zal ik gerechtvaardigd worden en mij beroemen’ (Jesaja 45:24-25). Het is waar, ik reinig wel het hart, maar het is door den Geest en het bloed van Christus dat ik zulks doe. Ik heb wel de vergeving, maar het is in Zijn bloed; ik heb wel een recht tot de beloning der heerlijkheid, maar niet als een beloning van mijn eigen arbeid, maar van de arbeid van Christus’ ziel. De beloning is een schuld, die aan Hem toekomt, en niet aan mij. Ik ben een erfgenaam Gods; maar het is omdat ik een mede-erfgenaam van Christus ben. Dus ziet gij dan dat de genade des geloofs, zowel als de leer of de wet des geloofs,

geschiedt is tot vernedering van het eigen ik en tot verhoging van de heerlijkheid der genade Gods in het zaligmaken van de zondaar. En daarom mogen wij omtrent dit alles, met de apostel in deze tekst, terecht vragen: *Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.*

TOEPASSING

Nu komen wij ten tweede tot de toepassing van dit stuk.

EERSTE GEBRUIK TOT ONDERRICHTING

1. Uit deze leer kunnen wij zien dat alle roemers geen gunstgenoten Gods zijn, wat zij ook van zichzelf mogen oordelen, omdat de roem door het Evangelie uitgesloten is. Ja, zij zijn er zover vanaf Zijn gunstgenoten te zijn, dat zo wij met de getuigenissen der Schriftuur raadplegen, wij bevinden zullen dat God een bijzondere twist met hen heeft (Jesaja 2:12): ‘Want de dag des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen allen hovaardige en hoge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde’. Farao was een trotse pocher: ‘Ik zal vervolgen’, zeide hij, ‘ik zal achterhalen, ik zal den buit delen’ (Éxodus 15:9). ‘Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?’ (Éxodus 5:2). Maar wat is er van al zijn roemen en pochen geworden? Lees dat in Éxodus 15:10: ‘Gij hebt met Uw wind geblazen, de zee heeft hen gedekt; zij zonken onder als lood in geweldige wateren’. Zulk een roemzuchtige pocher was ook Sanherib. ‘Ik heb met de menigte mijner wagens’, zegt hij, ‘beklommen de hoogte der bergen, de zijden van Libanon; en ik zal zijn hoge cederbomen en zijn uitgelezen dennenbomen afhouden, en zal komen tot zijn uiterste hoogte, in het woud zijns schonen velds’ (Jesaja 37:24). Zo ook Nebukadnézar (Daniël 4:30): ‘Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht en ter ere mijner heerlijkheid?’ Maar hoe aanmerkelijk deze machtige pochers vernederd en ten ondergebracht zijn, verhaalt ons de heilige Schriftuur. Het leger van de ene werd door een engel Gods verslagen, en de andere is uitgedreven onder de beesten van het veld. De koning Herodes, roem dragende over zijn schone rede, en de loftuitingen van het volk verkregen hebbende, hetwelk zonder dat hij hen daarover berispte, uitriep: Een stem Gods en niet eens mensen, ‘zo sloeg het van stonden aan een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf, en hij werd van de wormen gegeten en gaf den geest’ (Handelingen 12:22-23). Hizkía roemt op zijn schatten en kostelijkheden tegen de gezanten van de koning van Babel, welke gekomen waren om hem met zijn herstelling geluk te wensen; en daarom zeide de Heere tot hem: ‘Wat uw vaders opgelegd hebben tot een schat tot op dezen dag, dat zal naar Babel weggevoerd worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE. Daartoe zullen zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel’ (Jesaja 39:6-7). David wilde door de trotsheid van zijn hart dat Joab het volk tellen zou, opdat hij zou kunnen roemen dat hij over zovele duizenden koning was; en daarom werd de engel des Heeren uitgezonden, die zeventigduizend mannen in Israël ombracht, door een geweldige pestilentie in drie dagen tijd. Maar, zult gij mogelijk zeggen, hoewel God niet wil dat Zijn volk op die uitwendige dingen roemen zal, wil Hij echter niet dat zij op hun genaden, ontdekkingen en bevindingen roemen zullen? Ik antwoord: Nee, Hij wil ook niet dat zij daarop roemen zullen. Toen David eens verkwikkelijk van den Heere bezocht werd en daarover begon te roemen, zeggende: ‘Ik zal niet wankelen in eeuwigheid; want, HEERE, Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet’, zo bestrafte hem de Heere welhaast, zoals uit de volgende woorden blijken kan: ‘Maar

toen Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt' (Psalm 30:7-8). De apostel Paulus, in de derde hemel opgetrokken zijnde, was door de uitnemendheid van de openbaring in gevaar van hoogmoedig te worden; maar wil de Heere dit nu begunstigen? O nee, maar 'opdat hij zich niet verheffen zou, zo is hem gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij hem met vuisten sloeg' (2 Korinthe 12:7). Dus ziet gij dat God Zich als een vijand tegen alle roem verzet; Hij wil geen andere roem toelaten dan die van David: 'In God roemen wij den gansen dag' (Psalm 44:9), of die van Paulus (Romeinen 8:35): 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?' Hij laat de roem van het geloof wel toe, maar niet van het gevoel. En ik houd mij verzekerd dat dit een voorname reden is, waarom het volk des Heeren zolang in de woestijn, onder verlating en verzoeking en dergelijke gehouden wordt, alsook waarom Hij Zijn aangezicht voor hen verbergt, omdat Hij ziet, dat zo zij door openbaringen verhoogd werden, zij dezelve niet zouden kunnen verdragen.

2. Ziet ook uit deze leer, de uitnemendheid en de noodzakelijkheid van deze genade des geloofs. Want het is door het geloof, dat wij het oogmerk van het Evangelie beantwoorden. Wat is er in de wereld dat de wet des geloofs beantwoordt, zo dit het geloof niet is? De wet der geboden moet door de praktijk beantwoord worden, en de wet des geloofs door het geloven. Het geloof is zulk een uitnemende zaak, dat het de gehele openbaring van het Evangelie omhelst, en daar amen op zegt: 'Het verzegelt dat God waarachtig is' (Johannes 3:33).

3. Ziet hier ook uit, de criminele of strafwaardige natuur van het ongeloof, hetwelk beide Wet en Evangelie vertreedt. Het vertreedt de wet der geboden, alsook de autoriteit van de grote Wetgever, 'want dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus' (1 Johannes 3:23). En dit Zijn gebod heeft Hij met een zware straf beschut, zeggende: 'Die niet gelooft, is alrede veroordeeld' (Johannes 3:18). Nu, het ongeloof veracht beide de wet en haar straf, en zegt zakelijk met de trotse Farao: 'Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zou?' En wat de wet des geloofs, het Evangelie en deszelfs beloften aangaat, ook die vertreedt het ongeloof, zeggende dat dezelve niet waardig is om vertrouwd te worden: 'Want wie God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt' (1 Johannes 5:10). O! beef dan voor het ongeloof.

4. Ziet ook hieruit, vanwaar het komt dat een gelovige zulk een vrijmoedigheid en verzekering hebben mag in het toegaan tot den troon der genade. Het is omdat hij het recht, ja de wet des geloofs aan zijn zijde heeft, en dit geeft hem die vrijmoedigheid. Gij weet, dat wanneer iemand het recht aan zijn zijde heeft, hij er dan moedig uitziet, en met vrijmoedigheid tot de rechter spreken zal; evenzo is het geval met een gelovige: Hij heeft de wet des geloofs, het Evangelie met al deszelfs beloften aan zijn zijde, en hij bindt den Heere aan Zijn eigen wetten en besluiten der genade (Hebreeën 10:22): 'Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs'; en dan wordt er bijgevoegd (vers 23): 'want Die het beloofd heeft, is getrouw'. God heeft vastgesteld dat wij zullen ingaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, en dat wij Hem in die verse en levende weg aangenaam zullen zijn. En daarom mogen wij toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.

5. Ziet hier ook uit, een groot onderscheid tussen het geloof en tussen vermetelheid; tussen een evangelische geest en een wettische geest. Een wettische vermete geest is een roemende geest; maar een evangelische geest, of een geest van het ware geloof, is een nederige, zelfs geleedigde geest. De vermete legalist of wettische komt aan het pochen en roemen met de trotse farizeeër: O God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de

andere mensen. Maar een waar gelovige komt in ootmoedigheid van de geest met de arme tollenaar, zijn hoop alleen bouwende op de barmhartigheid Gods in het Evangelie, of in de wet des geloofs geopenbaard; hij staat van verre en zegt: 'O God, zijt mij zondaar genadig' (Lukas 18:11,13). De taal van de ene is: Laat het eigen ik verhoogd worden; maar de taal van de andere is: O! laat de genade, de genade alleen in mijn zaligheid verhoogd worden, door het bloed van een Verlosser. En dit is één van de redenen, waarom de gelovigen in de Schriftuur genaamd worden ootmoedigen en armen, omdat ze van alle roem in henzelf geledigd zijn, en zich onderworpen hebben aan de wet des geloofs, door welke de roem is uitgesloten.

6. Ziet ook hieruit, hoe sommige, ja bijna alle gelovigen, als het ware ten hemel sluipen zonder enig groot geraas, omdat de wereld niet veel van haar weet. De reden is, omdat zij geen roemers zijn; zij verkondigen hun deugdzaamheid niet gelijk de farizeeën aan de wereld. O nee, zij zijn verborgen; verborgen voor de wereld en verborgen voor henzelf. Zij zien niet dan ledigheid in zichzelf, en wanneer zij zichzelf bij anderen vergelijken, dan oordelen zij zichzelf de grootste der zondaren en de minste der heiligen te zijn. De wet des geloofs daar zij onder zijn, sluit alle roem uit; zij is gans geschikt om de trotsheid van het hart te verbreken, en om de vrijheid van genade alleen te verhogen.

7. Ziet ook hieruit, dat het eigen ik, in al deszelfs delen, regelrecht strijdig is tegen de Geest van het Evangelie; want de wet des geloofs is eigenlijk geschikt om het eigen ik te verbreken. Het is niet zonder reden dat Christus ons gezegd heeft: 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf' (Lukas 9:23). Wij moeten onze redeneringen verloochenen; 'de vleselijke rede verstaat noch begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn' (1 Korinthe 2:14). Wij moeten onze eigen wil verloochenen, en ons onderwerpen aan de wil van Gods genade, geopenbaard in het Evangelie of in de wet des geloofs. Wij moeten onze eigengerechtigheid verloochenen en ons onderwerpen aan de gerechtigheid van Christus. O! wat is het een harde zaak, om de zondaar te brengen tot de verloochening van deze drie delen van het eigen ik! En nochtans moeten zij verloochend worden, of men kan geen discipel van Christus zijn.

8. Ziet hier ook uit, wat oordeel wij te vellen hebben van een hoogmoedige geest. Laten iemands gaven en bekwaamheden nog zo uitmuntend zijn, indien hij nochtans hoogmoedig op dezelve is, zo ontbreekt hem de ware Geest van het Evangelie, en in zoverre is hij onder de wet der werken, welke het roemen in het schepsel niet uitsluit.

9. Ziet hier ook uit, dat de ootmoedigheid een heerlijk evangelisch sieraad is. Van een zelfverloochende ziel zegt God: 'Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft' (Jesaja 66:2). 'Alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is' (Jesaja 57:15). De kostelijke wijnen van evangelische vertroosting worden in het nederigste hart bewaard; 'Den nederigen geeft Hij genade' (Jakobus 4:6).

10. Ziet hier ook eindelijk uit, het onderscheid tussen het evangelisch en het wettisch prediken. Wat is het, dat iemand een bekwaam dienaar van het Nieuwe Testament doet zijn; namelijk een goed onderscheid te maken tussen de wet der werken en de wet des geloofs? Het is er op toe te leggen om het eigen ik terneder te werpen, en om de vrijheid der genade Gods in het zaligmaken van de zondaar door Christus te verhogen; een getrouw heraut te zijn in het verkondigen en bekendmaken van de wet des geloofs, en van de gehele raad Gods in het werk der zaligheid.

TWEEDE GEBRUIK VAN VERMANING

Heeft God een wet der genade van Sion laten uitgaan, ten behoeve van verloren zondaren, welke neergezonken lagen onder de vloek van de wet der werken; en is deze wet door de oneindige Wijsheid zo geschikt tot vernedering van het eigen ik en tot verhoging van de vrije genade Gods in het zaligmaken van de zondaar, dan roep ik u allen die mij heden hoort toe, om toch om des Heeren en om uws eigen ziels wil, af te komen van den berg Sinai tot den berg Sion. Kom toch af van de wet der werken, welke het gehele geslacht van Adam in het algemeen vervloekt, en ontvang toch de wet des geloofs. Neem toch uw voordeel van die besluiten en edicten van genade, welke uitgezonden worden in het Evangelie van een troon der genade. Het is de gewoonte, mijne vrienden, wanneer de koningen in hun hoven enige wetten vaststellen, waarin de plichten van de onderdanen aangetoond of hun voorrechten bevestigd worden, dat zij dan hun herauten uitzenden om dezelve op de openbare plaatsen der samenkomsten te verkondigen en bekend te maken, opdat niemand enige onkunde zou mogen voorwenden; en wanneer zij zulks dan gedaan hebben, zo laten zij die aan een iegelijk, om er zijn voordeel van te nemen of niet, zoals het hem zal goeddunken. Maar onze grote Koning, Wiens Naam is: de HEERE, genadig en barmhartig, gebiedt ons niet alleen om deze nuttige en voordelige wetten van soevereine genade bekend te maken en te verkondigen, maar Hij heeft ons ook uitdrukkelijk bevel gegeven, om u te dwingen om in te komen, en om het voordeel van deze wetten der genade aan te nemen. En daarom moet ik, ten einde ik volgens mijn bevel van den Heere handelen moge, toegelaten worden om enige drang- of beweegredenen te gebruiken, om u tot bewillinging en tot goedkeuring van mijn vermaning te bewegen. O, mijne vrienden! verlaat dan de wet der werken, en omhels het voordeel van de wet des geloofs.

A. Mijn eerste drangreden is uit aanmerking van het gevaarlijke kwaad, dat er is in het aankleven van de wet van Sinai om gerechtvaardigd te worden. Dit zal nader blijken, wanneer gij maar eens overweegt:

1. Dat de wet van Sinai nooit, sinds de val van Adam, enige gerechtigheid of leven aan één van zijn nakomelingen toegebracht heeft. O nee! 'de wet is door het vlees krachteloos geworden' (Romeinen 8:3). Zij is wel krachtig om de zondaar te verdoemen, maar door de verdorvenheid van de natuur en onze krachteloosheid om ze te gehoorzamen, is dezelve krachteloos geworden om ons het leven te geven. De apostel leert ons in Galaten 3:21: 'Indien er een wet gegeven was die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn'; waardoor hij duidelijk veronderstelt dat het niet mogelijk is dat enige gebiedende wet, sinds de val, het leven of de gerechtigheid aan de mens geven zou. Ja, zo ver is het er vandaan dat de wet der geboden het leven zou kunnen geven, dat zij integendeel het ganse geslacht van Adam tezamen naar de hel zendt, zeggende: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Galaten 3:10).

2. Deze wet der werken of der geboden, eist en vordert iets als een voorwaarde des levens, dat u onmogelijk is te geven, namelijk een volmaakte en onzondige gehoorzaamheid. Geen enkel mens is sinds de val machtig om de geboden Gods te kunnen onderhouden, en nochtans wil deze wet niet een aasje laten vallen; zij vordert tichelstenen, maar zij geeft geen stro; zij vordert gehoorzaamheid, maar zij geeft geen kracht; ja zij vordert zoveel dienst en gehoorzaamheid van een onmachtig en ziek mens, alsof hij volmaakt gezond en sterk was; en van de gevallen mens, alsof hij in zijn eerste oprechtheid stond. Het is een gewone en dwaze inbeelding van vele

onkundige mensen, dat zo zij een oprechte gehoorzaamheid geven, en zoveel doen als zij kunnen in het gehoorzamen van de geboden Gods, dat de Heere zulks zal aannemen in de plaats van die volmaakte gerechtigheid, welke de wet in den staat der rechtheid gevorderd heeft. Maar wacht er u voor, dat gij uw zielen waagt op zulk een verdoemelijke dwaling; want de wet van God moet niet alleen een oprechte, maar een volmaakte en onzondige gehoorzaamheid hebben, of gans geen. Indien gij niet blijft in al hetgeen geschreven is in de wet, zo houdt de vloek stand. Het is waar, een oprechte gehoorzaamheid wordt wel toegelaten als een blijk van dankbaarheid aan God, op de vereniging van de ziel met en haar onderwerping aan de gerechtigheid van Christus, maar niet als een grond van aangenaamheid bij God, hetzij in het geheel of ten dele. En zo gij maar in uw hart verbeeldt, dat uw eigen onvolmaakte gehoorzaamheid, hoe oprecht dezelve ook wezen mocht, een grond van aanneming bij God, of u een recht ten leven geeft, hetzij in het geheel of ten dele, 'zo zijt gij een schuldenaar om de gehele wet te doen' (Galaten 5:3).

3. Zolang gij de wet als een verbond blijft aankleven, zo blijft er een handschrift tegen u voor God, dat niet is uitgewist. De rechtvaardigheid Gods heeft een schuld ten laste van u openstaan; 'De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren griffie, met de punt van een diamant' (Jeremía 17:1). Dit handschrift wordt niet uitgewist, tenzij gij in Christus gelooft, en u aan Zijn gerechtigheid onderwerpt. Nee, 'gij zijt alreeds veroordeeld en de toorn Gods blijft op u' (Johannes 3:18,36). Maar op datzelfde ogenblik waarin gij de wet als een verbond verlaat, en het voordeel van het Evangelie of de wet der genade aanneemt, komt de Borg van het betere verbond tussen u en al de verbintenissen die de wet op u heeft; en dan is er nu geen verdoemenis meer, en niemand kan enige beschuldiging inbrengen tegen u.

4. Zolang gij nog binnen de grenzen van den berg Sinai bent, hangt u een donkere wolk van toorn over het hoofd, die gewisselijk in een onweder van toorn uit zal barsten tot eeuwig verderf van uw zielen, tenzij gij u begeeft tot den berg Sion, en het voordeel van de wet der genade aangrijpt: 'Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekens zijn' (Psalm 11:6). Gij mocht mogelijk nu roepen: Vrede, vrede, zonder gevaar! maar wat zal het u kunnen baten, terwijl God het tegendeel zegt: 'De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede' (Jesaja 57:21).

5. Het is niet te verwonderen dat God, zolang gij de wet der werken blijft aankleven, een twist met u heeft. Want terwijl gij zulks doet, druist u lijnrecht in tegen het grootste oogmerk dat God ooit ondernomen heeft, hetwelk dat heerlijke werk der verlossing is door Christus Jezus. 'Want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven' (Galaten 2:21). Het openen van een versen en levenden weg is het hoofdstuk van Gods wegen, het grote meesterstuk van de oneindige Wijsheid. Maar zo gij de wet wilt blijven aankleven en de rechtvaardigheid daaruit zoeken, dan loopt gij direct tegen het oogmerk van Gods genade in, en gij doet zoveel als in uw vermogen is om die versen en levenden weg, die God geopend heeft, te veroordelen en toe te sluiten, en om het oogmerk van de menswording en de dood van den Zoon Gods te verijdelen (Galaten 5:4): 'Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen'.

6. Aan de wet van Sinai te blijven vasthouden, in het stuk van rechtvaardigmaking, is de grootste dwaasheid en onzinnigheid van de wereld; omdat de wet der werken, of het wettische verbond, u in het minst niet tot uw zaligheid te hulp kan komen. Ja, de verbreking van hetzelfde is door de oneindige Wijsheid beoogd geworden als een deur voor de wet des geloofs, of voor de Evangelieweg van zaligheid door Christus Jezus

en Zijn eeuwige gerechtigheid. Ik heb tevoren gemeld dat sinds de val van Adam de wet nooit aan de mens gegeven is om daarin te blijven rusten als in een grond van hoop; maar opdat hij door dezelve gebracht zou worden tot Christus, 'Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid' (Romeinen 10:4). En nu zal ik nog meer zeggen, namelijk dat toen God de wet aan Adam gaf in den staat der rechtheid in de vorm van een verbond, Hij nooit beoogd heeft dat de zaligheid van mensen op die grond zou staan. Nee, het verbond der werken was alleen beoogd als een toneel, om een veel heerlijker gebouw van genade en goedertierenheid op te richten, hetwelk God gezegd heeft dat 'eeuwiglijk zal gebouwd worden' (Psalm 89:3). Wat een wonderlijke dwaasheid en onzinnigheid is het dan, dat zich iemand bij het toneel zal houden, wanneer het gebouw om hetwelk hetzelfde opgericht is, voltrokken en geëindigd is? O mijne vrienden! 'De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd, Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen' (Spreuken 9:1). Haar huis is voltrokken, geschikt en voorzien van alle geriefelijkheden die nodig zijn tot zaligheid van zondaars. Waarom wilt gij dan nog langer op het afgebroken toneel van de wet blijven staan, alsof gij door hetzelfde ten hemel kon klimmen? Christus is de enige weg van mededeling tussen God en de mens; daar is geen andere Middelaar dan Hij: 'Niemand komt tot den Vader dan door Hem' (Johannes 14:6). O! wilt het dan niet wagen over deze zeekolk, op de gebroken scherven en planken van uw onnutte gerechtigheid door de werken der wet, opdat gij niet te gronde mocht zinken. 'Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek' (Galaten 3:10). O! zult gij dan liever het gevaar van de eeuwige zaligheid van uw ziel verkiezen, dan dat gij het wagen zoudt op de gehoorzaamheid en de voldoening van Christus, het enige fundament dat God in Sion heeft gelegd? Wilt toch om des Heeren wil toezien wat gij in dezen doet.

B. Nu kom ik tot een tweede beweegreden om u te overtuigen om de wet der werken te verlaten en de wet des geloofs te omhelzen; ik meen om het voordeel van het heerlijke Evangelie en deszelfs beloften aan te nemen, namelijk de overweging van de heerlijke openbaringen, die het Evangelie aan een ellendige zondaar doet. Het openbaart en stelt aan hem voor al wat hij nodig heeft in die jammerlijke en ellendige gelegenheid, waarin hij gebracht is door de val.

1. O zondaar, mist gij een rantsoen, om dat aan de Goddelijke rechtvaardigheid te geven, opdat gij in het verderf niet mocht nederdalen? Hier is het, Christus is het rantsoen; 'Hij heeft Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen' (Mattheüs 20:28), en in het Evangelie wordt Hij 'voorgesteld tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed' (Romeinen 3:25). Zeg mij nu eens, gij die aan de wet der werken vasthoudt, kan de wet u dit bezorgen? O nee, op geen enkele wijze; 'zij is door het vlees krachteloos geworden' (Romeinen 8:3). Al uw gehoorzaamheid zal niets uitwerken; ja al had gij u maar aan één zondige gedachte in uw gehele leven schuldig gemaakt, dat ene gebrek van uw gehoorzaamheid doet de wet krachteloos zijn om u te zaligen, en is gelijk een dode vlieg die al uw gehoorzaamheid stinkende maakt. Zal nu zulk een stinkende gehoorzaamheid het rantsoen voor een ziel kunnen zijn? Daar is niets dat voor een schuldige ziel een rantsoen kan zijn, dan bloed; 'want zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving' (Hebreeën 9:22). Bloed, bloed is het, dat de rechtvaardigheid vordert; hetzij het bloed van de zondaar of van de Borg; en minder bloed dan het bloed van een oneindige persoon kan niet worden toegelaten. Het Evangelie, zeg ik, ontdekt en stelt dit verzoenend bloed voor, waardoor alles wat Gods rechtvaardigheid vordert, beantwoord wordt.

2. Zijt gij in een stervende toestand, gereed om te bezwijken uit gebrek aan zielenvoedsel, gelijk de verloren zoon, die in een vergelegen land van honger zou vergaan, trachtende om uw buik te vullen met draf van vleselijke vertroosting en wettische plichten, welke steeds uw ziel ledig laten? Het Evangelie opent een wijnhuis, 'waar gij het goede kunt eten, en uw ziel in vettigheid zich verlustigen kan' (Jesaja 55:2). Tot dit einde is hetgeen men leest in Jesaja 25:6: 'En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg', namelijk den berg Sion, of de kerk van het Evangelie, 'allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn. 'De opperste Wijsheid heeft niet alleen Haar huis gebouwd, maar Zij heeft Haar slachtvee geslacht; Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht' (Spreuken 9:1-2). Christus, het Brood des levens, is voor een van honger stervende zondaar gereedgemaakt, zodat hij niet meer te doen heeft dan Hem te nemen en te eten, Hem aan te nemen en toe te passen met al Zijn volheid. O! neem dan het voordeel van de wet des geloofs; willigt toch de roeping en nodiging van het Evangelie in.

3. O zondaar! Er is een zeer walgelijke kwaal die u aankleeft, 'gij zijt vol wonden en striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht' (Jesaja 1:6). Het Evangelie openbaart u, dat er balsem in Gilead is, en een Heelmeester Wiens Naam is, 'Jehovah Rophi, de HEERE uw Heelmeester' (Éxodus 15:26). O mijne vrienden! Christus is de Zaligmaker van zondaren, en de Heelmeester van zondaren; en elk zondaar heeft even zulk een goed recht om tot Hem te komen, als zodanig als ooit een gewond mens in een leger recht heeft om de hulp van de heelmeester of chirurg van dat leger te verzoeken. Het eigenlijke ambt van een medicijnmeester verplicht hem om de zieke ten dienste te staan. Christus nu, uit hoofde van Zijn ambt, een Medicijnmeester zijnde, geeft den verloren zondaar recht om met zijn kranke, stervende ziel tot Hem te komen, en het is aller-zekerst, 'dat Hij dien die tot Hem komt, geenszins zal uitwerpen' (Johannes 6:37).

4. O zondaar! Gij ligt tussen twee rijen van stenen, zeer besmet en onrein, zo zwart als een moor en zo bevlekt als een luipaard; maar het Evangelie openbaart u een Fontein die geopend is voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonden en tegen de onreinheid (Zacharía 13:1). O! kom, was u bij deze Fontein en in deze Jordaan van het bloed van de Verlossers. 'Al laagt gijlieden dan tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud' (Psalm 68:14). Zeg niet: ik heb geen recht om tot deze Fontein te komen, want Gods gebod gebiedt het u (Jesaja 1:16): 'Wast u, reinigt u', enz. en Hij heeft beloofd rein water op u te sprengen, en dat gij rein zult worden (Ezechiël 36:25).

5. Het Evangelie of de wet des geloofs, stelt u een kleed voor om de schande van uw naaktheid te dekken; namelijk het beste kleed dat de hemel heeft kunnen bezorgen (Openbaring 3:18): 'Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde'. Onderstel dat gij eens naakt was, van deur tot deur gaande om enig deksel te mogen zoeken, om uw naaktheid te dekken; en dat iemand u klederen bezorgde en u dezelve aantrok, zoudt gij uzelf niet aan zulk een persoon verplicht achten? Juist dit is hier het geval; uw ziel is naakt voor God; maar hier zijn klederen des heils en een mantel der gerechtigheid, welke u worden voorgesteld in het Evangelie (Jesaja 61:10). 'Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven' (Jesaja 46:12-13). De wet der

werken is ‘een bed dat te kort is om zich daarop te kunnen uitstrekken; en een deksel dat te smal is, om zich daaronder te voegen’ (Jesaja 28:20). Uw rechtvaardigheid door de wet is als een wegwerpelijk kleed, hetwelk in plaats van u te dekken, uw ziel mismaakt en verontreinigt. Maar hier is een kleding zo zuiver als de zon (Openbaring 12:1), en al wie dezelve door het geloof aandoet, ‘zal blinken gelijk de zon, in het Koninkrijk huns Vaders’ (Mattheüs 13:43). Onze eerste voorouders, zichzelf naakt vindende, vielen aanstonds aan het werk om zichzelf schorten te maken, om hun schande te dekken. Totdat God hun rokken van vellen bezorgde, waarschijnlijk van beesten die in de offeranden geslacht waren; hun daardoor lerende dat hun naakte zielen gekleed moesten worden met de gerechtigheid van Christus, onze grote verzoenende Offerande. Ik zeg, zodra deze rokken van vellen hun bezorgd waren, wierpen zij hun vijgenbladerenschorten weg, als van geen nut zijnde. Dit is het eigenlijke geval met de zondaar, zodra hij onder overtuiging komt van zijn geestelijke naaktheid voor God, tracht hij zichzelf een schort te maken van zijn eigen werken. De hoer daar men van leest in Spreuken 7:14, zeide: ‘Dankoffers zijn bij mij, ik heb heden mijn geloften betaald’. En met deze schort dacht zij haar hoererij te bedekken, maar helaas, zulks kan niets teweegbrengen; ‘want hun webben deugen niet tot klederen’, zegt God, ‘en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken’ (Jesaja 59:6). Wilt dan om des Heeren wil, toch deze vijgenbladeren van u werpen, als dingen die geen nut doen, en als schade en drek, nu gij geroepen wordt om de witte klederen aan te nemen, die God Zelf u bezorgt. Zeg dan met Paulus, toen Christus aan hem geopenbaard werd: ‘Ik acht ook alle dingen schade en drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde’, enz. (Filippenzen 3:8-9). Paulus was in dit geval gelijk iemand, die om zijn leven te behouden op een plank zwemt, en die zo gauw hem een sterk schip ontmoet om hem aan land te zetten, terstond zijn plank verlaat en zich begeeft op het sterke schip en zichzelf dan veilig acht.

6. Het Evangelie ontdekt en stelt u voor een verkoelende en verkwikkende schaduw, om u te verbergen voor de hitte van de Goddelijke toorn. Mogelijk hebben sommigen van u aan de voet van de Sinai gestaan; of zij worden nog voor het tegenwoordige geschroeid door de bliksemvlagen van de Goddelijke toorn, welke uit die brandende berg geworpen worden. Maar hier is de berg Sion, omhels toch het voordeel van het Evangelie, en dan zult gij de schaduw van deze zware Rotssteen ontwaar worden, alwaar u de vlammen van de wrekende toorn niet bereiken kunnen. ‘Ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder’, zeide de bruid (Hooglied 2:3). Toen de kinderen Israëls door de hete en brandende zanden van Arabië reisden, hadden zij geen andere schuilplaats tegen de brandende hitte, dan een wonderbare wolk, met welke God het leger overschaduwde veertig jaren lang. Ik heb van enigen gelezen, welke door die zandige woestijn reizende, door de hitte van de zon, ter aarde dood zijn neergevallen; zodat deze wolk, die het leger Israëls bedekte en overschaduwde, volstrekt noodzakelijk was voor hen, zonder welke zij anders niet in het leven gebleven zouden zijn, in het bijzonder niet zulk een lange tijd, want hun dunne tenten konden hen niet beveiligen. Deze wolk beeldde de gerechtigheid van Christus af, in het Evangelie geopenbaard; deze is de enige Schuilplaats, onder welke een schuldig zondaar beveiligd kan worden voor het verterende vuur en voor de eeuwige gloed van Gods toorn. Het is niet iets hetwelk door u gedaan wordt, dat u beveiligen zal, tenzij gij u begeeft onder de schaduw van deze zware Rotssteen in een dorstig land. De wolk, die Israël beschutte voor de stralen van de zon, was zelf blootgesteld aan derzelve brandende hitte; zo stelde Christus ook Zichzelf bloot voor den toorn Zijns Vaders,

opdat Hij een altijddurende schaduw zijn mocht om ons van dezelve te bevrijden. Gelijk Israël veertig jaren lang onder de schaduw van deze wolk reizen moest, zo moeten wij ook, zolang wij reizigers zijn in dit dorstige land, onder de schaduw van Christus en Zijn eeuwige gerechtigheid reizen. Zo iemand van de kinderen Israëls van onder de schaduw van de wolk uitging, stelde hij zich in gevaar van verbrand te worden door de overmatige hitte van de zon. Maar indien ook een gelovige te eniger tijd, door een overgebleven wettische geest en een boos en ongelovig hart van Christus afwijkt, om hulp te zoeken bij de wet, zo is hij in gevaar van verbrand te worden door de vlam van de berg Sinaï, en hij zal nooit enige rust vinden, totdat hij door het geloof wederkeert tot de plaats, 'waar Christus Zijn kudde legerd in den middag' (Hooglied 1:7).

7. Het Evangelie ontdekt voor een arm zondaar, die door de wet en de rechtvaardigheid Gods vervolgd wordt, een vrijstad. Wij lezen in de Schriftuur van vrijsteden, welke voor de kinderen Israëls een gemeengoed waren (Numeri 35:15). Zo iemand zijn naaste zonder enige toeleg, maar bij blote toevalligheid gedood had, die mocht niet in zijn eigen huis blijven om aldaar veiligheid te verwachten, maar hij moest met alle haast tot de vrijstad vluchten, als tot Gods ordonnantie om zijn behoudenis. Dit was een flauwe schaduw en voorbeeld van Christus, die gezegende Vrijstad en Hoop die ons voorgesteld is in het Evangelie. De zondaar, des doods schuldig zijnde, en het zwaard van Gods rechtvaardigheid uitgetrokken en blinkende gemaakt zijnde, om in het bloed van zondaars gebaad te worden, zo roept hem de Heere toe om tot Christus de toevlucht te nemen: 'Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt' (Zacharía 9:12). 'Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?' (Ezechiël 33:11). En gelijk de doodslager, toen hij binnen de poorten van de vrijstad was, vrijelijk met de bloedwreker verkeren en spreken mocht zonder gevaar, zo kunnen ook een wrekend God en een schuldig zondaar een aangename gemeenschap met elkander hebben in Christus; 'want door deze betere hoop genaken wij tot God' (Hebreeën 7:19). Indien de doodslager, gedurende het leven van de hogepriester, buiten de muren van de vrijstad was gekomen, zo mocht de bloedwreker hem met recht gedood hebben. Maar indien ook de beste en heiligste gelovigen niet in Christus en onder het dekkleed van Zijn bloed en Zijn gerechtigheid bleven, maar zich verbeeldden veilig te zijn onder het dekkleed van hun eigen inhangende heiligheid, zo mocht Gods wrekende rechtvaardigheid hen met recht doden. En daarom zal het uw wijsheid zijn om in Christus te blijven (1 Johannes 2:28): 'En nu, kinderkens, blijft in Hem', enz. Laat ons dan met Paulus er belang in stellen, om voor eeuwig in Hem gevonden te worden.

8. Het Evangelie ontdekt ons een gezegende ladder, langs welke wij, die door onze ongerechtigheden gevallen zijn, ten hemel mogen opklimmen en toegang hebben tot het Heilige der heiligen. Indien het mogelijk was, dat een verloren zondaar ten hemel vliegen kon op de vleugelen van zijn eigen werken, of derwaarts opklimmen op de ladder van de wet der werken, wat noodzaak was er dan dat God zulk een kostbare ladder bezorgen zou, als die van de menswording, gehoorzaamheid en dood van Zijn eigen eeuwigen Zoon? Toen vader Jakob naar Paddan-Aram reisde, zag hij in de droom een ladder gesteld op de aarde, welks opperste tot aan de hemel raakte. Door deze ladder werd de Persoon van Christus, als de Immánuël God-mens, afgebeeld, Die ten aanzien van Zijn menselijke natuur op de aarde stond; en Die ten aanzien van Zijn Goddelijke natuur boven de hoogte der hemelen was; alsook het ambt van Christus als Middelaar, Die hemel en aarde tezamen verenigt in een gezegende vriendschap en eendracht. De voet van deze ladder staat in Bethel, het Huis Gods, of de Kerk;

Christus, als geopenbaard en voorgedragen in het Evangelie, is de laagste sport van deze ladder, en wordt aan elk mens nabij gebracht, opdat hij de voet van zijn geloof op dezelve zette en langs dezelve ten hemel op moge klimmen. Deze ladder is de poort des hemels: 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden' (Johannes 10:9). 'Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij' (Johannes 14:6). Door het geloof in Zijn verzoenend bloed gaan wij in het heiligdom. Bij de dood van Christus is 'het voorhangsel gescheurd van boven tot beneden' (Mattheüs 27:51), en de weg tot het heiligdom geopend, opdat wij door de menselijke natuur van den Zone Gods (die in tweeën gescheurd is door de rechtvaardigheid Gods) mochten ingaan met vrijmoedigheid.

9. Het Evangelie openbaart een rijke mijn of schat, door welke gij verrijkt kunt worden voor eeuwig, namelijk 'den onnaspeurlijken rijkdom van Christus' (Éfeze 3:8). Indien ik u eens zeggen kon, dat er een schat van goud en zilver op de openbare weg tussen deze en de nabij-liggende stad verborgen was, en dat elk een vrijheid had om te gaan en te nemen zoveel als het hem behaagde: O, wat zou men deze menigte zien lopen! Maar hoewel ik u van geen aardse rijkdommen spreken kan, zo kan ik u nochtans een akker aanwijzen, waarin een veel kostelijkere schat te vinden is, namelijk: Goud, beproefd komende uit het vuur, dat beter is dan het goud van Ofir; rijkdommen die in het graf niet verrotten; ook is deze akker niet ver van u afgelegen; gij hebt hem in het Oude en Nieuwe Testament, hetwelk in uw aller handen is. Gij hebt hem in dit Evangelie, hetwelk gijlieden hoort; daarin is Christus en de ganse volheid der Godheid, en daarin is Christus en het eeuwige leven in Hem. 'Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen' (Johannes 5:39). 'Zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten; dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis Gods vinden' (Spreeken 2:4-5). Dus ziet gij dan, welke heerlijke en voordelige openbaringen er aan zondaren worden voorgesteld in het Evangelie of in de wet des geloofs. Wil dan om des Heeren wil het voordeel van hetzelfde aannemen.

C. Nu kom ik tot een derde beweegreden, om u op te wekken om door het geloof het voordeel van de wet des geloofs te omhelzen, uit aanmerking dat de zedelijke wet of de wet der geboden, op de openbaring van Christus in het Evangelie, u daartoe verbindt. Ik zeg niet dat de wet der werken Christus openbaart. O nee! daar wordt in de gehele wet in het afgetrokkene aangemerkt, niet één woord van Christus gevonden. Maar dit zeg ik: Wanneer het Evangelie Christus openbaart, dan gebiedt en vordert de wet onder de zwaarste straf dat een zondaar in Christus zal geloven. Zal dan de wet niet leiden tot haar einde, en de zondaar gebieden om zich te begeven tot Hem, 'Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid?' (Romeinen 10:4), wanneer het Evangelie Hem geopenbaard heeft? Ja gewis, 'want dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus' (1 Johannes 3:23). Ja maar, zult gij mogelijk zeggen, dit is een gebod van het Evangelie en niet van de wet. Ik antwoord, dat het een gebod van de wet is, ja zelfs het eerste gebod van de zedelijke wet: gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben; dat is: gij zult in Mij geloven en op Mij betrouwen, als op uw God en Verlosser om het leven en de zaligheid, en in niemand anders; zodat, hoewel de zedelijke wet in het afgetrokkene aangemerkt, Christus niet openbaart of enig woord van Hem spreekt, zij nochtans in concreto of in het samengevoegde aangemerkt, of gelijk zij samengebonden is met en ondergeschikt aan de openbaring van het Evangelie, vordert en gebiedt om het voordeel van Christus en

Zijn gerechtigheid aan te nemen. En daarom, wanneer gij het voordeel van de wet des geloofs weigert aan te nemen, dan verbreekt en schendt gij zelfs de wet der werken, door welke gij de rechtvaardigheid en de zaligheid zoekt. Gij wilt het werk Gods werken; welnu, 'dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft' (Johannes 6:29). En gij mocht ook doen wat gij wilt in gehoorzaamheid aan de wet der werken, dat alles zal verworpen worden als een 'offerande van zwijnenbloed' (Jesaja 66:3), tenzij gij dit gebod van de wet der werken gehoorzaamt, hetwelk is de wet des geloofs aan te nemen, of te 'geloven in den Naam des Zoons Gods' (1 Johannes 3:23).

D. Vierde beweegreden, overweeg ook dat er een dubbele wraak is, welke dezulken vergezelt, die het voordeel van de wet des geloofs niet aannemen. En geen wonder, want zij verachten (gelijk gij gehoord hebt) een dubbele wet, namelijk een wet der werken en de wet des geloofs. Iedere overtreding, zelfs van de wet der werken, brengt voor een zondaar de vloek en de toorn, de dood en de verdoemenis teweeg. Zie hoe de apostel omtrent dit stuk redeneert in Hebréeën 10:28-29: 'Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid', enz. Nu, aan dit alles is de zondaar schuldig, die niet door het geloof de openbaring van de wet des geloofs omhelst; hij kruisigt de Zone Gods als het ware opnieuw; hij hervat en willigt zich in met dat droevige treurspel, hetwelk op de berg Golgotha vertoond geworden is; hij acht het bloed des Testaments als onrein, en hij doet den Geest der genade smaadheid aan, die de wet des geloofs geopenbaard heeft; en daarom moet er ook een dubbele wraak op u blijven rusten, indien gij de wet des geloofs niet aanneemt. O ongelovig zondaar! 'Verstaat dit toch, opdat Hij niet verscheure, en niemand redde' (Psalmen 50:22).

E. Maar omdat ik niet geneigd ben om met verschrikking te eindigen, zo zal ik een vijfde beweegreden voordragen. Overweeg dan, dat gij op datzelfde ogenblik, waarop gij het oordeel van de wet des geloofs of het Evangelie dat van Sion uitgaat, omhelst en aanneemt, ontslagen en kwijtgescholden wordt van alles, wat ooit de wet der werken van u vorderen kon. De wet der werken vorderde van Adam in den staat der rechtheid maar een enkele schuld, namelijk een schuld van gehoorzaamheid aan haar bevel. Maar op de zondaar heeft zij een dubbele eis, een eis van gehoorzaamheid aan haar bevel, en een eis dat de straf die zij gedreigd heeft, gedragen wordt. Tot deze dubbele schuld zijt gij nu geheel onmachtig om een penning te kunnen betalen; al leefde gij zovele jaren als Metusalem, zo zoudt gij niet één gebod van de wet, gelijk zij een wet der werken is, gehoorzamen kunnen, omdat gij geheel beroofd zijt van dat beginsel, uit hetwelk en tot hetwelk alle daden van gehoorzaamheid volbracht moeten worden. Want de heilige wet ziet niet zozeer op het stoffelijke van de daad, als wel op haar beginsel en einde; zodat onze beste daden, in plaats van daden van gehoorzaamheid aan de wet te zijn, voor God de grote Wetgever, maar blinkende zonden zijn. En daarom kunt gij de schuld van gehoorzaamheid aan het gebod nooit voldoen, zolang gij de wet als een verbond blijft aankleven. En gelijk gij nu niet machtig zijt om de schuld van gehoorzaamheid te betalen, zo kunt gij ook nooit in eigen persoon de schuld van de straf of de voldoening betalen, al lag u in het helse vuur voor een eindeloze eeuwigheid. De reden hiervan is, omdat de Goddelijke rechtvaardigheid, een oneindige voldoening voor een oneindige misdaad vordert. Kan nu de straf van een eindig schepsel wel ooit opkomen tot een oneindige voldoening? Dus zijt gij uit kracht van het gebod en van de straf op het werkverbond of de wet der

werken, onmachtige schuldenaars aan de Goddelijke rechtvaardigheid. Nu zeg ik, dat zodra gij het voordeel van de wet des geloofs omhelst of in Christus gelooft, gelijk Hij in de beloften van het Evangelie wordt aangeboden en gegeven, gij dan op datzelfde ogenblik ontslagen en kwijtgescholden wordt van die dubbele schuld, en van alle beschuldigingen die de wet der werken tegen u heeft; zij raakt u niet meer, noch in het stuk van de rechtvaardigmaking, noch in de verdoemenis (Romeinen 8:1,33): 'Zo is er dan nu geen verdoemenis meer voor degenen die in Christus Jezus zijn. Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?' Het is waar, de duivel kan soms de wet als een verbond weleens op de consciëntie van een gelovige in Christus thuis brengen, door van hem die dubbele schuld van gehoorzaamheid en straf voor de zonden te vorderen; maar een gelovige heeft onder de levendige oefening des geloofs een gereed antwoord op die beschuldigingen.

Betrekkelijk de schuld van gehoorzaamheid mag een gelovige zeggen: Mijn Borg heeft die door Zijn vlekkeloze gehoorzaamheid volkomenlijk betaald; Hij heeft de wet verhoogd en verheerlijkt, en 'de HEERE Jehova had lust aan Hem om Zijner gerechtigheid wil' (Jesaja 42:21), en door Hem is de gerechtigheid der wet in mij vervuld; zodat, hoewel ik nu door Zijn kracht vaststel om de wet als een regel der gehoorzaamheid te gehoorzamen, uit een beginsel van liefde tot en dankbaarheid aan mijn Man en Verlosser, ik dezelve echter als een verbond niets schuldig ben. Zal ik dan mijn heerlijke Borg zo onteren, dat ik mijn eigen genade en heiligheid of gehoorzaamheid stellen zou in de plaats van Zijn eeuwige gerechtigheid der wet? O nee, 'ik ben der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat ik zou worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden' (Romeinen 7:4). En wat de schuld der straf en der voldoening betreft, ook daarvan ben ik aan de wet der werken niets schuldig, omdat die straf door mijn Goël en Verlosser gedragen is; Hij heeft die aan het kruis volbracht; 'Hij is om mijn overtredingen verwond, en om mijn ongerechtigheden is Hij verbrijzeld' (Jesaja 53:5). 'Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen', enz. (1 Petrus 3:18). Zijn bloed antwoordt voor al mijn overtredingen en misdaden, en Zijn opstanding is mijn kwitantie tot rechtvaardigmaking. Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Wie zal ons dan verdoemen, omdat God ons op deze grond rechtvaardigt? Het is opmerkelijk, dat de apostel een merkteken van onderscheiding stelt op de opstanding van Christus, zeggende: Ja, wat meer is, Die ook opgewekt is; omdat de opstanding van Christus uit de doden een onwrikbaar bewijs is van de volkomen betaling van de schuld, welke Hij als Borg ondernomen heeft te voldoen. Indien Hij geen volkomen betaling gedaan had, zo zou nooit de kerker van het graf geopend en Hij daar uitgelaten zijn geworden, of Hij zou 'uit den angst en uit het gericht niet zijn weggenomen' (Jesaja 53:8). O mijne vrienden! ik verkondig u grote blijdschap: Onze Broeder Jozef, onze oudste Broeder Jezus, heeft door een heerlijke opstanding en verhoging Zijn hoofd uit de kerker opgeheven. Dat dan het ganse zaad Israëls zich verheuge, want omdat Hij het hoofd, als een openbaar persoon en plaatsbekleder, opgeheven heeft, zo zijn ook onze hoofden in en met Hem opgeheven (Éfeze 2:5-6): 'Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft Hij ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden); en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons medegezet in den hemel in Christus Jezus'. O, komt, laat ons dan wederkeren tot een God des vredes, Die onze Heere Jezus Christus uit de doden opgewekt heeft. 'Want Hij heeft gescheurd en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden; Hij zal ons, die naar de

wet dood waren, na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons in Hem doen verrijzen'. Laat ons dan gelovig zeggen: 'Wij zullen leven voor Zijn aangezicht' (Hoséa 6:1-2). Ik leef, zegt Christus, en gij zult leven' (Johannes 14:19). Ik houd mij verzekerd, dat ingeval wij een levendig besef hadden van deze verborgenheid van een opgewekte Christus, wij ons verenigen zouden met de apostel in zijn lof- en dankzegging (1 Petrus 1:3): 'Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden',

F. Zesde beweegreden, door het omhelzen van de wet des geloofs die van Sion uitgaat, zal de wet der geboden die van Sinai uitgaat een zacht juk en een lichte last zijn. Het verbond der werken was zulk een juk, 'hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen' (Handelingen 15:10). Dit wordt gezegd van de wettische bedeling van het verbond der genade onder het Oude Testament, door schaduwen, voorbeelden, en offeranden. Maar de wettische bedeling van het verbond der genade was een ondragelijke last; wat moet dan het verbond der werken niet zijn? Maar door het gelovig gebruikmaken van de evangeliewet der genade, wordt dat zware juk zacht en die last licht. De reden hiervan is, dat zodra een zondaar uit kracht van het Evangelie of de wet der genade in Christus gelooft, de gerechtigheid der wet als verbond in hem vervuld wordt; en hij ontvangt ook kracht van Christus om de wet te gehoorzamen als regel. 'Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte'. Het geloof nu op deze schat van gerechtigheden en sterkte zich vestigende, roept met de psalmist uit: 'Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen' (Psalm 71:16). Nu is hij vrolijk en hij doet gerechtigheid, den Heere gedenkende op zijn wegen; 'zijn voetstap wordt ruim gemaakt onder hem, en zijn voeten als der hinde' (Psalm 18:37), zodat hij 'loopt zonder moede te worden, en wandelt zonder mat te worden' (Jesaja 40:31). Zulk een gelovige, 'verlost zijnde uit de hand van zijn vijanden, dient den Heere zonder vreze', dat is zonder een knechtse of slaafse vrees, 'in heiligheid en gerechtigheid, al de dagen zijns levens' (Lukas 1:74-75); hebbende met Paulus 'een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mens' (Romeinen 7:22); dezelve erkennende als 'heilig, rechtvaardig en goed' (vers 12), als 'de goede en welbehagende en volmaakte wil Gods' (Romeinen 12:2), en 'als een lamp voor zijn voet en een licht op zijn pad' (Psalm 119:105). En dus 'gaat hij van kracht tot kracht, totdat hij verschijnt voor God in Sion' (Psalm 84:8). Dus heb ik gezocht met u te handelen als met redelijke schepselen, en om u te trekken als met mensenzelen, om het voordeel van de wet des geloofs, die van Sion uitgaat, te omhelzen. Wilt dan uitziende zijn tot den Heere, dat Hij door de kracht Zijns Geestes met dit woord medewerkt, hetzelfde krachtdadig maakt om u te overreden en u daartoe bekwaam te maken.

DERDE GEBRUIK TOT BESTURING

Ik zal, ten einde gij deze wet des geloofs of het Evangelie van uw zaligheid gebruiken mocht, deze redevoering in weinige woorden bij wijze van besturing of raadgeving besluiten.

1. Zoek toch overtuigd en verzekerd te zijn, dat noch gij, noch iemand van Adams nakomelingschap, ten hemel komen kunt door de wet der werken. Gij mag u vermoeien door uw grote reizen, maar het zal alles tevergeefs zijn. En gelijk ik u tevoren zei, zo zeg ik nu wederom, dat die deur gesloten en veroordeeld, die brug

weggenomen, dat toneel afgebroken is, en dat gij tevergeefs werkt om het wederom op te bouwen; want God heeft gezegd, en Zijn woord zal bestaan, 'dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden' (Romeinen 3:20).

2. Ten einde gij hiervan overtuigd mocht worden, zo raad ik u om de wet der werken veel te onderzoeken en te overwegen in derzelver heiligheid, volmaaktheid, geestelijkheid en uitgebreidheid. Want de reden waarom velen de wet als een verbond aankleven, is omdat zij dezelve in haar uitgebreidheid niet kennen. 'In alle volmaaktheid', zeide David, 'heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd' (Psalm 119:96). Wij zouden veeleer de volmaaktheid van alle geschapen dingen kunnen begrijpen, dan de uitgebreidheid van deze wet, welke zich uitstrekt tot de aller-innigste bewegingen van het hart, tot de allereerste ritselingen van een zondige gedachte, zowel als tot de uitwendige daden van het leven. Er zijn er velen in onze dagen, die met de wet van God handelen gelijk eertijds de farizeeën, derzelver geestelijkheid afsnijdende, en niet verder ziende dan op derzelver uitwendige letter, en daarom verbeelden zij zich dezelve te kunnen gehoorzamen, om er door gerechtvaardigd te worden. Maar gelijk Christus den farizeeën de wet in derzelver geestelijkheid verklaard heeft, in Zijn predicatie op de berg, ten einde zij hun dwaasheid mochten zien in het zoeken van de zaligheid uit de werken der wet, zo raad ik u ook, om de wet te onderzoeken, niet alleen in derzelver letter, maar in haar geestelijkheid en uitgebreidheid, opdat gij 'door de wet der wet gedood, en Gode levend worden mocht in Christus Jezus, den HEERE ONZE GERECHTIGHEID'.

3. Vergelijkt ook veel uw hart en leven bij deze heilige en vlekkeloze wet van God, ten einde gij de afdwalingen mocht zien van beiden. Ik houd mij verzekerd, dat zo gij maar een weinig uzelf in deze spiegel beschouwt, gij dan zulk een hel van gruwelen van binnen en van buiten zien zult, dat gij gereed zult zijn om uit te roepen: 'Kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven' (Psalm 40:13). Gij die gereed zijt om uzelf te zegenen, en te zeggen of te denken dat gij een goed hart hebt voor God, hebt uzelf nooit gezien in de spiegel van Gods heilige wet. Want indien uw ogen geopend waren, zo zoudt gij ras met Paulus moeten erkennen dat in u geen goed woont, 'en dat het gedichtsel der gedachten uws harten te allen dage alleenlijk boos is' (Genesis 6:5). O mijne vrienden! geloof het toch, dat dit uw ware geval is, en dat daarom al de bedreigingen en de vloeken van de gebroken wet der werken in derzelver volle kracht tegen u staan. Dit moet noodzakelijk geloofd worden; de waarheid van de bedreiging moet op uw consciëntie toegepast worden, eer gij het Evangelie gebruiken en toepassen kunt; want gij moet hier steeds bedenken dat er een wettisch geloof is, dat het evangelische geloof voorgaat. Dit wettische geloof bestaat in een kennis van de wet in haar geestelijkheid, in een toestemmen van de waarheid van haar bedreigingen, en in een bijzondere toepassing van dezelve op de ziel. Het gemis hiervan is de reden van die heersende vermetelheid en vleselijke zorgeloosheid onder de toehoorders van het Evangelie, welke hen verhinderen in Christus te geloven uit kracht van de wet des geloofs, die Hem voorstelt en openbaart. Zij liggen als ommuurd achter een ingebeelde vesting van een natuurlijke godsdienst, formaliteit en zedelijkheid, daar zij zichzelf veilig oordelen tegen al de bedreigingen en donderslagen van de wet der werken. Maar helaas, wat zal dit u baten ten dage der bezoeking, wanneer God u in de weegschaal leggen zal, en tot u zeggen: 'Gij zijt in de weegschaal gewogen en gij zijt te licht bevonden?' Gij mist de gerechtigheid van Mijn Zoon, gij mist Mijn beeld, gij mist Mijn Geest, gij mist een vernieuwde natuur; en daarom, weg met zulk een mens! 'Gij doet alle goddelozen der aarde weg als schuim; Men noemt hen een verworpen zilver; want de HEERE heeft hen verworpen' (Psalm 119:119; Jeremia 6:30).

4. Ik zou u raden om niet alleen de wet der werken te onderzoeken, maar om ook het Evangelie of de wet des geloofs te onderzoeken, en het onderscheid tussen die beiden, en haar verbintenissen in een evangelische bediening. De onkunde van deze zaak brengt een grote verwarring in de leer van leraren, alsook in de oefening en praktijk van een christen. Ik heb in het leerstellige gedeelte van deze redevoeringen getracht om iets van dit onderscheid en deze overeenkomst op te helderen en te verklaren, en daarom zal ik dit niet herhalen.

5. Weest verzekerd, dat de wet des geloofs voor u open ligt, en dat het u zowel vrij staat om het voordeel daarvan te nemen als iemand anders. Het is één van de helse praktijken van de satan, en van een boos ongelovig hart, om de zondaar in te boezemen dat de wet des geloofs niet voor hem is, strijdig tegen Gods uitdrukkelijke verklaring: ‘U komt de belofte toe, en allen die daar verre zijn’ (Handelingen 2:39). ‘Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden’ (Handelingen 13:26). Zegt dan niet, wanneer gij van de wet die van Sion uitgaat, van de beloften en aanbiedingen der zaligheid door een Verlosser hoort spreken: Dat zegt de Heere niet tot mij, maar tot de uitverkorenen, tot de gelovigen of tot anderen. Nee, Hij spreekt tot u, zondaar! ‘Want Christus is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering’ (Mattheüs 9:13). Gelijk gij dan de bedreiging van de wet der werken tot uw overtuiging en verootmoediging hebt toe te passen, zo moet gij ook de genadige aanbieding en beloften van soevereine genade in het Evangelie geloven en op uzelf in het bijzonder toepassen. Meent ook niet bij uzelf, dat God wat zegt en wat anders meent; o nee, Hij spreekt de waarheid in Zijn hart en gij mocht de gedachten van Zijn hart lezen uit de woorden van Zijn gezegende mond; zo nauwkeurig komt het ene met het andere overeen. Blijft niet als voldaan in een algemene toestemming aan de waarheid van het woord der belofte rusten, maar zoekt onder de leiding en bewerking van de beloofde Geest, de zaligheid van uw ziel daarop te wagen, alsook op de getrouwheid van Hem Die dezelve gedaan heeft. O mijne vrienden! daar is een almachtige kracht in de belofte; nooit is een enige ziel verloren gegaan, die op dezelve vertrouwd heeft. Abraham heeft aan de beloftenissen Gods niet getwijfeld door ongelof; de belofte heeft hem door alle zwarigheden heengevoerd, en dat zal zij ook al het zaad van Abraham doen, die dezelve geloven. Zegt gij: Ik zou wel op de belofte en op de Belover vertrouwen, maar ik vrees dat de belofte mij niet toekomt. Ik antwoord: dat de belofte u zowel toekomt, als zij Abraham, Izak, Jakob, David, of enige andere heilige toekwam, eer zij dezelve dadelijk geloofden. Zoudt gij kunnen twijfelen of gij wel recht hebt om Gods belofte te geloven, of om te bezegelen dat Hij waarachtig is? Nee, gij onteert God, en gij zult uw eigen zielen verliezen, indien gij het niet doet. Daar is een algemene misvatting onder de toehoorders van het Evangelie; zij verbeelden zich dat zij geen belang in het verbond der genade of in deszelfs beloften hebben, totdat zij dadelijk gebracht worden onder de band van het verbond. Maar dwaalt niet, u komen het verbond en de beloften toe; ja die komen de gehele zichtbare kerk toe, in derzelver bedeling. Gij hebt een bevestigd recht om door het geloof het verbond der genade met al deszelfs zegeningen aan te nemen, zelfs voor het geloof. Ik erken dat gij waarlijk geen zaligmakend aandeel aan Christus of aan de weldaden des verbonds hebt, totdat gij gelooft; maar gij hebt, voordat gij gelooft, een bevestigd recht om het verbond der genade door het geloof aan te grijpen. Het verbond, in deszelfs bedelingen, behoort tot allen die onder het Evangelie zijn, ja tot de gehele zichtbare kerk. Indien wij nu mensenhanden binden of afsnijden van het verbond en deszelfs beloften, zo snijden wij ze ook terzelfder tijd af van Christus aan te nemen, terwijl wij Christus nochtans aan hen aanbieden; want het is uit kracht van

het verbond der genade of der beloften, dat de zondaren Christus moeten aannemen en toepassen. Ik spreek hier met de woorden van onze belijdenis des geloofs, welke zegt dat de voorname daden van het zaligmakende geloof, een aannemen, een berusten op en toepassen van Christus zijn, tot gerechtigheid, leven en zaligheid, uit kracht van het verbond der genade. Indien wij dan, uit kracht van het verbond, Christus moeten aannemen, zo moeten wij zekerlijk het verbond der genade niet van het volk wegnemen en hun nochtans gebieden om Christus aan te nemen; want dit zou een afbreken zijn met de ene hand, hetgeen wij met de andere hand opbouwen. Omdat dit nu het geval is, dat de wet des geloofs voor u openligt en dat de beloften en het verbond voor u zijn, maak dan een bijzondere toepassing van dezelve op uw eigen ziel en leg het gewicht van uw eeuwige zaligheid op de getrouwheid van een belovend God in Christus. Om u nu daartoe te bemoedigen, zo overweegt de bijgevoegde verzekeringen die Hij ons gegeven heeft om ons geloof op te wekken. Hij voegt Zijn eed bij Zijn belofte en verzegelt die beiden met het bloed van Zijn Zoon, met de sacramenten van de Doop en het Heilig Avondmaal; ook bevestigen de drie Getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, de waarheid van hetzelfde. Wat zou nu het aller-wantrouwendste hart meer begeren kunnen? Hier is grond om te geloven zonder twijfeling, te geloven met volle verzekerdheid des geloofs.

6. Indien gij het voordeel van de wet des geloofs zoudt willen hebben, zo gaat tot den troon der genade, alwaar de wet der genade is vastgesteld, en zet een God der genade aan het werk om Zijn eigen wetten of daden van genade uit te voeren, en wees verzekerd dat Hij zorg zal dragen om ze aan uw ziel te vervullen en krachtdadig te maken. Dit is de raad, die de Geest van God gegeven heeft (Ezechiël 36:25-27), nadat de soevereine genade vele genadige wetten des geloofs had vastgesteld, zeggende: 'Ik zal rein water op u sprengen; Ik zal u een nieuw hart geven, en Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u', enz. En dan wordt er bijgevoegd: 'Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe'. Dus ziet gij, dat men met de belofte pleiten moet voor den troon der genade. Alleen hebt gij zorg te dragen dat, wanneer gij de weldaad van de belofte of van de wet der genade bepleit, gij dan niet uw recht, maar het recht van Christus bepleit. Denk niet dat het bepleiten van uw eigen gestalte of hoedanigheid u enig recht zal geven tot de belofte of tot de beloofde zegeningen; want dit is een teruglopen tot het verbond der werken, om uw recht te gronden op het verbond der genade en deszelfs zegeningen. Gedenkt om in al uw pleitingen en worstelingen uit uzelf te gaan, om een recht op de belofte te krijgen door Christus; 'want in Hem zijn al de beloften ja, en zij zijn in Hem amen' (2 Korinthe 1:20). Hij is de eerste Erfgenaam, en het is alleen in en door Hem en Zijn eeuwige gerechtigheid of voldoening, dat wij op iets in hemel of op aarde recht kunnen hebben, sinds de eerste verbeurtenis van alles waaronder wij gevallen zijn door het verbreken van het verbond der werken in onze eerste voorouders. Zoekt dan erfgenamen der belofte te zijn, gelijk die in Christus is. Het verbond der genade is anders niet dan een vrije bedeling van het eeuwige leven en van alles wat daartoe behoort, uit soevereine genade, door de gerechtigheid van Christus. Omhels dan de dingen, gelijk God dezelve vastgesteld heeft, en wil toch die orde niet verkeren, door uw recht op de belofte te gronden op iets dat in uzelf is.

7. In het bepleiten van de wet des geloofs, moest gij nooit vergeten om gebruik te maken van den voorspraak bij den Vader, Christus Jezus den Rechtvaardige, Die een Verzoening geworden is voor onze zonden (1 Johannes 2:1-2). God verhoort de zondaren niet, dan in en door het middelaarschap en de voorbidding van Zijn

eeuwigen Zoon. Welke zaken gij dan in het hof der genade te verrichten hebt, wat daden van genade gij verzocht en uitgevoerd wilt hebben aan uw ziel, stelt die allen in handen van deze Voorspraak, Die voor de overtreders gebeden heeft en nog bidt; en Die ook zo wel ervaren is in de wetten van het hof der genade, dat Hij nooit iemands zaak verloren heeft. Indien gij bestaan durft om de belofte te bepleiten, en uw eigen akten in uw eigen naam voor God in te leveren, en niet in de naam van deze grote Voorspraak bij den Vader, hoe kunt gij dan voorspoedig zijn? Kunt gij bij den Vader voorspoedig zijn, wanneer gij den Zoon veracht? Nee, 'wij worden begenadigd in den Geliefde' (Efeze 1:7). En Hij zegt: 'Zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen' (Johannes 14:13).

AMEN